ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2011 – 2013.

- NACRT FINALNOG DOKUMENTA -

Koprivnica, travanj 2011.

Koordinator izrade:

PORA
Razvojna agencija Podravine i Prigorja

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ ŽUPANA 4
UVODNA RIJEČ KOORDINATORA IZRADE ŽRS-a 5
SAŽETAK 6
I. ANALIZA/OCJENA STANJA 8
1. POLOŽAJ I ADMINISTRATIVNA PODJELA 8
1.1. Geografski i prometni položaj 8
1.2. Administrativna podjela KKŽ-a 10
2. DEMOGRAFSKA I PRIRODNA OBILJEŽJA 11
2.1. Stanovništvo i ljudski resursi 11
2.2. Prirodna obilježja, te postojeći i korišteni prirodni resursi 13
3. STANJE OKOLIŠA, PRITISCI NA OKOLIŠ I ZAŠTITA OKOLIŠA 17
3.1. Praćenje stanja 17
3.2. Vode 17
3.3. Tlo 19
3.4. Zrak 21
3.5. Buka 21
3.6. Biološka i krajobrazna raznolikost 22
3.7. Otpad 24
4. INFRASTRUKTURA 26
4.1. Vodoopskrba i kanalizacija 26
4.2. Istraživanje i korištenje podzemnih bazena pitke vode kao potencijalnih vodocrpilišta 27
4.3. Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda 28
4.4. Energetika 31
4.5. Promet 34
4.6. Prostorno uređenje 38
5. GOSPODARSTVO 39
5.1. Osnovni pokazatelji gospodarstva Koprivničko-križevačke županije 39
5.2. Najvažniji sektori gospodarstva Koprivničko-križevačke županije 45
5.3. Malo i srednje poduzetništvo 51
5.4. Poljoprivreda 60
5.5. Ruralni razvoj 63
5.6. Turizam 64
6. TRŽIŠTE RADA 66
6.1. Zaposlenost 66
6.2. Nezaposlenost 67
7. DRUŠTVENE DJELATNOSTI 69
7.1. Obrazovanje i znanost 69
7.2. Zdravstvo 75
7.3. Socijalna skrb 77
7.4. Kultura – baština i događanja 79
8. CIVILNO DRUŠTVO 81
9. UPRAVLJANJE RAZVOJEM 83
9.1. Stanje razvijenosti Koprivničko-križevačke županije 83

9.2. Razvijenost gradova i općina Koprivničko-križevačke županije 84
9.3. Kapaciteti upravljanja razvojem 89
10. MEĐUŽUPANIJSKA, PREKOGRANIČNA I MEĐUNARODNA SURADNJA 92
II. REZULTATI PROVOĐENJA REGIONALNOG OPERATIVNOG PROGRAMA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE 2006-2013 97
III. SWOT ANALIZA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE 103
IV. RAZVOJNA VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE 109
STRATEŠKI CILJ 1 – KONKURENTNO GOSPODARSTVO 110
STRATEŠKI CILJ 2 – JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA 137
STRATEŠKI CILJ 3 – RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE 166
STRATEŠKI CILJ 4 – ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM 181
V. POLITIKA ŽUPANIJE PREMA POSEBNIM PODRUČJIMA 204
1. Potpomognuta područja 204
2. Ruralna područja 206
3. Pogranična područja 207
VI. FINANCIJSKI PLAN 208
VII. PROVEDBA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE 216
1. Institucionalni okvir za provedbu Županijske razvojne strategije 216
VIII. SUSTAV PRAĆENJA I IZVJEŠTAVANJA 220
DODACI 221
DODATAK 1 – REZULTATI KONZULTACIJA S RADNOM GRUPOM I PARTNERSKIM VIJEĆEM 221
1. Rad radne grupe 221
2. Rad Županijskog partnerskog vijeća Koprivničko-križevačke županije 222
DODATAK 2 – IZVJEŠTAJ O PRETHODNOM VREDNOVANJU ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE 2011-2013. 227
DODATAK 3 – AKCIJSKI PLAN 238
DODATAK 4 – KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA 256
DODATAK 5 – AKCIJSKI PLAN KOMUNIKACIJSKE STRATEGIJE 261
DODATAK 6 – FINANCIJSKI REZULTATI PO DJELATNOSTI TRGOVAČKIH DRUŠTAVA ZA 2009. GODINU U KKŽ 263
DODATAK 7 – POPIS KRATICA 264

UVODNA RIJEČ ŽUPANA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Na pragu skorog ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, Županijska razvojna strategija Koprivničko-križevačke županije obuhvaća sve temeljne odrednice razvoja Županije u slijedećem razdoblju. Nakon izrade Regionalnog operativnog programa Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2006-2013. koji je bio prvi strateški dokument i polazište razvoja KKŽ, pred Vama se nalazi novi dokument koji je rezultat rada svih dionika uključenih u razvoj Županije.

Imajući u vidu razvoj temeljen na unaprijed određenoj strategiji i zacrtanom pravcu kojim želimo ići, partnerstvo stvoreno prilikom izrade ROP-a unaprijeđeno je i ojačano novim ljudima, idejama i smjernicama razvoja prilikom izrade Županijske razvojne strategije. Kao nadogradnja ROP-a, ŽRS analizira sve ono što je realizirano tijekom provedbe ROP-a, te također postavlja pravce razvoja za budućnost, kao nastavak dosadašnjeg truda i napora uloženih u napredak i boljitak Županije.

Koprivničko-križevačka županija područje je izrazito razvijene prerađivačke industrije, posebice prehrambene i farmaceutske industrije, županija značajne poljoprivredne proizvodnje, a sve aktivnije radi se i na promociji i razvoju Županije kao poželjne turističke destinacije. Kao Županija u službi čovjeka, što je ujedno i vizija ovog dokumenta, KKŽ pridonosi razvoju i kontinuirano ulaže značajne napore u pripremu i izradu Županijske razvojne strategije u suradnji sa svim institucijama u svojoj nadležnosti. Osnovni smjerovi razvoja Koprivničko-križevačke županije do 2013. godine svakako su konkurentno gospodarstvo temeljeno na znanju, unapređenje i razvoj turističkih resursa, očuvan okoliš za buduće generacije i razvijeni ljudski resursi kao nositelji sveukupnog razvoja.

Županijska razvojna strategija definira osnovne pravce razvoja prateći nove trendove i otvarajući nove mogućnosti, posebice za jačanje partnerstava na regionalnoj i međunarodnoj razini. U izazovima koje pred nas postavlja Europska unija, potrebna je kontinuirana prilagodba novim mogućnostima na koje moramo biti spremni reagirati. Cilj Županijske razvojne strategije je postaviti okvir za otvaranje novih putova i mogućnosti razvoja, posebice na području definiranih prioriteta. Suradnja s partnerima iz EU, te razmjena znanja i iskustva zasigurno su područja na kojima moramo ustrajati što će nam pomoći u lakšoj realizaciji postavljenih ciljeva.

Župan Koprivničko-križevačke županije

Darko Koren, ing. građ.

UVODNA RIJEČ KOORDINATORA IZRADE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Kao središnja institucija za promicanje i provedbu razvojnih aktivnosti u Koprivničko-križevačkoj županiji, PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja koordinator je izrade Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije za razdoblje od 2011. do 2013. godine. Prvi strateški razvojni dokument Koprivničko-križevačke županije – ROP izrađen je 2006. godine, a njegovu izradu koordinirao je Centar za poduzetništvo Koprivničko-križevačke županije čiji je PORA pravni slijednik.

Sam proces izrade Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije zahtijevao je prije svega partnerski odnos svih dionika javnog, privatnog i civilnog sektora Koprivničko-križevačke županije. Svi članovi Radne grupe, Partnerskog vijeća kao i tim PORE Razvojne agencije konstruktivnim su radom kontinuirano doprinosili pripremi i izradi cjelokupnog dokumenta.

Strategijom su definirani strateški ciljevi razvoja Županije u slijedeće tri godine: konkurentno gospodarstvo, jačanje ljudskih resursa i podizanje društvenog standarda, razvoj prometne i komunalne infrastrukture i održivo korištenje prirodnih i kulturnih vrijednosti i gospodarenje energijom. Navedenim ciljevima i pripadajućim prioritetima postavljen je pravac razvoja Koprivničko-križevačke županije, kao Županije koja razvija gospodarstvo odnosno privatni sektor, brine o društvenom standardu i civilnom društvu, unapređuje infrastrukturne preduvjete za cjelokupni razvoj, štiti prirodne i kulturne vrijednosti, te brine o sveukupnom razvoju održivim gospodarenjem energijom.

Kao institucija koja se bavi pripremom i provedbom projekata sufinanciranih EU sredstvima, PORA Razvojna agencija važan je čimbenik na području promocije europskih vrijednosti i načela, te usvajanja EU standarda. Stoga navedeni strateški ciljevi i prioriteti predstavljaju sinergiju europskih načela održivog razvoja, te posebnosti karakterističnih za Koprivničko-križevačku županiju kao najbolje preporuke za budući razvoj.

Ovaj proces izrade strategije je zapravo tek prvi korak u daljnjem razvoju Županije. No, još veći posao je tek pred nama – provedba mjera i aktivnosti predviđenih Strategijom, te praćenje njihove provedbe. Na kraju želim se zahvaliti svim članovima Radne grupe i Partnerskog vijeća, te naravno svojim suradnicima koji su aktivno sudjelovali u izradi Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije 2011. do 2013.

Regionalnim operativnim programom Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2006. do 2013. zajednički smo izgradili temelje na području strateškog planiranja i razvoja Županije, a iskustvom u izradi ŽRS-a zasigurno smo doprinijeli i njihovoj nadogradnji za nastavak rada i doprinosa održivom razvoju Koprivničko-križevačke županije.

Ravnateljica PORE Razvojne agencije Podravine i Prigorja

Melita Birčić

SAŽETAK

Sukladno članku 14. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, NN 153/09, izrađena je Županijska razvojna strategija Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2011-2013. (u daljnjem tekstu ŽRS) koja predstavlja dokument jedinice područne (regionalne) samouprave u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave. Temelj za izradu Županijske razvojne strategije 2011-2013. svakako je bio Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2006-2013. koji je Županijska skupština donijela na svojoj 8. sjednici održanoj 14. lipnja 2006. godine. ŽRS je dokument kojim je u potpunosti ažuriran dosadašnji ROP Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2006-2013., te je izrađen u skladu s metodologijom definiranom Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja Županijskih razvojnih strategija, NN 53/10. Kao strateški dokument ŽRS je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja RH.

Izrada ŽRS-a temeljena je na partnerskom pristupu svih dionika koji sudjeluju u razvoju Županije. Na početku izrade dokumenta Župan Koprivničko-križevačke županije donio je Rješenje o osnivanju Radne grupe za izradu ŽRS-a koja je sastavljena od pročelnika županijskih Upravnih odjela, te ravnatelja županijskih institucija, kao i predstavnika HGK ŽK Koprivnica i HOK OK Koprivničko-križevačke županije.

Osnovne sastavnice Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije 2011-2013. su:

- osnovna analiza najvažnijih područja Županije - smještaja Županije, demografskih pokazatelja, okoliša, gospodarstva, zaposlenosti i nezaposlenosti, civilnog društva, međužupanijske, prekogranične i međunarodne suradnje,
- SWOT analiza,
- vizija Županije, te strateški ciljevi, prioriteti i mjere,
- financijski okvir za provedbu,
- komunikacijska strategija i
- akcijski plan.

Kontinuiranim radom i konzultacijama članova Radne grupe izrađena je Osnovna i SWOT analiza Koprivničko-križevačke županije koja je dala osnovni pregled snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji za buduće razdoblje. Na temelju SWOT analize definirani su osnovni ciljevi i prioriteti ŽRS-a, kao i mjere koje pružaju osnovni okvir za realizaciju istih.

Najopsežniji dio dokumenta svakako je Osnovna analiza, koja daje uvid u cjelokupno stanje u svim navedenim relevantnim područjima u Koprivničko-križevačkoj županiji (u daljnjem tekstu: KKŽ), te su za svako od područja identificirani osnovni problemi i izazovi, kao i razvojne potrebe koje je potrebno realizirati u budućem razdoblju.

Nakon izrade Osnovne analize, članovi Radne grupe zajednički su osmislili Viziju koja predstavlja osnovnu misao vodilju Koprivničko-križevačke županije:

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA - ŽUPANIJA U SLUŽBI ČOVJEKA.
Županija tradicije, prirodnih i kulturnih vrijednosti, konkurentnog gospodarstva
i visokog životnog standarda

Temeljem višemjesečnog rada definirani su slijedeći strateški ciljevi Koprivničko-križevačke županije:

1. Konkurentno gospodarstvo
2. Jačanje ljudskih resursa i podizanje društvenog standarda
3. Razvoj prometne i komunalne infrastrukture
4. Održivo korištenje prirodnih i kulturnih vrijednosti i gospodarenje energijom.

Daljnjim radom Radne grupe definirani su prioriteti, te su razrađene i mjere koje pružaju okvir za pripremu i provedbu konkretnih projekata i aktivnosti s ciljem ostvarenja postavljenih ciljeva. Također su definirani i nositelji mjera, vrijeme provedbe, kao i izvori financiranja. Komunikacijskom strategijom utvrđeni su svi potrebni alati za promociju ŽRS-a, kao i ključni nositelji aktivnosti sustavne promocije.

Partnersko vijeće sastavljeno od 57 članova, predstavnika jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave, organizacija civilnog društva i privatnog sektora također je dalo svoj doprinos u izradi dokumenta kroz sugestije, prijedloge i komentare svim uključenima u njegovu izradu.

Nositelj i Koordinator cjelokupne izrade Županijske razvojne strategije je PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja, koja je istovremeno zadužena i za provedbu i izvještavanje o provedbi ovog strateškog dokumenta.

I. ANALIZA/OCJENA STANJA

1. POLOŽAJ I ADMINISTRATIVNA PODJELA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

1.1. Geografski i prometni položaj

- Koprivničko-križevačka županija, s površinom od 1.746 km^2 (3,2 **%** ukupne kopnene površine RH), pripada manjim županijama Republike Hrvatske (prosječna površina županija 2.795 km^2).
- U kontekstu prostora RH, nalazi se unutar panonsko-peripanonske makroregije, u široj periferiji tzv. Zagrebačkog prostora (vidi Slika 1.).
- Graniči s ukupno pet susjednih županija (Međimurska, Varaždinska, Virovitičko-podravska, Bjelovarsko-bilogorska i Zagrebačka), te s Republikom Mađarskom.
- S Varaždinskom, Međimurskom, Krapinsko-zagorskom i Zagrebačkom županijom čini regiju na NUTS II razini pod nazivom Sjeverozapadna Hrvatska.

Slika 1. Položaj Koprivničko-križevačke županije u RH

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 25.

- Županija ima izrazito povoljan geoprometni položaj koji će u srednjoročnoj perspektivi biti poboljšan izgradnjom planirane trase autoceste A-12 i drugog kolosijeka željezničke pruge od Rijeke do mađarske granice, s mogućnošću utvrđivanja europskog koridora R-65 na pravcu od luke Rijeka do Baltika (vidi Slika 2.).

Slika 2. Geoprometni položaj KKŽ

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Granica s Mađarskom otvara značajne mogućnosti prekogranične suradnje, naročito jer se radi o području uz rijeku Dravu, što logikom integralnog upravljanja riječnim slijevom/ekosustavom i zahtijeva takvu suradnju.

Slika 3. Cestovni i željeznički promet KKŽ

Izvor: Koprivničko-križevačka županija

- Županija je izrazito povoljno smještena s obzirom na prostiranje važnih prometnih koridora (križište transverzalnog koridora Budimpešta – Rijeka i longitudinalnog Varaždin – Osijek) što je čini strateški dobro povezanom s okolnim prostorom EU-a (vidi Slika 3. i Slika 4.).

Slika 4. KKŽ u kontekstu šireg EU prostora

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 26.

1.2. Administrativna podjela KKŽ-a

- KKŽ se sastoji od 25 JLS-a, od čega tri grada (Koprivnica, Đurđevac, Križevci) i 22 općine (vidi Slika 5.). Sjedište Županije je Grad Koprivnica.

Slika 5. Administrativna podjela KKŽ na gradove i općine

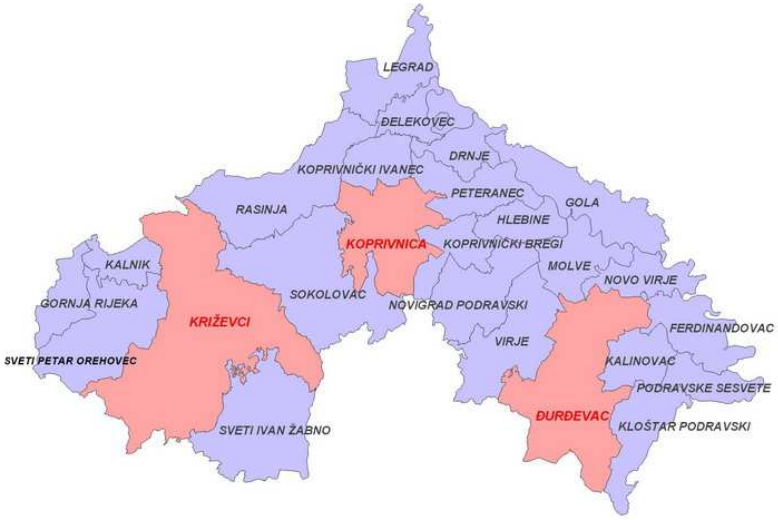

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 26.

2. DEMOGRAFSKA I PRIRODNA OBILJEŽJA

2.1. Stanovništvo i ljudski resursi

- KKŽ prema posljednjem popisu stanovništva iz 2001. godine, ima 124.467 stanovnika (2,8% ukupnog broja stanovnika RH) i s prostornom gustoćom naseljenosti od oko 71,8 st./km^2 pripada srednje gusto naseljenim područjima RH (prosjek je 78,3 st./km^2).
- Demografski trendovi kontinuirano su negativni: ukupan broj stanovnika Županije kontinuirano se smanjuje tijekom posljednjih gotovo 40 godina (vidi Tablica 1.).

Tablica 1. Demografski trendovi u KKŽ, u razdoblju od 1948. do 2001.

GODINA POPISA	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.
BROJ STANOVNIKA	138.089	139.097	141.270	138.073	131.825	128.922	124.467

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 27.

- Osnovna karakteristika prirodnog kretanja stanovništva Županije je da se ono već dulje vrijeme generacijski ne obnavlja, odnosno pokazuje obilježja tzv. generacijske depopulacije, te je u posljednja tri desetljeća prisutan negativan demografski trend. Također se kontinuirano smanjuje prosječna veličina domaćinstva i sve više prevladavaju samačka staračka domaćinstva. Posljedica takvog negativnog trenda smanjenja broja stanovništva je smanjenje broja radno aktivnog stanovništva. Također je prisutan trend starenja stanovništva - prosječna starost stanovništva Županije iznosi 38,6 godina, što je za godinu i pol više od prosječne starosti hrvatske populacije. Stoga je indeks starenja (pokazuje odnos stanovništva starog 60 i više godina i onog u dobi do 19 godina) nepovoljniji no što je u Hrvatskoj. U gospodarskom smislu, veći broj starog stanovništva znači više uzdržavanog stanovništva, a time i veću opterećenost radnog kontingenta.[1]
- Stanovništvo je koncentrirano na području triju gradova (Koprivnice, Đurđevca i Križevaca), dok većina općina ima manje od 4.500, pa čak i 3.000 stanovnika. Jedina naselja s više od 3.000 stanovnika jesu Koprivnica, Križevci, Đurđevac i Virje (vidi Slika 6. i Slika 7.).

[1] Izmjene i dopune Prostornog plana Koprivničko-križevačke županije, Službeni glasnik Koprivničko-križevačke županije br. 08/07.

Slika 6. Raspored stanovništva po JLS Koprivničko-križevačke županije

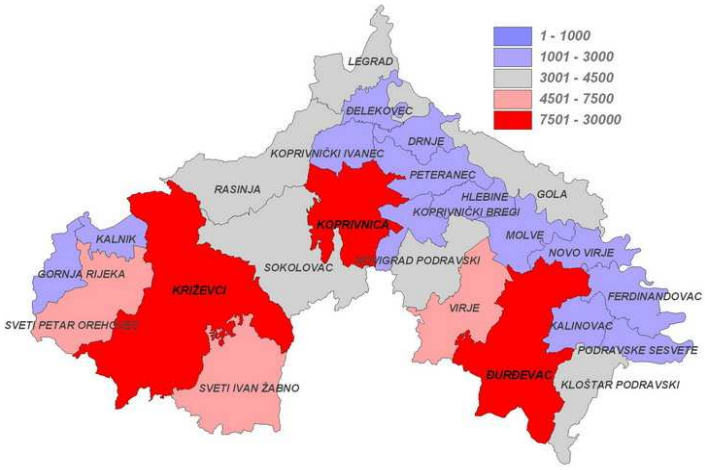

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 27.

Slika 7. Prikaz stanovništva po naseljima KKŽ

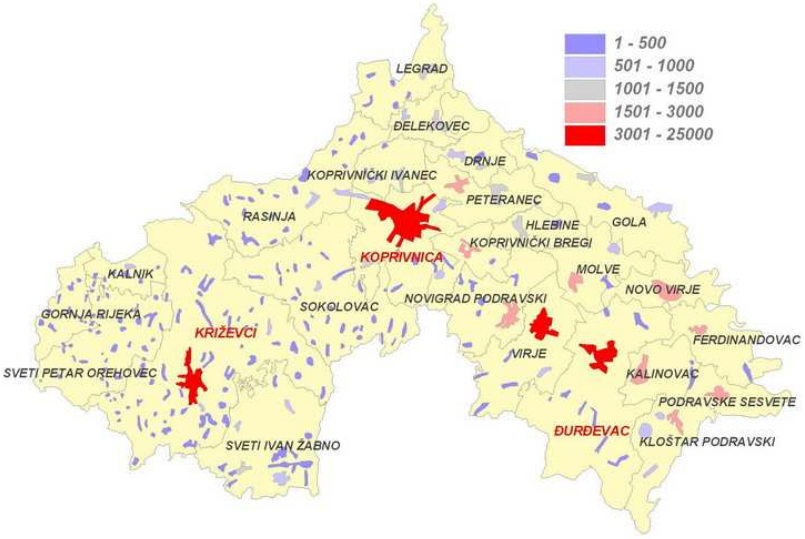

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 28.

- Obrazovna struktura stanovništva zaostaje za prosjekom RH (koji je i sam već izrazito nezadovoljavajući u odnosu na prosjeke EU), a naročito u odnosu na druge županije u čijim su središtima najveća hrvatska sveučilišta i županije koje prednjače prema gospodarskim pokazateljima (npr. Istarska) (vidi Tablica 2.), te kao takva predstavlja značajno razvojno ograničenje i razvojni prioritet.

Tablica 2. Usporedba stanovništva KKŽ starijeg od 15 godina po obrazovnoj strukturi s pojedinim Županijama i prosjekom RH

	BEZ ŠKOLE	1-3 RAZ. OŠ	4-7.RAZ. OŠ	OSN. ŠKOLA	ZANAT, KV, VKV	SRED. ŠKOLA	GIMN.	VŠS	VSS	MR.SC.	DR.SC.	BEZ ŠKOLE	1-3 RAZ. OŠ
Zagreb	1,1	2,2	5,3	16,3	24,8	18,9	8,3	5,8	14,9	1,0	0,7	Zagreb	1,1
IŽ	1,5	3,0	9,5	22,8	30,3	15,1	4,9	5,3	6,9	0,25	0,1	IŽ	1,5
PGŽ	1,1	3,0	7,4	18,5	30,8	18,1	5,3	5,3	9,3	0,35	0,22	PGŽ	1,1
KKŽ	**2,0**	**4,8**	**20,1**	**30,9**	**20,8**	**10,6**	**3,1**	**2,9**	**3,9**	**0,16**	**0,03**	**KKŽ**	**2,0**
RH	**2,9**	**4,5**	**11,2**	**21,8**	**27,2**	**15,0**	**4,8**	**4,1**	**7,3**	**0,3**	**0,2**	**RH**	**2,9**
OBŽ	3,0	4,3	13,0	25,5	25,7	14,6	4,2	3,0	6,0	0,2	0,1	OBŽ	3,0
SDŽ	3,5	4,9	7,6	17,8	29,8	17,1	5,2	5,0	8,0	0,3	0,17	SDŽ	3,5

Izvor: Popis stanovništva 2001. (DZS 2001). Komentar: Ukupni broj stanovnika KKŽ starijih od 15 godina je 103.403, a vrijednosti za pojedinu kategoriju izražene su kao % ukupnog broja. Podaci za RH, Grad Zagreb te Osječko-baranjsku, Primorsko-goransku i Splitsko-dalmatinsku županiju (kao županije u čijim su središtima najveći gradovi i najveća sveučilišta u RH) te Istarsku županiju kao jednu od predvodnika gospodarskog razvoja u RH, dani su kao reference za usporedbu.

Tablica 3. Osnovni razvojni izazovi i problemi u vezi s demografskim stanjem i trendovima

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Negativan demografski trend – kontinuirano smanjivanje broja stanovnika u posljednjih 40 godina. – Nezadovoljavajuća obrazovna struktura stanovništva – prepreka njegovu uključenju u konkurentne gospodarske djelatnosti.	– Postizanje društvenog i gospodarskog standarda, odnosno uvjeta života koji djeluju poticajno na demografske trendove: smanjuju emigraciju i povećavaju natalitet. – Osvješćivanje važnosti obrazovanja kao nužnog preduvjeta za konkurentno uključivanje u tržište rada i podizanja stupnja obrazovne strukture.

2.2. Prirodna obilježja, te postojeći i korišteni prirodni resursi

- KKŽ reljefno je pretežito nizinsko područje**,** prirodno jednim dijelom omeđena Dravom, te brdovitijim rubnim područjima Kalničkog gorja i Bilogore (vidi Slika 8.).

Slika 8. Reljef i površinske vode na području KKŽ

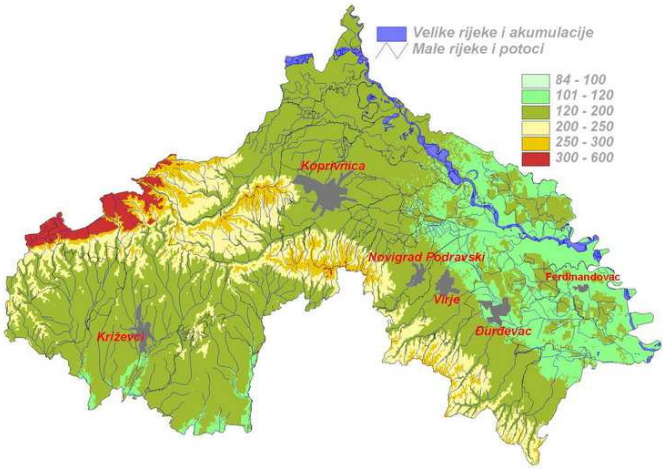

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 29.

- Dio Županije sjeverno i sjeveroistočno od Koprivnice i Đurđevca pripada Dravskom slijevu, odnosno velikim dijelom leži u aluvijalnoj nizini rijeke Drave, a dio koji gravitira Križevcima, s najvažnijim vodotokom Glogovnicom, pripada Savskom slijevu.
- Područje je obilježeno kontinentalnom klimom.
- Tablica 4. daje podatke o relativnom udjelu različitih načina korištenja zemljišta/zemljišnog pokrova na području KKŽ-a, a Slika 9. prikazuje njihov prostorni raspored.

Tablica 4. Način korištenja zemljišta (zemljišni pokrov) na području KKŽ prema CORINE LAND COVER

NAČIN KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA	Poljoprivreda	Šume	Urbanizirane površine	Pašnjaci i livade	Vodene površine i močvare
UDIO U POVRŠINI KKŽ-a [%]	45,9 (44)	39,7 (33)	8,3	4,9	1,2

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2006.-2013., str. 30. – CORINE LAND COVER (EU baza podataka o zemljišnom pokrovu). Podaci u zagradi su službeni podaci dobiveni od tijela KKŽ.

Slika 9. Načini korištenja zemljišta na području KKŽ

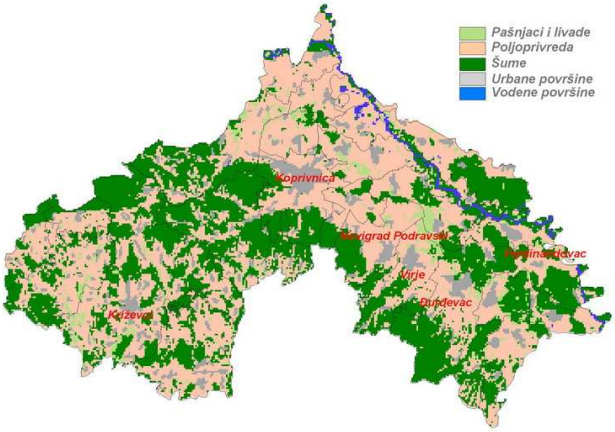

Izvor: *ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 30.*

- Veliki udio obradivih površina (44%) kvalitetna je resursna osnova za poljoprivredu.
- Područje KKŽ-a karakterizirano je trima osnovnim tipovima tla: 1) aluvijalni nanosi uz rijeku Dravu, koji su u pojedinim dijelovima iznimno plodni, ali u pojedinim su dijelovima čisti matični supstrat, šljunak i pijesak koji uopće ne mogu akumulirati i zadržavati vodu u tlu; 2) područje pseudogleja između Drave i Bilogore, obilježeno srednjom do visokom kiselošću i slabim kapacitetom tla za vodu (u sušnom razdoblju zemlja puca od prosušenosti, a u vlažnom ne propušta vodu u dublje slojeve, te se biljke suše); 3) obronački pseudoglej srednje do visoke kiselosti u području Bilogore, dijela Kalnika i Prigorju.
- Raznolikost tipova tla uvjetuje i njihovu različitu namjenu. Veći dio Županije pogodan je za poljoprivrednu proizvodnju. Intenzivna poljoprivredna aktivnost odvija se na područjima desne obale Drave do obronaka Bilogore i u Prekodravlju. Istočni i sjeveroistočni bilogorski dio, te kalničko područje pogoduju razvoju voćarstva i vinogradarstva, te dijelom proizvodnji mesa i mlijeka[2] (stočna hrana) poglavito na istočnom dijelu Bilogore. Prigorski dio pogodan je za intenzivnu poljoprivredu s limitirajućim čimbenicima vezanim za reljef i vrstu tla.
- Relativno velike površine pod šumama (33%), s kvalitetnim šumskim sastojinama (hrastove i bukove šume) i tradicijom planskog i uglavnom kvalitetnog gospodarenja (trenutačno Hrvatske šume d.o.o.) kvalitetna su resursna osnova za drvnu i drvno-prerađivačku industriju.
- KKŽ ima značajne resurse pitke vode, koje je, radi kvalitetnijeg gospodarenja, potrebno bolje istražiti. Također, KKŽ ima i značajne resurse površinskih voda (Drava s pritocima), te mineralnih sirovina.
- Postoji više ustanovljenih i operativnih vodocrpilišta, koja: 1) opskrbljuju vodoopskrbne sustave na području KKŽ-a (Ivanščak, Trstenik, Vratno, Đurđevac I i II); odnosno 2) opskrbljuju vodoopskrbni sustav izvan KKŽ-a (Delovi); te nekoliko potencijalnih vodocrpilišta (Lipovac, Osijek Vojakovački, Apatovac).

[2] Proizvodnja mesa i mlijeka je primarna poljoprivredna proizvodnja u Koprivničko–križevačkoj županiji u čijoj je funkciji oko 75% ukupno obradivih površina.

- KKŽ ima i značajan potencijal za korištenje geotermalnih voda, koji je također tek manjim dijelom istražen i korišten (samo jedna aktivna bušotina na području Legrada).
- U KKŽ u proizvodnji su 3 naftna i 7 plinskih polja koja proizvode više od 60% naftaplinske proizvodnje nafte (i kondenzata) i prirodnog plina, što je više od 30% hrvatske primarne energije. Jedna od aktualnih tema/dilema u sektoru eksploatacije ugljikovodika jest pitanje iskorištavanja bušotina za odlaganje otpada nastalog preradom i eksploatacijom nafte i plina na području KKŽ.
- Unutar KKŽ-a, u području Dravskog aluvija, postoje i značajne zalihe šljunka i pijeska. Eksploatacija je nedovoljno regulirana, a ograničenje njenom širenju predstavlja i interes za očuvanje vodnih resursa (jer ležišta šljunka i pijeska ujedno su značajni vodonosnici) i resursa kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta (jer se ono velikim dijelom nalazi u istom Dravskom aluvijalnom području), što upućuje na važnost izrade i prihvaćanja Prostornih planova JLS. U Izvješću o stanju u prostoru iz 2010. godine navedena je evidencija eksploatacijskih polja u Koprivničko-križevačkoj županiji u kojem stoji da je prisutna visoka razina eksploatacije šljunka i pijeska, što ima negativne posljedice na očuvanje vodnih resursa.
- S velikim šumskim kompleksima i značajnim dijelom u aluvijalnoj nizini rijeke Drave, KKŽ se odlikuje biološkom i krajobraznom raznolikošću, no ni to njeno prirodno bogatstvo/resurs/naslijeđe još nije dovoljno istraženo i valorizirano (npr. putem sustavne inventarizacije biljnih i životinjskih vrsta, staništa, karakterističnih prirodnih i kultiviranih krajobraza)[3]. Posebno su vrijedna područja: rijeka Drava i njena naplavna nizina, pješčana i livadna staništa, te brdska područja Kalnika i obronaka Bilogore.

Tablica 5. Osnovni razvojni izazovi i problemi korištenja prirodnih resursa (u najširem smislu)

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Neplansko i stihijsko korištenje resursa (prioritet za kvalitetnije rješavanje zbog potencijalnih i postojećih dugoročno štetnih posljedica na druge resurse jest eksploatacija šljunka i pijeska). – Moguće je izgubiti vrijedna staništa i vrste zbog nedovoljne istraženosti dozvoljavanjem aktivnosti koje ih ugrožavaju. – Nedovoljno sudjelovanje lokalne samouprave u održivom korištenju prirodnih resursa koje ne ide na štetu ciljevima zaštite – jednoobrazno poimanje zaštite kao ograničavajućih mjera koje predstavljaju teret – nesagledavanje prednosti zaštićenih područja i mogućnosti neinvazivnih načina korištenja prostora.	– Utvrditi prioritete razvoja s obzirom na postojeće prirodne resurse. – Kvalitetnije upravljati djelatnošću eksploatacije građevinskog šljunka i pijeska. Sadašnja praksa predstavlja ozbiljnu ugrozu strateškim zalihama pitkih voda i izrazito vrijednim područjima prirode. – Poticati sustavno istraživanje postojeće prirodne resursne osnove radi daljnjeg kvalitetnijeg korištenja i zaštite.

[3] Djelomičan uvid u taj resurs predstavlja rezultat projekta koji su provele nevladine udruge iz Hrvatske i Mađarske, a u organizaciji Svjetskog fonda za zaštitu okoliša (WWF) – Materijal dostupan u Javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije.

3. STANJE OKOLIŠA, PRITISCI NA OKOLIŠ I ZAŠTITA OKOLIŠA

3.1. Praćenje stanja

- Postoje povremena mjerenja, ali ne i sustavno praćenje stanja okoliša – sveobuhvatno i ciljano: za sve sastavnice okoliša; vode, tlo, zrak, bioraznolikost i druge tzv. teme okoliša kao što su otpad, buka, onečišćenje svjetlošću, sektorske integracije brige o okolišu i sl. preko standardnih indikatora; prilagođeno postojećim pritiscima na okoliš.

Tablica 6. Osnovni razvojni izazovi i problemi u vezi s praćenjem stanja okoliša i postojanjem kvalitetne informacije o stanju okoliša

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nepostojanje sustavnog praćenja stanja okoliša (zraka, voda, tla) i neprepoznavanje monitoringa kao vrijednog instrumenta koji ima indirektne pozitivne učinke na okoliš (omogućava planiranje sanacije prostora kritično ugroženih onečišćujućim tvarima, degradacijskim procesima ili nedostatkom nužnog djelovanja tamo gdje je to potrebno). – Nedostatno poznavanje stanja onečišćenosti i opterećenja okoliša zbog manjka egzaktnih mjernih pokazatelja. – Nedostatna distribuiranost i dostupnost rezultata postojećih povremenih monitoringa. – Nedovoljno prepoznavanje drugih oblika opterećenja okoliša i ugroze zdravlja stanovništva (elektromagnetska opterećenja, buka, radijacija, ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica i poljoprivrednih proizvoda uzgojenih neekološkim metodama).	– Uvođenje i provedba sustavnog praćenja stanja okoliša – monitoringa u svim njegovim sastavnicama (zrak, vode, tlo, bioraznolikost i dr.). – Uspostava informacijskog sustava okoliša, što podrazumijeva prikupljanje, organiziranje i obradu, te prezentaciju i distribuciju informacija o okolišu. – Utvrditi prioritete razvoja s obzirom na resurse, okoliš, infrastrukturu i gospodarstvo.

3.2. Vode

- Značajni vodni resursi – strateške zalihe vode za piće, ali i za navodnjavanje i dr. načine korištenja (primjerice za potrebe turizma, rekreacije, ribogojstva i sl.) – osim deklarativno, u praksi su nedovoljno prepoznati kao razvojni resurs, a potom i nedovoljno istraženi, te sustavno upravljani i zaštićeni.

- Podzemne vode – glavni strateški resurs iz kojeg se osigurava voda za piće – jedan je od najugroženijih prirodnih resursa Županije. Povećana razina nitrata (još uvijek ispod maksimalno dopuštenih koncentracija) upućuje na značajne antropogene pritiske, što ne iznenađuje kad se uzme u obzir značajna poljoprivredna aktivnost, te niska razina riješenosti problema odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Koncentracija nitrata u podzemnim vodama u laganom je rastućem trendu na vodocrpilištu Ivanščak. Prema domaćoj regulativi, to je u dozvoljenim granicama, no u usporedbi s Nitratnom direktivom (*EU 91/676/EEC*), granice su već prijeđene. Najugroženije su

podzemne vode u područjima utjecaja odlagališta otpada gdje se često u značajnoj mjeri odstupa od propisane kategorije prema većem broju praćenih parametara.

- Od površinskih voda, visokom razinom onečišćenosti ističu se potoci Glogovnica i Čivićevac, koji su izloženi značajnim emisijama otpadnih voda uslijed neizgrađenosti bioloških uređaja za pročišćavanje, a imaju relativno nizak (u odnosu npr. na Dravu) prihvatni kapacitet, odnosno sposobnost samopročišćavanja. U navedenim pročistačima prikuplja se cjelokupna otpadna voda iz gradova Đurđevac i Križevci. Istraživanja porijekla specifičnih onečišćenja nisu provedena, te im se ne zna porijeklo, primjerice žive u potoku Gliboki i još nekim vodotocima. Zbog toga je nužan kontinuirani monitoring odnosno praćenje okoliša.
- Podaci o onečišćenjima površinskim vodama su vrlo oskudni, a pojava onečišćenja nedovoljno izražena. Za otkrivanje uzroka tih mjestimičnih nalaza potreban je opsežniji i učestaliji monitornig kakvoće površinskih voda. U nekim vodocrpilištima, kvaliteta vode ne zadovoljava mikrobiološke standarde, pa je prije njene distribucije u mrežu potreban predtretman.
- Obzirom na preporuke Nitratne direktive (*EU 91/676/EEC*) od maksimalno 25 mg/l nitrata, vrijednosti prosječnog sadržaja nitrata u vodocrpilištu koje opskrbljuje pitkom vodom Grad Koprivnicu i okolno područje su prijeđene (grafikon 1.). Rješenje tog problema je u edukaciji poljoprivrednika i gnojidbi u skladu s navedenom direktivom - primjenom najviše 170 kg N/ha poljoprivredne površine. U plitkim lokalnim bunarima stanje je ponegdje mnogo gore zbog utjecaja nepravilnog smještaja stajskog gnoja i septičkih jama.

Grafikon 1. Prosječni sadržaj nitrata u vodocrpilištu Ivanščak 2001.-2010.

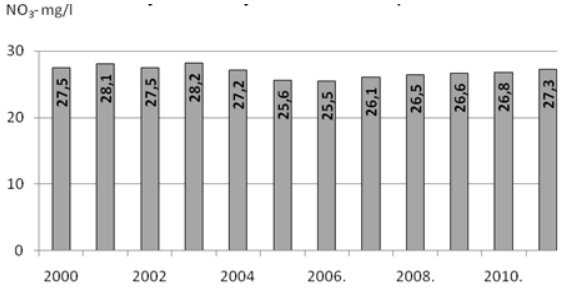

Izvor: Komunalac, d.o.o., Koprivnica, veljača 2011.

- Neregulirani sustav pročišćavanja otpadnih voda u Gradu Đurđevcu uzrok je vodećeg županijskog ekološkog problema – visoko onečišćene površinske vode potoka Čivićevac u istočnom dijelu Koprivničko-križevačke županije. Potrebna je hitna rekonstrukcija/dogradnja i konačna realizacija mehaničkih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za gradove Đurđevac i Križevci biološkim sustavom, jer su posljedice neučinkovitosti (mehanički uređaji uklanjaju samo cca 30% ukupnog onečišćenja) tj. neizgrađenosti kvalitetnih uređaja za pročišćavanje izrazito niska kakvoća površinskih voda kolektora otpadnih voda gradova Đurđevca (Čivićevac - V vrste) i Križevaca (Glogovnica - IV vrste, ostali vodotoci križevačkog područja – neutvrđeno).

Kartogram 1. Rezultati monitoringa površinske vode Čivićevca na lokaciji u Kalinovcu

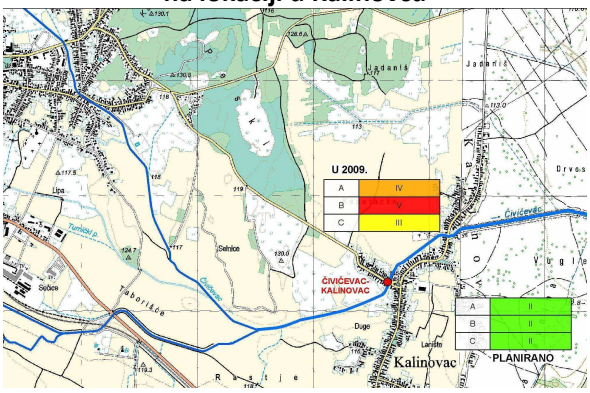

Izvor: Izvješće vodotoka za 2009., Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije

Tablica 7. Osnovni razvojni izazovi i problemi zaštite i održivog korištenja vodnih resursa u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Ugroženost podzemnih voda (strateških zaliha vode za piće): 1) ispustima nepročišćenih otpadnih voda kućanstava, farmi i industrije; 2) nekontroliranom primjenom dušičnih gnojiva i "zaštitnih" sredstava u poljoprivredi; 3) neprilagođenosti poljoprivredne proizvodnje zahtjevima zaštite podzemnih voda u područjima iznad vodonosnika. – Postojeća onečišćenost: 1) povećanje koncentracije onečišćujućih tvari (nitrati/nitriti) na nekim vodocrpilištima; 2) pojava teških metala u vodi.	– Provedba mjera za zaustavljanje pada kvalitete površinskih voda opterećenih velikim količinama otpadnih tvari podrijetlom iz sustava odvodnje gradova, odnosno industrije (izgradnja i osposobljavanje pročistača, te stroži/učestaliji nadzor kakvoće otpadnih voda i pročistača, učestaliji nadzor kvalitete površinskih voda). – Edukacija poljoprivrednih proizvođača o okolišno prihvatljivim biljno-uzgojnim zahvatima, uvođenje integrirane proizvodnje i zaštite bilja (novi pristup proizvodnji koji uz agrotehničke, pomotehničke i sve druge mjere za održanje dobre kakvoće nasada i usjeva nastoji primijeniti za prirodu manje štetne metode zaštite bilja kako bi se izbjegle nepovoljne posljedice za okoliš.) – Sustavno praćenje pritisaka i posljedica na stanje voda (posebno onečišćenje organskim tvarima/nutrijentima).

3.3. Tlo

- U KKŽ (kao i na području cijele RH) ne postoji kvalitetna i sustavna analiza svojstava tla obzirom na onečišćenja i degradacijske procese (erozija, onečišćenja) kojima je ono izloženo.
- Na području Županije provode se analize tla u poljoprivredne svrhe ograničene na praćenje parametara plodnosti tla. Analize u najvećem broju slučajeva provodi Visoko gospodarsko učilište u Križevcima.

Tablica 8. Osnovni razvojni izazovi i problemi zaštite i održivog korištenja tla u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedovoljna kontrola svojstava tla i posljedično neprovođenje sanacijskih programa. – Premali udio površina s neinvazivnim metodama poljoprivredne proizvodnje koje ne koriste umjetna gnojiva i kemijska sredstva za zaštitu bilja. – Needuciranost o osnovama nitratne direktive poljoprivrednih proizvođača, te neadekvatno korištenje dušičnih gnojiva. – Nedovoljno osvještavanje o potrebi očuvanja biološke raznolikosti očuvanjem i/ili naknadnim stvaranjem uništenih staništa rubnih živica, livadnih i drugih biocenoza koje su na poljoprivrednim površinama istisnute uzgojem ratarskih monokultura. – Neprepoznavanje korisnih svojstava biomase kao nusproizvoda u poljoprivrednoj djelatnosti za proizvodnju komposta, odnosno materijalnu ili energetsku oporabu.	– Osiguranje provođenja kontinuiranih analiza tla (kiselost tla), i onečišćenja tla (teški metali, rezidui pesticida). – Provedba preliminarnih indikativnih monitoringa tala na onečišćenja i druge ekološke aspekte vezane uz zdravstvenu ispravnost poljoprivrednih kultura, kako bi se utvrdila područja na kojima je poljoprivredna proizvodnja potencijalno ugrožena onečišćenjima (blizina odlagališta, industrijskih i dr. izvora emisije, neprimjerena primjena poljoprivrednih gnojiva i kemijskih sredstava zaštite bilja i dr.). –Stvaranje uvjeta za provedbu nitratne direktive i pravilnika o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja štetnim tvarima. – Osiguranje odvodnje viška vode kanalima. – Uvođenje sustava navodnjavanja otvorenim kanalima sukladno Planu navodnjavanja. – Utvrđivanje područja ratarske, voćarske, vinogradarske i povrćarske proizvodnje s naglaskom na područja ekološke proizvodnje kao osnove za melioracijske zahvate. – Poticanje poljoprivredne proizvodnje komposta kao sredstva prihrane u organskoj poljoprivredi. – Razvijanje sustava poticanja ekoloških proizvođača – informiranje i edukacija o pozitivnim primjerima iz prakse. – Edukacija poljoprivrednika o kvalitetnom zbrinjavanju opasnog otpada u poljoprivredi i mogućem korištenju iskoristivih korisnih organskih otpadnih materijala. – Uspostava cjelovitog sustava zbrinjavanja otpadne ambalaže pesticida i drugih kemijskih proizvoda koji se koriste u poljoprivredi u suradnji s udrugom CROCPA u okviru akcije „Prateći list“.

3.4. Zrak

- Imisijska mjerenja i općenito mjerenja o stanju kakvoće zraka ne provode se u Koprivničko-križevačkoj županiji.
- Obveznici prijave zračnih emisija onečišćivača zraka prijavljuju se u županijsku e-bazu Registra onečišćavanja okoliša (podaci često ograničeni na nekoliko kritičnih parametara). Emisijska mjerenja financiraju sami onečišćivači naručivanjem provođenja mjerenja (višegodišnjih, godišnjih, ovisno o razini izmjerenih emisija) od tvrtki ovlaštenih za provođenje ove vrste mjerenja.
- Prema postojećim rezultatima mjerenja (INA - okrug Podravina) koncentracije onečišćivača su ispod graničnih vrijednosti.
- Najznačajnija onečišćenja zraka u Županiji su: anorganski plinovi od čega 99,96% otpada na CO_2 (neenergetski izvori/industrijska postrojenja - oko 640.000 t/god. od čega 94,5% CO_2 od INA-e, a ostatak od 5,5% grijanje i procesna tehnologija), te emisija prašine, organskih plinova i para (vrlo mala). U odnosu na 2008. godinu, onečišćenja svih plinova su smanjena.

Tablica 9. Osnovni razvojni izazovi i problemi zaštite i očuvanja kakvoće zraka u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nepostojanje indikativnog monitoringa kakvoće zraka – nedovoljna istraženost postojećeg stanja kakvoće zraka na području cijele Županije koja se temelji na pretpostavci da je kakvoća zraka i u najprometnijim dijelovima gradova povoljna. – Nemogućnost planiranja dodatnih opterećenja, s obzirom na nepoznavanje trenutačnog stanja.	– Uspostava sustava za praćenje kvalitete zraka (mreža stanica za ispitivanja kakvoće zraka) u slučaju indikacije značajnih zračnih onečišćenja – Uspostava kratkoročnog indikativnog imisijskog monitoringa kakvoće zraka u svrhu preliminarnog utvrđivanja kakvoće zraka na kritičnim područjima, osobito dijelovima Županije gdje nikad nisu provedena kratkoročna mjerenja.

3.5. Buka

- Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NN 46/02) ocjenjuje da *„problematici zaštite od buke u Hrvatskoj do sada nije bila posvećivana dostatna pozornost“*.[4] KKŽ u tom pogledu ne odstupa znatnije od utvrđenog prosjeka RH. Argumenti za tu ocjenu uključuju: nepostojanje sustavnih ispitivanja buke (akustička mjerenja, anketiranje stanovnika…), neuključivanje problematike buke u rane faze projektiranja i planiranja, dodavanje preopćenitih i u stvarnosti rijetko provedenih mjera zaštite, te s tim u vezi, nepostojanje konkretnih mjera za popravljanje stanja.
- Činjenica da područjem KKŽ prolaze važni prometni koridori, u uvjetima u kojima uglavnom nisu izgrađene obilaznice oko naselja, upućuje na to da problem onečišćenja bukom na području KKŽ izvjesno postoji.

[4] Nacionalni plan djelovanja za okoliš, NN 46/02

Tablica 10. Osnovni razvojni izazovi vezani za problematiku buke u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nepostojanje svijesti o buci kao vrlo štetnom obliku narušavanja kvalitete životnog prostora. – Neuspostavljen sustav praćenja „onečišćenja bukom“. – Nepostojanje informacije o onečišćenju bukom.	– Izrada dokumenata koje su Županija i njene JLS dužne napraviti (sukladno Zakonu o zaštiti od buke (NN 20/03, članak 9.): karte buke, te akcijski planovi za dovođenje buke ispod dopuštenih/preporučenih razina), a potom i njihova provedba.

3.6. Biološka i krajobrazna raznolikost

- Trenutačno je na području KKŽ-a zaštićeno 15 dijelova prirode[5], u 6 kategorija zaštite (vidi Slika 10. i Tablica 11.), kojima upravlja *Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije*.

- Proglašenjem ekološke mreže povećan je prostor pod zaštitom – veliki dio Koprivničko-križevačke županije proglašen je međunarodno važnim područjem za ptice – SPA područje i važnim područjem za divlje svojte i stanišne tipove. Područjima ekološke mreže koji se nalaze na teritoriju KKŽ upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije.

Slika 10. Zaštićeni dijelovi prirode na području KKŽ

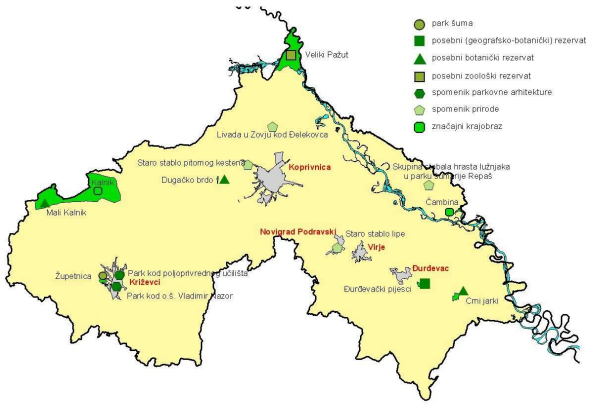

Izvor: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije

[5] Temeljem Zakona o zaštiti prirode, NN 70/05 i 139/08

Tablica 11. Posebno zaštićeni dijelovi prirode na području KKŽ

KATEGORIJA ZAŠTITE	NAZIV ZAŠTIĆENOG DIJELA PRIRODE
Posebni rezervat	Đurđevački pijesci, Mali Kalnik, Dugačko Brdo, Crni Jarki i Veliki Pažut
Park šuma	Župetnica
Značajni krajobraz	Kalnik i Čambina
Spomenik prirode	Skupina stabla hrasta lužnjaka, Mali zoološki lokalitet livade u Zovju, Staro stablo pitomog kestena u Močilama i Staro stablo lipe u Novigradu Podravskom
Spomenik parkovne arhitekture	Park kraj Osnovne škole Vladimir Nazor u Križevcima i Park kraj poljoprivredne škole u Križevcima
Regionalni park	Regionalni park Mura-Drava

Izvor: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije

- Regionalni park Mura-Drava uspostavljen je Uredbom Vlade RH o proglašenju Regionalnog parka Mura-Drava od 10. veljače 2011., NN 22/11 i obuhvaća pet županija (Međimurska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Virovitičko-podravska i Osječko-baranjska županija), a dijelom koji se nalazi u KKŽ upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije.
- S obzirom na značajnu biološku i krajobraznu raznolikost prostora KKŽ (posljedica znatne površine pod šumom, reljefne raznolikosti, te bogatstva voda), trenutačna površina zaštićenih dijelova prirode koja iznosi ukupno oko 55,5 km^2 (ili oko 3,2% ukupne površine KKŽ-a) izvjesno ne odgovara suvremenim standardima zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (prosjek EU je 18%).
- Neka od zaštićenih područja KKŽ-a predstavljaju prirodne vrijednosti ne samo na regionalnoj već i na nacionalnoj i europskoj razini, te su predložena za zaštitu kao područja NATURA 2000.

Tablica 12. Osnovni razvojni izazovi i problemi u vezi s problematikom zaštite i održivog korištenja prirodne baštine – biološke i krajobrazne raznolikosti u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedovoljno poznavanje biološke raznolikosti o vrijednim prirodnim područjima - potencijalni gubitak biološke raznolikosti. – Nedovoljna informiranost, educiranost i svijest o potrebi očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, zaštiti prirode i očuvanju općekorisne funkcije prirode. – Nedovoljna financijska sredstva za ulaganje u sprječavanje/saniranje ekoloških problema. – Nedovoljno razvijen i nekoordiniran sustav istraživanja i inventarizacije biljnog i životinjskog svijeta, te različitih tipova staništa. – Nepostojanje planova upravljanja mjerama zaštite	– Izrada planova upravljanja i korištenja zaštićenih područja. – Usklađivanje gospodarske aktivnosti korisnika prostora s mjerama zaštite iz planova upravljanja. – Donošenje i provedba propisanih mjera i uvjeta zaštite prirode u planove i programe gospodarenja i upravljanja prirodnim dobrima kao i u dokumente prostornog uređenja. – Poticanje istraživačkih programa na već zaštićenim ali i predloženim prostorima za zaštitu radi inventarizacije biljnog i životinjskog svijeta, njihovih zajednica i biotopa kao pretpostavka učinkovite zaštite.

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
područja – neplansko korištenje prostora koje nije prilagođeno osnovnim ciljevima zaštite prirode već sporednim lokalnim interesima koji zaštitu stavljaju u drugi plan. – Propadanje vrijednih lokaliteta zbog neprovođenja valorizacije područja i istraživačkih programa, te neprilagođenog korištenja prostora (nestanak crnkaste sase *Pulsatilla pratensis (L.) Miller ssp. nigricans (Störk)*, nestanak vrijednih staništa zbog nekontrolirane eksploatacije mineralnih sirovina). – Manjak inicijative zaštite novih područja. – Neusklađenost korištenja i očuvanja prirodnih dobara. – Nedovoljno razvijena svijest o zaštićenim područjima kao razvojnom resursu. – Neučinkovita provedba zaštite u stvarnosti – „papirnata zaštita“.	– Informiranje, odgoj, obrazovanje i poticanje istraživačkog rada i stručnog rada iz područja zaštite prirode u cilju razvijanja svijesti šire javnosti o potrebi zaštite prirode i njenih posebno zaštićenih dijelova. – Uspostava sustavnog praćenja stanja u prirodi, te poduzimanje potrebnih akcija za sprječavanje i saniranje neželjenih stanja i njihovih posljedica. – Osmišljavanje i marketinška priprema mogućnosti korištenja prirodne baštine za razvoj eko-turizma, kao i poticanje sustavnog korištenja prirodne baštine za edukaciju, istraživanje i turizam. – Provedba/dovršetak sustavnog postupka zaštite i očuvanja rijeke Drave i njene naplavne nizine, pješčanih i livadnih staništa, područja Kalnika i obronaka Bilogore. – Razmatranje mogućnosti zaštite i očuvanja područja koja su dio ekološke mreže Republike Hrvatske i buduća NATURA 2000 područja, a koja se nalaze na području KKŽ.

3.7. Otpad

- Na području KKŽ djelatnošću sakupljanja komunalnog otpada bavi se 5 tvrtki sa sjedištem u Županiji i 1 s područja Karlovačke županije. Organiziranim prikupljanjem pokriveno je u prosjeku oko 95% stanovnika Županije.
- Komunalni otpad odlaže se na 3 gradska odlagališta i na 10 manjih općinskih odlagališta koje je potrebno sanirati i zatvoriti do kraja 2011. godine.

Tablica 13. Pregled odlagališta otpada u KKŽ

Križevci – Ivančino Brdo – sanirano	Kalinovac – Peski
Koprivnica – Piškornica – sanacija u tijeku	Novigrad Podravski – Jandrin grm
Đurđevac – Peski – sanacija u tijeku	Virje – Hatačenova
Ferdinandovac – Orl	Gola – Hintovo
Novo Virje – Crnec	Peteranec – Klepa
Kloštar Podravski – Peski	Sveti Ivan Žabno – Trema Gmanje

Izvor: Pododsjek za zaštitu okoliša Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Koprivničko-križevačke županije

- Općina Podravske Sesvete vozi otpad na odlagalište Šarje i na području Općine ne postoji organiziran odvoz otpada.
- Općine i gradovi uspostavili su suradnju s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost vezanu uz sufinanciranje sanacije odlagališta. Navedenu suradnju treba nastaviti i proširiti i na ostale oblike gospodarenja otpadom.
- Okoliš županijskog prostora trenutno je opterećen s pedesetak „divljih" deponija koji se saniraju, no ujedno predstavljaju kontinuirani problem s obzirom da se zbog needuciranosti kao i neekološke svijesti građana iste lokacije deponija nakon saniranja ponovo pojavljuju. Mjere sankcioniranja neadekvatnog postupanja s otpadom su preblage i rijetko se primjenjuju ili uopće ne postoje.
- Odvojeno prikupljanje otpada tek je u začecima. Na području Županije postoje svega 2 reciklažna dvorišta i to u gradovima Koprivnici i Križevcima. U Đurđevcu postoji „prošireni zeleni otok", te je kao prioritet potrebna izgradnja pravog reciklažnog dvorišta.
- Problematika otpada relativno je dobro razrađena većim brojem studija[6] koje sve sugeriraju okrupnjavanje sustava, odnosno uspostavu županijskog i/ili regionalnog sustava gospodarenja otpadom. Izrađen je Program gospodarenja otpadom (PGO) KKŽ za razdoblje 2008-2015. godine u koji je ugrađen planirani sustav Regionalnog gospodarenja otpadom sa sjedištem u JLS Koprivnički Ivanec, a na lokaciji odlagališta „Piškornica" (RCGO). S ciljem realizacije Regionalnog centra za gospodarenje otpadom osnovana je tvrtka Piškornica d.o.o. sa sjedištem u Koprivnici.

Tablica 14. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora gospodarenja otpadom u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Mnogo neuređenih i neadekvatnih odlagališta otpada, gdje su čak i postojeća službena odlagališta u osnovi „ograđena smetlišta", s brojnim negativnim utjecajima na okoliš, a potencijalno i na zdravlje lokalnog stanovništva. – Nedostatan nadzor nad tijekom otpada, sadržajem odlaganog otpada te, posljedično, vrlo vjerojatno nekontrolirano odlaganje opasnog otpada. – Nepostojanje kulture, prakse i infrastrukture odvojenog prikupljanja otpada. – Nepostojanje sabirališta animalnog otpada. – Sustav prikupljanja opasnog otpada kao što su ostaci pesticida i njihova ambalaža. – Nekvalitetno i predimenzionalno projektiranje sanacije većeg broja općinskih službenih odlagališta.	– Okolišno prihvatljiva sanacija i postupno zatvaranje svih „dogovornih" odlagališta. – Postupna uspostava identificiranog i planski dogovorenog regionalnog sustava, uključujući izgradnju prerađivačko-energetskog postrojenja. – Sustavno podizanje ekološke svijesti među građanima – širenje kulture odgovornog postupanja s otpadom. Sustavno obrazovanje javnosti o potrebi odvajanja otpada i reciklaže. – Osiguravanje druge infrastrukture potrebne za odgovorno postupanje s otpadom. – Saniranje ilegalnih/divljih odlagališta i sustavno sprječavanje njihovog ponovnog nastajanja.

[6] Program gospodarenja otpadom na razini Županije; idejni projekt *„Županija bez otpada"*; Studija regionalnog odlagališta otpada za četiri županije – Varaždinsku, Međimursku, Krapinsku i Koprivničko-križevačku.

4. INFRASTRUKTURA

4.1. Vodoopskrba i kanalizacija

- Izgradnja sustava vodoopskrbe na području Županije vrši se u skladu sa Studijom vodoopskrbe KKŽ.
- Izgradnja sustava opskrbe pitkom vodom za stanovništvo na području Županije je intenzivirana u posljednjih 5 godina i krajem 2010. godine je 53,9% kućanstava priključeno na javnu vodoopskrbu (procijenjeno 84.000 stanovnika ili 68% od ukupnog broja stanovništva). Općine s najmanjom izgrađenošću sustava vodoopskrbe jesu općine Sveti Ivan Žabno (20% kućanstava ima mogućnost priključenja, a 1,4% ih se priključilo), Kalnik (46% ima mogućnost, a priključilo ih se 4,8%) i Đelekovec (68,8% ima mogućnost, a priključilo ih se 1,7%).
- Na temelju podataka dobivenih od komunalnih poduzeća, broj kućanstava priključenih na javni vodoopskrbni sustav u 2010. godini je ukupno njih 21.317 (vidi Tablica 15.):

Tablica 15. Broj kućanstava priključenih na javni vodoopskrbni sustav u KKŽ

Godina	Koprivnica	Križevci	Đurđevac	Županija	Korištenje pitke vode u Županiji iz javnih vodovoda
1995.	6.568	3.600	952	11.120	28,1 %
2010.	12.545	4.440	4.332	21.317	53,9 %

Izvor: Državni zavod za statistiku (Statističko izvješće 1137)

- Na području Županije u funkciji su 3 vodoopskrbna sustava sa slijedećim kapacitetima vode:
  - vodoopskrbni sustav „Koprivnica" Qu = 3.835.033 m^3/god.,
  - vodoopskrbni sustav „Križevci" Qu = 873.725 m^3/god.,
  - vodoopskrbni sustav „Đurđevac" Qu = 406.111 m^3/god.
- Nastavno je dan prikaz fakturiranih količina, uz naznaku pripadnih gubitaka vode:
  - vodoopskrbni sustav „Koprivnica", Qf = 3.283.010 m^3/god, oko 14% gubitaka,
  - vodoopskrbni sustav „Križevci", Qf = 659.518 m^3/god, oko 25% gubitaka,
  - vodoopskrbni sustav „Đurđevac", Qf = 370.870 m^3/god, oko 9% gubitaka.
- KKŽ sklopila je 2006. godine s Ministarstvom mora, turizma, prometa i razvitka, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Fondom za regionalni razvoj i Hrvatskim vodama „Sporazum o sufinanciranju Programa regionalnog vodovoda Koprivničko-križevačke županije“, s ukupnim iznosom sredstava za sufinanciranje do 200 milijuna kuna u kojem Županija sudjeluje s 10%, odnosno do 20 milijuna kuna, u razdoblju od 2007. do 2011. godine. U navedenom trogodišnjem razdoblju utrošeno je ukupno 80.885.142,79 kuna u razvoj vodovodnog sustava na području KKŽ (Slika 11. i 12.).

Slika 11. Područja distribucije pitke vode u KKŽ

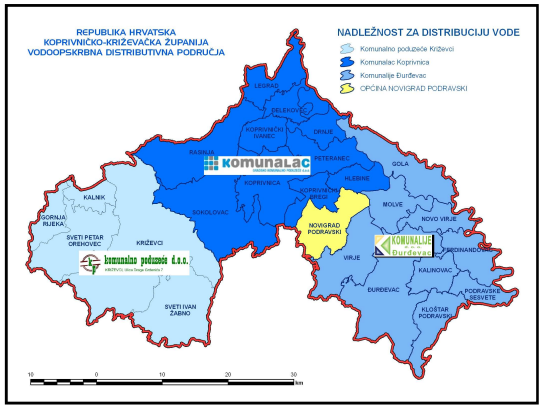

Izvor: Studija vodoopskrbe Koprivničko-križevačke županije

Slika 12. Postojeća vodocrpilišta i vodocrpilišta u izgradnji i planu u KKŽ

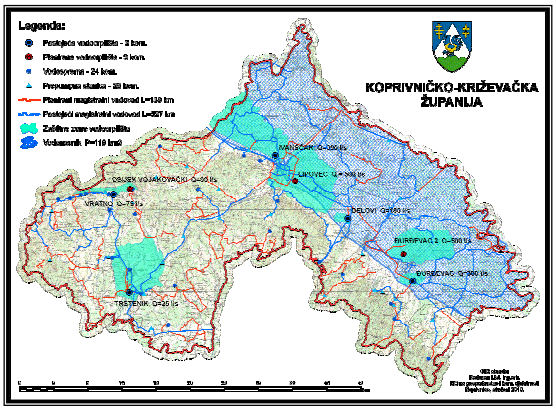

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

4.2. Istraživanje i korištenje podzemnih bazena pitke vode – potencijalnih vodocrpilišta

- Prema zalihama pitke vode, Republika Hrvatska pozicionirana je na 5. mjesto u Europi, a na 44. mjesto u svijetu, što predstavlja znatan potencijal i otvara brojne mogućnosti razvoja kako za cijelu Hrvatsku, tako i za KKŽ.

- Oko 45% površine KKŽ pripada Dravskom slivu. KKŽ ima obnovljive podzemne zalihe pitke vode za građanstvo i gospodarstvo u količini od $110x10^9$ m^3.

- U okviru projekta DRAVA RIVER BASIN koji se tijekom 2005. godine provodio u cijelom pograničnom području triju zemalja Hrvatske, Slovenije i Mađarske (vidi Sliku 13.), istražen je geotermalni potencijal, kao i zalihe pitke vode. Navedeni projekt bio je polazište za sva daljnja istraživanja i radnje koje su predstojale pokretanju projekta izgradnje geotermalnog postrojenja u Općini Legrad, na lokaciji Lunjkovec-Kutnjak.

Slika 13. Obnovljive podzemne zalihe pitke vode na području Dravskog sliva

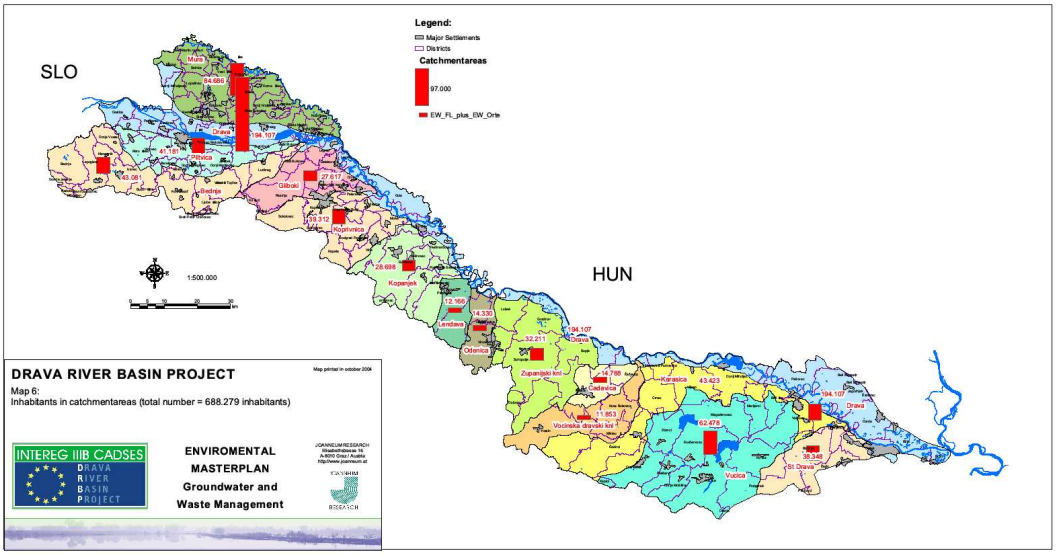

Izvor: Drava River Basin projekt, 2005.

- Na području KKŽ u funkciji je 5 vodocrpilišta i djeluje 5 zaštitnih zona izvorišta (za dvije je postupak donošenja odluke u tijeku). Izgrađeno je 1.077,4 km dužine cijevi sekundarnih vodovoda kojim je u 2010. godini omogućena dostupnost pitke vode iz javne mreže za 84.000 stanovnika ili 68% stanovništva.

- Vodocrpilišta u funkciji: Ivanščak, Koprivnica (390 l/s), Delovi (180 l/s), Đurđevac INA d.d. (100 l/s), Vratno (75 l/s) i Trstenik (25 l/s).
  Vodocrpilišta u izgradnji: Lipovec u Koprivnici (500 l/s) i Đurđevac (500 l/s).
  Vodocrpilište u planu: Osijek Vojakovački (60 l/s).

4.3. Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda

- Sukladno Studiji zaštite voda Koprivničko-križevačke županije u razdoblju od 2005. do 2009. godine na području KKŽ izgrađeno je 6 pročistača otpadnih voda ukupnog kapaciteta 143.000 ES, a još 4 su u prioritetu izgradnje do 2013. godine ukupnog kapaciteta 18.500 ES (Slika 14.).

Slika 14. Zaštita voda – odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda u KKŽ

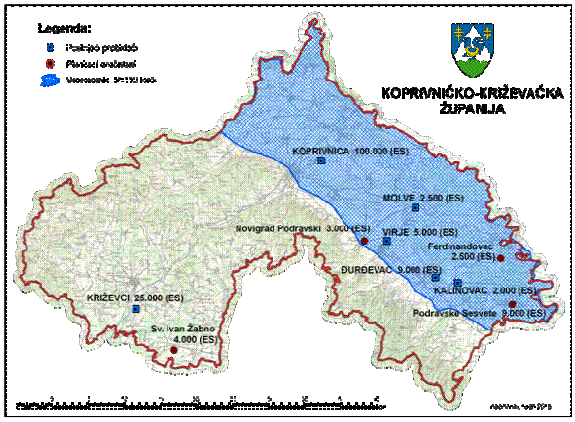

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Može se utvrditi da je u 2010. godini od ukupnih 176.000 ES planiranih kapaciteta uređaja za pročišćavanje, na području KKŽ postotak izgrađenih kapaciteta pročistača ukupno 81,25%. Izgrađeni su pročistači u gradovima Koprivnici (100.000 ES), Križevcima (25.000 ES) i Đurđevcu (9.000 ES), te općinama Kalinovac (2.000 ES), Virje (5.000 ES) i Molve (2.500 ES), a planirani u Podravskim Sesvetama (9.000 ES), Sv. Ivanu Žabnom (4.000 ES), Novigradu Podravskom (3.000 ES) i Ferdinandovcu (2.500 ES).

- Prema uspostavljenoj tehničkoj koncepciji, na čitavom području KKŽ predviđen je ukupno 21 javni kanalizacijski sustav kojim se obuhvaća ukupno 175 naselja (od 264 postojeća), s ukupno oko 110.700 stanovnika (u odnosu na prisutnih 124.467). (Napomena: izloženi podaci brojnosti stanovništva odnose se na današnje stanje, dok se broj priključenih korisnika odnosi na procjenu u konačnoj fazi).

- U Tablici 16. prikazani su svi reprezentativni podaci koji se odnose na pojedine prijamnike na vodnom području slivova rijeka Save i Drave.

Tablica 16. Podaci o broju priključaka na području KKŽ s obzirom na vodna područja sliva rijeka Save i Drave

R. br.	Naziv sliva	Br. sustava	Br. Naselja	Br. stan.	kan. naselja	priklj. stan.	% priklj.
Vodno područje sliva rijeke Save							
1.	Črnec	3	68	9694	33	4944	51
2.	Glogovnica	2	47	21611	35	19152	89
3.	Velika Rijeka	2	36	7071	16	3953	56
	Ukupno:	**7**	**151**	**38376**	**84**	**28049**	**73**
Vodno područje sliva rijeke Drave							
1.	Gliboki	2	19	2123	13	1802	85
2.	Bistra	5	63	59102	54	58384	99
3.	Drava	4	10	5079	10	5079	100
4.	Čivićevac	3	21	19787	15	17642	89
	Ukupno:	**14**	**113**	**86091**	**92**	**82907**	**96**
	Sveukupno:	**21**	**264**	**124467**	**176**	**110956**	**89**

Izvor: Studija zaštite voda Koprivničko-križevačke županije, Dippold&Gerold Hidroprojekt Zagreb, 2005.

- Ovdje valja istaknuti da se broj javnih sustava odvodnje, odnosno broj naselja koja se priključuju na ove sustave povezuje uz postavke da se za mala naselja (manja od približno 500 stanovnika), s izraženo disperziranim položajem korisnika po prostoru ne rješava putem javnih sustava, već individualno, koristeći pretežno sabirne i septičke jame, ali sve u okviru i na način kako bi se postiglo svrsishodno zbrinjavanje otpadnih voda i ostvarivala tražena zaštita voda.

- Sustav navodnjavanja u KKŽ nije u potpunosti izgrađen. KKŽ je 2008. godine donijela Plan navodnjavanja na području KKŽ koji je izradio Institut građevinarstva Hrvatske, te za koji je donesen pozitivan nalaz revizije. Financiranje Plana navodnjavanja na području KKŽ završeno je sukladno omjeru iz Nacionalnog plana za navodnjavanje (50% Hrvatske vode, 50% KKŽ) u ukupnom iznosu od 1.213.900,00 kuna.

- Na području navodnjavanja u tijeku je izrada projektne dokumentacije za dva strateška projekta od županijskog značaja: „Pilot projekt navodnjavanja Koljak“ i „Akumulacija Sirova Katalena“. Navedeni projekti obuhvaćaju površinu od 520 ha, te će njihovom realizacijom biti gotovo u potpunosti riješena problematika navodnjavanja u KKŽ.

Tablica 17. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora vodoopskrbe i odvodnje u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nerazvijena kolektorska mreža za otpadne vode u naseljima ispod 500 stanovnika. – Nedovoljne kontrole velikih potencijalnih onečišćivača, nedovoljne kontrole poljoprivrednih djelatnosti i nekontrolirane upotrebe zaštitnih sredstava ugrožavaju vodni resurs iz kojeg se osigurava pitka voda. – Deponiji komunalnog otpada, koji su stalna ugroza zalihama podzemnih voda. – Izgradnja vodoopskrbnog sustava koja nije praćena izgradnjom sustava odvodnje otpadnih voda znatno povećava negativni pritisak na okoliš, te pogoršava higijenske uvjete u samim naseljima. – Zadržavanje propisane kakvoće voda recipijenata otpadnih voda.	– Povezivanje danas odvojenih vodoopskrbnih sustava i izgradnja cjelovitog vodoopskrbnog sustava za cijelu Županiju sukladno Studiji vodoopskrbe Koprivničko-križevačke županije. – Svrsishodno korištenje raspoloživih potencijala (vodnih resursa), kao i istraživanje novih vodonosnika. – Izgradnja cjelovitog kanalizacijskog sustava za cijelu KKŽ prema Studiji zaštite voda Koprivničko-križevačke županije. – Provođenje mjera biološke rekultivacije/sanacije. – Saniranje deponija komunalnog otpada radi sprečavanja onečišćenja podzemnih hidropotencijala. – Priprema projekata i apliciranje na sredstva fondova EU za financiranje vodoopskrbe, sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te zbrinjavanje komunalnog otpada. – Kontinuirani monitoring kakvoće voda recipijenata.

4.4. Energetika

4.4.1. Elektroopskrba

- Područje KKŽ zadovoljavajuće je opskrbljeno električnom energijom, te su prisutna dva distribucijska područja – DP Elektra Koprivnica, koji pokriva područje od cca 1.645 km^2 s oko 125.000 stanovnika i DP Elektra Bjelovar, koje pokriva cca 545 km^2 unutar KKŽ s oko 45.000 stanovnika.
- Podzemna (kabelska) mreža zadovoljava sadašnje potrebe kvalitetom i presjecima. Zračna je mreža djelomično rekonstruirana i izvedena na betonske stupove, ali je veći dio još uvijek na drvenim stupovima. Niskonaponska zračna mreža uglavnom je izvedena golim vodičima i zahtijeva djelomičnu rekonstrukciju.

4.4.2. Plinoopskrba

- Temeljem ROP-a, Zakona o tržištu plina ("Narodne novine" broj 40/07) i Zakona o koncesijama ("Narodne novine" broj 125/08), KKŽ je ispunila zakonsku obvezu i krajem 2008. godine sklopila Ugovore o koncesijama za distribuciju plina s tri trgovačka društva na području KKŽ: (Koprivnica plin d.o.o., Komunalije plin d.o.o. i Radnik-plin d.d.), a na postojećim distribucijskim sustavima (vidi Sliku 15.) s ukupno nešto više od 20.000 korisnika, od čega su oko 90% domaćinstva, a oko 10% industrija i društveni sektor.

Slika 15. Plinoopskrba na području KKŽ

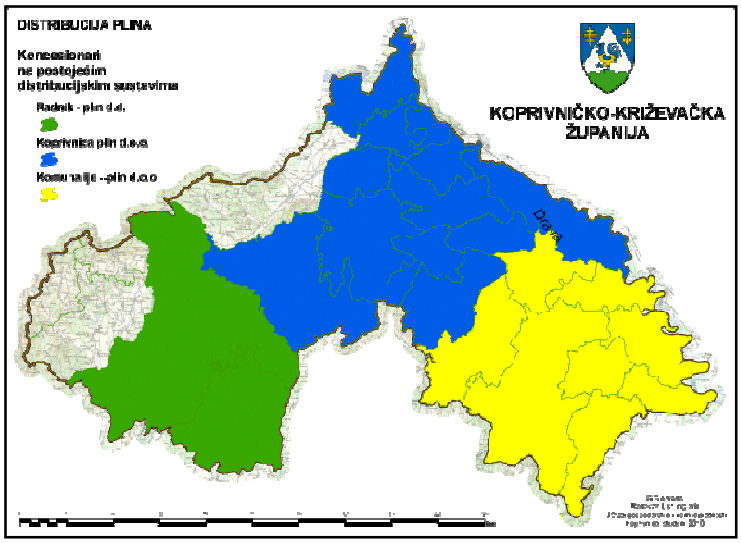

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Koncesijska naknada se upotrebljava za izgradnju i održavanje objekata i uređaja na plinskoj mreži.
- Potrebna je znatna rekonstrukcija distribucijske mreže jer je oko trećine od ukupno oko 800 km plinovoda izgrađeno od čeličnih cijevi koje su na granici trajnosti. Koncepcija plinoopskrbe KKŽ uvjetovana je stanjem i razvojnim programima državnog transportnog plinskog sustava.

- Radnik-plin d.d. distribuira na području od 115,4 km mreže što obuhvaća 4.030 priključaka s područja grada Križevaca i općine Sv. Ivan Žabno. Koprivnica plin d.o.o. distribuira plin na površini od 573,094 km^2 s ukupno 11.288 priključaka od čega 10.251 kućanstava i 1.037 industrijskih priključaka, a Komunalije plin d.o.o. na površini od 475,83 km^2 s ukupno 5.534 priključaka (4.761 kućanstvo i 773 industrijska priključka).

4.4.3. Obnovljivi izvori energije

- Od alternativnih izvora energije, odnosno obnovljivih izvora energije, najveći potencijali postoje za korištenje:
  a) geotermalnih izvora,
  b) biomase,
  c) bioplina,
  d) ostalih obnovljivih izvora energije.

- Vezano za iskorištavanje geotermalne energije na području KKŽ trenutno je jedan aktualni projekt – Geotermalni program Lunjkovec-Kutnjak. Na sjednici Vlade RH održanoj 20. lipnja 2006. godine Vlada RH dala je potporu Programu gospodarske uporabe geotermalne energije na lokaciji Lunjkovec-Kutnjak, kao demonstracijskom projektu uporabe geotermalne energije u RH, budući da je iskorištavanje geotermalne energije jedan od nacionalnih prioriteta. U tijeku su aktivnosti na geotermalnom projektu Lunjkovec-Kutnjak koje obuhvaćaju studiju pod nazivom "Koncepcija i izvodljivost programa gospodarske uporabe geotermalne energije na lokaciji Lunjkovec-Kutnjak" koju je izradio Ekonomski fakultet u Zagrebu u svibnju 2006. godine.

- Geotermalni program ima dva glavna segmenta. Jedan segment obuhvaća energetske projekte i uređenje gospodarske zone, te predstavlja okosnicu Geotermalnog programa. Drugi segment obuhvaćaju projekti koji koriste značajne količine geotermalne energije u proizvodnji roba i usluga (korisnički projekti) što je detaljnije prikazano u Tablici 18.

Tablica 18. Pregled projekata obuhvaćenih Geotermalnim programom

R. br.	Projekti	Izgradnja u prvoj fazi	Izgradnja u drugoj fazi
1. Energetski projekti i uređenje gospodarske zone			
1.1	Geotermalni izvor	70 l/s iz nove proizvodne i postojeće utisne bušotine	300 l/s iz tri nove proizvodne i tri nove utisne bušotine
1.2	Geotermalna elektrana – toplana	1 agregat od 2.500 kW i toplovodni kotlovi snage 20 MW	2 agregata od 4.000 kW i toplovodni kotlovi snage 30 MW
1.3	Toplinske mreže	Cjevovodi za transport toplinske energije i otplinjene geotermalne vode	Cjevovodi za transport toplinske energije
1.4	Uređenje gospodarske zone	Interna infrastruktura zone	Interna infrastruktura zone
2. Korisnički projekti			
2.1	Sušara povrća	Sušenje povrća 11.300 t/god	Sušenje povrća 26.000 t/god
2.2	Plastenici za uzgoj cvijeće	2,5 ha plastenika s klimatima veličine 0,5 ha	5 ha plastenika s klimatima veličine 0,5 ha
2.3	Plastenici za uzgoj povrće	5 ha plastenika s klimatima veličine 1 ha	10 ha plastenika s klimatima veličine 1 ha
2.4.	Ribogojilište i sportski ribnjak	Uzgoj ribe 100 t/god i ribnjak površine 5 ha	Uzgoj ribe 100 t/god
2.5	Toplice Kutnjak	Vanjski bazeni i hotel s unutarnjim bazenima	Lječilište
2.6	Turistička naselja	Naselje Selnica Podravska	Naselje Kutnjak

2.7	Isporuka toplinske energije za Koprivnicu	-	10 km vrelovoda i toplinske stanice

Izvor: „Koncepcija i izvodljivost programa gospodarske uporabe geotermalne energije na lokaciji Lunjkovec-Kutnjak", Ekonomski fakultet u Zagreb, svibanj 2006.

- Studija predviđa mogućnosti iskorištavanja geotermalne energije u smislu izgradnje geotermalne elektrane, grijanja plastenika za uzgoj povrća i cvijeća, sušare za sušenje voća i povrća, uzgoj ribe u grijanim bazenima, rekreaciju i balneološku primjenu.

- Godišnja proizvodnja energije planirana je iz postojećih i planiranih bušotina na ovom području od cca 1.295.086 MWh_t/god do 1.554.104 MWh_t/god.

- Isto tako, na području KKŽ postoje i drugi izvori geotermalne energije koji su manjeg kapaciteta i također se mogu razvijati.

- Na području KKŽ postoje značajni potencijali za iskorištavanje biomase.

- U svrhu iskorištavanja bioplina na području KKŽ postoje veliki potencijali iz poljoprivrednih nasada (kukuruzna silaža...), te organskih ostataka i otpada iz poljoprivrede i prehrambeno-prerađivačke industrije (kukuruzna silaža, stajski gnoj, klaonički otpad, otpad iz proizvodnje biogoriva…).
  Na farmi tvrtke Sizim d.o.o. u Legradu (Veliki Otok) u fazi realizacije je postrojenje - bioplinska elektrana snage 1 MW za koju je izdano prethodno energetsko odobrenje na ime tvrtke SIZIM BIO-NERG d.o.o. Legrad.

- Od ostalih načina iskorištavanja obnovljivih izvora energije na području KKŽ postoje potencijali za iskorištavanje sunčeve energije (fotovoltaici, kolektori, geopotencijal), vjetropotencijal, kao i drugi oblici iskorištavanja obnovljivih izvora energije.

4.4.4. SGE - Sustavno gospodarenje energijom

- KKŽ pristupila je Projektu „Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama (SGE) u Republici Hrvatskoj" potpisom Energetske povelje i Pisma namjere 23.07.2008. godine, a kojeg zajednički provode Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) i KKŽ.

- Potpisom Energetske povelje kao prvog koraka u provođenju SGE projekta, KKŽ potvrđuje stav da svojim djelovanjem doprinese zaštiti okoliša, promicanju održivog gospodarenja energijom, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije, a s ciljem smanjenja ovisnosti o sve skupljim energentima i što je još važnije – smanjenja onečišćenja okoliša.

- Daljnja provedba Projekta potvrđuje se potpisivanjem Pisma namjere koje je rezultiralo osnivanjem stručnog tima Županije (EE tim) odnosno Pododsjeka za energetiku i promet u sastavu Upravnog odjela za gospodarstvo i komunalne djelatnosti KKŽ koji će u ime KKŽ koordinirati aktivnosti Projekta u svim fazama, te u konačnici sustavno i trajno brinuti o potrošnji energije u KKŽ. Glavni cilj projekta SGE je razviti i primijeniti model kontinuiranog i sustavnog gospodarenja energijom u zgradama i ustanovama u vlasništvu gradova i KKŽ.

Tablica 19. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora plinoopskrbe i energetike u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Plinovodi izgrađeni od čeličnih bešavnih cijevi većinom su stariji od 25 godina i zbog dotrajalosti je njihovo pogonsko stanje upitno. – Zastarjela i loša rasvjeta uzrokuje svjetlosno zagađenje okoliša i gubitak električne energije. – Niska kultura stanovanja (kuće bez termičke izolacije i žbuke) uzrokuje nisku energetsku djelotvornost, posebno u zagrijavanju stambenog prostora.	– Rekonstrukcija dotrajale plinske mreže kako bi transport i opskrba plinom bila što sigurnija. – Modernizacija javne rasvjete ugradnjom štedljivih rasvjetnih tijela. – Izgradnja energetskih objekata (toplana za veće objekte i kotlovnica za obiteljska gospodarstva i manje objekte) koji koriste obnovljive energetske izvore: drvni otpad (iz šume i iz industrije). – Korištenje geotermalne energije za grijanje i za proizvodnju električne energije. – Iskorištavanje solarnih potencijala (solarni kolektori, fotovoltaici, dizalice topline). – Korištenje bioplina u energetske svrhe. – Povećanje energetske djelotvornosti – ušteda energije bez smanjivanja razine usluge.

4.5. Promet

4.5.1. Cestovni promet

- Na području KKŽ izgrađeno je ukupno oko 2.664 km cesta, od čega 215,87 km državnih, 400 km županijskih, 514 km lokalnih, a 1.533 km cesta je nerazvrstano što je detaljnije prikazano u Tablici 20.

Tablica 20. Cestovna mreža na području KKŽ

	Ukupno (km)	Asfaltirano (km)	Udio [%]	Makadam (km)	Udio [%]
DRŽAVNE CESTE	215,87	215,87	100	-	-
ŽUPANIJSKE CESTE	400,225	384,509	96,07	15,716	3,93
LOKALNE CESTE	514,210	392,293	76,29	121,917	23,71
NERAZVRSTANE CESTE	1.533,057	500,432	32,64	1.032,625	67,36

Izvor: Županijska uprava za ceste Koprivničko-križevačke županije

- Na području KKŽ Hrvatske ceste d.o.o. upravljaju s ukupno 215,87 km državnih cesta od kojih su sve asfaltirane, ali su neki od značajnijih prometnih pravaca kao npr. državna cesta D41 GP Gola – Koprivnica-Križevci-Sesvete (D3) bez završnog sloja asfalta, te je na tom pravcu potrebno izvesti habajući sloj asfalta kako bi se cesta dovela u zadovoljavajuće stanje za prometovanje (Slika 16.).

- Županijska uprava za ceste pod upravom ima ukupno 914,435 km županijskih i lokalnih cesta od kojih 137,633 km nema suvremeni kolnički zastor tj. nije asfaltirano. Od toga broja 15,716 km

županijskih cesta nije asfaltirano što je prioritet, budući da navedene prometnice povezuju područja jedne ili više županija i stoga je hitno potrebna modernizacija kolnika.

- U proteklom razdoblju značajna sredstva uložena su u tzv. bettermentu državne ceste D2 na području KKŽ. U okviru tog projekta poboljšani su poprečni i uzdužni elementi ceste, izvedena odvodnja, pješačke i biciklističke staze. Međutim, navedeni projekt izveden je samo na državnoj cesti D2 na dionici od granice Varaždinske županije do Koprivnice, a zbog izrazito velikog prometa potrebno je nastaviti s obnovom i na preostalom dijelu ceste.
- U razdoblju od 2005. do 2010. godine modernizirano je gotovo 31 km cesta na području KKŽ koje su pod upravom Županijske uprave za ceste, što predstavlja 3% od svih cesta pod upravom ŽUC-a.
- Cestovna infrastruktura nije zadovoljavajuća s aspekta veličine prometa i stanja cestovne mreže.

Tablica 21. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora cestovnog prometa u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Postojeća cestovna infrastruktura nije odgovarajuća jer na području KKŽ nije dovršena izgradnja autoceste Gradec - mađarska granica i Podravske magistrale (Varaždin - Ilok) koje bi omogućile značajniji ukupni razvoj Županije. – Loše stanje cesta kojima je nužna hitna obnova asfalta - neasfaltirane županijske ceste, te asfaltirane ceste s uništenim kolničkim zastorom.	– Dovršetak izgradnje auto ceste: Gradec - mađarska granica i Podravske magistrale (Varaždin - Ilok). – Izgradnja gradskih obilaznica. – Povećanje ulaganja u redovno održavanje cesta i njihovu modernizaciju.

Slika 16. Cestovna i željeznička infrastruktura na području KKŽ

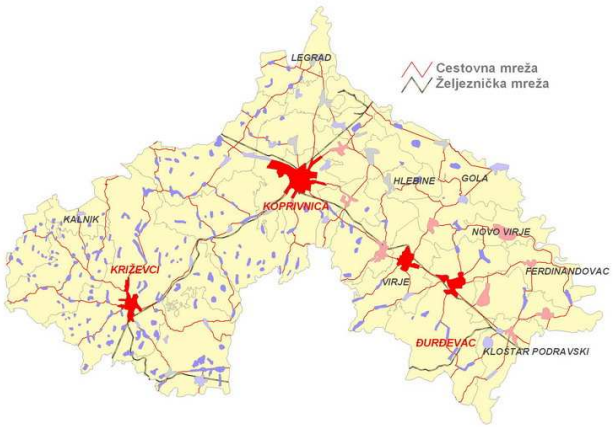

Izvor: Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 42.

4.5.2. Željeznički promet

- Od željezničkih koridora preko KKŽ prolaze sljedeći pravci (Slika 16.):
  - MG 1 Botovo (državna granica) – Koprivnica – Dugo Selo – Zagreb – Karlovac – Rijeka, u pravcu sjever - jug, magistralna glavna pruga I. reda (dužina 329,238 km),
  - I 100 Varaždin – Koprivnica – Osijek – Dalj (MP 14), u pravcu istok - zapad, pruga I. reda, (dužina 249,862 km),
  - II 205 Križevci (MG 1) – Bjelovar – Kloštar Podravski (I 100), u pravcu istok - zapad, pruga II. reda (61,082 km)[7]

  Željeznička pruga Botovo (državna granica) – Koprivnica – Dugo Selo – Zagreb – Karlovac – Rijeka, te krak prema Varaždinu i Osijeku predstavljaju okosnice željezničkog prometnog sustava RH.

- U KKŽ se nalazi i stalni međunarodni granični željeznički prijelaz I. kategorije Koprivnica-Gyékényes, te kroz KKŽ prolazi i europski željeznički koridor 5b koji povezuje Budimpeštu i Rijeku, tj. Srednju Europu s Jadranom, te zauzima drugo mjesto po željezničkom prometu u RH.

- Željeznički kolodvor u Gradu Koprivnici važno je željezničko čvorište značajnih željezničkih pravaca, a stanica koja se nalazi u samom gradu ima značajnu funkciju u regionalnom i državnom prometnom sustavu. U teretnom prijevozu glavni korisnici prijevoznih usluga kolodvora Koprivnica jesu poduzeća Bilokalnik d.o.o. i Podravka d.d., za koje se preveze oko 50 tisuća tona robe na godinu.

- Željeznički promet, gledajući po tehničkim karakteristikama, ima značajne prednosti u odnosu na cestovni promet, uz pretpostavku racionalizacije troškova poslovanja i povećanja efikasnosti, funkcionalnosti i brzine prometovanja putnika i tereta.

- Kako bi željeznički prijevoz u KKŽ postao konkurentniji na tržištu usluga prijevoza, nužna je nabava mobilnih sredstava, najčešće traženih serija vagona (Eamos-z i ostalih), te nabava raspoloživih lokomotiva za vuču. Također je potrebna rekonstrukcija nekih industrijskih i utovarno–istovarnih kolosijeka na kojima su česta iskliznuća lokomotiva, zatim izgradnja drugog kolosijeka do Dugog Sela, kao i gradnja kontejnerskog terminala. Također je potrebno poboljšati parametre tehnološkog procesa rada.

- Koprivnička željeznička operativa ostvaruje 7% prometa HŽ–Carga.

Tablica 22. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora željezničkog prometa u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Odgađanje izgradnje drugog kolosijeka Dugo Selo - Botovo. – Sanacija praonice vagona Botovo. – Osiguranje županijskih cestovnih prijelaza na području Županije. – Loše stanje stajališta i kolodvorskih zgrada.	– Unapređenje željezničke infrastrukture u svrhu boljeg unutaržupanijskog i međužupanijskog povezivanja. – Izgradnja drugog kolosijeka Dugo Selo-Botovo. – Modernizacija i elektrifikacija željezničke pruge Osijek – Koprivnica – Varaždin. – Sanacija praonice vagona u Botovu. – Povećanje sigurnosti građana ulaganjima u

[7] Izmjene i dopune Prostornog plana Koprivničko-križevačke županije, Službeni glasnik Koprivničko-križevačke županije br. 08/07.

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
	osiguranje cestovnih prijelaza, nadvožnjaka i pothodnika. – Obnova potrebne infrastrukture i kolodvorskog prostora. – Iskorištenje željezničke infrastrukture i prostorne pogodnosti za izgradnju intermodalnog terminala (RO-LA i kontejnerski). – Plan razvoja usluga i gospodarskih aktivnosti vezanih za rast željezničkog prometa. – Pokrivanje svih potreba građana za prijevozom željeznicom (učenici i studenti, radnici u I. i II. smjeni), popunjavanjem s novim polascima i dolascima vlakova ili njihovim vremenskim korekcijama.

4.5.3. Riječni promet

- U kontekstu Europskih prometnih koridora plovnost rijeke Drave vrlo je važna jer povezuje u širem smislu istok i zapad.
- Riječni promet u KKŽ, kao sastavni dio ostalih prometnih koridora, ima značajan potencijal (ponajprije luka Karaš kraj Ferdinandovca), no on ipak nije razvijen.

Tablica 23. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora riječnog prometa u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Riječni promet nije razvijen.	– Stavljanje u funkciju plovnih putova na rijeci Dravi u svrhu razvoja riječnog prometa.

4.5.4. Zračni promet

- Na području KKŽ trenutačno je u funkciji jedino sportsko letjelište Danica.

Tablica 24. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora zračnog prometa u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Jaki gospodarski subjekti u Koprivnici (Podravka d.d. i Belupo d.o.o.), te oni u budućoj poslovnoj zoni u Koprivničkom Ivancu trebaju (a trenutačno nemaju) brži prijevoz poslovnih ljudi i robe.	– Usklađivanje sa zakonskom regulativom – stavljanje u funkciju letjelišta Danica za putnički i teretni zračni promet.

4.5.5. Telekomunikacijski promet

- Stanje kako fiksne tako i mobilne telefonije se poboljšalo posljednjih godina, zbog sve većeg interesa i potražnje za dodatnim uslugama interneta i mobilne telefonije. Broj instaliranih telefonskih priključaka na području Telekomunikacijskog centra Koprivnica je 50.284, dok je broj

iskorištenih priključaka 39.053. Na području cijele KKŽ omogućeno je korištenje širokopojasnog pristupa internetu (ADSL-u).

Tablica 25. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora telekomunikacijskog prometa u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Velik broj antenskih stupova raznih distributera koji nisu adekvatno razmješteni.	– Poboljšanje stacionarne telekomunikacijske mreže. – Korištenje antenskih stupova od strane više distributera, kao i postavljanje antenskih stupova na adekvatne lokacije

4.6. Prostorno uređenje

- KKŽ ima usvojen županijski prostorni plan, a izrađeni su i prostorni planovi jedinica lokalne samouprave.
- U stvarnosti je prisutan problem bespravne, neplanske i loše planirane gradnje.

Tablica 26. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s problematikom prostornog uređenja u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Gospodarski zahvati sa štetnim utjecajem na okoliš. – Prometnice presijecaju ekološke koridore. – Nepostojanje prostornog plana područja posebnih obilježja u prostoru uz rijeku Dravu. – Zauzetost oko 20% ukupne površine KKŽ eksploatacijskim poljima nafte i plina, te pripadajućim objektima. – Nelegalna gradnja uz vodene površine (rijeka Drava i okolna jezera). – Nepostojanje GIS-a u gradovima.	– Izrada prostornih planova za područja posebnih obilježja (Kalnik, rijeka Drava, pješčare i okolna područja đurđevačkog prostora), a raspolaganje prostorom prethodno usuglasiti sa susjednim županijama. – Uvođenje GIS-a u gradovima.

5. GOSPODARSTVO

5.1. Osnovni pokazatelji gospodarstva Koprivničko-križevačke županije

- BDP KKŽ (prema paritetu kupovne moći) po stanovniku u 2003. iznosio je 9.595 €, što je oko razine prosjeka RH (9.684 €), ali gotovo 2,5 puta manje od EU-15 prosjeka (23.180 €)[8].

- Prema podacima iz 2008. godine, BDP KKŽ-a iznosio je 12.498 USD, što iznosi 94,7% BDP-a na razini RH (Tablica 27.).

- Prema visini bruto domaćeg proizvoda (prema paritetu kupovne moći) po stanovniku, KKŽ pripada skupini vodećih županija u RH (4. u 2001., 5. u 2003., kada se uključi i Grad Zagreb).

- Prema BDP-u per capita statistička regija Sjeverozapadna Hrvatska gospodarski je najrazvijenija regija u RH. Ostvarena razina BDP-a u statističkoj regiji Sjeverozapadne Hrvatske 24% je viša u odnosu na prosjek RH (Tablica 27.).
  Promatrano na NUTS II razini, KKŽ ima najveći BDP od ostalih županija u Regiji Sjeverozapadna Hrvatska. Grad Zagreb ostvaruje znatno veći BDP od svih ostalih u Regiji Sjeverozapadna Hrvatska, dok su sve ostale županije iz Regije ispod nacionalnog prosjeka (Tablica 27.).

Tablica 27. Kretanja bruto društvenog proizvoda u Hrvatskoj u 2008. godini

PROSTORNE JEDINICE ZA STATISTIKU 2. RAZINE I ŽUPANIJE	BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU, USD	INDEKS HRVATSKA = 100
Republika Hrvatska	**13 201**	**100**
Sjeverozapadna Hrvatska	**16 420**	**124,4**
Grad Zagreb	22 921	173,6
Zagrebačka županija	10 062	76,2
Krapinsko-zagorska županija	9 766	74
Varaždinska županija	11 242	85,2
Koprivničko-križevačka županija	**12 498**	**94,7**
Međimurska županija	10 364	78,5
Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska	**9 366**	**71**
Bjelovarsko-bilogorska županija	9 148	69,3
Virovitičko-podravska županija	9 464	71,7
Požeško-slavonska županija	8 893	67,4
Brodsko-posavska županija	7 307	55,4
Osječko-baranjska županija	10 766	81,6
Vukovarsko-srijemska županija	7 869	59,6
Karlovačka županija	10 697	81
Sisačko-moslavačka županija	9 844	74,6
Jadranska Hrvatska	**12 949**	**98,1**
Primorsko-goranska županija	15 280	115,8

[8] Izvor: Eurostat Yearbook 2003

Ličko-senjska županija	10 990	83,3
Zadarska županija	10 909	82,6
Šibensko-kninska županija	10 662	80,8
Splitsko-dalmatinska županija	10 941	82,9
Istarska županija	17 039	129,1
Dubrovačko-neretvanska županija	13 729	104

Izvor: DZS (Priopćenje br. 12.1.2.)

5.1.1. Struktura gospodarstva KKŽ-a i trendovi

- Na području KKŽ u 2009. godini registrirano je ukupno 1.971 trgovačko društvo, od čega su 1.453 aktivna trgovačka društva, a 1.291 je predalo financijske izvještaje FINI.
  U 2009. godini osnovano je 59 novih trgovačkih društava, što dokazuje kontinuirani rast broja tvrtki u KKŽ (Tablica 28).

- Od 1.291 aktivnog trgovačkog društva 8 je velikih, 21 srednje i 1.262 mala trgovačka društva. Na području KKŽ posluje i 1608 obrta.

Tablica 28. Trend kretanja broja registriranih i aktivnih trgovačkih društava u KKŽ

Trgovačka društva	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Registrirana	1002	1117	1184	1283	1382	1474	1554	1631	1717	1825	1912	1971
Aktivna	930	992	1025	1045	1146	1214	1286	1117	1251	1313	1413	1453
Predala FINI	887	871	835	844	1059	1072	1080	1115	1176	1179	1293	1291

Izvor: FINA

- Ukupan prihod trgovačkih društava u 2009. iznosi 10,23 milijarde kuna, te bilježi pad za 7% u odnosu na 2008. godinu, dok je procjena da su ukupni primici obrta u 2009. godini iznosili 0,8 milijardi kuna (Tablica 29.).

- Ostvarena dobit poduzetnika na području KKŽ u 2009. godini iznosila je 215 milijuna kuna što je u odnosu na 2008. godinu manje za 34% (Tablica 29.).

- S gubitkom je poslovalo 35,5% trgovačkih društava koji nominalno iznosi 480 milijuna kuna, od čega je polovinu ukupnog iznosa gubitka ostvarilo jedno trgovačko društvo na području KKŽ (Tablica 29.).

Tablica 29. Rang gospodarstva KKŽ u odnosu na Republiku Hrvatsku u 2009.

Pokazatelj	Koprivničko-križevačka županija		Učešće u RH u %
	broj / vrijednost u kn	rang	
Broj poduzetnika	1.291	18	1,4
Broj zaposlenih	18.712	12	2,1
Ukupni prihod	10.234.388.000	10	1,7
Dobit nakon poreza	215.666.000	16	0,8
Gubitak nakon poreza	480.151.000	13	2,2
Neto dobit	-264.485.000	14	6,0

Izvor: FINA

- Sektorsku strukturu gospodarstva KKŽ karakterizira kako slijedi: prerađivačka industrija koja ostvaruje 49,5% ukupnih prihoda KKŽ, slijede je trgovina na veliko i malo s 27,2% udjela u ukupnim prihodima KKŽ, građevinska djelatnost s ukupnim udjelom od 7,9% u ukupnim prihodima KKŽ, poljoprivredna djelatnost s udjelom od 5,3% u ukupnim prihodima KKŽ, te ostale djelatnosti.

  Detaljniji prikaz pokazatelja financijskog poslovanja po djelatnosti trgovačkih društava za 2009. godinu u KKŽ dat je u Tablici 30. Dodatka 5 pod nazivom Financijski rezultati po djelatnosti trgovačkih društava za 2009. godinu u KKŽ.

5.1.2. Trendovi kretanja ukupnih prihoda, rashoda, dobiti, gubitka i poreza na dobit u razdoblju od izrade ROP-a KKŽ 2005. godine do 2009. godine

- U razdoblju od 2001. godine trgovačka društva na području KKŽ ostvaruju kontinuirani rast prihoda, a u razdoblju od 2005. do 2009. godine ostvaren je rast za 1,29 milijarde kuna. Poseban uspjeh u ostvarivanju prihoda trgovačka društva ostvaruju 2008. godine nakon čega bilježe pad ukupnih prihoda (Grafikon 2.).

Grafikon 2. Trend kretanja ukupnih prihoda i rashoda trgovačkih društava u razdoblju od 1995. do 2009. godine na području KKŽ, u mlrd. kuna

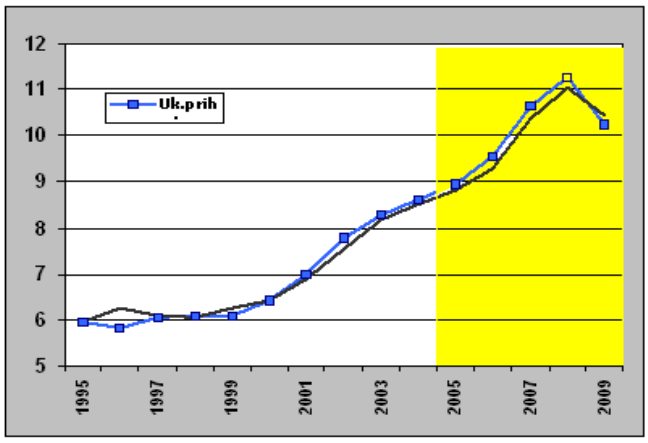

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Ukupna ostvarena dobit u 2009. godini iznosila je 216 milijuna kn što je u odnosu na ostvarenu dobit gospodarstva u 2005. godini povećanje za 3%, a podjednako su je ostvarili mali i srednji kao i veliki poduzetnici. Drugačija je situacija s ostvarenim gubitkom od 480 milijuna kn koji je čak 4 puta veći nego 2005. godine, a kojeg su najvećim dijelom ostvarili veliki poduzetnici odnosno njih 75%. Blaga putanja kretanja poreza na dobit ukazuje na rast za 23% nego 2005. godine.

Grafikon 3. Trend kretanja dobiti, gubitka i poreza na dobit trgovačkih društava u mil. kn

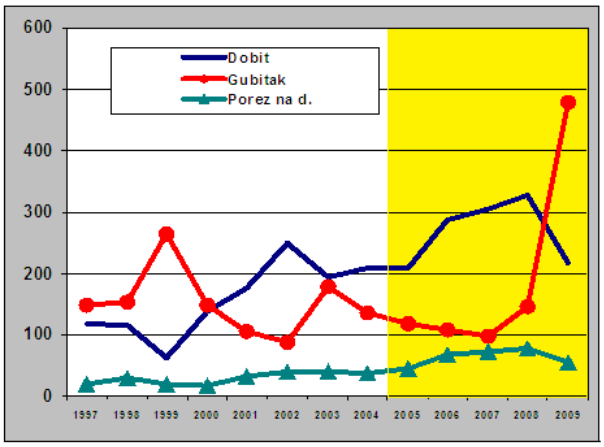

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

5.1.3. Vanjsko-trgovinska razmjena

- Vanjsko-trgovinska razmjena KKŽ 2009. godine iznosila je 506,08 milijuna USD što je u odnosu na 2005. godinu povećanje od 33% (Grafikon 4.).

Grafikon 4. Vanjsko-trgovinska razmjena gospodarskih subjekata na području KKŽ u razdoblju od 1997. do 2009. godine

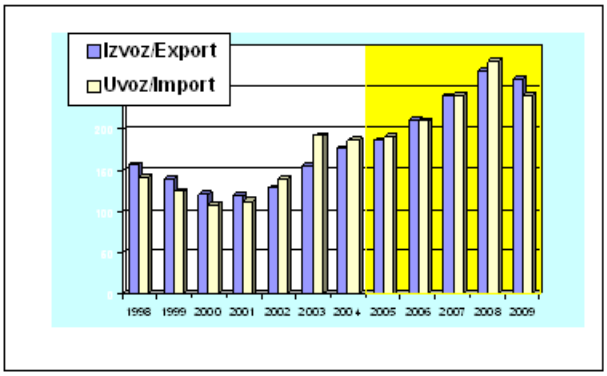

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Značajno je naglasiti da je nakon sedmogodišnjeg konstantnog deficita 2009. godine ostvaren suficit od 19 milijuna USD što apsolutno gledajući odgovara onom ostvarenom 1998. godine (Grafikon 5.).

Grafikon 5. Saldo vanjskotrgovinske razmjene

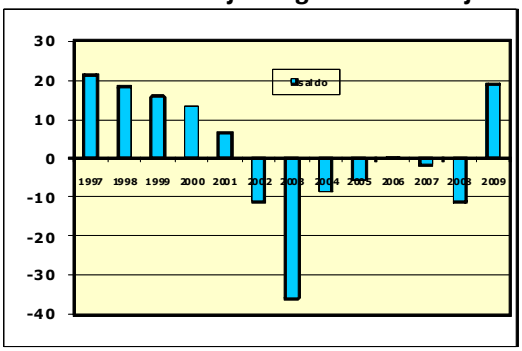

Izvor: HGK Županijska komora Koprivnica

- Nakon osmogodišnjeg kontinuiranog rasta vanjsko-trgovinske razmjene u 2009. godini po prvi put zabilježeno je smanjenje ukupne vanjsko-trgovinske razmjene gospodarstva KKŽ.
  Ostvaren izvoz u 2009. godini u vrijednosti od 261 milijun USD bilježi blagi pad od 3,8% u odnosu na 2008. godinu, dok ostvareni uvoz u 2009. godini u vrijednosti od 242 milijuna USD bilježi značajniji pad u odnosu na 2008. godinu od 14,4%.

- Najznačajniji izvoznik na području KKŽ je prehrambena industrija koja samostalno bilježi i u vanjsko-trgovinskoj razmjeni ostvaruje suficit u vrijednosti od 75 milijuna USD, a slijedi je proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda, te proizvodnja papira i proizvoda od papira.

- Italija, Njemačka, Slovenija i dalje su najvažnije zemlje partneri u vanjsko-trgovinskoj razmjeni. Trgovačka društva s područja KKŽ ostvaruju suficit na prostorima bivše države.

5.1.4. Investicije

- U 2009. godini gospodarstvo KKŽ ostvarilo je ukupno investicija u vrijednosti od 470 milijuna kuna što je za 23% manje u odnosu na investicije u 2005. godini. Promatrajući razdoblje od 2005. do 2009. godine razvidno je da investicije u gospodarstvu bilježe najvišu razinu 2007. godine (Grafikon 6.).

Grafikon 6. Trend investiranja u KKŽ u milijunima kuna

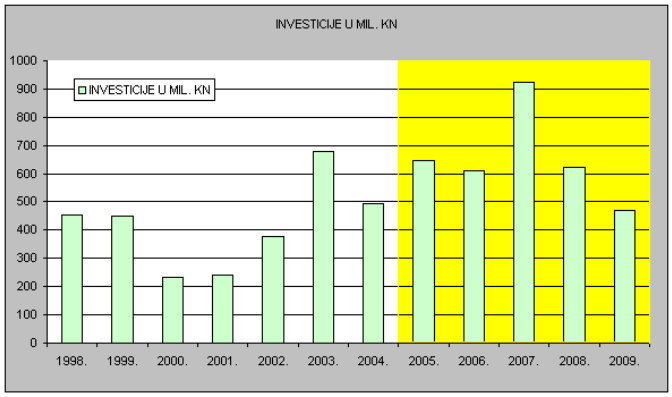

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Tijekom 2009. godine trećina od ukupnog broja tvrtki na području KKŽ odnosno njih 393 je u dugotrajnu imovinu investiralo ukupno 466 milijuna kn, što u odnosu na 2008. godinu predstavlja smanjenje od 25%.
  Ako navedeno stavimo u omjer s RH, tada proizlazi da je 1,5% tvrtki sa sjedištem u KKŽ ostvarilo 0,9% investicija.

- Vezano uz nove investicije u gospodarstvo bitno je spomenuti kreditne programe koje zajedno još od 1997. godine ostvaruju KKŽ i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u okviru kojih je u posljednjih 5 godina plasirano ukupno 288,2 milijuna kuna kredita (vidi Grafikon 7.).

Grafikon 7. Subvencionirani iznosi kredita KKŽ i MINGORP-a po godinama

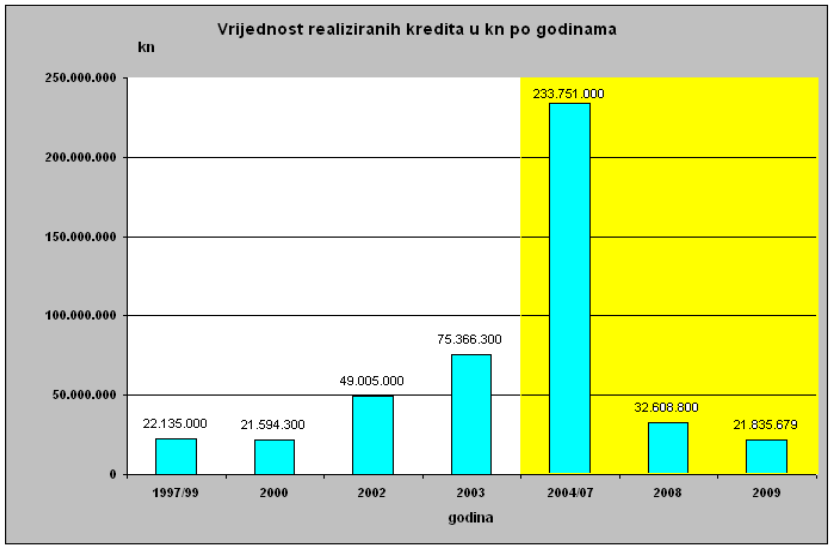

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Najviše kreditnih sredstava u vrijednosti od 233,7 milijuna kuna je realizirano u razdoblju od 2004. do 2007. godine iz Projekta Lokalni projekti razvoja, nakon čega slijedi pad interesa i pad realizacije kredita, što zbog činjenice da su se poticale samo investicije u proizvodne djelatnosti, tako i zbog postroženih uvjeta banaka (vidi Grafikon 7.).

Tablica 31. Osnovni razvojni izazovi i potrebe gospodarstva KKŽ u cjelini

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nepovoljan trend kretanja dobiti i gubitaka koji utječe na sposobnost investiranja u gospodarstvo. – Pad aktivnosti u gospodarstvu zbog recesije od 2008., a ista je vidljiva u snažnom padu kapitalnih investicija u osnovna sredstva. – Negativan trend razvoja gospodarstva, povećanje broja nezaposlenih i trend pada investicija u gospodarstvu. – Nemogućnost zaustavljanja trenda pada izvoza i prihoda, pad potražnje na domaćem tržištu i pad izvoza. – Izazov pozicioniranja na globalnom EU tržištu u uvjetima različitih postojećih ograničenja.	- Jačanje konkurentnosti županijskih proizvoda, posebno industrija s izvoznom perspektivom. – Osiguranje izvora za sufinanciranje izvoznog sektora gospodarstva. - Poboljšanje uvjeta i načina financiranja gospodarskog, ali i ukupnog razvoja jačanjem vlastitih regionalnih financijskih institucija (garantni fondovi). - Jačanje domaćih i privlačenje stranih investicijskih fondova za ulaganje u projekte na području županije. – Jačanje investicijske klime – privlačenje inozemnih ulagača u poduzetničke zone s ciljem otvaranja novih radnih mjesta. - Snažniji rast izvoza i jačanje uvoza u segmentu uvoza oprema i tehnologija.

5.2. Najvažniji sektori gospodarstva Koprivničko-križevačke županije

- Gospodarstvo KKŽ karakterizira razvijena prerađivačka industrija koja zajedno s građevinarstvom ostvaruje 58% ukupnih prihoda, zapošljava 12.065 osoba (65% svih zaposlenih), te je izvozno orijentirana s udjelom u ukupnom izvozu od 89%.

5.2.1 Prerađivačka industrija

- Prerađivačka industrija najvažnija je djelatnost u gospodarstvu KKŽ.

- U 2009. godini udio prerađivačke industrije u ukupnim prihodima gospodarstva bio je 50%, a u broju zaposlenih 55%. U 2009. godini ukupno je bilo aktivno 181 malih, 9 srednjih i 6 velikih poduzeća u prerađivačkoj industriji.

- U posljednjih nekoliko godina zamjetan je pad ukupnog broja poduzeća i ukupnih prihoda u toj djelatnosti.

- U 2009. godini došlo je do značajnijeg pada dobiti prerađivačke industrije što je rezultat velikog pada dobiti u djelatnosti prehrambene industrije.

- U posljednjem razdoblju smanjivao se broj zaposlenih što je rezultat velikog smanjenja broja zaposlenih u velikim subjektima. Sektor malog gospodarstva istovremeno bilježi porast ukupnog broja zaposlenih.
- Unutar prerađivačke industrije najveće prihode ima prehrambena industrija, slijede industrija pića, farmaceutska, papirna i drvno-prerađivačka industrija, a potom metaloprerađivačka, tekstilna i kožna industrija.
- Po ostvarenoj dobiti prije oporezivanja odlične rezultate bilježi industrija proizvodnje kemikalija (ponajviše Belupo d.d.), slijedi je prehrambena industrija.
- Po broju zaposlenih u prerađivačkoj industriji daleko prednjači prehrambena industrija, a potom drvno-prerađivačka industrija, farmaceutska i papirna industrija.
- Prerađivačka industrija ostvaruje najznačajniju vanjskotrgovinsku aktivnost.

5.2.1.1. Prehrambena industrija i industrija pića

- Prehrambena industrija vodeća je grana prerađivačke industrije, koja godišnje ostvaruje više od 32% ukupnih prihoda gospodarstva KKŽ, zapošljava najviše djelatnika (više od 30%), te ostvaruje najznačajniju vanjskotrgovinsku aktivnost.
- Prehrambena industrija, kao tradicionalni nositelj razvoja KKŽ, potiče razvoj poljoprivrede i stočarstva kao i druge oblike poljoprivredne proizvodnje (proizvodnja ljekovitog bilja).
- Glavni privredni subjekti u prehrambenoj industriji u KKŽ prema podacima HGK ŽK Koprivnica za 2009. godinu su: Podravka d.d., Danica d.o.o., Mlinar d.d., Carlsberg Croatia d.o.o., Natura Agro d.o.o., Tvornica stočne hrane d.o.o., Sizim-TSH d.o.o., Podravski mlin d.o.o., Dergez d.o.o. i Ljekovito bilje d.o.o.
- Iako inicijative za još boljim povezivanjem s domaćim poljoprivrednicima u cilju nabave sirovine na području KKŽ za potrebe prerade postoje (najbolji primjer prema podacima HGK ŽK Koprivnica iz 2009. godine su kooperativni odnosi razvijeni oko Nature Agro d.o.o.), povezanost je još uvijek nedovoljna (daleko ispod mogućega).
- Ukupni pokazatelji gospodarstva pokazuju blagi pad u ovoj djelatnosti što je rezultat otežanog poslovanja prouzrokovanog gospodarskom krizom.
- Trenutno posluju 42 tvrtke koje zapošljavaju više od trećine svih zaposlenih u gospodarstvu.
- Djelatnost prehrambene industrije bilježi najznačajniju vanjskotrgovinsku aktivnost, ostvaruje više od 50% ukupnog izvoza KKŽ, odnosno oko 60% uvoza. Udio prehrambene industrije u izvozu prerađivačke industrije je 55%, a u uvozu 51%.
- U proteklih su nekoliko godina najveća ulaganja u prerađivačkoj industriji KKŽ bila u izgradnju proizvodnih pogona i razvoj tehnologija djelatnosti prehrambene industrije i industrije pića. Moderni pristup distribucijskoj djelatnosti (opskrba trgovačkih lanaca) doveo je do značajnog razvoja te djelatnosti za potrebe prehrambene industrije.
- U djelatnosti su postignuti standardi EU, te većina objekata posjeduje međunarodne certifikate i potrebna odobrenja mjerodavnih institucija za izvoz hrane.

5.2.1.2. Farmaceutska industrija

- Farmaceutska industrija je druga po značaju gospodarska grana unutar prerađivačke industrije koja ostvaruje preko 10% ukupnih prihoda prerađivačke industrije, te zapošljava oko 8% zaposlenih unutar prerađivačke industrije.
- Dominaciju u ovoj djelatnosti u KKŽ s gotovo 100% udjela drži tvrtka Belupo d.d.

5.2.1.3. Industrija papira

- U djelatnosti prerade papira došlo je do značajnog pada broja poduzeća i broja zaposlenih u posljednjih nekoliko godina. Trenutno je aktivno 8 trgovačkih društava.
- Papirna industrija ostvaruje više od 6% ukupnih prihoda prerađivačke industrije, zapošljava oko 5% zaposlenih unutar prerađivačke industrije i izvozno je orijentirana.
- Papirna industrija KKŽ prati zahtjeve suvremenog tržišta, unapređuje postojeće i uvodi nove tehnologije pakiranja i tiska. Pri tome se poštuju svi ekološki zahtjevi, a prije svega oni o pakiranju prehrambenih proizvoda. U novije vrijeme ubrzano se razvija proizvodnja malih papirnih vreća, koja bilježi dobre izvozne rezultate.
- U KKŽ djeluje jedna od vodećih tvrtki u proizvodnji ambalaže od valovitog kartona i ambalaže za jaja, voće i povrće - tvrtka Hartmann d.o.o. koja je u 100%-tnom danskom vlasništvu.

5.2.1.4. Drvno-prerađivačka industrija

- Postojeća sirovinska osnova KKŽ (više od 100.000 m^3 oblovine hrasta, bukve, jasena i johe na godinu), te njena mala udaljenost od preradbenih kapaciteta dobra su osnova za razvoj drvno-prerađivačke industrije.
- Postoje značajni instalirani kapaciteti primarne i finalne prerade (od proreza trupaca, izrade parketa, elemenata za namještaj, vrata, namještaja, do građevne stolarije, drvne ambalaže, ljuštenog furnira, sušarskih kapaciteta i dr.), široko disperzirani po KKŽ.
- Na području KKŽ dugogodišnja je tradicija tvrtki koje su izvozno orijentirane na zapadno tržište sa stalnom potražnjom za proizvodima svih faza prerade. Proizvodnju karakterizira visok udio domaće sirovine u proizvodima svih faza prerade.
- Djelatnost je važna u kontekstu održivog razvoja jer je „ekološki čista“ i značajna za ruralna područja.
- Posljednjih desetak godina, drvoprerađivačka industrija u KKŽ, slično kao i u drugim dijelovima RH, suočava se s mnogobrojnim problemima – od pada udjela finalnog proizvoda (uglavnom kod velikih i srednjih poduzeća) i smanjenja prihoda (pogotovo od izvoza) do stečajeva i otpuštanja radnika.

5.2.1.5. Metaloprerađivačka industrija

- Metaloprerađivačku industriju obilježavaju mala privatna poduzeća, koja su se razvila sredinom 1990-ih godina, nakon zatvaranja proizvodnih pogona nekad značajnih tvrtki.

- U toj djelatnosti u 2010. godini realizirana je jedna od najvećih „greenfield investicija“ na području KKŽ – pokrenuta je proizvodnja u pogonu tvrtke u Križevcima pod nazivom Strojometal d.o.o. kao zajedničko ulaganje talijanske tvrtke MEP i tvrtke Strojorem d.o.o. iz Križevaca.
- U djelatnosti proizvodnje gotovih metalnih proizvoda dobit je porasla u 2009. godini, a u proizvodnji strojeva i uređaja dobit je pala.

5.2.1.6. Tekstilna i kožna industrija

- Zbog nemogućnosti održavanja konkurentnosti i izostanka primjerenog restrukturiranja barem za dio proizvodnje, obje djelatnosti su se u proteklih nekoliko godina našle u velikim poteškoćama koje se odražavaju u gomilanju dugova, padu isplaćenih plaća, stečaju i zatvaranju većeg broja poduzeća, te znatnom smanjenju ukupnog broja zaposlenih.
- Kožno-prerađivačka industrija radno je intenzivna i izrazito izvozno orijentirana na tržište EU i to u lohn-doradnim poslovima. Sklapanjem ugovora o stabilizaciji i pridruživanju s EU, ta je grana djelatnosti dobila povoljniji tretman pri izvozu (od kraja 2000. godine naši obućari izvoze u EU bez carine i količinskih ograničenja).

Tablica 32. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora prerađivačke industrije u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Još uvijek nedostatno investiranje što s obzirom na dotrajalost opreme i zastarjelost tehnologije u ključnim djelatnostima slabi konkurentnost. – Nedovoljna usmjerenost malog i srednjeg poduzetništva na tehnološki razvoj i inovacije, odnosno na proizvode s višom dodanom vrijednosti, posebno u djelatnostima prerađivačke industrije (zaključak sjednica članova – predstavnika gospodarskih subjekata, Gospodarskog vijeća pri HGK ŽK KC). – Nedostatna poslovna i tehnološka suradnja velikih i malih trgovačkih društava, izoliranost obrtnika, nizak stupanj kooperacije. – Nedostatak kompetentnih stručnjaka i stalna potreba za kadrovima svih profila. – Slaba povezanost tzv. nositelja razvoja prehrambene industrije s malim poduzetništvom na području poljoprivredno-stočarske proizvodnje, proizvodnje ambalaže, raznih vrsta usluga. – Nedovoljna proizvodnja pa i prerada sirovina na području KKŽ za potrebe prehrambene industrije. – Nedovoljno ulaganje u dizajn i prepoznatljivost proizvoda, nema novih brandova. – Nedovoljna povezanost gospodarstva i institucija u	– Jačanje ulaganja u ljudske potencijale (obrazovani tehnički i menadžerski kadar) za vođenje i upravljanje poduzećima i stvaranje uvjeta za brže zapošljavanje mladih stručnjaka i menadžera. – Ubrzanje i jačanje orijentacije na tehnološki razvoj i inovacije u gospodarstvu, posebno u malim i srednjim poduzećima (poticanjem uvođenja novih tehnologija i inovacija, stvaranje tehnološke infrastrukture, tehnološko i poslovno povezivanje radi stjecanja novih znanja, vještina i sposobnosti). – Jačanje vertikalne integriranosti, povezivanje poljoprivrednih proizvođača s prerađivačima (da se potencijali u poljoprivrednoj proizvodnji, prvenstveno voća i povrća, stočarstvu, koriste za prerađivačke kapacitete prehrambene industrije). – Poticanje tehnološkog i poslovnog povezivanja među poduzećima. Jačanje inicijativa za osnivanje klastera za povezivanje malih i veliki tvrtki, te javnog sektora radi učinkovitijeg i uspješnijeg razvoja, koristeći inozemna iskustva. – Sustavno poboljšanje i daljnje uvođenje standarda i normi, te podizanje kvalitete (edukacija i potpora malim proizvođačima u prilagodbi standardima i uvjetima u EU). – Pokretanje izrade zaštite domaće proizvodnje. – Korištenje domaće sirovine za potrebe prerađivačke

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
KKŽ. – Neprimjereni instrumenti makroekonomske politike za poticanje izvoza i nedostatna kontrola uvoza. – Sveukupno nedovoljna konkurentnost i uspješnost gospodarstva KKŽ. – Gospodarska kriza.	industrije.

5.2.2. Trgovina

- Trgovina posljednjih godina ostvaruje pad prihoda u KKŽ, pri čemu je vidljivo veliko povećanje tržišnog udjela velikih tvrtki u odnosu na male i srednje. Trgovina je jedna od rijetkih djelatnosti u kojoj je zabilježen rast plaća u 2009. godini u odnosu na 2008. i to za 7%.
- Ukupni prihodi trgovine u 2008. godini iznosili su 2,74 mlrd. kn, a u 2009. godini 2.57 mlrd. kn.
- S rastom apsolutnih iznosa raste i udio sektora trgovine u ukupnom gospodarstvu KKŽ: od 31% u 2005. godini, preko 30% u 2006. godini, 26% u 2007. i 2008. godini, dok je 2009. godine taj udio 26%.
- Sektor trgovine značajan je poslodavac (oko 19,4% svih zaposlenih u 2009. godini). Na području KKŽ bilježimo prisutnost gotovo svih većih trgovačkih lanaca maloprodaje.

Tablica 33. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora trgovine u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Ugroženost malih lokalnih trgovina. Djelatnost trgovine suočava se s velikim izazovima, a njezin budući rast ovisit će o njezinoj sposobnosti prilagodbe zahtjevima tržišta i o zakonodavstvu koje bi trebalo osigurati razvoj učinkovitog sustava za zaštitu tržišnog natjecanja. – Nepovezanost malih trgovina radi ostvarivanja zajedničkih interesa i razvoja.	– Poslovno povezivanje malih trgovina radi boljeg pozicioniranja na tržištu i unapređenja poslovanja. – Specijalizacija i povezivanje s lokalnim proizvođačima.

5.2.3. Graditeljstvo

- Graditeljstvo je u KKŽ gospodarski sektor koji je po razvijenosti odmah nakon prerađivačke industrije i trgovine (oko 8% u ukupnim prihodima KKŽ).
- U proteklih pet godina u graditeljstvu u KKŽ broj poduzeća u građevinarstvu pada. Pao je i broj malih poduzeća, koja su i najbrojnija i obuhvaćaju više od 90% ukupnog broja poduzeća u građevinarstvu. U djelatnosti je jedno veliko poduzeće, koje je i najjače građevinsko poduzeće – Radnik d.d. iz Križevaca.
- Dobit prije oporezivanja u 2009. godini veća je za 2,8% u odnosu na prethodnu godinu. U ukupnoj dobiti KKŽ građevinarska industrija sudjelovala je s udjelom od 10%.

- U ukupnom broju zaposlenih građevinarstvo sudjeluje s udjelom od 9%. Prosječan broj zaposlenih na osnovi stanja krajem razdoblja u građevinarstvu bilježi blagi pad. Plaće djelatnika u građevinarstvu bilježe iz godine u godinu blagi pad.

Tablica 34. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora graditeljstva u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedostatna poslovna suradnja. – Nedovoljna konkurentnost, naročito u poslovima s većom dodanom vrijednosti. – Nedostatak stručnih kadrova. – Pad obujma građevinskih radova u zemlji.	– Povezivanje i zajednički nastupi na tržištu. Veća suradnja s poslovnim partnerima susjednih županija i iz susjednih zemalja. – Izrada razvojnog programa graditeljstva. – Jačanje prakse u KKŽ da se u skladu sa zakonskim propisima potiču lokalni dobavljači (gradnja, nabava roba i usluga) radi rasta zapošljavanja. – Rješavanje pitanja školovanja stručnih kadrova potrebnih za graditeljstvo.

5.2.4. Prijevoz, skladištenje i veze

- Udio ukupnih prihoda prijevoza u ukupnom prihodu gospodarstva KKŽ bilježi kontinuirani rast, te je 2004. iznosio oko 2,7%, a u 2009. udio je 4%.
- Dobit u prijevozničkoj djelatnosti pala je u 2009. godini u odnosu na 2008. za 57%. U ukupnoj dobiti gospodarstva KKŽ sudjeluje s nešto manje od 1%.
- Udio sektora u zapošljavanju je 2% (365 radnika u 2009. godini), s blagim trendom pada. Najviše radnika zapošljavaju mala poduzeća, gotovo 70%. Plaće u djelatnosti bilježe kontinuirani pad.
- Za djelatnost prijevoza, skladištenja i veza u KKŽ od najveće je važnosti segment međunarodnog prijevoza robe za koji su, prema podacima Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka u 2009. godini bila licencirana 74 prijevoznika (2,6% na razini RH) s ukupno 334 vozila, relativno nepovoljne strukture (133 tzv. „crna" vozila, 3 eko-1, 65 eko-2 i 104 eko-3, 2 eko-4 i 37 eko-5 vozila) koji odgovaraju strukturi voznog parka na razini RH.

Tablica 35. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora prijevoza, skladištenja i veza u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nesrazmjer ponude i potražnje na tržištu prijevozničkih usluga (previše međunarodnih prijevoznika u odnosu na potrebe) što predstavlja ozbiljnu prijetnju financijskoj stabilnosti i opstanku određenog broja prijevoznika. – Visoki troškovi djelatnosti: cijene cestarina, tehničkih pregleda, osiguranja vozila, te goriva. – Nelojalna konkurencija, te problem s nelikvidnošću i naplatom za izvršene usluge.	– Izrada Strategije razvoja cestovnog prometa na razini RH. – Udruživanje usitnjenih i razjedinjenih cestovnih prijevoznika u udruženje putem kojeg bi se organizirao zajednički nastup na tržištu i organizacija prijevoza. – Izgradnja intermodalnog terminala u Koprivnici. – Izgradnja brze ceste prema Zagrebu.

5.3. Malo i srednje poduzetništvo

- U 2009. godini na području KKŽ poslovalo je ukupno 1.291 aktivno trgovačko društvo, od čega je 8 velikih trgovačkih društava, 21 srednje i 1.262 mala trgovačka društva.
- Od ukupnog broja zaposlenih u trgovačkim društvima-njih 18.712, kod malih i srednjih poduzetnika je zaposleno 10.728 (57%), a kod velikih poduzetnika je zaposleno ukupno 7.984 ili 43%[9].
- Gledano po ukupno ostvarenim prihodima, mali i srednji poduzetnici su ostvarili na kraju 2009. godine 4.821.516,00 kn ukupnih prihoda, dok su veliki poduzetnici ostvarili 5.412.872,00 kn ukupnih prihoda[10].
- U ukupnoj dobiti nakon oporezivanja mali i srednji poduzetnici sudjeluju u iznosu od 109.902.000,00 kn ili 50,96%, a veliki poduzetnici u iznosu od 105.764.000,00 kn ili 49,04%[11].
- Gubitak nakon oporezivanja koji se odnosi na male i srednje poduzetnike iznosio je u 2009. godini 120.255.000,00 kn (25%), dok su veliki poduzetnici ostvarili gubitak u ukupnom iznosu od 480.151.000,00 kn ili 75%[12].

Tablica 36. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora malog i srednjeg poduzetništva u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedovoljno povezivanje i umrežavanje malog i srednjeg poduzetništva međusobno radi postizanja bolje konkurentnosti (klasteri) – Nedovoljno povezivanje malog i srednjeg poduzetništva s velikim gospodarskim subjektima i nemogućnost korištenja sinergije za razvoj. – Nepostojanje tehnološke infrastrukture za malo i srednje poduzetništvo. – Nedostatna izobrazba poduzetnika i menadžera.	– Poticanje poslovnog i razvojnog povezivanja i umrežavanja između poduzeća u Županiji i sa susjednim Županijama. – Intenziviranje uključivanja u projekte EU i u druge međunarodne projekte gospodarskog, društvenog i ukupnog razvoja. – Ulaganje u ljudski potencijal gospodarstva, ali i u Županijskoj upravi, te u JLS za upravljanje gospodarskim razvojem. – Unapređenje tehnološkog i inovativnog razvoja. – Daljnji razvoj poduzetničkog okruženja u Županiji radi jačanja konkurentnosti. – Edukacija i jačanje „e-businessa“ i „e-commerca“, stvaranje poslovnog informiranja, povezivanja i umrežavanja. – Jačanje poduzetničke i menadžerske izobrazbe.

[9] Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije
[10] Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije
[11] Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije
[12] Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

5.3.1. Obrtništvo

- Na kraju 2009. godine na području KKŽ evidentirano je 1.608 obrta.
- U strukturi broja obrta za 2009. godinu najbrojniji su uslužni obrti (321), a slijede trgovina na veliko i malo (272) i proizvodni obrti (265), te ostale djelatnosti što je detaljno prikazano u Tablici 37.

Tablica 37. Broj obrta prema djelatnostima u KKŽ

Struktura po grupama djelatnosti	2007.g.	2008.g.	2009.g.
Trgovina na veliko i malo	302	285	272
Ugostiteljstvo i turizam	225	217	201
Frizeri i kozmetičari	127	118	106
Uslužni obrti	354	340	321
Proizvodni obrti	291	281	265
Poljoprivreda i šumarstvo	126	121	104
Prijevoz robe i putnika	120	117	106
Graditeljstvo i instalacije	271	252	233
UKUPNO:	1.816	1.731	1.608

Izvor: Obrtni registar Hrvatske obrtničke komore. Napomena: jedan obrtnik može imati registriran obrt s više djelatnosti. Gore navedena struktura je prema jednoj od glavnih djelatnosti.

- Broj zaposlenih u obrtu u KKŽ bilježi kontinuirani pad što je u skladu s prosjekom pada broja zaposlenih u obrtu u RH. Detaljan prikaz dan je u Tablici 38.

Tablica 38. Prikaz zaposlenih u obrtništvu tijekom 2007., 2008. i 2009. godine

	2007.g.	2008.g.	2009.g.
Zaposleno obrtnika i kod njih zaposleno radnika	4.889	4.688	4.142

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

- Poticanje razvoja obrtništva se provodi u skladu s programima poticanja malog i srednjeg poduzetništva na razini RH, Koprivničko-križevačke županije, te jedinica lokalne samouprave.
- Na razini države provodi se program poticanja razvoja obrtništva kroz Operativni plan poticanja malog i srednjeg poduzetništva za koje je zaduženo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, u okviru kojeg je obrtnicima iz KKŽ u 2009. godini odobreno 48 potpora u iznosu od 370.906,00 kn, što u prosjeku čini 7.727,20 kn.
- Pored navedenih projekata, obrtnici su sudjelovali u korištenju kreditnih linija iz projekta «Lokalni projekti razvoja-Poduzetnik» za koje su koristili subvenciju kamata od strane Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i KKŽ (podatke o korištenju ima KKŽ). Pored navedenih projekata KKŽ i jedinice lokalne samouprave kroz razne vidove (nastupi na sajmovima, ostala promidžba, poslovno povezivanje, subvencije, inkubatori, i sl.) na razne načine vršile su poticanje obrtnika i ostalih gospodarskih subjekata iz KKŽ.

- Na području KKŽ u razvoju su obrtničke djelatnosti oslonjene na vrijednosti tradicijske kulture, koje simboliziraju lokalni identitet i na taj način doprinose razvoju dodatne kulturne vrijednosti društvenoj sredini, kao i razvoju izvorne turističke ponude.

- Dio obrtnika se bavi tradicijskim i umjetničkim obrtima, ali se nameće potreba njihovog povezivanja s cjelokupnom turističkom ponudom u Županiji, što će omogućiti doprinos sveukupnom razvoju obrtništva u funkciji turizma.

Tablica 39. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora obrtništva u KKŽ-u

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Usitnjena proizvodnja. – Zastarjela tehnologija. – Loše obrazovna struktura obrtnika. – Nedostatak kvalificirane radne snage. – Slaba povezanost obrtnika (individualistički pristup poslovanju). – Sustav obrazovanja nedovoljno prilagođen potrebama. – „Siva“ ekonomija i nelojalna konkurencija.	– Jačanje povezivanja i kooperantskih odnosa sa srednjim i velikim poduzećima. – Prilagodba obrazovnog sustava potrebama razvoja obrtništva. – Cjeloživotno učenje. – Poticanje uvođenja novih tehnologija, inovacija i razvoja. – Veće oslanjanje i korištenje usluga poduzetničke infrastrukture. – Daljnji razvoj zajedničke promidžbe na regionalnim sajmovima.

5.3.2. Poduzetnička infrastruktura

5.3.2.1. Institucionalna potpora poduzetništvu

- KKŽ kao i jedinice lokalne samouprave aktivno djeluju na stvaranju pozitivnog poduzetničkog okruženja i u okviru svojih ovlasti aktivno podupiru razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva.
- U KKŽ je razvijena institucionalna potpora razvoju malih i srednjih poduzetnika. Potporne institucije za razvoj poduzetništva u KKŽ su:
  - PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja za promicanje i provedbu razvojnih aktivnosti u Koprivničko-križevačkoj županiji
  - HGK Županijska komora Koprivnica
  - HOK Obrtnička komora Koprivničko-križevačke županije sa sustavom udruženja obrtnika: Udruženje obrtnika Koprivnica, Udruženje obrtnika Križevci i Udruženje obrtnika Đurđevac.
  - Koprivnički poduzetnik d.o.o.
  - Križevački poduzetnički centar d.o.o.
  - Poduzetnički inkubator Gornja Rijeka.
- PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja pravni je slijednik Centra za poduzetništvo Koprivničko-križevačke županije koji je započeo s radom 1998. godine i etablirao se kao

informativno, savjetodavno, konzultantsko i edukativno središte za malo gospodarstvo u KKŽ, te je 2007. godine i formalno preregistriran u PORU Razvojnu agenciju. Osnivač i jedini vlasnik PORE je Koprivničko-križevačka županija.
Jedna od temeljnih zadaća PORE je poticanje razvoja poduzetništva i privlačenja inozemnih i domaćih ulagača. Na tom području PORA provodi brojne projekte od lokalnog, regionalnog i nacionalnog karaktera,a koji doprinose sveukupnom razvoju poduzetništva u KKŽ.

- PROJEKT „RAZVOJ INVESTICIJSKOG OKRUŽENJA – ICPR“
  Koprivničko-križevačka županija je tijekom 2007. i 2008. godine sudjelovala u provedbi projekta Program certifikacije regija za ulaganja *(Investment Certification Programme for Regions - ICPR)*. Osim KKŽ, u projektu su aktivno sudjelovale i institucije iz KKŽ: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja kao glavni Koordinator za Koprivničko-križevačku županiju, HGK Županijska komora Koprivnica, Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije i Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije. Projekt je provodilo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s USAID-om.
  U okviru prve faze projekta KKŽ je zajedno s Krapinsko-zagorskom i Bjelovarsko-bilogorskom županijom ispunila sve definirane standarde na području prikupljanja informacija i pripremanja poduzetničkih zona za ulagače, te je temeljem uspješno realiziranih aktivnosti ostvarila ICPR certifikat kao Green Croatia Region, odnosno regija poželjna za ulaganja.
  U 2010. i 2011. godini PORA Razvojna agencija kao Koordinator za Koprivničko-križevačku županiju sudjeluje u provedbi projekta Napredni program certifikacije regije za ulaganja *(Advanced Investment Certification Programme for Regions - AICPR)* koji je nastavak projekta Program certifikacija regija za ulaganja (ICPR) kojeg provodi Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprava za poticanje ulaganja i izvoz, te je dio Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007-2009. U provedbi projekta sudjeluje ukupno osam županija koje su prošle prvu fazu certifikacije, a među njima je i Koprivničko-križevačka županija.
  Projekt obuhvaća aktivnosti koje se odnose na unapređenje i jačanje znanja i vještina usvojenih tijekom provedbe prve faze projekta, a u cilju privlačenja i zadržavanja stranih ulagača.
  Napredni ICPR program obuhvaća: Napredni informacijski standard, Napredni imovinski standard, Napredni marketinški standard, zatim Standard investicijskog okruženja i Outreach program.
  U naprednom programu uz KKŽ i PORU sudjeluju i institucije s područja KKŽ: HGK Županijska komora Koprivnica i Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije.

- PROJEKT „E-BUSINESS, E-COMMERCE – Poboljšanje poslovne konkurentnosti putem elektroničkog poslovanja“
  PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja je jedna od 10 institucija za potporu razvoju poduzetništva u RH koja je od strane neovisnih stručnjaka odabrana za provedbu projekta E-BUSINESS, E-COMMERCE za područje KKŽ. Projekt obuhvaća edukaciju djelatnika PORE i ostalih potpornih institucija - njih 15 na području KKŽ o e-poslovanju i e-trgovini koji će ta znanja prenositi malim i srednjim poduzetnicima, te opremanje video i telekonferencijske dvorane za edukaciju poduzetnika u PORI, koja uključuje 25 računala, te ostalu popratnu opremu, s ciljem unapređenja znanja i vještina poduzetnika o e-poslovanju i e- trgovini. Provedba projekta odvija se u koordinaciji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, a obuhvaća organizaciju i održavanje ukupno 20 radionica za male i srednje poduzetnike u iduće tri godine provedbe projekta.

Projekt se financira u okviru IPA komponente IIIC – Regionalni razvoj – regionalna konkurentnost i Vlade Republike Hrvatske.

- PROJEKT „CABBS - izgradnja kapaciteta stručnjaka za područje obavljanja poslovnih usluga i ustanova zaduženih za pružanje potpore u poslovanju“
  Projekt CABBS sastoji se od dvije komponente: komponenta 1 ima za cilj izgradnju kapaciteta poslovnih konzultanata, poboljšavajući njihove vještine i sposobnosti vezane uz savjetovanje i podršku malim i srednjim poduzetnicima. Glavni cilj komponente 2 je ojačati kapacitete potpornih institucija za razvoj poduzetništva podršku, kako bi im se povećao kapacitet za pružanje podrške poduzetnicima u korištenju Strukturnih fondova.
  Provedba projekta odvija se pod koordinacijom Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, a vrijeme provedbe je od rujna 2010. do veljače 2012. godine.
  Izvor financiranja je IPA Program – komponenta IIIC Operativni program za regionalnu konkurentnost 2007-2011.

- Važnu ulogu u institucionalnoj potpori malom i srednjem poduzetništvu ima i:

  - Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Koprivnica kao dio sustava Hrvatske gospodarske komore, osnovana je 1994. godine s ciljem poticanja razvoja gospodarstva i poduzetništva u Koprivničko-križevačkoj županiji. Rad ŽK Koprivnica organiziran je kroz odsjeke - Odsjek za međunarodne odnose, Odsjek za turizam i ugostiteljstvo, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo, Odsjek za trgovinu, Odsjek za industriju, Odsjek za kvalitetu, Odsjek za bankarstvo i druge financijske institucije, Odsjek za razvoj ljudskih potencijala, Odsjek za promet i veze, Odsjek za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo, Odsjek za ekonomske analize, Odsjek za informatiku.

    Aktivnosti na području unapređenja rada i poslovanja tvrtki Koprivničko-križevačke županije:
    - Informiranje članstva o zakonskim promjenama, natječajima, aktualnostima
    - Savjetodavne usluge
    - Informacijski servisi
    - Poslovno obrazovanje
    - Poslovno povezivanje

    ŽK Koprivnica okuplja gospodarstvenike KKŽ u Gospodarskom vijeću. U sastavu Gospodarskog vijeća ŽK Koprivnica su predsjednici uprava, članovi uprava ili direktori najznačajnijih poduzeća iz KKŽ.

  - Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Koprivničko-križevačke županije započela je s radom 01.03.1998. godine. Članovi Obrtničke komore su obrtnici čije je sjedište na području Koprivničko-križevačke županije.

    Kroz Komoru su obrtnici prema vrsti djelatnosti organizirani u 8 cehova i to: Ceh proizvodnog obrta, Ceh uslužnog obrta, Ceh ugostitelja i turističkih djelatnika, Ceh trgovine, Ceh prijevoznika, Ceh za poljodjelstvo, Ceh frizera i kozmetičara i Ceh građevinskih obrta.

    U okviru Komore na području bivših općina Koprivnica, Križevci i Đurđevac djeluju 3 Udruženja obrtnika i to: Udruženje obrtnika Koprivnica, Udruženje obrtnika Križevci i Udruženje obrtnika Đurđevac.

Obrtnička komora u svom djelovanju pruža obrtnicima i drugim zainteresiranima različite usluge:
- savjete (kod otvaranja obrta, radnih odnosa, poreza, školovanja i sl.)
- polaganje ispita (majstorskih, o stručnoj osposobljenosti)
- zastupanje i predstavljanje (prema tijelima vlasti)
- poticaje i promidžbu (na sajmovima, u katalozima)
- informiranje (o aktualnostima u obrtništvu)
- zaštitu (dobrih poslovnih običaja i poslovnog morala).

- Križevački poduzetnički centar d.o.o., Koprivnički poduzetnik d.o.o. i Poduzetnički inkubator u Gornjoj Rijeci potporne su institucije za podršku razvoju poduzetništva: od informiranja, savjetovanje, edukacije i treninga poduzetnika, do promidžbe županijskog poduzetništva.

5.3.2.2. Poduzetničke zone

- KKŽ je 2008. godine donijela Plan poduzetničkih zona KKŽ za razdoblje od 2008. do 2012. godine u kojem se nalaze podaci o svim poduzetničkim zonama i mogućnostima za ulaganja (Slika 17., Tablica 43.). Sukladno navedenom dokumentu, ukupna planirana površina poslovnih zona je 9.184.535 m^2, a njihova prostorna raspoređenost vidljiva je na Slici 18.

Slika 17. Plan poduzetničkih zona KKŽ za razdoblje od 2008. do 2013. godine

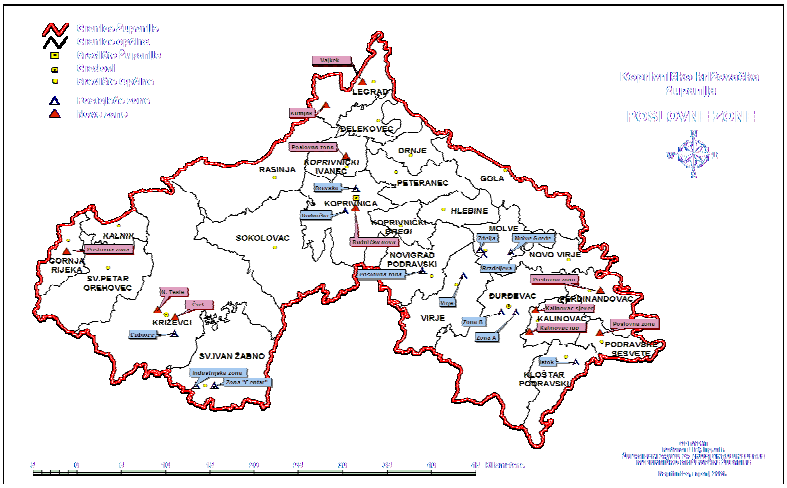

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

Tablica 40. Popis zona po prioritetima – plan poduzetničkih zona u KKŽ

JLS	Poduzetničke zone na području KKŽ	Namjena	Površina u m^2	Status
I. GRUPA PRIORITETA				
Općina Legrad	Geotermalna poslovna zona Kutnjak	Poduzetnička	676000	u izgradnji
Općina Koprivnički Ivanec	Poslovna zona Koprivnički Ivanec	Industrijska zona	2304433	u izgradnji
Grad Križevci	Poduzetnička zona Gornji Čret	Poduzetničko-obrtnička	471530	u izgradnji
II. GRUPA PRIORITETA				
Grad Koprivnica	Dravska	Poduzetničko-obrtnička	291810	u izgradnji
Grad Koprivnica	Radnička	Poduzetničko-obrtnička	138000	u izgradnji
Grad Đurđevac	Poslovno industrijska zona A	Poduzetničko-obrtnička	800000	u izgradnji
Općina Kalinovac	Poduzetnička zona „Kalinovac jug"	Poduzetničko-obrtnička	333968	u izgradnji
Općina Molve	Brzdeljeva	Poduzetničko-obrtnička	111320	u izgradnji
III GRUPA: OSTALE ZONE – PLANIRANE I U IZGRADNJI				
Grad Đurđevac	Poslovno-radna zona zapad B	Poduzetničko-obrtnička	119000	planirana
Grad Križevci	Cubinec	Poduzetničko-obrtnička	530000	planirana
Općina Gornja Rijeka	Poslovna zona Pofuki	Poduzetničko-obrtnička	49183	planirana
Općina Gornja Rijeka	Inkubator	Specijalizirana	670	u izgradnji
Općina Sveti Ivan Žabno	Industrijska zona	Poduzetničko-obrtnička	45000	u izgradnji
Općina Sveti Ivan Žabno	Poslovna zona centar	Poduzetničko-obrtnička	3858	u izgradnji
Općina Legrad	II zona Vajkek	Poduzetničko-obrtnička	40000	planirana
Općina Novigrad Podravski	Poslovna zona Novigrad Podravski	Poduzetničko-obrtnička	25000	u izgradnji
Općina Novigrad Podravski	Novigrad Podravski II - zona A	Poduzetničko-obrtnička	150000	nova
Općina Kloštar Podravski	Poduzetnička zona "Istok"	Poduzetničko-obrtnička	270000	u izgradnji
Općina Molve	Zdelja	Poduzetničko-obrtnička	34122	planirana
Općina Molve	Molve Grede	Poduzetničko-obrtnička	70766	u izgradnji
Općina Kalinovac	Poduzetnička zona "Kalinovac sjever"	Poduzetničko-obrtnička	454858	planirana
Općina Podravske	Poslovna zona	Poduzetničko-	130000	planirana

Sesvete		obrtnička		
Općina Ferdinandovac	Poslovna zona Blata	Poduzetničko-obrtnička	90237	planirana
Općina Peteranec	Poslovna zona	Poduzetničko-obrtnička		planirana
GRUPA IV: KOMUNALNO IZGRAĐENE PODUZETNIČKE ZONE				
Grad Koprivnica	Danica	Industrijska zona	1450000	dovršena
Grad Križevci	Poduzetnička zona ulica Nikole Tesle	Poduzetničko-obrtnička	576000	dovršena
Grad Koprivnica	Koprivnički poduzetnik-inkubator	Specijalizirana	400	dovršen
Općina Virje	Poslovna zona Virje	Poduzetničko-obrtnička	18380	dovršena
UKUPNA PLANIRANA POVRŠINA POSLOVNIH ZONA			**9184535**	

Izvor: Plan poduzetničkih zona Koprivničko-križevačke županije za razdolje od 2008. do 2012. godine

Slika 18. Prostorni raspored poduzetničkih zona u KKŽ

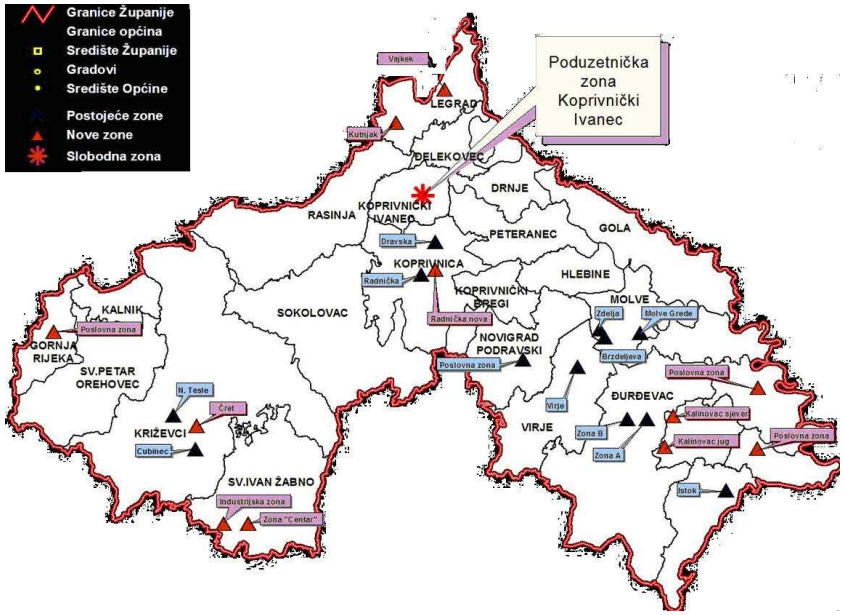

Izvor: Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 64.

- Od ukupno 28 poduzetničkih zona na području KKŽ aktivno je njih 12, gdje svoju aktivnost obavlja 116 gospodarskih subjekata zapošljavajući 4.996 osoba. Gospodarski subjekti koji posluju u zonama obavljaju pretežito djelatnosti vezane uz prerađivačku industriju (proizvodnja i prerada hrane, proizvodnja lijekova, proizvodnja komunalne opreme, proizvodnja papirne ambalaže, prerada drva), trgovinu i usluge.

- Promatrajući razdoblje od početka provedbe „Projekta izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave“ od 2004. do 2009. godine u poduzetničke zone investirano je ukupno 87.893.941,00 kn. Investicije se najvećim dijelom odnose na izgradnju komunalne infrastrukture, odnosno na izgradnju cesta, te uvođenje osnovne infrastrukture (vodovoda, električne, plinske i telefonske mreže).

Tablica 41. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s temom poduzetničke infrastrukture u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nepostojanje tehnološke infrastrukture za malo i srednje poduzetništvo. – Nedostatak poduzetničkih potpornih institucija (poduzetničkog centra u Đurđevcu). – Nedostatni prostorni kapaciteti za razvoj i širenje postojećih potpornih institucija. – Nedovoljna kadrovska ekipiranost u potpornim institucijama obzirom na nove trendove posebno u kontekstu pripreme i provedbe EU projekata (nedostatak novih već educiranih kadrova s iskustvom u pripremi i provedbi EU projekata). – Nedovoljni fiskalni kapaciteti za sudjelovanje JLS u opremanju poduzetničkih zona. – Nepostojanje sustava outreach kampanja u svrhu promocije poduzetničkih zona. – U slijedećem razdoblju komunalno opremiti 80 ha prostora (parcela) u tri prioritetne zone. – Sustavno privlačenje domaćih i stranih ulagača – njihov dolazak na područje komunalno opremljenih parcela u poduzetničkim zonama.	– Daljnje jačanje i razvoj postojeće poduzetničke infrastrukture (planiranje i programiranje razvoja poduzetništva). – Unapređenje tehnološkog i inovativnog razvoja, izgradnja tehnološke infrastrukture za tehnološki razvoj. – Daljnji razvoj poduzetničkog okruženja u Županiji radi jačanja konkurentnosti. – Osnivanje novih poduzetničkih potpornih institucija. – Daljnje jačanje i kadrovsko ekipiranje PORE i rješavanje prostornih kapaciteta. – Kontinuitet i intenziviranje provedbe poticajnih mjera za razvoj poduzetništva. – Jačanje investicijske klime kroz subvencioniranje gradnje komunalne infrastrukture i davanje kredita poduzetnicima za realizaciju projekata u poduzetničkim zonama. – Potpore kroz davanje olakšica na lokalnoj razini za troškove kao što su: komunalni doprinos, komunalna naknada, porezi. – Jačanje potpore razvoju programa za privlačenje poduzetnika za ulaganje u poslovne zone. – Izgradnja komunalne infrastrukture u dvije od tri prioritetne zone. – Ubrzati postupke sređivanja imovinsko-pravnih odnosa u poduzetničkim zonama.

5.4. Poljoprivreda

5.4.1. Ratarstvo, povrtlarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo

- Sektor poljoprivrede, lova i šumarstva sudjeluje u ukupnim prihodima KKŽ s nešto više od 5%, a u dobiti prije oporezivanja s 3%. Od 2001. raste broj registriranih tvrtki, kao i ukupni prihodi u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva, dok bruto dobit, zaposleni i isplaćene plaće bilježe oscilacije uz pozitivan trend unatrag dvije godine. Oko 65% ukupnih prihoda ostvaruju obiteljska poljoprivredna gospodarstva, a 35% trgovačka društva.
- Poljoprivredno zemljište sukladno podacima u 2009. godini obuhvaća 77.000 ha (44% ukupne površine KKŽ), od čega oko 76,7% oranica i vrtova (59.000 ha), nešto više od 20,6 % livada i pašnjaka (15.830 ha), 0,7% voćnjaka (570 ha) i 2% vinograda (1.600 ha), što je detaljno prikazano u Tablici 42.

Tablica 42. Prikaz broja ukupno obradivih površina u KKŽ

GODINA	UKUPNO OBRADIVIH POVRŠINA	ORANICE	LIVADE, PAŠNJACI I NEKOMERCIJALNI VOĆNJACI*	VOĆNJACI	VINOGRADI**
2006.	76.501,54	57.177,57	17.436,87	287,00	1.600,00
2007.	76.501,54	58.000,00	16.501,54	400,00	1.600,00
2008.	77.000,00	59.000,00	15.980,00	420,00	1.600,00
2009.	77.000,00	59.000,00	15.830,00	570,00	1.600,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj i turizam Koprivničko-križevačke županije

- Oko 93% poljoprivrednog zemljišta u privatnom je vlasništvu.
- Posjed je rascjepkan (prosječna veličina posjeda je 3,73 ha), pa oko 74% poljoprivrednih kućanstava raspolaže s manje od 5 ha poljoprivrednog zemljišta. Na usitnjenim obiteljskim kućanstvima živi 51.638 osoba, od kojih je 31% osoba starijih od 55 godina.
- Popisom poljoprivrednog stanovništva iz 2001. godine na području KKŽ evidentirano je 22.400 poljoprivrednih kućanstava na kojima živi 77.330 stanovnika ili 62% stanovništva KKŽ, od kojih je 16.871 osoba (ili 22%) starije od 55 godina.
- Ukupno je 12.893 gospodarstava upisanih u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.
  Značajna je skupina nekomercijalnih gospodarstava (korisnici potpora po dohotku), njih 13% od ukupnog broja upisanih u Upisnik koji uživaju tzv. socijalnu komponentu potpore. Ta gospodarstva mogu postati čimbenik na tržištu ukoliko promjene asortiman zavisno od veličine posjeda i svojih sposobnosti.
- Sukladno kontinuiranom rastu stočarske proizvodnje (meso i mlijeko), ratarska proizvodnja orijentira se dominantno (65-70% ukupnih površina; od kultura dominira kukuruz na oko 40.000 ha ili 53% oranica) na kulture koje su namijenjene ishrani stoke.
- Subvencijama za primarnu poljoprivrednu proizvodnju KKŽ potiče razvoj uzgoja povrća i cvijeća u zatvorenim (plastenici, staklenici) i otvorenim prostorima s navodnjavanjem.
- Potražnja za industrijskim i konzumnim povrćem veća je od današnje mogućnosti proizvodnje.

- Podizanje trajnih nasada u voćarstvu i vinogradarstvu trajna je orijentacija u subvencioniranju proizvodnje sredstvima proračuna KKŽ, koja odgovara Nacionalnom operativnom programu podizanja trajnih nasada voćnjaka (pretežno jabuke) i vinograda. Postojeće mjere utječu na povećanje površina pod komercijalnim trajnim nasadima, pa je do kraja 2009. godine povećana površina vinograda za 65,5070 ha i voćnjaka za 257,4411 ha.
- Razvoj zadrugarstva, koje je posebno važno u KKŽ za povezivanje i udruživanje malih poljoprivrednih proizvođača i prerađivača kako u nastupu na tržištu, tako i u unapređivanju proizvodnje i kvalitete proizvoda, zamjetan je iako još nedovoljno dinamičan i nedovoljno raširen u KKŽ.

5.4.2. Stočarstvo

- Stočarstvo KKŽ-a IZRAZITO JE RAZVIJENO u odnosu prema drugim regijama RH, prema kriterijima kao što su broj grla stoke, broj uzgajatelja i njihov tržišni udjel na domaćem tržištu.
- GOVEDARSTVO je temelj stočarske proizvodnje, s evidentiranih 67.000 goveda, od kojeg broja je 38.000 krava, a pod selekcijom kod HPA vodi se 32.351 uzgojno valjano grlo. Ukupni iznos poticaja ostvaren u govedarskoj proizvodnji na području KKŽ-a iznosi 152 milijuna kuna.
- Najznačajnija je specijalizacija u proizvodnji mlijeka, kojega se u KKŽ proizvodi oko 94 milijuna litara na godinu (prema podacima iz 2009. godine), odnosno više od 16,7% ukupne količine mlijeka u Hrvatskoj. Iz Grafikona 8. i 9. vidljiva je proizvodnja mlijeka u KKŽ, kao i kretanje EU kvalitete isporučenog mlijeka u KKŽ.
- Nacionalni program razvoja govedarske proizvodnje i regionalni projekti subvencija (npr. umjetno osjemenjivanje), uz poticaje za proizvodnju i županijske subvencionirane kredite za izgradnju staja sa slobodnim načinom držanja, ostvaruju sinergiju i pozicioniraju proizvodnju mlijeka u KKŽ među tri vodeća mjesta u državi.

Grafikon 8. Proizvodnja mlijeka u KKŽ

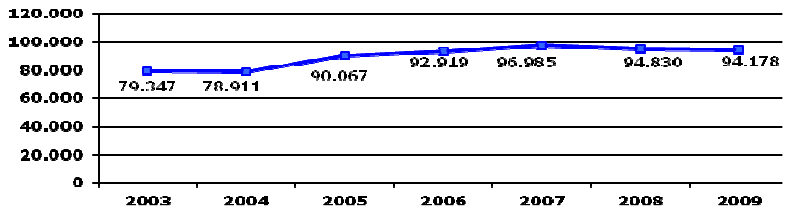

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj i turizam Koprivničko-križevačke županije

Grafikon 9. Kretanje EU kvalitete isporučenog mlijeka s područja KKŽ

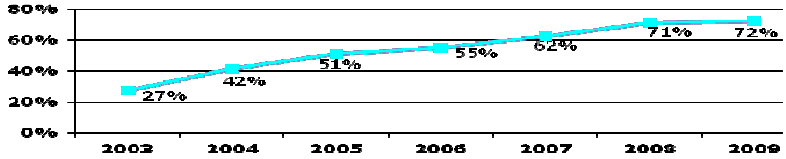

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj i turizam Koprivničko-križevačke županije

- Tovom junadi za tržište pretežno se bave pravne osobe (72% junadi u tovu) i osiguravaju ponudu od 11.000 grla na godinu, a fizičke osobe osiguravaju 8.000 grla godišnje i također se bave uzgojem ženske teladi.
- SVINJOGOJSTVO je po važnosti druga stočarska proizvodnja u KKŽ (evidentiranih 12.000 rasplodnih krmača i 200.000 utovljenih svinja, od čega se kod HPA vodi 9.000 rasplodnih krmača i 99.600 utovljenih svinja) s također dobrim uvjetima za razvoj.
- S obzirom na visok koeficijent obrtaja u svinjogojskoj proizvodnji, mogućnost proizvodnje hrane na vlastitom posjedu, tradiciju proizvodnje, nove uvjete koje traži proces svinjogojske proizvodnje, prilagodljivost obiteljskih gospodarstava – u suradnji sa stručnjacima, stvaraju se tehničko-procesni uvjeti za normalan razvoj proizvodnje čemu doprinosi Nacionalni program razvoja svinjogojske proizvodnje. Ukupni iznos poticaja ostvaren u svinjogojskoj proizvodnji na području KKŽ iznosi 8,5 milijuna kuna.
- Ukupno na području KKŽ ima oko 67.000 goveda i 200.000 svinja, što stvara znatan pritisak na okoliš (u prvom redu otpadne vode, ali i neugodni mirisi i dr.). U slučaju otpadnih voda, za grubu relativnu ocjenu pritiska vrijedi se podsjetiti da u KKŽ živi 124.467 stanovnika.
- OVČARSTVO se na području KKŽ razvija u posljednjih dvadesetak godina. Evidentiran je 191 uzgajivač ovaca, a u proizvodnji je 6.600 ovaca odnosno 1,23 % od ukupnog broja ovaca u RH.
- KOZARSTVO se također razvija na području KKŽ u posljednjih dvadesetak godina. Evidentirano je 57 uzgajivača koza, a u proizvodnji je 2.500 koza odnosno 4,59 % od ukupnog broja koza u RH.
- Orijentacija ovčarstva i kozarstva prvenstveno je proizvodnja mlijeka za potrebe malih (lokalnih) mljekara, koje su specijalizirane za preradu u specifične autohtone proizvode. Ukupni iznos poticaja ostvaren u ovčarskoj i kozarskoj proizvodnji na području KKŽ iznosi 2,2 milijuna kuna.
- PČELARSTVO na području KKŽ ima dobre pašne i klimatske uvjete za proizvodnju meda. Broj pčelinjih zajednica prema evidenciji HPA kreće se oko 11.500 košnica, a u KKŽ ima oko 122 pčelara s proizvodnjom meda od 122.555 kilograma. U 2009. godini za pčelarsku proizvodnju isplaćen je poticaj u visini od 876.000,00 kuna.
- PERADARSKA PROIZVODNJA na području KKŽ od 38 milijuna jaja je samodostatna. Proizvodnja mesa peradi kreće se oko 2.000 tona. U KKŽ je prisutno 5 uzgajivača peradi, a ukupni iznos isplaćenih poticaja iznosi 156.000,00 kuna.
- KONJOGOJSTVO u KKŽ danas je usmjereno prvenstveno na uzgoj športskih konja. Postoji interes i potencijali za proizvodnju konjskog mesa. U KKŽ je evidentirano 36 uzgajivača konja koji ostvaruju 340.000,00 kuna poticaja.
- Iz navedenih podataka vidljivo je da u KKŽ prevladava primarna poljoprivredna proizvodnja. Integrirana poljoprivreda nije dovoljno razvijena, dok je razvoj ekološke poljoprivrede također na niskoj razini.

5.5. Ruralni razvoj

- U skladu sa Strategijom Ruralnog razvoja RH 2007.-2013., te Zajedničkom poljoprivrednom politikom EU, ruralni razvoj predstavlja jedan od razvojnih prioriteta KKŽ.

- KKŽ je pretežito ruralno područje sukladno Strategiji Ruralnog razvoja RH 2007.-2013., te je razvoj ruralnih područja prvenstveno usmjeren na povećanje konkurentnosti poljoprivrede i šumarstva, poboljšanje stanja okoliša i krajolika, te na poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i potporu diversifikaciji ruralnog gospodarstva.

- Kvaliteta života u ruralnim područjima KKŽ zaostaje za kvalitetom života u gradovima. Daljnje unapređenje izgradnje infrastrukture, kao i razvoj gospodarskih djelatnosti doprinijet će povećanju razine kvalitete života stanovništva u ruralnim područjima KKŽ (oko 50% stanovništva KKŽ živi u ruralnim područjima).

- U tom smislu, potrebno je razvijati aktivnosti koje doprinose razvoju poljoprivrede, kao što su: izravna prodaja na seoskim domaćinstvima, razvoj pogona za preradu na farmama, razvoj nepoljoprivrednih usluga, izgradnja pogona za korištenje obnovljivih izvora energije, kao i razvoj i unapređenje djelatnosti koje pridonose razvoju ruralnih područja.

Tablica 43. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora poljoprivrede, stočarstva i ruralnog razvoja u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Poljoprivredu u KKŽ obilježava sitan i rascjepkan posjed – prosjek 3,73 ha, što je ujedno najveći ograničavajući čimbenik povećanja konkurentnosti. – Velik je dio poljoprivrednih gospodarstva koja su izvan potpore. Broj korisnika na površinama koje ispunjavaju uvjete za korištenje potpora za proizvodnju (komercijalna proizvodnja) je malen, te stoga prevladavaju površine na kojima se uzgajaju višegodišnji nasadi, ratarske i povrtlarske kulture namijenjene za vlastite potrebe. – Nesređeni katastar usporava okrupnjavanje zemljišta i stvara probleme kod pojedinih investicija (npr. gradnja staja). – Nedovoljno se koriste suvremene agrotehničke mjere. – Niska obrazovna struktura poljoprivrednika. – Prisutni su poremećaji na tržištu utovljene stoke. – Kod svinjogojske proizvodnje dolazi do velikog izražaja njezine cikličnosti na tržištu. To posebno pogađa usitnjenu proizvodnju, koja uz slabu organiziranost proizvođača ne može razviti visokokvalitetnu namjensku proizvodnju mesa za	– Okrupnjavanje posjeda kroz reforme u poljoprivredi osobito zemljišnu politiku, nastavak privatizacije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, te konsolidacija poljoprivrednog zemljišta. – Udruživanje poljoprivrednika radi zajedničkog nastupa na tržištu, poboljšanja proizvodnje i ostvarivanja potpora kroz zadruge. – Promjena strukture poljoprivredne proizvodnje: s tradicionalnih ratarskih kultura, prema intenzivno-profitabilnoj poljoprivrednoj proizvodnji povrća (industrijskog povrća) i voća; prema tržišnoj orijentaciji; u skladu s budućom rajonizacijom poljoprivrednih kultura. – Ulaganja u opremu za proizvodnju i preradu (za berbu, doradu i pakiranje i skladištenje voća i povrća) da bi se zadovoljili standardi kakvoće proizvoda. – Širenjem radno intenzivnih kultura kao što je proizvodnja povrća u zaštićenim prostorima (staklenicima, plastenicima) može se povećati zaposlenost u ruralnom području i ostvariti proizvodnja s većom dodanom vrijednošću. – Proizvodnja ekološke hrane, za što je potrebna edukacija proizvođača, te prihvaćanje međunarodnih

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
preradu i tržište. – Neriješene otpadne vode od stočarske proizvodnje, te neodgovarajuća primjena agrotehničkih sredstava velik su negativan pritisak na okoliš. – Nedovoljni stupanj razvijenosti ruralnih područja.	zahtjeva za ekološku proizvodnju. – Razvoj integrirane proizvodnje i integrirane zaštite poljoprivredne proizvodnje. – Stvaranje i jačanje robnih marki, brandova proizvoda. – Ulaganje u kontinuirano obrazovanje poljoprivrednika. – Unapređenje/izgradnja/proširenje obiteljskih govedarskih farmi odgovarajuće veličine: povećanje produktivnosti u proizvodnji mlijeka, unapređenje tehnološkog procesa, te zadovoljavanje uvjeta zaštite okoliša, higijene i dobrobiti životinja. – Osiguranje uvjeta za uspostavu novih proizvodnih (svinjogojskih) sustava, koji će se veličinom farme, organizacijom procesa proizvodnje, genetskom kakvoćom svinja, te znanjem farmera moći nositi sa sličnim proizvodnjama drugih zemalja. – Izrada strateškog dokumenta na razini KKŽ koji će obuhvaćati sve segmente ruralnog razvoja, te dati jasan smjer u tom području. – Osnivanje LAG-ova. – Povećanje razine kvalitete života stanovništva u ruralnim područjima kroz daljnji razvoj izgradnje infrastrukture i jačanja civilnog društva.

5.6. Turizam

- KKŽ se na turističkom tržištu pozicionira kao „cjelogodišnja izletnička, športsko-rekreacijska destinacija očuvane i raznolike prirode, te naglašenih tradicionalnih vrijednosti oplemenjenih u suvremenom izrazu naivnog slikarstva, domaće kuhinje, manifestacija, folklora, gostoljubivosti i vjere“[13].

- KKŽ je prepoznatljiva kao središte „naivnog“ slikarstva. Osim na domaćem, ponuda je sve prepoznatljivija i na stranom tržištu.

- Područje KKŽ ima prirodnu (u prvom redu rijeka Drava, ravničarski tereni jezera, brdski pejzaži na obroncima Bilogore i Kalnika obrasli gustom vegetacijom) i povijesno-kulturnu baštinu (niz sakralnih objekata; razvijena umjetnička tradicija – naivno slikarstvo) koja predstavlja značajnu turističko-atrakcijsku osnovu za različite oblike kontinentalnog turizma (ruralni, lovni i ribolovni turizam, boravak u prirodi - planinarenje, promatranje ptica, gastroturizam, biciklizam, izletnički i tranzitni turizam), a održavaju se i mnogobrojne manifestacije i provode razni projekti. Dio KKŽ uvršten je u EDEN mrežu.

[13] Strateški marketinški plan turizma KKŽ, Institut za turizam, Zagreb

- Povoljan geoprometni položaj KKŽ: na sjecištu prometnih pravaca, te blizina zagrebačkog prostora u kojem je koncentrirana četvrtina populacije RH, te blizina EU (Mađarske, Slovenije, pa i Italije) prednosti su daljnjeg razvoja turizma na području KKŽ.
- U KKŽ su evidentni nedovoljno iskorišteni kapaciteti za intenzivnije bavljenje ruralnim turizmom svih oblika (cikloturizam po postojećim biciklističkim stazama uz rijeku Dravu, planinarski turizam, adrenalinski turizam na Kalniku), dok se posebno stavlja naglasak na veći razvoj turizma na seoskim domaćinstvima (pružanje usluga pripreme autohtone hrane i gastronomskih sadržaja, razvoj vinskih cesta i sl.).
- U KKŽ evidentirano je ukupno 14 različitih objekata koji pružaju usluge smještaja, od čega su 4 hotela. Na dan 31.08.2009. evidentirano je ukupno 251 soba, apartmana i mjesta za kampiranje, te 515 postelja u KKŽ[14].
- U 2009. godini u KKŽ je ostvareno ukupno 28.126 noćenja, u čemu prednjače domaći turisti (njih 17.352 ili 62%, dok je stranih noćenja evidentirano ukupno 10.774 ili 38%).
- Također je prisutna potreba za kvalitetnijom promocijom i brendiranjem autohtonih turističkih proizvoda tradicionalnog karaktera kako bi se upotpunila cjelokupna ponuda Podravine i Prigorja kao turističke destinacije, što se može postići kroz sustavnu edukaciju djelatnika u turizmu na svim razinama.
- Postojeći potencijal nije značajnije iskorišten, a to se odražava i u činjenici da se više od 90% turističkog prometa odvija u obliku jednodnevnih izleta bez noćenja.
- Dugoročno gledano jedan od potencijalnih oblika turizma koji će se razvijati u KKŽ je i zdravstveni turizam. U poglavlju *3.8.4.3. Obnovljivi izvori energije* naveden je pilot projekt iskorištavanja geotermalnih izvora energije na lokaciji Lunjkovec-Kutnjak čijom će realizacijom biti stvoreni preduvjeti za razvoj zdravstvenog turizma u KKŽ.

Tablica 44. Osnovni razvojni izazovi i potrebe sektora turizma u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedovoljna prepoznatljivost i osmišljenost turističkog proizvoda i turističkog branda. – Niska razina turističke opremljenosti međunarodno relevantnih turističkih resursa KKŽ, posebice gotovo potpuno neiskorišten turistički potencijal rijeke Drave. – Slaba medijska pokrivenost i nedovoljna informiranost o potencijalnim turističkim atrakcijama. – Nedovoljno razvijeno ugostiteljstvo i neadekvatni smještajni kapaciteti za potrebe intenzivnijih turističkih aktivnosti (nedovoljno registriranih ležaja po broju i kvaliteti, svega nekoliko hotela i nekoliko seoskih domaćinstava, više planinarskih i lovačkih	– Započeti i dalje intenzivno razvijati i koristiti marketinške aktivnosti za poticanje turističkog razvoja KKŽ (za sve u „strateškom marketinškom planu turizma“ prepoznate vrste turističke ponude, posebice ruralnog područja: sportsko-rekreativni, kulturno-vjerski, tranzitni, izletnički, edukacijski turizam). – Jačati povezivanje i umrežavanje sa srodnim turističkim područjima, turističkim agencijama i turističkim gospodarstvom radi poboljšanja turističke ponude s naglaskom na vrednovanje i očuvanje tradicijskih, autohtonih vrijednosti i običaja. – Potaknuti gradove da obnove atraktivne kulturno-povijesne sadržaje koje imaju i stvore nove

[14] Izvor: Statistički ljetopis 2009

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
domova, ali niska kvaliteta usluga, bez popratnih sadržaja).	(kapitalna ulaganja u obnovu muzeja, galerija i starih gradskih jezgri, dvoraca i dr.). – Uvesti sustavnu edukaciju ugostitelja i turističkih radnika. – Povećanje smještajnih kapaciteta i poboljšanje kvalitete ponude. – Razvoj zdravstvenog turizma.

6.TRŽIŠTE RADA

6.1. Zaposlenost

- Aktivno radno stanovništvo na području KKŽ broji 45.229 osoba krajem prosinca 2009. godine (sa udjelom u RH od 2,5%) i ima trend smanjenja (pad radno aktivnog stanovništva za 2,8% ili 1.317 osoba) u odnosu na 2008. godinu. Zaposlene osobe zajedno sa registriranom nezaposlenom radnom snagom (7.079 osoba, prosinac 2009.) čine radno aktivno stanovništvo.

Grafikon 10. Zaposlene osobe u KKŽ – struktura u 2009. godini

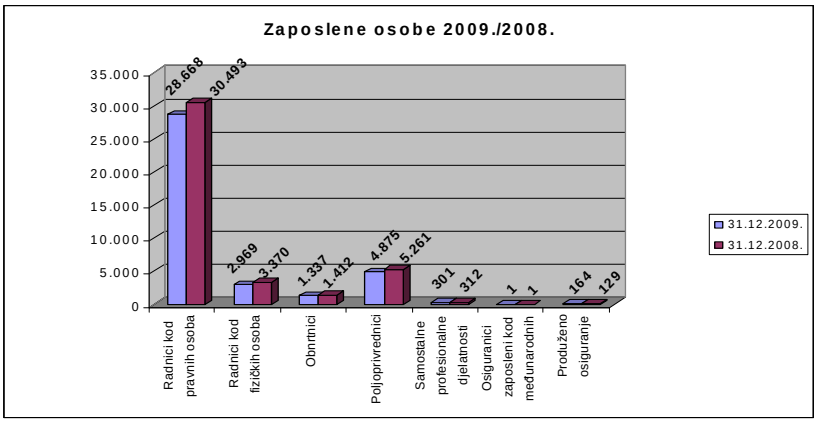

Izvor: HZMO

- Broj zaposlenih osoba na području KKŽ, njih 38.150, sa udjelom od 2,5% od ukupnog broja zaposlenih u RH, bilježi pad od 6,6% (2.533 osobe) u odnosu na 2008. godinu, najviše poljoprivrednici iz sustava OPG (7,3%), zaposlenici kod pravnih osoba (6,6%, odnosno 2.226 osoba), te zaposlenici u obrtu (5%).

- Iz područja radno aktivnog stanovništva stalan je trend odlaska osoba u mirovinu (porast broja osoba korisnika mirovina u 2009. iznosi 508, odnosno 2%). Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju u 2009. godini je bilo ukupno 27.048 korisnika mirovina od čega 55,6% je korisnika starosne mirovine, 22,3 % obiteljske i 22,1% invalidske mirovine.

6.2. Nezaposlenost

- Ako pogledamo kretanje broja nezaposlenih u KKŽ u razdoblju od 1997. do 2009. godine, vidljivo je da je najveći broj nezaposlenih u promatranom razdoblju zabilježen 2002. godine, dok broj nezaposlenih pada sve do 2008. godine kada je zabilježen najmanji broj nezaposlenih u KKŽ. Iz Grafikona 11. je također vidljivo da je evidentirana nezaposlenost u 2009. godini značajno manja u odnosu na 2005. godinu (smanjenje za 23%).

Grafikon 11. Kretanje nezaposlenosti u KKŽ u razdoblju od 1997. do 2009. godine

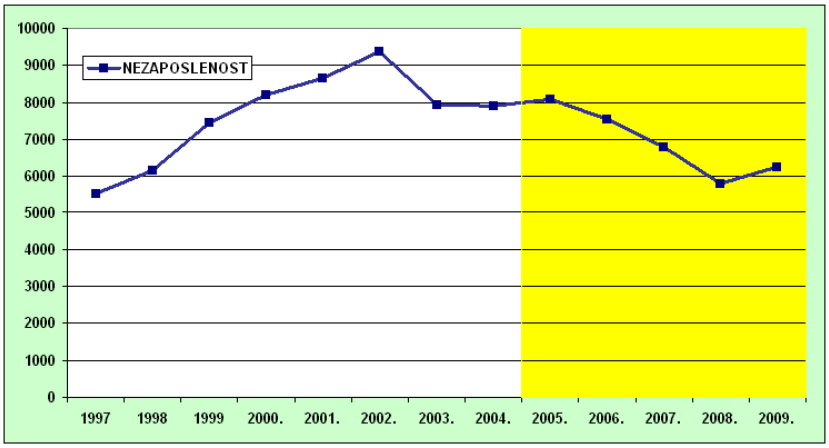

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Stopa nezaposlenosti, kao postotni dio registriranih nezaposlenih osoba u radno aktivnom stanovništvu iznosi 15,2% na dan 30.09.2010. godine, a odnosi se na 7.011 registriranih nezaposlenih osoba u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područne službe Križevci. U odnosu na rujan 2009. godine broj registriranih nezaposlenih osoba viši je za 779 osoba (porast za 12,5%).

- Prosječna stopa nezaposlenosti za prvih 9 mjeseci u 2010. godini na nivou RH bila je 17,3%, a za KKŽ 16,1%, što ukazuje na manji intenzitet izgubljenih radnih mjesta u Županiji u odnosu na prosjek RH.

- Najveći broj nezaposlenih prema razini obrazovanja činile su osobe za završenom srednjom školom za zanimanja do 3 godine i školom za KV i VKV radnike (2.617 osoba ili 37,3%), te osobe za završenom osnovnom školom (1.636 osoba ili 23,3%) i osobe sa završenim zanimanjima u trajanju od 4 i više godina (1.304 osobe ili 18,6%) što je prikazano u Grafikonu 12.

- Promatrajući prema spolu, 50,4% ukupnog broja nezaposlenih čine žene.

Grafikon 12. Nezaposleni prema stručnoj spremi i spolu u KKŽ na dan 30.09.2010. godine

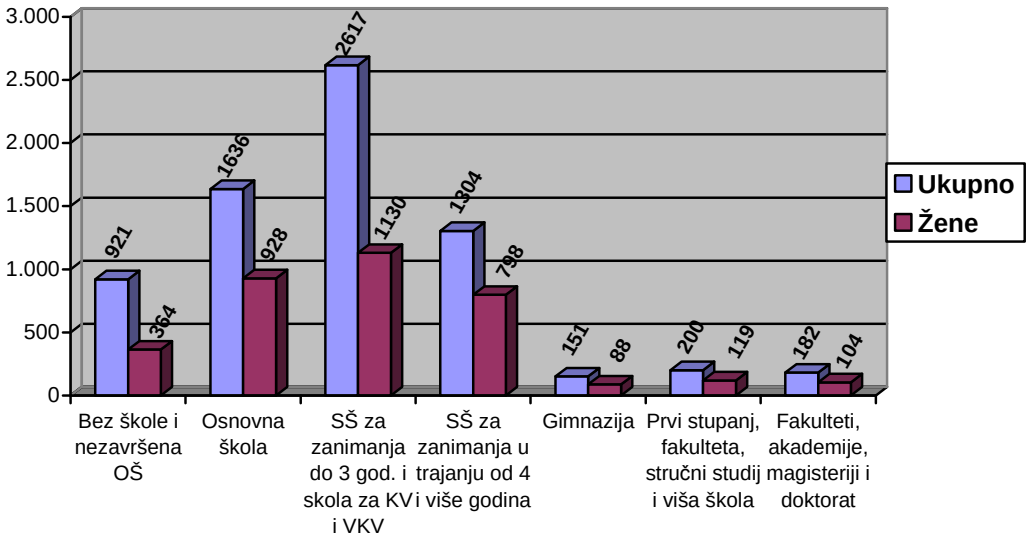

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci

- Ako promatramo nezaposlene osobe s obzirom na dob, tada se 36,6% odnosi na osobe mlađe od 30 godina, 38,5% na osobe od 30 do 50 godina dok se 24,9% odnosi na nezaposlene osobe starije od 50 godina.
  Prosječnu novčanu naknadu u iznosu od 1.459,17 kn primalo je 1.983 osoba odnosno 28,3% ukupno evidentiranih nezaposlenih osoba.

- U cilju unapređenja tržišta rada u KKŽ, osnovano je Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u Koprivničko-križevačkoj županiji, koje okuplja ukupno 23 predstavnika institucija, jedinica lokalne samouprave, organizacija civilnog društva kao i privatnog sektora. Osnovni cilj Lokalnog partnerstva za zapošljavanje je doprinos aktivnijem rješavanju problematike vezane uz zapošljavanje u KKŽ, kroz dijalog svih dionika koji se bave tržištem rada.

Tablica 45. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s problematikom nezaposlenosti u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nesklad ponude ljudskih resursa raspoloživih u evidenciji Zavoda i stvarnih potreba/potražnje na tržištu rada. – Nedovoljno specifičnih znanja i vještina nezaposlenih osoba, koja im smanjuju konkurentnost na tržištu rada, poglavito osoba starije dobi koje u evidenciju Zavoda dolaze zbog prestanka rada poduzeća i poslodavaca, te kao viškovi zbog automatizacije ili smanjenog opsega poslovanja. – Visoki udio nezaposlenih osoba bez završene osnovne škole (13,13%) kao i osoba sa završenom samo osnovnom školom (23,3%). – Prisutnost sive ekonomije – veći broj prijavljenih	– Izrada strategije i određivanje smjernica razvoja ljudskih potencijala; odgovarajuće i učinkovito korištenje i upravljanje raspoloživim ljudskim resursima bitan je čimbenik postizanja konkurentnosti gospodarstva. – Kvalitetno i kontinuirano godišnje istraživanje potreba poslodavaca na razini KKŽ. – Daljnji razvoj obrazovanja u funkciji potreba gospodarstva na svim razinama formalnog i neformalnog obrazovanja. – Poticanje koncepcije cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja koja se odnosi na nadogradnju formalno stečenih znanja i vještina, njihovo

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
nezaposlenih osoba od stvarnog. – Visoki udio mladih nezaposlenih osoba (do 30 godina) u ukupnoj nezaposlenosti (preko 36,6%).	usavršavanje i stjecanje novih, traženih kompetencija na tržištu rada, čime bi se trebao olakšati prijelaz s industrijskoga na uslužno gospodarstvo, te poboljšati konkurentska sposobnost radnih resursa (kontinuitet završavanja osnovnog obrazovanja odraslih, uz mogućnost stručnog osposobljavanja za manje složena i jednostavnija zanimanja potrebna na tržištu rada). – Daljnje jačanje i intenziviranje suradnje županijskih institucija i ostalih dionika i razvoj kako socijalnog, tako i lokalnog partnerstva. – Programe aktivne politike zapošljavanja, koji se bave poticanjem zapošljavanja određenih profila nezaposlenih osoba ciljano usmjeravati prema regionalnim specifičnostima i potrebama KKŽ. – Stipendiranje deficitarnih zanimanja. – Programe osposobljavanja, prekvalifikacije i dokvalifikacije usmjeravati na osobe koje su već duže izvan tržišta rada, te je zbog dugotrajnije nezaposlenosti potrebno obnoviti i steći znanja koja se trenutačno traže na tržištu rada, a koja navedene osobe ne posjeduju. Za pojedine osobe potrebna je prekvalifikacija jer zvanja koja su stekli više nisu tražena na tržištu rada (kao posljedica restrukturiranja i privatizacije).

7. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

7.1. Obrazovanje i znanost

7.1.1. Predškolski odgoj i osnovno(školsko) obrazovanje

- U KKŽ djeluje petnaest predškolskih ustanova/vrtića (11 vrtića osnovanih od strane JLS, 1 privatni, 3 vjerska) s oko 1.400 polaznika i 294 zaposlenika. Kapaciteti predškolskih ustanova su nedostatni u Gradu Koprivnici, a u više općinskih središta još uvijek ne postoje dječji vrtići (Rasinja, Đelekovec, Koprivnički Bregi, Hlebine, Sokolovac, Kloštar Podravski, Podravske Sesvete, Novo Virje, Sveti Petar Orehovec, Sveti Ivan Žabno i Gornja Rijeka).
- U KKŽ djeluje 27 osnovnih škola (prostorno raspoređeno u 92 zgrade, uključujući i osnovnoškolske odjele Glazbene škole Alberta Štrige Križevci i Glazbene škole Fortunat Pintarić Koprivnica), u kojima se u školskoj godini 2010./2011. školuje 10.653 učenika u 605 razrednih odjela (u prosjeku, manje od 17 učenika po odjelu). U 5 osnovnih škola stvoreni su uvjeti za rad u jednoj smjeni, a cilj razvoja školstva je postaviti jednosmjensku nastavu u svim školama.

- Broj učenika u osnovnim školama se smanjuje. U školskoj godini 2000./2001. školovalo se 11.774 djece, a u 2010./2011. bilo ih je 10.653 što je za 10,5% manji broj učenika.
- Za djecu s poteškoćama u razvoju postoji Centar za odgoj i obrazovanje „Podravsko sunce“ u Koprivnici i Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci u okviru kojih djeluje i vrtić za djecu s poteškoćama u razvoju, a u okviru Osnovne škole Grgura Karlovčana Đurđevac, djeluje Područna škola za djecu s teškoćama u razvoju u Đurđevcu.

Tablica 46. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s poboljšanjem sustava osnovnoškolskog obrazovanja u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Manjak vrtića. – Osiguravanje školskih programa i u manjim sredinama koje demografski stare i broj učenika se brzo smanjuje (no ukidanje škole još više ubrzava proces).	– Izgradnja suvremene mreže dječjih vrtića (osiguranje infrastrukture i potrebnog stručnog kadra) u svim ruralnim i urbanim sredinama uz poticanje privatne inicijative ili lokalne samouprave u gradnji potrebnih kapaciteta. – Omogućiti školama rad u jednoj smjeni, nužan je reformski zahvat za školu budućnosti i ulaganja u izgradnju novih škola i školskih objekata (dogradnjom školskih objekata potrebno je osigurati jednosmjensku nastavu u 22 osnovne škole) – Jačanje stručno razvojnih službi u osnovnim školama kroz zapošljavanje psihologa, defektologa, socijalnih radnika (njihov je broj u našim školama zabrinjavajuće malen). – Očuvanje malih škola u manjim seoskim sredinama.

7.1.2. Srednjoškolsko obrazovanje

- U 8 srednjoškolskih ustanova s područja KKŽ u školskoj godini 2010./2011. školuje se 4.741 učenik u 183 razredna odjela, a 8 razrednih odjela pohađa 76 polaznika Glazbene škole Alberta Štrige Križevci i Osnovne glazbene škole Fortunat Pintarić Koprivnica. Od toga 26% pohađa gimnazijske programe (organizirane u sva tri grada); 17% program Strukovne škole Đurđevac; 16% Obrtničku školu Koprivnica; 8% Srednju gospodarsku školu Križevci; 11% Srednju školu “Ivan Seljanec” Križevci; te 22% Srednju školu Koprivnica. Sve strukovne škole imaju i programe za djecu s poteškoćama u razvoju.
- Jednosmjenska nastava provodi se u tri srednje škole rade, a najveći problem nedostatka školskog prostora prisutan je u Koprivnici gdje dvije škole rade u istoj zgradi u dvije smjene i u dva turnusa.
- Broj učenika u srednjem školstvu u proteklom petogodišnjem razdoblju opada, te je broj učenika u školskoj godini 2010./2011. pao za 10% u odnosu na školsku godinu 2004./2005.
- U svrhu poboljšanja sustava srednjoškolskog obrazovanja, potrebno je izgraditi novu zgradu Obrtničke škole u Koprivnici, dograditi zgradu Strukovne škole u Đurđevcu, opremiti praktikume u svim školama, te uvesti nove mreže zanimanja.

- Također je neophodno osnivanje majstorske škole, koja bi pokrivala šire područje od KKŽ, što je logično s obzirom na geografski položaj Koprivnice. Pretpostavke postoje u okviru Sveučilišnog kampusa na prostoru bivše vojarne u Koprivnici, a HOK Obrtnička komora Koprivničko-križevačke županije i Obrtnička škola Koprivnica svojim znanjem i iskustvom mogu biti nositelji projekta.

Tablica 47. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s poboljšanjem sustava srednjoškolskog obrazovanja u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedostatni prostorni kapaciteti i opremljenost u srednjem školstvu. – Neadekvatna mreža škola u KKŽ, u smislu preklapanja pojedinih škola u područjima rada i programima školovanja. – Nepostojanje dugoročnih kadrovskih planova i potreba s obzirom na razvojne potrebe gospodarstva. – Kronični manjak prostora i opremljenosti specijaliziranih učionica i radionica za praktičnu nastavu (praktikumi). – Nemogućnost kontinuiranog i kvalitetnog stručnog usavršavanja profesora i stručnih učitelja. – Prevelika centralizacija školstva.	– Izgraditi i opremiti nove škole i školske objekte (potrebno je za još 5 škola osigurati prostorne uvjete za rad u jednoj smjeni). – Uskladiti programe od preklapanja prema dopunjavanju. – Uskladiti programe i upisne kvote s potrebama gospodarstva. – Osigurati kvalitetne uvjete za praktičnu nastavu (najbolje u suradnji s budućim potencijalnim poslodavcima). – Osigurati uvjete, poticati i pratiti proces trajnog stručnog usavršavanja profesora i strukovnih učitelja.

7.1.3. Visokoškolsko obrazovanje

- U KKŽ djeluje Visoko gospodarsko učilište u Križevcima (VGUK), osnovano 1860. godine, s dva studijska programa u biotehničkom znanstvenom području, području poljoprivrede, strukture 3+2, prilagođenih Bolonjskom procesu: 1) „Stručni studij poljoprivrede“, trogodišnji studij s tri programske cjeline (Bilinogojstvo, Menadžment farme, Zootehnika), 180 ECTS bodova; 2) „Specijalistički diplomski stručni studij poljoprivrede“, dvogodišnji studij s jednom programskom cjelinom (Održiva i ekološka poljoprivreda), 120 ECTS bodova.
- VGUK intenzivno razvija međunarodnu suradnju na različitim projektima, uključujući: 1) TEMPUS, u realizaciji sa Sveučilištem Larenstein (*Larenstein University of Professional Education*) iz Denventera u Nizozemskoj, Sveučilištem Harper Adams (*Harper Adams University College*) iz Newporta u Velikoj Britaniji, *Poljoprivrednim fakultetom Georgikon* iz Keszthelyja u Mađarskoj; 2) INTERREG, s dva projekta, jedan u realizaciji a drugi u pripremi, s Poljoprivrednim fakultetom Georgikon iz Keszthelyja u Mađarskoj; 3) SAPARD, pripremne radnje s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva.
- U suradnji sa Splitskim sveučilištem, u Križevcima se od 2001. do 2009. godine izvodio studij na kojem su studenti pohađali dva smjera, računarstvo i ekonomiju-malo poduzetništvo. Od 2007. godine, u Križevcima se također izvodi i trogodišnji stručni studij pod nazivom „Primjena informacijske tehnologije u poslovanju“ za redovne i izvanredne studente, a u suradnji s Fakultetom organizacije i informatike iz Varaždina.

- Druga ustanova koja u KKŽ organizira visokoškolsko obrazovanje je Pučko otvoreno učilište Koprivnica, koje u suradnji s Ekonomskim fakultetom iz Zagreba 1996. godine otvara dvogodišnji izvanredni studij Poslovne ekonomije, koji je prestao s radom 2009. godine. Od 2003. godine uvodi se redovan četverogodišnji Sveučilišni studij ekonomije za osobne potrebe, u okviru kojeg se izvodi pet preddiplomskih sveučilišnih studija: "Poslovna ekonomija", "Ekonomija", "Bachelor Degree in Business" u trajanju od četiri akademske godine, te dva preddiplomska sveučilišna studija: "Poduzetništvo" i "Ekonomika poduzetništva" u trajanju od tri akademske godine.

- U suradnji s Fakultetom organizacije i informatike iz Varaždina, od 2002. do 2004. godine djelovao je redovni dvogodišnji Stručni studij za osobne potrebe, smjer „Primjena informacijske tehnologije u poslovanju“.

- Temeljem Ugovora o prijenosu nekretnina u vlasništvu Hrvatske Gradu Koprivnici sklopljenog između Vlade RH i Grada Koprivnice 19. siječnja 2011. godine, bivša koprivnička vojarna darovana je Gradu Koprivnici u svrhu izgradnje Sveučilišnog kampusa. Vrijednost nekretnina u okviru bivše vojarne veća je od 101 milijun kuna, a ukupna površina je gotovo 700.000 m^2.
  Gradsko vijeće Grada Koprivnice donijelo je odluku o osnivanju posebnog gradskog poduzeća koje će brinuti o uspostavi i funkcioniranju Sveučilišnog kampusa u Koprivnici. Ova značajna prostorna i građevinska infrastruktura predstavlja kvalitetan infrastrukturni temelj i iskoristit će se u svrhu osnivanja Sveučilišnog kampusa u Gradu Koprivnici.

Tablica 48. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s poboljšanjem sustava visokoškolskog obrazovanja u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Mali broj visokoobrazovanih osoba u KKŽ prema popisu iz 2001. godine - 2,9% VŠS, 3,9% VSS, 0,16% mr. sc., 0,03% dr. sc. (zaostajanje i za RH i još više za EU prosjekom!).	– Daljnji razvoj visokoga obrazovanja posebice stručnih i specijalističkih diplomskih stručnih studija u suradnji s gospodarstvom KKŽ-a (daljnji razvoj Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima i otvaranje Sveučilišnog kampusa u Koprivnici). – Funkcionalno povezivanje sa susjednim županijama u razvoju potrebnih studijskih programa i institucija. – Jačati stvaranje vlastitih obrazovnih kadrova.

7.1.4. Cjeloživotno učenje

- Programi cjeloživotnog učenja posebno su nužni i korisni u sredini kakva je KKŽ, gdje se među glavne probleme ubrajaju: niska razina obrazovanja, visoka stopa nezaposlenosti, te neslaganje potražnje na tržištu rada i raspoložive ponude radne snage.

- Na području KKŽ djeluju 2 pučka otvorena učilišta: Pučko otvoreno učilište Koprivnica i Pučko otvoreno učilište Križevci, te Obrtničko učilište Pouka.

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE KOPRIVNICA

- U suradnji s partnerskim institucijama Pučko otvoreno učilište Koprivnica u kontekstu cjeloživotnog učenja permanentno radi na prilagodbi svakodnevne situacije na svim područjima gospodarskog i društvenog života normativnim potrebama i izazovima, posebice u segmentu obrta, poduzetništva i poljoprivrede.

- Pučko otvoreno učilište Koprivnica infrastrukturno, programski i kadrovski je osposobljeno za organizaciju i ostvarenje programa iz područja prilagođavanja radnog stanovništva KKŽ standardima EU, posebno iz područja poljoprivrede i obrtništva.
  Trenutno Pučko otvoreno učilište Koprivnica provodi 53 verificirana programa, od čega je 14 programa namijenjeno jačanju znanja i kompetencija poljoprivrednih proizvođača.

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE KRIŽEVCI

- Pučko otvoreno učilište je kulturna, prosvjetna, informativna, javna i uslužna ustanova ustrojena od strane osnivača Grada Križevaca u skladu sa Zakonom o ustanovama (NN 76/93), Zakonom o pučkim otvorenim učilištima (NN 54/97). Ustanova je registrirana još 1956. godine.

- Obrazovanje odraslih u POU se provodi kroz informatičke programe i to tečajeve koji su verificirani od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa – njih pet, te tzv. neverificirane kratke informatičke tečajeve – njih troje.

OBRTNIČKO UČILIŠTE POUKA KOPRIVNICA

- Obrtničko učilište POUKA osnovano od strane HOK Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije s ciljem provođenja verificiranih programa stručnog osposobljavanja (formalno obrazovanje), neformalne i informalne edukacije iz područja cjeloživotnog učenja.

- Obrtničko učilište Pouka uvršteno je na listu izvođača nastave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva za izvođenje edukacija iz programa «Obrazovanje za poduzetništvo» i «Obrazovanje u obrtništvu».

- Obrtničko učilište Pouka u svom programu bavit će se obrazovanjem obrtnika, malih i srednjih poduzetnika, a posebno na području stjecanja novih znanja, uvođenju novih tehnologija, uvođenju sustava kvalitete, standarda i normi EU i sl.

- U kontekstu cjeloživotnoga učenja VGUK provodi: tzv. „razlikovni studij“ za bivše završene diplomante, stjecanje 60 ECTS bodova kako bi mogli upisati specijalističke studije te obrazovanje poljoprivrednika putem specijalističkih seminara.

- Institucije s područja KKŽ koje se bave nekim od oblika cjeloživotnog učenja - Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci, PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja, Pučko otvoreno učilište Koprivnica i Udruženje obrtnika Koprivnica zajednički su osmislili projekt pod nazivom „Umrežavanje za bolji sustav cjeloživotnog učenja“ koji je odobren za sufinanciranje u okviru IV. Komponente IPA programa-Razvoj ljudskih resursa.
  Osnovni cilj projekta je povećanje zapošljivosti dugotrajno nezaposlenih osoba kroz unapređenje sustava cjeloživotnog učenja u KKŽ.
  U svrhu kvalitetnijeg razvoja i unapređenja sustava cjeloživotnog učenja u KKŽ, a u okviru provedbe navedenog projekta potpisan je Sporazum o suradnji kojim je uspostavljen **Klaster za unaprjeđivanje sustava cjeloživotnog učenja**. Sporazum je potpisan 01. travnja 2011. godine u Križevcima, te predstavlja prvi ovakav klaster na području cjeloživotnog učenja u RH.
  Cilj Klastera za cjeloživotno učenje u KKŽ je umrežavanje svih relevantnih dionika u Koprivničko-križevačkoj županiji, kako bi se promovirala važnost i svrha cjeloživotnog učenja na svim razinama. U Klaster su se uključile ukupno 23 institucije i gospodarski subjekti iz Koprivničko-križevačke županije koji svojim djelovanjem mogu na stručan i inovativan način doprinijeti razvoju sustava cjeloživotnog učenja u Koprivničko-križevačkoj županiji.

Tablica 49. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s poboljšanjem sustava cjeloživotnog učenja u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nepostojanje organiziranog sustava cjeloživotnog učenja. – Još uvijek nedovoljni poticaji za razvoj cjeloživotnog učenja.	– Osvješćivanje važnosti koncepta i programa cjeloživotnog učenja među potencijalnim korisnicima. – Provedba koncepcije cjeloživotnog učenja i usavršavanja koja se odnosi na nadogradnju formalno stečenih znanja i vještina, njihovo usavršavanje i stjecanje novih, traženih kompetencija na tržištu rada, čime bi se trebao olakšati prijelaz s industrijskoga na uslužno gospodarstvo te poboljšati konkurentska sposobnost radnih resursa. – Daljnji razvoj institucija i programa cjeloživotnog učenja, kao i njihovo umrežavanje. – Daljnji razvoj obrazovanja u funkciji potreba gospodarstva na svim razinama formalnog i neformalnog obrazovanja i intenziviranje provedbe programa obrazovanja ruralnog stanovništva – Kontinuitet završavanja osnovnog obrazovanja odraslih, uz mogućnost stručnog osposobljavanja za manje složena i jednostavnija zanimanja potrebna na tržištu rada.

7.1.5. Znanost

- Znanstvena djelatnost provodi se u sklopu navedenih znanstveno-nastavnih institucija te kroz primijenjena istraživanja u laboratorijima Podravke. Pokrenuta je inicijativa u HAZU za osnivanjem Instituta za demografske, geografske i povijesne znanosti. Od 2002. godine u KKŽ izlazi multidisciplinarni znanstveni časopis «Podravina» koji je već stavljen u 4 međunarodne baze citiranosti. Časopis je u kratkom roku dobio međunarodnu reputaciju te na nacionalnoj razini visoku kategorizaciju A2.
- U 2011. godini intenzivirane su aktivnosti na području osnivanja Zavoda za znanstveni rad u Koprivnici pri HAZU. Zavod bi uvelike unaprijedio znanstvena istraživanja u Koprivnici i okolici, a okupio bi profesionalni tim stručnjaka i vanjske suradnike koji bi istraživali ovo područje. Cilj rada Zavoda bilo bi povećanje broja znanstvenika na području KKŽ za županijska visoka učilišta. Zavod bi također trebao objavljivati građu vezanu uz Koprivnicu, kao i nastaviti izdavati znanstveni časopis Podravina, čime bi se ovdašnja istraživanja povezala s onima iz Hrvatske i okolnih zemalja. Zavod bi od početka trebao raditi na sljedećim projektima: ljudski resursi ovog kraja, rijeka Drava, razvojne mogućnosti Kalničkog prigorja, kajkavska književnost, povijest i zemljopis Podravine, itd.
- U svrhu uspostave sveučilišnog kampusa u Gradu Koprivnici osnovan je Organizacijski odbor za razvoj visokog obrazovanja i znanosti u Gradu Koprivnici. Odbor će djelovati kao savjetodavno tijelo u procesu uspostave sveučilišnog kampusa, te je u tijeku osmišljavanje budućeg izgleda i funkcioniranja sveučilišnog kampusa, kao i obrazovnih programa koji će se u njemu izvoditi.

Organizacijski odbor sastoji se od 10 članova, priznatih doktora znanosti i predstavnika akademske zajednice iz zemlje i inozemstva, koji posjeduju relevantna znanja i iskustva na sličnim projektima, čime je nastavljen proces unapređenja znanosti na području KKŽ.

7.2. Zdravstvo

- KKŽ karakterizira stalan i razmjerno brz trend porasta udjela staračke populacije, tj. osoba starijih od 60 godina: 1990.-17,8%, 2000.-21,2%, pretpostavka za 2050.-više od 30%. U RH je 2006., a slično je i u KKŽ prosječno očekivano trajanje života za žene 79,3 godina, a za muškarce 72,5 godina.

- Stopa nataliteta (broja živorođene djece) u KKŽ ima trend opadanja što je vidljivo i iz Grafikona 13.

- Od 2001. godine, prosječan mortalitet u KKŽ je oko 1.700 osoba godišnje, nešto malo više muškaraca nego žena (Grafikon 13.). Vodeći uzroci smrti u KKŽ su bolesti cirkulacijskog sustava od kojih umire svaka druga osoba (53,6%) i zloćudne novotvorine od kojih umire svaka peta osoba (22,8%). Tri četvrtine svih uzroka smrti je iz ove dvije skupine bolesti. Najčešći pojedinačni uzrok smrti za oba spola su: kronična ishemična bolest srca, moždani udar, te infarkt srca. Prema dobi, najveći je broj onih koji umiru u dobi starijoj iznad 65 godina (78,64%), ali je i visok broj onih koji umiru u dobi najaktivnijeg radnog stvaralaštva (20,64%), a prvenstveno zbog novotvorina.

Grafikon 13. Natalitet i mortalitet u KKŽ u razdoblju 1995.-2007.

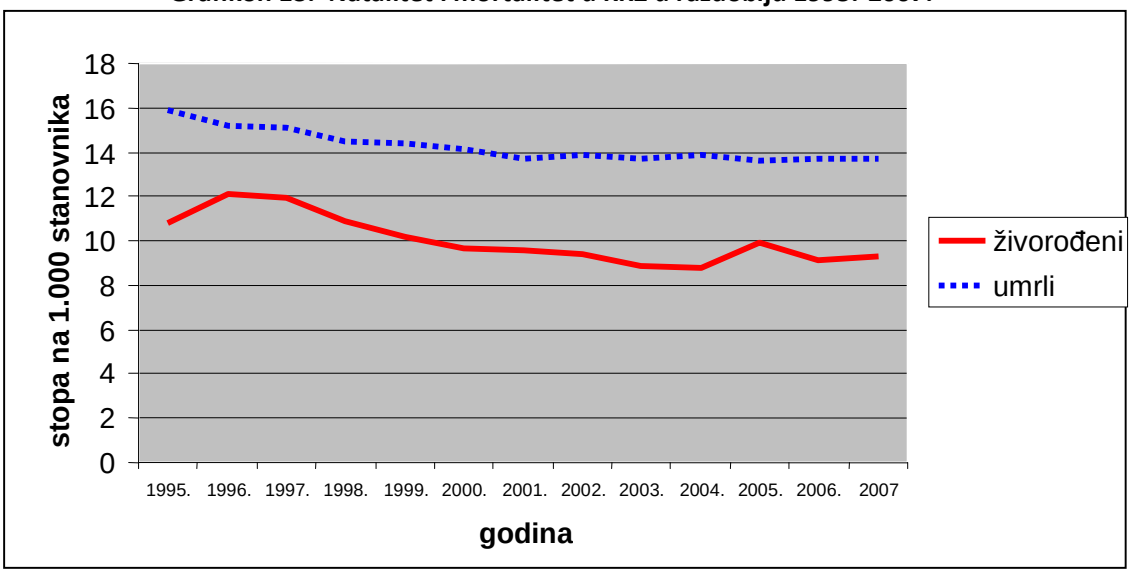

Izvor: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Koprivničko-križevačke županije

- Pokazatelj broja liječnika iz 2007. govori da je na 100.000 stanovnika u KKŽ 188 liječnika, što je ispod prosjeka RH (210 u 2007.), te ispod prosjeka za Europu (362 u 1999.).

- U KKŽ djeluje ukupno 58 ugovornih timova opće (obiteljske medicine), zatim 6 ugovornih timova u djelatnosti zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece, 8 ugovornih timova za

zdravstvenu zaštitu žena, 41 ugovorni tim za stomatološku zdravstvenu zaštitu, 4 ugovorna tima medicinsko-biokemijskog laboratorija. Na području KKŽ rade 2 ginekološke, te po jedna oftalmološka, internistička, neuropsihijatrijska i ordinacija za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju kao privatne ordinacije odnosno nemaju ugovor s HZZO-om. Također djeluju i 3 ordinacije medicine rada.

- Na području KKŽ djeluje Zavod za javno zdravstvo koji u svom sastavu ima slijedeće službe: epidemiologija, javno zdravstvo, mikrobiologija, školska medicina, zdravstvena ekologija i služba zajedničkih poslova.

- Ovisnost mladih osoba-srednjoškolaca o alkoholu i cigaretama je u porastu, dok je ovisnost o drogama stabilna u posljednjih pet godina. Prema istraživanju Zavoda za javno zdravstvo u 2002. najviše učenika srednjih škola pilo je „mjesečno nekoliko puta“ (vikendom) i to 32%, dok je njih 39% koji piju i „nekoliko puta tjedno“, a 6% mladih pije svakodnevno. Podaci o navici pušenja u srednjoškolaca su pokazali porast redovitih pušača među učenicima srednjih škola u KKŽ na 24,3% u 2007. Stanje je zabrinjavajuće jer je među učenicima završnih razreda osnovnih škola detektirano 30,8% redovitih pušača što je čak i više od prosjeka za KKŽ. Broj srednjoškolaca koji konzumiraju neku od droga je stabilan u zadnjih pet godina što je pokazalo istraživanje „Praćenje kretanja zlouporabe sredstava ovisnosti među srednjoškolcima Koprivničko-križevačke županije“ koje se zbog praćenja trenda provodi svakih nekoliko godina.

Tablica 50. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s poboljšanjem sustava zdravstva u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Zdravstveni sektor ima neefikasnu i preskupu strukturu pružanja zdravstvenih usluga (npr. potiče se liječenje u bolnici). – Zdravstvena usluga u KKŽ nije integrirana (nema povezanosti između bolničkog i zbrinjavanja pacijenata u primarnoj zajednici). – Nema sustavne brige zajednice za kronične bolesnike. – Usluga prema hitnom bolesniku je neadekvatna. – Zdravstvena usluga nije usmjerena prema pacijentu već je pacijent usmjeren na uslugu. Pacijent nije „partner“ u liječenju već objekt. – U zdravstvenom sektoru nema sustava upravljanja kvalitetom, odnosno nema sustava koji jamči sigurnost pacijenta tijekom dobivanja zdravstvene usluge. – Nepostojanje usluge palijativne skrbi.	– <u>INTEGRACIJA ZDRAVSTVENE USLUGE NA RAZINI KKŽ KROZ</u>: – uvođenje usluge za palijativnu njegu (način: bolnički tim za palijativu, tim za palijativu u zajednici, hospicij). – uvođenje usluge prema kroničnim bolesnicima (kardiovaskularni, dijabetičari, mentalno zdravlje) na slijedeći način: bolnički tim za kronične bolesnike, tim za kronične bolesnike u zajednici, sestra za otpust) – integracija usluge na razini KKŽ prema hitnom bolesniku (prijavno-dojavna jedinica, timovi hitne pomoći u zajednici, grupne prakse općih liječnika, bolnički hitni odjel). <u>IZGRADNJA SUSTAVA KVALITETE U ZDRAVSTVENOJ USLUZI:</u> - upravljanje kvalitetom zdravstvene usluge = sigurnost pacijenta u zdravstvenom sustavu - „risk management“ – upravljanje rizicima I incidentima - klinička kvaliteta – provođenje medicinskih postupaka zasnovanih na „evidence based

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
	medicine“ – EBM - ustrojstvo sustava koji osigurava prava pacijenata - „empowerment patient“

7.3. Socijalna skrb

- U sustavu socijalne skrbi na području KKŽ djeluju tri centra za socijalnu skrb (Koprivnica, Križevci i Đurđevac) kojima je osnivač Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi. U sva tri centra u 2009. godini bilo je zaposleno 62 radnika, od toga stručnih 45.
- Također djeluje i Dom za djecu i mlađe punoljetne osobe „Svitanje“ Koprivnica čiji osnivač je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi. Dom „Svitanje“ je skrbio za 31 korisnika u 2009. godini, te je jedini dom za djecu u KKŽ i na području sjeverozapadne Hrvatske.
- Na području KKŽ prema podacima iz 2009. djeluje 1 županijska ustanova koja pruža usluge smještaja starijih i nemoćnih osoba, tri privatne i jedna ustanova koja djeluje kao vjerska zajednica (vidi Tablicu 51.). Područje KKŽ poznato je i po izvaninstitucionalnom obliku skrbi, kako djece tako i odraslih osoba, kojim se trenutno bavi oko 210 obitelji.

Tablica 51. Usluge smještaja starijih i nemoćnih osoba u domovima na području KKŽ u 2009. godini

NAZIV USTANOVE	KAPACITET ZA STALNI SMJEŠTAJ (BROJ SLOBODNIH MJESTA)	BROJ KORISNIKA STALNOG SMJEŠTAJA (BROJ KORISNIKA IZ ŽUPANIJE)	BROJ KORISNIKA NA LISTI ČEKANJA ZA STALNI SMJEŠTAJ (BROJ KORISNIKA IZ ŽUPANIJE)	BROJ ZAPOSLENIH
Dom za starije i nemoćne osobe Koprivnica (Županijski dom)	272 *(2)*	270 (246)	1.203 *iz drugih županija 127*	82
Dom za starije i nemoćne osobe „Dom sestre Jadranke“, Čabraji (privatni)	50 *(8)*	42 (35)	0	14
Dom za starije i nemoćne osobe „Zlatne godine“ Brdo Cirkvensko (privatni)	45	52 (49)	0	14
Dom za starije i nemoćne osobe „Sveta Ana“ Koprivnica (privatni)	41 *(31)*	10 (7)	0	5
Dom sestri bazilijanki, Križevci (vjerska zajednica)*	17	17 (6)	0	2
UKUPNO	**425** *(41)*	**391 (343)**	**1203**	**117**

Izvor: Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Koprivničko-križevačke županije

- Dom za starije i nemoćne osobe Koprivnica, kao jedina ustanova takve vrste u županijskom vlasništvu, u okviru svoje razvojne politike potpuno se otvara prema svojim sugrađanima. Tako u njegovim prostorima radi i djeluje Klub za starije osobe «Mariška», koji na drugi (izvaninstitucionalni) način brine o još 500 svojih članova kroz razne organizirane sadržaje (sportsko-rekreacijske, edukativne, kreativne, kulturne), a što bi trebala biti smjernica daljnjeg modela razvoja i redizajniranja institucije. Programi se provode u okviru programa Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i u okviru Županijskog programa. U oba programa Kluba „Mariška“ zaposleno je 36 osoba, uglavnom žena koje su educirane za uslugu

koju pružaju. Zaposleni najčešće dolaze iz skupine dugotrajno nezaposlenih, odnosno teže zapošljivih osoba, što je dobar model socijalnog zapošljavanja, te ga treba i dalje razvijati. Dom predstavlja najbolju praksu za skrb o starijim i nemoćnim osobama na području KKŽ, s vizijom prerastanja u metodološki centar za brigu o starijim osobama u KKŽ.

- Za smještaj psihički bolesnih odraslih osoba raspoloživa su 3 privatna doma: Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Vizjak“, Koprivnica, Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Cedar“ Koprivnica i Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Poljak“ Koprivnica. U ovim ustanovama smještene su ukupno 183 osobe, dok ih se 269 nalazi na listi čekanja.

- Centar za odgoj i obrazovanje COOR „Podravsko sunce“ Koprivnica od 2003. djeluje kao posebna škola za djecu s poteškoćama u razvoju. Centar obuhvaća odgoj i obrazovanje djece predškolske dobi s većim teškoćama u razvoju, odgoj i osnovno obrazovanje djece sa sniženim intelektualnim sposobnostima, odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju djece i mladih s autizmom i značajno sniženim intelektualnim sposobnostima (do 21. godine), te organizaciju radno proizvodnih aktivnosti za osobe sa značajno sniženim intelektualnim sposobnostima (iznad 21 godine). Polaznici Centra su djeca i mladi s područja grada Koprivnice i ostalih općina s područja bivše općine Koprivnica. Od drugih formalno ustrojenih usluga savjetovališta za obitelji i djecu s teškoćama su usluge savjetovališta za obitelji djece s teškoćama u razvoju osnovanog 2008. godine pri Društvu "Naša djeca" Koprivnica, te Savjetovalište u okviru CZSS Križevci koje osigurava usluge savjetovanja za osobe s invaliditetom jednom tjedno.

- Prema izvještajima Centra za socijalnu skrb za Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, u 2008. godini stalnu pomoć dobivalo je 2.319 osoba ili 1,86% stanovnika, što je bilo manje od državnog prosjeka (2,09%). U 2009. godini stalnu pomoć dobivalo je 2.527 stanovnika KKŽ što je udio od 2,0% u ukupnom stanovništvu KKŽ. Najviše je primatelja stalne pomoći u ukupnom udjelu stanovnika na području nadležnosti Centra za socijalnu skrb Đurđevac, a najmanje na području nadležnosti Centra za socijalnu skrb Križevci.

- Na području KKŽ prema popisu stanovništva iz 2001. godine živi oko 200 Roma. Međutim, stvarno stanje se u mnogome razlikuje i prema procjenama na području Koprivničko-križevačke županije, s obzirom na intenzivno doseljavanje Roma iz Međimurske županije, sada ih je oko 3.500. Žive u pravilu u naseljima izvan registriranih naselja, na parcelama Hrvatskih šuma d.o.o. ili na privatnim parcelama bez komunalne infrastrukture (struja, voda, kanalizacija itd.) i temeljnih uvjeta za život.

Tablica 52. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s poboljšanjem sustava socijalne skrbi u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedostatni kapaciteti u odnosu na potrebe. – Nedostatan broj stručno osposobljenih djelatnika i smanjena mogućnost zapošljavanja novih stručnih djelatnika. – Neadekvatni prostori za rad većeg broja institucija. – Starenje stanovništva u KKŽ i porast staračkih poljoprivrednih domaćinstava i broja umirovljenika. – Centralizacija sustava.	– Decentralizacija sustava. – Razvijanje raznih oblika skrbi o djeci i mladima (udomiteljstvo, centar za podršku djeci i mladima, prihvatna stanica, stambene zajednice, moderan dom). – Razvijanje raznih oblika izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama (npr. pomoć u kući). – Osnivanje SOS telefona za starije osobe.

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
	– Osnivanje stambenih jedinica namijenjenih osobama starije životne dobi (gerontološka sela). – Pokretanje radionica namijenjenih osobama s poteškoćama u razvoju ili osobama s invaliditetom. – Organiziranje savjetovališta (za različite problemske i dobne skupine). – Organiziranje preventivnog rada (kroz radionice, predavanja, edukacije). – Osnivanje depandanse Doma za starije i nemoćne osobe Koprivnica u Križevcima i Đurđevcu. – Poboljšanje uvjeta života Roma (komunalna infrastruktura u naseljima, zdravstveno prosvjećivanje, priprema romske djece za početak školovanja i dr.). – Razvoj regionalnih/lokalnih workfare programa (uključujući i programa zapošljavanja u koje bi bili uključeni radno sposobni korisnici socijalnih pomoći).

7.4. Kultura – baština i događanja

7.4.1. Ustanove u kulturi

- Na području KKŽ djeluju tri samostalne gradske knjižnice kojih su osnivači gradovi i to: Gradska knjižnica i čitaonica «Fran Galović» Koprivnica s ograncima u Peterancu i Goli u kojoj je i županijska matična služba, Gradska knjižnica «Franjo Marković» u Križevcima i Gradska knjižnica u Đurđevcu. Na području KKŽ djeluju i dvije samostalne općinske knjižnice: Narodna knjižnica Virje i Općinska knjižnica Sidonije Rubido Erdody, Gornja Rijeka.

- U pet općina (Đelekovec, Virje, Ferdinandovac, Podravske Sesvete i Novigrad Podravski) manje ili više redovito djeluju mjesne knjižnice koje nisu profesionalizirane i nemaju status ustanova.

- U gradskoj knjižnici i čitaonici «Fran Galović» djeluje i pokretna knjižnica-bibliobus koji, pored prigradskih naselja, ima stajalište u još 11 općina na području KKŽ. Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci od 2009. godine ima bibliobus s 23 stajališta.

- Centar za kulturu Đurđevac ima dvije ustrojbene jedinice i to: Muzejsko-galerijska i Kulturno-informativna i administrativna jedinica.

- Muzej Grada Koprivnice osnovan prije šezdesetak godina djelatnost obavlja na četiri lokacije (muzej, zgrada Malančec, galerija i galerija naivne umjetnosti Hlebine). Muzej ima i etno zbirku, arheološku, numizmatičku, kulturno-povijesnu, umjetničku i ostale zbirke.

- Gradski muzej Križevci osnovan je 1952. godine i djeluje na dvije lokacije (muzej i galerija). Muzej ima etno, arheološku, kulturno-povijesnu, prirodoslovnu, sakralnu, cehovsku, umjetničku i ostale zbirke.

7.4.2. Udruge u kulturi

- Na području KKŽ registrirano je 115 udruga koje promiču djelatnost kulture od Matice Hrvatske, s ograncima u Koprivnici, Križevcima i Đurđevcu, koji obavljaju i nakladničku djelatnost do Zajednice kulturno-umjetničkih udruga Koprivničko-križevačke županije. Zajednica KUD-ova KKŽ okuplja 49 udruga s više od 2.900 članova u folklornim, tamburaškim, pjevačkim i ostalim udrugama koje na smotrama i manifestacijama na području KKŽ, RH, ali i u inozemstvu predstavljaju i promoviraju tradiciju i baštinu našeg kraja.

7.4.3. Privatne i ostale zbirke

- KKŽ je najpoznatija po svojim slikarima „naivcima“ (u prvom redu Generalić, ali i Gaži, Kovačić, Lacković, Večenaj, Virius i dr.), a njihov stalni postav izložen je u Galeriji naivne umjetnosti u Hlebinama, Galeriji Josip Generalić, te privatnim zbirkama i atelijerima.
- Zavičajna zbirka u Svetom Ivanu Žabno, opsegom manja zbirka u Apatovcu, zavičajna zbirka u Đelekovcu, stari mlin u Torčecu, zbirka Josipa Cugovčana u Podravskim Sesvetama, zbirka Čamba u Đurđevcu, razne zbirke u Virju, te ostale zbirke često su zbog nedostatka sredstava samo minimalno zaštićene, a nerijetko i nedostupne javnosti. Neke od njih registrirane su pri Ministarstvu kulture, a zasigurno ima još znatan broj raznih privatnih zbirki za koje nema dostupnih podataka.

7.4.4. Arheološki lokaliteti

- U Studiji kulturne baštine Koprivničko-križevačke županije (iz 1999. godine) arheološki lokaliteti najvećim su dijelom, tvrde autori, evidentirani slučajnim nalazima i rekognisciranjem, a tek manji dio zaštitnim ili sustavnim iskapanjem. U studiji su pobrojana brojna nalazišta i to preko 200 arheoloških nalazišta i zona od lokaliteta Laz, Torčec s nalazima keramike iz brončanog doba do neolitskog nalazišta Brezovljani na položaju Mihajlici.

7.4.5. Manifestacije

- KKŽ je postala prepoznatljiva i po nizu kulturno-turističkih manifestacija, od *Đurđevačke picokijade*, preko *Križevačkog spravišća* do *„Podravskih motiva“* i *„Renesansnog festivala“* u Koprivnici.
- Od materijalne baštine najvažniji su sakralni objekti u najstarijim središtima (Križevci, Koprivnica, Đurđevac) i manjim mjestima (kao što su primjerice: Kuzminec, Koprivnički Bregi, Koprivnički Ivanec, Molve i drugi), utvrde (Stari grad Đurđevac, Stari grad Kalnik) i dvorci.

Tablica 53. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s problematikom kulture u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Kulturna baština nedovoljno je valorizirana kao jedan od razvojnih resursa. – Zapuštenost i daljnje propadanje brojnih vrijednih objekata kulturne baštine. – Nedovoljan broj ustanova i stručnjaka koji rade na unapređenju djelatnosti.	– „Opremanje“ objekata kulturne baštine s ciljem njihovog uključivanja u turističku ponudu. – Obnova kulturne baštine. – Osmišljavanje načina pospješivanja povratka i privlačenja novih kvalitetnih kadrova, koji bi i osobnim djelovanjem, posebice u manjim sredinama, utjecali na podizanje kulturne svijesti i samosvijesti. – Osnivanje novih ustanova na području kulture (muzeji, galerije, knjižnice) kako bi se poboljšala kvaliteta usluga i dostupnost ponude u svim dijelovima Županije. – Povezivanje postojećih i novoosnovanih ustanova u mrežu radi poboljšanja aktivnosti i bolje dostupnosti informacija korisnicima.

8. CIVILNO DRUŠTVO

- U KKŽ djeluje veliki broj udruga – njih 1.094, među kojima su neke i pokretači vrlo važnih promjena, s osnovnim ciljem podizanja kvalitete življenja svih stanovnika KKŽ.
- Iako se veći dio udruga financira iz sredstava proračuna KKŽ, dio udruga uspijeva i samostalno pronaći i koristiti druge financijske izvore. Neke udruge aktivno su uključene u apliciranje za sredstva pretpristupnih EU fondova, a neke su to realizirale među prvima u RH.
- Razvijena je i suradnja s institucijama na području KKŽ, kao i sa savezima, Ministarstvima (Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti), te s Vladinim uredom za udruge.
- U pojedinim segmentima (npr. udruge s područja zdravstva i socijalne skrbi u Koprivnici) udruge vrlo dobro koordiniraju svoje djelovanje. Neke udruge dobro surađuju sa sredstvima javnog priopćavanja.
- Vrlo su aktivne institucije civilnog društva koje okupljaju osobe s invaliditetom: programi koji obuhvaćaju preventivno djelovanje, uključivanje djece s teškoćama u razvoju u predškolske ustanove i redovne škole, brigu o zdravstvenom stanju članova, o zapošljavanju, stambenom zbrinjavanju, pomagalima, rehabilitaciji, umirovljenju, te drugim vrlo relevantnim segmentima vezano za život i rad osoba s invaliditetom. Među brojnim realiziranim programima u udrugama KKŽ ističu se Lokalna strategija za osobe s invaliditetom grada Koprivnice, Križevačka Strategija jedinstvene politike za osobe s invaliditetom u 2006. godini, te projekt „Đurđevac pristupačan grad“ (uklanjanjem svih barijera u niskogradnji, Đurđevac je postao najpristupačniji grad u Hrvatskoj osobama s invaliditetom).

- Među nepovoljne aspekte ubrajaju se sljedeća obilježja trenutačnog stanja: (kao i drugdje u RH) najveći broj udruga, nakon osnivanja „ne zaživi“ u smislu da ostane na razmjerno malom broju članova i niskoj razini aktivnosti; udruge su uglavnom osnovane u većim sredinama; malo ih se orijentira na gospodarske pa i socijalne programe; medijsko praćenje je osigurano za športske, ali u manjoj mjeri i za druge udruge.

Tablica 54. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s unapređenjem sektora civilnog društva u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nepostojanje ureda za udruge na razini KKŽ. – Nedostatno financiranje udruga – za njih se izdvaja samo 30% proračunskih sredstava (grad, KKŽ). – Nedostatni kadrovi, rad u udrugama gotovo u potpunosti je volonterski. – Nedostatna educiranost/osposobljenost, posebno s obzirom na prijave na međunarodne natječaje i programe. – Nedostatak adekvatnog prostora za veliki broj udruga u KKŽ.	– Osnovati ured za udruge na razini KKŽ u svrhu olakšavanja koordinacije i efikasne provedbe aktivnosti, dobivanja potpore od nacionalnih i međunarodnih fondova, te aktivnog uključivanja udruga u razvojna pitanja KKŽ. – Dalje podržati razvoj i djelovanje udruga na području KKŽ, te povećati njihovo sudjelovanje u osmišljavanju, provedbi i praćenju razvojne politike KKŽ. – Rješavati problematiku nedostatnog prostora za rad i djelovanje udruga. – Umrežiti postojeće udruge u KKŽ s drugima na području KKŽ, RH i Europe. – Uvesti sustavnu valorizaciju volonterskog rada, poticati sudjelovanje građana u radu udruga, te podupirati i promovirati volonterski rad i edukaciju mladih, kao i provedbu kampanje promicanja aktivnog sudjelovanja mladih u društvu. – Unapređivati suradnju između organizacija lokalne uprave i organizacija civilnog društva. – Aktivnosti udruga usmjeriti u pravcu proširenja članstva i s orijentacijom na manje, ruralne sredine. – Usmjeravati udruge na programe kojima će se povezivati s gospodarstvom, te na tom području tražiti i izvore financiranja. – Poticati osnivanje i rad udruga koje će svojim programima iznalaziti rješenja socijalnih pitanja.

9. UPRAVLJANJE RAZVOJEM

9.1. Stanje razvijenosti Koprivničko-križevačke županije

- Prema statističkoj podjeli RH na NUTS II regije, KKŽ županija spada u NUTS II regiju Sjeverozapadna Hrvatska.

Slika 19. Podjela Republike Hrvatske po županijama i statističkim regijama

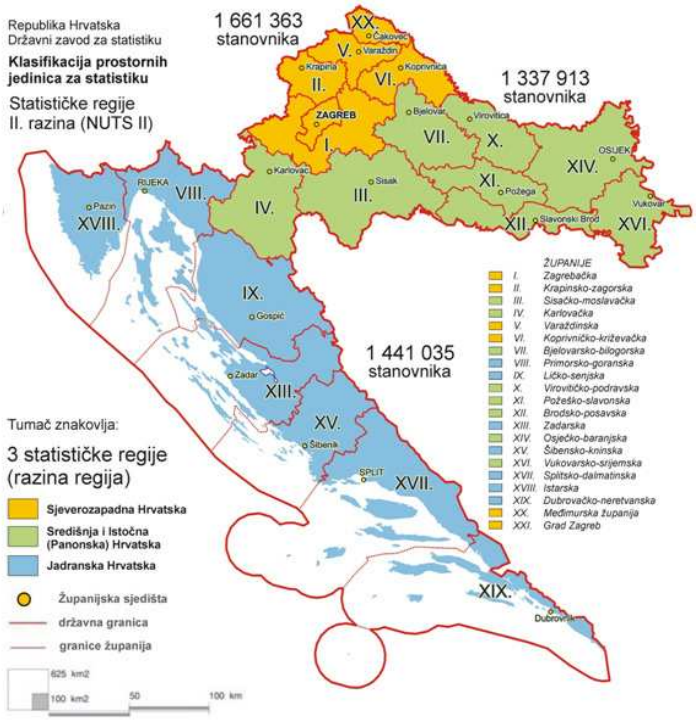

Izvor: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011.-2013., str. 84.

- Prema gospodarskim pokazateljima (broju poduzetnika i broju zaposlenih), KKŽ zauzima 3,03% ukupnog udjela u broju poduzetnika na NUTS II razini, a na razini RH 1,41%, te 3,77% u ukupnom udjelu u broju zaposlenih na NUTS II razini što je 2,1% na razini RH (Tablica 55.). Dok Grad Zagreb zauzima 68,86% ukupnog udjela u broju poduzetnika na NUTS II razini i 71,24% ukupnog udjela u broju zaposlenih na NUTS II razini, što pokazuje koncentriranost gospodarstva regije, ali i Republike Hrvatske upravo u Gradu Zagrebu.

Tablica 55. Broj poduzetnika i broj zaposlenih u trgovačkim društvima u NUTS II regiji sjeverozapadne Hrvatske u 2009. godini

ŽUPANIJA	BROJ PODUZETNIKA	BROJ ZAPOSLENIH
Grad Zagreb	29.362	353.166
Koprivničko-križevačka	1.291	18.712
Krapinsko-zagorska	1.512	17.791
Međimurska	2.235	25.168
Varaždinska	2.724	36.773
Zagrebačka	5.519	44.114
Ukupno NUTS II regija	42.643	495.724
Ukupno Republika Hrvatska	**91.320**	**889.396**

Izvor: Financijski rezultati poslovanja poduzetnika po županijama – Analiza 2009., FINA, Zagreb, lipanj 2010.

- NUTS II statistička regija Sjeverozapadna Hrvatska sudjeluje sa 66,46% u ukupnim prihodima RH, a u dobiti sudjeluje sa 67,08%, dok u gubitku sudjeluje sa 52,11%.
  Koprivničko-križevačka županija ima udio od 2,51% u ukupnim prihodima RH, dok u dobiti sudjeluje sa 1,22%, a u gubitku sa 4,18% (Tablica 56.).

Tablica 56. Ukupni prihodi, dobit i gubitak nakon oporezivanja po županijama NUTS II regije u 2009. godini u milijunima kuna

ŽUPANIJA	UKUPAN PRIHOD	DOBIT RAZDOBLJA	GUBITAK RAZDOBLJA
Grad Zagreb	323.233	14.885	9.543
Koprivničko-križevačka	10.234	216	480
Krapinsko-zagorska	10.084	409	208
Međimurska	10.412	386	193
Varaždinska	20.246	696	509
Zagrebačka	33.420	1.143	552
Ukupno NUTS II regija	407.629	17.735	11.485
Ukupno Republika Hrvatska	**613.367**	**26.438**	**22.041**

Izvor: Financijski rezultati poslovanja poduzetnika po županijama – Analiza 2009., FINA, Zagreb, lipanj 2010.

9.2. Razvijenost gradova i općina Koprivničko-križevačke županije

- Sukladno kriteriju dodane vrijednosti kao jednom od pokazatelja razvijenosti područja, iz Tablice 57. vidljivo je kako ukupno 8 općina (Virje, Sv. Ivan Žabno, Legrad, Kalinovac, Podravske Sesvete, Molve, Gola, Đelekovec) i sva tri grada u Županiji (Koprivnica, Đurđevac, Križevci) ostvaruju negativan pokazatelj dodane vrijednosti, što upućuje na potrebu snažnijeg i ujednačenog ekonomskog razvoja KKŽ. Prema kriteriju efikasnosti intelektualnog kapitala[15], najveći pad efikasnosti bilježe Sv. Ivan Žabno, Kalinovac i Koprivnički Ivanec, dok najveći rast bilježi Peteranec, koji bilježi i izrazit rast dodane vrijednosti.

[15] „Intelektualni kapital ekonomska je kategorija koja predstavlja sve čimbenike poslovanja koji nisu eksplicitno izraženi u tradicionalnim financijskim izvještajima, međutim stvaraju dodatnu vrijednost u organizaciji i značajno utječu na dugoročnu profitabilnost i konkurentnost poduzeća". *Izvor: „Intelektualni kapital-čimbenik konkurentnosti poduzeća", Zagreb, MINGORP, 2009.*

Tablica 57. Dodana vrijednost i efikasnost intelektualnog kapitala po JLS u KKŽ

OPĆINA/GRAD	DODANA VRIJEDNOST/ ST. U €	DODANA VRIJEDNOST	DODANA VRIJEDNOST %	EFIKASNOST INTELEKTUALNOG KAPITALA	EFIKASNOST INTELEKTUALNOG KAPITALA %
KOPRIVNICA	5.376	1.208.119.805	-21,72%	1,45	-21,11%
KRIŽEVCI	3.081	498.597.581	-10,86%	1,82	-11,57%
ĐURĐEVAC	1.975	126.877.367	-13,67%	1,65	4,50%
VIRJE	638	24.021.121	-2,66%	1,66	14,28%
SVETI PETAR OREHOVEC	597	22.218.525	80,82%	2,96	-7,55%
SVETI IVAN ŽABNO	521	21.250.745	-59,97%	-0,01	-100,36%
LEGRAD	872	17.470.056	-9,96%	3,51	-2,92%
PETERANEC	806	16.650.417	53,99%	2,88	40,55%
KLOŠTAR PODRAVSKI	559	14.614.661	3,29%	2,23	17,13%
KALINOVAC	994	12.433.004	-63,01%	0,43	-82,43%
NOVIGRAD PODRAVSKI	520	11.925.440	63,73%	1,85	17,31%
DRNJE	648	10.121.826	3,93%	2,74	-9,14%
PODRAVSKE SESVETE	684	8.819.726	-20,27%	1,68	-32,05%
RASINJA	265	7.348.290	3,80%	1,88	-1,45%
MOLVE	392	6.755.828	-18,39%	2,18	-6,71%
GOLA	308	6.168.615	-11,67%	1,34	-16,25%
SOKOLOVAC	158	4.546.046	71,09%	2,04	-14,43%
KOPRIVNIČKI IVANEC	172	2.947.584	52,80%	0,6	-82,89%
KOPRIVNIČKI BREGI	136	2.516.136	4,15%	1,78	16,51%
KALNIK	200	2.332.716	270,82%	1,3	0,32%
FERDINANDOVAC	111	1.700.894	0,13%	1,49	-10,62%
HLEBINE	153	1.631.160	25,76%	3,11	5,01%
NOVO VIRJE	139	1.419.140	21,09%	1,76	13,53%
ĐELEKOVEC	97	1.277.629	-4,12%	0,9	12,53%
UKUPNO	2.252	2.031.764.312	-18,25%	1,56	-17,36%

Izvor: Intelektualni kapital, Uspješnost na nacionalnoj, županijskoj i poduzetničkoj razini u 2009., Zagreb, lipanj 2010.

9.2.1. Rezultati gospodarske aktivnosti JLS-a u 2009. godini

- Ako promatramo gospodarsku aktivnost u jedinicama lokalne samouprave u KKŽ u 2009. godini, (Slika 20.) možemo vidjeti da Grad Križevci ostvaruje značajan konsolidirani financijski rezultat, te također nekoliko Općina, dok Grad Koprivnica i Đurđevac i još nekoliko općina ostvaruju negativan konsolidirani rezultat.

Slika 20. Prikaz JLS u KKŽ prema konsolidiranom rezultatu u 2009. godini izraženom u tisućama kuna

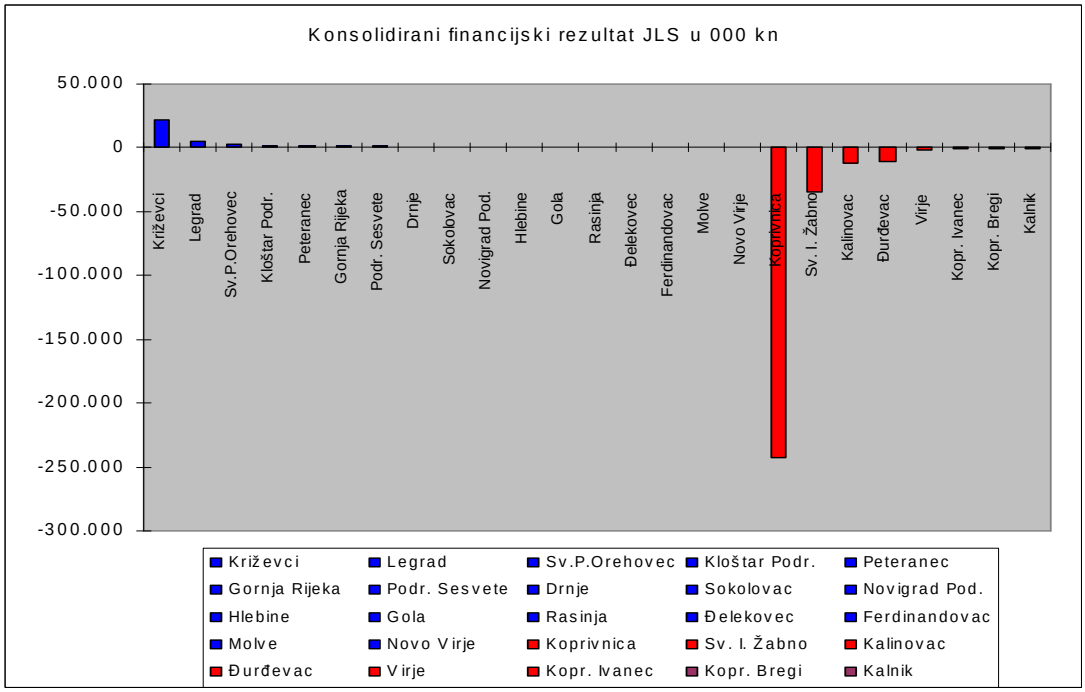

Izvor: „Gospodarstvo Koprivničko-križevačke županije u 2009. godini“,
Upravni odjel za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije

- Ako pogledamo rezultate gospodarske aktivnosti po bivšim općinama u KKŽ, sukladno kriteriju ukupnog prihoda trgovačkih društava u 2009. godini, iz Grafikona 14. vidljivo je da je u Gradu Koprivnici prisutna najveća koncentracija trgovačkih društava, posebice onih koja ostvaruju najveće prihode.

Grafikon 14. Ukupan prihod trgovačkih društava po bivšim općinama za 2009. god. u mil. kn

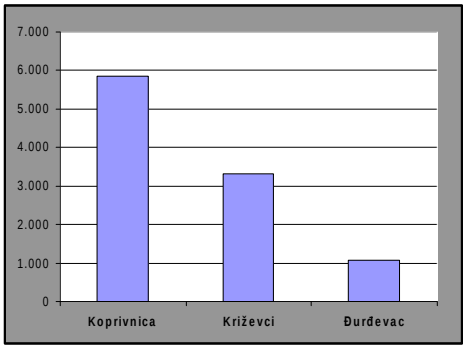

Izvor: FINA

- Mjereno kriterijem dobiti trgovačkih društava, Grad Koprivnica ponovno ostvaruje najveće rezultate (Grafikon 15.).

Grafikon 15. Dobit trgovačkih društava poslije oporezivanja po bivšim općinama za 2009. god. u mil. kn

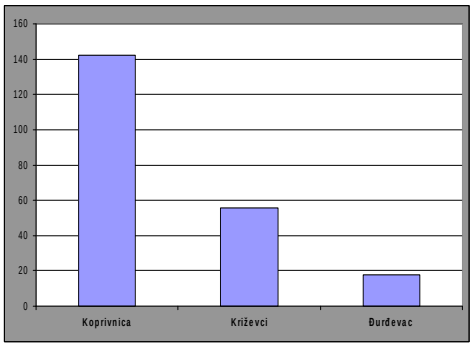

Izvor: FINA

- Sukladno kriteriju broja zaposlenih u trgovačkim društvima, Grad Koprivnica bilježi najveći broj zaposlenih (Grafikon 16.).

Grafikon 16. Broj zaposlenika kod trgovačkih društava u bivšim općinama sa stanjem na 31.12.2009.

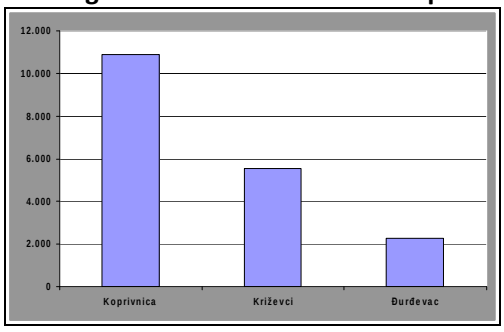

Izvor: FINA

- Gledano po broju nezaposlenih na dan 31.12.2009. godine (vidi Grafikon 17.), Grad Koprivnica (sukladno i najvećem broju stanovnika-prema popisu stanovništva 2001. godine bilježi 30.994 stanovnika) bilježi najveći broj nezaposlenih, dok iza njega slijede Đurđevac i Križevci.

Grafikon 17. Broj nezaposlenih po bivšim općinama sa stanjem na 31.12.2009.

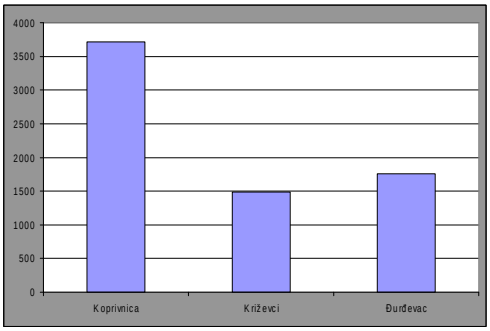

Izvor: FINA

- Uvidom u fiskalni kapacitet proračuna JLS-a u odnosu na broj stanovnika (Grafikon 18. i Tablica 58.), vidljivo je ograničenje pojedinih lokalnih samouprava u realizaciji javnih investicija, odnosno vidljiv je razlog neuravnoteženog regionalnog razvoja, gdje je sukladno fiskalnim mogućnostima državnog i županijskog proračuna potrebna angažirana intervencija, a sve s ciljem ujednačenog standarda stanovnika u odnosu na javnu društvenu i komunalnu infrastrukturu na području KKŽ.

Grafikon 18. Jedinice lokalne samouprave u KKŽ prema koeficijentu fiskalnog kapaciteta

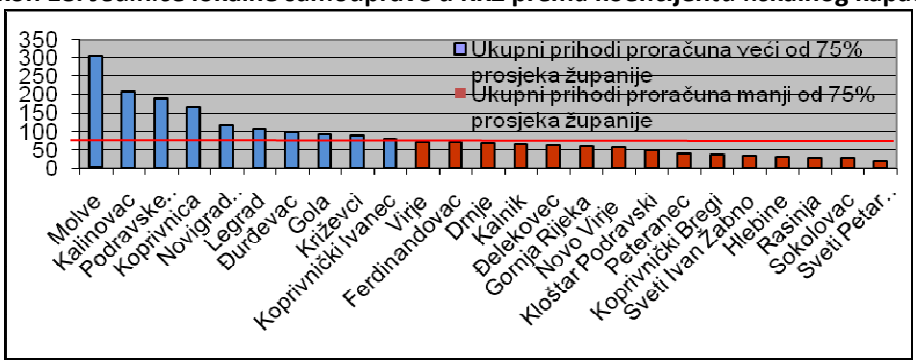

Izvor: FINA

Tablica 58. Jedinice lokalne samouprave u KKŽ prema koeficijentu fiskalnog kapaciteta

OPĆINA/GRAD	UKUPNI PRIODI I PRIMICI PO STANOVNIKU U KN	KOEFICIJENT FISKALNOG KAPACITETA ((2)/2.743)
Molve	8.301	3,0
Kalinovac	5.697	2,1
Podravske Sesvete	5.167	1,9
Koprivnica	4.501	1,6
Novigrad Podravski	3.182	1,2
Legrad	2.936	1,1
Đurđevac	2.671	0,9
Gola	2.533	0,9
Križevci	2.439	0,9
Koprivnički Ivanec	2.169	0,8
Virje	1.968	0,7
Ferdinandovac	1.940	0,7
Drnje	1.887	0,7
Kalnik	1.755	0,6
Đelekovec	1.723	0,6
Gornja Rijeka	1.634	0,6
Novo Virje	1.534	0,5
Kloštar Podravski	1.310	0,5
Peteranec	1.021	0,4
Koprivnički Bregi	1.019	0,4
Sveti Ivan Žabno	897	0,3
Hlebine	850	0,3
Rasinja	749	0,3
Sokolovac	723	0,2
Sveti Petar Orehovec	507	0,2

Izvor: FINA

9.3. Kapaciteti upravljanja razvojem

- Sukladno pripadajućim ovlastima definiranim u Statutu Koprivničko-križevačke županije (Službeni glasnik Koprivničko-križevačke županije br. 08/09, 12/09, 10/10) i u Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 125/05, 109/07,036/09) **Župan Koprivničko-križevačke županije** zastupa Županiju, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u obavljanju poslova iz njihovoga samoupravnog djelokruga, te nadzire njihov rad, što direktno utječe i doprinosi sveukupnom razvoju Županije.
- Županijska skupština Koprivničko-križevačke županije (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 125/05, 109/07,036/09) kao predstavničko tijelo građana i tijelo područne (regionalne) samouprave donosi akte u okviru djelokruga jedinice područne (regionalne) samouprave, te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom KKŽ. Time je Županijskoj Skupštini također povjerena zadaća promicanja razvoja KKŽ.
- **Jedinice lokalne samouprave** - tri grada i 22 općine na području KKŽ ključni su nositelji upravljanja razvojem.

- Vrlo je važno naglasiti i **mrežu svih institucija osnovanih od strane KKŽ**, a koje imaju zadaću promicati i doprinositi razvoju KKŽ u okviru svojih aktivnosti: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja, Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije, Uprava za ceste Koprivničko-križevačke županije, Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije, Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije.

- **PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja** županijska je institucija koja je nastala preregistracijom Centra za poduzetništvo Koprivničko-križevačke županije 2007. godine kada se razvijaju i nova područja rada, strateško planiranje i upravljanje razvojnim projektima (Centar za poduzetništvo bio je nositelj izrade prvog strateškog dokumenta KKŽ – ROP-a KKŽ), a posebice područje rada vezano uz pripremu i provedbu projekata sufinanciranih nacionalnim i EU sredstvima. Temeljna zadaća PORE je koordinacija svih razvojnih aktivnosti na području KKŽ. Kroz svoje brojne aktivnosti na području KKŽ, ali i kroz brojne odnose uspostavljene u županijama i regijama u RH, ali i u susjednim zemljama PORA se afirmirala kao ključna institucija za upravljanje razvojnih aktivnosti u KKŽ.
  Osnovna područja rada PORE su:
  - Strateško planiranje i upravljanje razvojnim projektima
  - Poticanje poduzetništva
  - Jačanje investicijske klime
  - Praćenje procesa ulaska RH u EU
  - Promidžba Koprivničko-križevačke županije.

  Temeljem Pravilnika o upisniku ustrojstvenih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja (NN 53/10) Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, PORA je imenovana regionalnim koordinatorom za KKŽ.

- Ključan čimbenik u razvoju gospodarstva KKŽ je i **sustav gospodarske i obrtničke komore** koji obuhvaća HGK Županijsku komoru Koprivnica i HOK Obrtničku komoru Koprivničko-križevačke županije, te Udruženja obrtnika Koprivnica, Đurđevac i Križevci. Navedene institucije zadužene su za razvoj gospodarstva i obrtništva i svojim aktivnostima aktivno doprinose sveukupnom razvoju KKŽ.

- Sustav potpornih institucija malom i srednjem poduzetništvu dodatno je ojačan osnivanjem i djelovanjem već etabliranih institucija koje potiču razvoj malog i srednjeg poduzetništva na području KKŽ:

  - **Koprivnički poduzetnik d.o.o. Koprivnica**, koji obuhvaća poduzetnički centar i poduzetnički inkubator, a funkcionira kao poseban oblik potpore kojim se olakšava poslovanje poduzetnicima-početnicima u prvim godinama poslovanja, osiguranjem poslovnog prostora po vrlo povoljnim uvjetima, korištenjem zajedničkog administrativnog servisa i stručne pomoći, pružanjem usluga poslovnog servisa, te pružanjem svih ostalih pogodnosti poduzetnicima početnicima.

  - **Križevački poduzetnički centar d.o.o.** u Križevcima pruža usluge informiranja i savjetovanja, edukacije, te djeluje na području kreiranja pozitivne poduzetničke klime za sve poduzetnike koji posluju na području Grada Križevaca, kao i šire okolice. Križevački poduzetnički centar

d.o.o. jedan je od organizatora središnje gospodarske manifestacije u KKŽ – Obrtničkog i gospodarskog sajma Koprivničko-križevačke županije koji se svake godine održava u Križevcima.

– **Poduzetnički inkubator Gornja Rijeka** djeluje kao potporna institucija za razvoj poduzetništva na području Općine Gornja Rijeka. U okviru svog poslovanja pruža usluge vezane uz smještaj i najam prostora poduzetnicima početnicima, kao i poduzetnicima općenito, zatim usluge vezane uz poslovno savjetovanje i edukaciju, kao i druge usluge podrške malim i srednjim poduzetnicima.

- Ostale institucije koje u KKŽ imaju važnu ulogu u unapređenju sveukupnog razvoja su:

  – Ured državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji
  – Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci
  – Hrvatska poljoprivredna agencija
  – Hrvatska poljoprivredna komora
  – Državna uprava za zaštitu i spašavanje, kao i institucije osnovane od strane gradova i općina, značajne za sveukupni razvoj KKŽ.

- Kao glavni generator razvoja neophodno je istaknuti **privatni sektor**, čije poslovanje i doprinos sveukupnom razvoju KKŽ podupiru sve gore navedene institucije. Otvaranje novih radnih mjesta i generiranje nove dodane vrijednosti najznačajniji su pokazatelji uspješnosti svake županije, pa tako i KKŽ. Privatni sektor u KKŽ aktivno je uključen u sve razvojne županijske projekte koji se provode u suradnji s institucijama i civilnim sektorom, bilo direktno ili putem županijske gospodarske i obrtničke komore.

- Svakako je važno naglasiti i **civilni sektor** koji svojim inicijativama upotpunjuje mrežu dionika ključnih za sveukupni razvoj KKŽ. Organizacije civilnog društva nezaobilazan su čimbenik razvoja KKŽ, te svojim brojnim projektima (organizacijom događanja, akcija, manifestacija i sl.) doprinose razvoju KKŽ i na taj način otvaraju prostor za nove usluge i mogućnosti neophodne za ravnomjeran i održiv razvoj.

- Međutim, nameće se potreba za aktivnijim uključivanjem svih dionika na području KKŽ (javnog, civilnog i privatnog sektora) u procese donošenja odluka. Također je izražena potreba za aktivnijim uključivanjem svih dionika i podizanjem razine svijesti o potrebama za specifičnim znanjima vezanim uz pripremu i provedbu projekata sufinanciranih EU sredstvima.

Tablica 59. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s problematikom upravljanja razvojem u KKŽ

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
- Nedovoljni fiskalni kapaciteti JLS-a potrebni za razvoj (samo 10 JLS ostvaruje ukupan prihod proračuna po stanovniku viši od 75% prosjeka proračunskog prihoda KKŽ). - Nedostatna razina specifičnih znanja svih dionika uključenih u upravljanje razvojem (zaposlenika u JLS i KKŽ, organizacija civilnog društva i predstavnika malih i srednjih poduzetnika).	– Povećana proračunska sredstva u proračunu KKŽ namijenjene razvoju JLS. – Ravnomjeran razvoj na području cijele Županije. – Educirani dionici javnog, civilnog i privatnog sektora o mogućnostima upravljanja razvojem, te pripreme i provedbe projekata. – Sveobuhvatan sustav koordinacije i upravljanja

RAZVOJNI PROBLEMI/IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
- Nedovoljno razvijena suradnja između javnog, civilnog i privatnog sektora, kao i između institucija i tijela javne uprave, vezane uz razmjenu i dostupnost podataka. - Nerazvijen sustav praćenja i vrednovanja provedbe razvojnih programa na lokalnoj i regionalnoj razini. - Nepostojanje jedinstvene baze projekata u provedbi kao i projektnih ideja na lokalnoj i regionalnoj razini.	razvojem između svih dionika javnog, civilnog i privatnog sektora (infrastruktura, kadrovsko ekipiranje, edukacija). – Intenzivirana promocija mogućnosti razvoja područja (općina i gradova) i provedbe projekata.

10. MEĐUŽUPANIJSKA, PREKOGRANIČNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

- KKŽ uspješno surađuje s drugim županijama na području Republike Hrvatske, što je poduprijeto i s nekoliko potpisanih međužupanijskih sporazuma.
  Statističkom podjelom RH na NUTS II regije Koprivničko-križevačka županija je dio Regije Sjeverozapadna Hrvatska, koju još čine i Međimurska, Varaždinska, Krapinsko-zagorska, Zagrebačka i Grad Zagreb. Sukladno tome, intenzivirala se međužupanijska suradnja u navedenoj regiji s ciljem osmišljavanja i realizacije zajedničkih projekata i inicijativa na NUTS II razini.
- KKŽ je sukladno svom geografskom položaju i činjenici da graniči s Republikom Mađarskom kontinuirano aktivno uključena u brojne projekte i sudjeluje u raznim programima na EU razini.
- Aktivnosti na području prekogranične, međuregionalne i inozemne suradnje općenito rezultirale su potpisivanjem brojnih međunarodnih sporazuma koje je KKŽ potpisala s gradovima, županijama i regijama izvan RH (Tablica 60.).

Tablica 60. Sporazumi o suradnji koje je potpisala KKŽ

SPORAZUM	MJESTO I GODINA POTPISIVANJA
Sporazum o suradnji Koprivničko-križevačke županije i Županije Somogy	Kaposvar (Mađarska), 1997.
Završni dokument prvog susreta čelnika Županija sudionica prekogranične suradnje Hrvatske i Mađarske (prilikom I. susreta hrvatsko-mađarskih pograničnih županija)	Barcs (Mađarska), 2000.
Sporazum o pridruživanju euroregionalnoj suradnji Dunav-Drava-Sava	Pecuh (Mađarska), 2000.
Sporazum o uspostavljanju prijateljskih odnosa i međusobne suradnje Koprivničko-križevačke županije i Konzorcija za razvojne naloge Podravlja	Maribor (Slovenija), 2001.
Sporazum o suradnji iz područja zaštite i spašavanja između Koprivničko-križevačke županije, Županije Somogy, te Uprave za katastrofe Županije Somogy i PU Koprivničko-križevačke	Kaposvar (Mađarska), 2002.
Zaključak o pristupanju Skupštini europskih regija (Glavna skupština AER – asocijacije europskih regija)	Poznan (Poljska), 2003.

Izjava o prijateljskim vezama za preporođenu Europu	Kaposvar (Mađarska), 2004.
Sporazum o suradnji s Regionalnom autonomijom Friuli Venezia Giulia	Trst (Italija), 2007.
Sporazum o suradnji u institucionalnoj, gospodarskoj, obrazovnoj i kulturnoj djelatnosti između regija Qarkut Fieri, Republika Albanija i Koprivničko-križevačke županije	Koprivnica, 2010.

Izvor: ROP Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 77. i Koprivničko-križevačka županija

- KKŽ je članica Instituta regija Europe (IRE) od 2007. godine, a također je članica Skupštine europskih regija (AER) od 2003. godine u okviru čega je također ostvarena značajna suradnja na brojnim područjima.

- Osim KKŽ i sva tri grada - Koprivnica, Križevci i Đurđevac imaju potpisane povelje i sporazume o suradnji s gradovima prijateljima u Hrvatskoj i u susjednim državama, a općine uz mađarsku granicu imaju također potpisane sporazume o suradnji sa susjednim općinama u Mađarskoj. Dosadašnja ostvarena suradnja predstavlja kvalitetan temelj za daljnji razvoj prekogranične suradnje, a posebice za osmišljavanje, te pripremu i provedbu budućih zajedničkih projekata za prijavu prema pretpristupnim i strukturnim fondovima EU.

- KKŽ je u posljednjih nekoliko godina bila aktivno uključena kao projektni partner u provedbu slijedećih projekata sufinanciranih u okviru raznih EU programa:

  - **CROST** – Program HU-HR CBC 2004-2006
  - **DRAVA RIVER BASIN** - Program INTERREG IIIB CADSES
  - **EUQUALEN** – Regionalna vlada Friuli Venezia Giulia
  - **VILLAS (DVORCI)** – Program INTERREG IIIB CADSES
  - **MATRIOSCA** - Program INTERREG IIIB CADSES
  - **DRAVIS** – Program Slovenija-Mađarska-Hrvatska INTERREG IIIA
  - **DRAVIS2** - IPA Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

- Županija je također bila nositelj projekta sufinanciranog u okviru Programa prekogranične suradnje INTERREG IIIA Slovenija-Mađarska-Hrvatska PHARE 2006 – Projekt pod nazivom **„MLEKO - Higijena mlijeka od krave do tržišta“** koji se provodio tijekom 2007. i 2008. godine, a njegova ukupna vrijednost bila je 105.151,18 EUR. Projektni partneri bili su PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja, Hrvatski stočarski centar, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima i Kmetijsko-gozdarski zavod iz Ptuja.

- Od 2007. godine PORA je sudjelovala u provedbi nekoliko projekata sufinanciranih iz raznih izvora sufinanciranja kao projektni partner, dok je u 2009. godini PORI kao projektnom partneru odobreno ukupno 5 projekata čija se provedba sufinancira u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013., a što je najveći broj projekata odobrenih za sufinanciranje jednoj instituciji na području Koprivničko-križevačke županije.

PROVEDENI PROJEKTI PORE

- EUQUALEN – Podizanje europske kvalitete kulture u pristupu poduzetništvu u Koprivničko-križevačkoj županiji
  - Uloga PORE: Vodeći partner s hrvatske strane

- Projektni partneri: Regija Friuli Venezia Giulia, Italija, Agencija INFORMEST
- Izvor financiranja: Regija Friuli Venezia Giulia-Regional Law on Cooperation and International Partnership, No.19/2000.
- Vrijeme provedbe: od veljače 2007. do ožujka 2008. godine
- Ukupna vrijednost projekta: 80.151,05 EUR
- Izvor financiranja: Regionalna vlada Friuli Venezia Giulia.

- MLEKO - Higijena mlijeka od krave do tržišta
  - Uloga PORE: partner suradnik i stručna podrška Vodećem partneru u projektu Koprivničko-križevačkoj županiji, kao osnivaču PORE
  - Projektni partneri: Hrvatski stočarski centar, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima i Kmetijsko-gozdarski zavod iz Ptuja
  - Vrijeme provedbe: tijekom 2007. i 2008. godine
  - Ukupna vrijednost projekta: 105.151,18 EUR
  - Izvor financiranja: Program prekogranične suradnje INTERREG IIIA Slovenija-Mađarska-Hrvatska PHARE 2006.

- CROSTII – Edukacija s ciljem unapređenja razvojnih mogućnosti u pograničnom području
  - Uloga PORE: projektni partner
  - Vodeći partner: Regionalna razvojna agencija Južnog Zadunavlja iz Mađarske
  - Projektni partneri: Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o. za međunarodnu i regionalnu suradnju i Agencija za regionalni razvoj Virovitičko-podravske županije VIDRA
  - Vrijeme provedbe: 01.02.2010.-31.01.2011.
  - Ukupna vrijednost projekta: 164.245,00 EUR
  - Izvor financiranja: IPA Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

- DRAVA-GASTROLOBBY – Prekogranična gastronomsko-kulturna suradnja – susret dviju kultura na hrvatsko-mađarskoj granici
  - Uloga PORE: projektni partner
  - Vodeći partner: Županija Somogy
  - Projektni partneri: Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije
  - Vrijeme provedbe: 01.02.2010.-31.01.2011.
  - Ukupna vrijednost projekta: 55.430,66 EUR
  - Izvor financiranja: IPA Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

PROJEKTI PORE U PROVEDBI

- DRAVIS2 - Unapređenje sustava javnog uzbunjivanja i upravljanja katastrofama uz rijeku Dravu u pograničnom području
  - Uloga PORE: projektni partner
  - Vodeći partner: Uprava za katastrofe Županije Somogy
  - Projektni partneri: Koprivničko-križevačka županija, Osječko-baranjska županija, Uprava za katastrofe županije Baranya i Mađarsko nacionalno udruženje za signaliziranje i infokomunikacije (RSOE)
  - Vrijeme provedbe: 01.04.2010.-31.07.2011.

- Ukupna vrijednost projekta: 337.942,00 EUR
- Izvor financiranja: IPA Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

- MOBILE REGION – Unapređenje i razvoj tržišta rada u pograničnom području
  - Uloga PORE: projektni partner
  - Vodeći partner: Međimurska županija
  - Projektni partneri: Zavod za zapošljavanje Zapadnog Zadunavlja, Gospodarska i industrijska komora županije Zala, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Čakovec i Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Varaždin
  - Vrijeme provedbe: 01.05.2010.-31.08.2011.
  - Ukupna vrijednost projekta: 105.151,18 EUR
  - Izvor financiranja: IPA Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

- UNIREG IMPULSE – Regionalna Sveučilišta kao pokretači transnacionalne regije znanja
  - Uloga PORE: partner suradnik
  - Vodeći partner: Mađarska akademija znanosti, Centar za regionalne studije
  - Projektni partneri: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Sveučilište u Kaposvaru
  - Vrijeme provedbe: tijekom 2010. i 2011. godine
  - Ukupna vrijednost projekta: 395.000,00 EUR
  - Izvor financiranja: IPA Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

- UMREŽAVANJE ZA BOLJI SUSTAV CJELOŽIVOTNOG UČENJA
  - Uloga PORE: projektni partner
  - Vodeći partner: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci
  - Projektni partneri: Pučko otvoreno učilište Koprivnica i Udruženje obrtnika Koprivnica
  - Vrijeme provedbe: siječanj 2011.-siječanj 2012.
  - Ukupna vrijednost projekta: 76.082,87 EUR
  - Izvor financiranja: IV. Komponenta IPA programa-Razvoj ljudskih resursa.

- E-BUSINESS, E-COMMERCE – Poboljšanje poslovne konkurentnosti putem elektroničkog poslovanja
  - Uloga PORE – koordinator provedbe projekta za Koprivničko-križevačku županiju
  - Vodeći partner: MINGORP
  - Vrijeme provedbe: svibanj 2010. – ožujak 2012.
  - Izvor financiranja: IPA program, komponenta IIIC Regionalni razvoj – regionalna konkurentnost i Vlada Republike Hrvatske.

- CABBS - Izgradnja kapaciteta stručnjaka za područje obavljanja poslovnih usluga i ustanova zaduženih za pružanje potpore u poslovanju
  - Uloga PORE – koordinator provedbe projekta za Koprivničko-križevačku županiju
  - Vodeći partner: MINGORP
  - Vrijeme provedbe: rujan 2010.-veljača 2012.
  - Izvor financiranja: IPA Program – komponenta IIIC Operativni program za regionalnu konkurentnost 2007-2011.

- ICPR – Razvoj investicijskog okruženja
  - Vodeći partner: MINGORP kao korisnik
  - Uloga PORE: koordinator provedbe projekta za Koprivničko-križevačku županiju
  - Vrijeme provedbe: 01.02.2010.-30.09.2011.
  - Izvor financiranja: IPA komponenta III C Operativni program za regionalnu konkurentnost 2007-2009.

- Do 2010. godine (prema prikupljenim podacima, a temeljem upita svim institucijama, organizacijama civilnog društva i JLS) na području KKŽ je provedeno više od 40 projekata sufinanciranih iz raznih programa i izvora financiranja EU. Implementirani projekti većinom su usmjereni na prenošenje znanja i iskustva, održivi razvoj, održivo korištenje prirodne i kulturne baštine, unapređenje poljoprivredne proizvodnje, te zaštitu i spašavanje.

Tablica 61. Osnovni razvojni izazovi i potrebe u vezi s unapređenjem međužupanijske, prekogranične i međunarodne suradnje KKŽ-a

RAZVOJNI PROBLEMI I IZAZOVI	RAZVOJNE POTREBE
– Nedovoljna inicijativa institucija i civilnog društva na razini županije za osmišljavanje, prijavljivanje i uspješnu provedbu projekata. – Nedovoljni financijski kapaciteti organizacija civilnog društva i institucija za predfinanciranje projekata. – Nedovoljna uključenost poduzetnika u programe namijenjene poslovnom sektoru. – Nedostatak adaptivnog upravljanja projektnim ciklusima. – Nedostatna usklađenost raznih projektnih inicijativa.	– Intenzivnija suradnja s županijama i regijama izvan Hrvatske. – Jačanje ljudskih kapaciteta i kompetencija za osmišljavanje, pripremu i provedbu projekata sufinanciranih EU sredstvima. – Kvalitetnija organizacija, koordinacija i usuglašavanje inicijativa i pripreme projekta. – Kvalitetnije praćenje i ocjena provedenih projekata.

II. REZULTATI PROVOĐENJA REGIONALNOG OPERATIVNOG PROGRAMA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE 2006-2013.

- Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2006-2013. (u daljnjem tekstu: ROP) usvojen je od strane Županijske skupštine Koprivničko-križevačke županije 14. lipnja 2006. godine, te do usvajanja Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2011-2013. predstavlja temeljni strateški dokument i smjer razvoja KKŽ.

- ROP sadržava objedinjenu hijerarhiju strateških ciljeva, prioriteta i mjera za njihovo ostvarenje za područje KKŽ. Kao prvi strateški dokument, izrada ROP-a temeljena je na partnerskom pristupu svih dionika s područja KKŽ – Radne grupe, Partnerskog odbora, ali i svih dionika koji su dali značajan doprinos pripremi i provedbi ovog strateškog dokumenta.

- Nositelj izrade ROP-a bio je Centar za poduzetništvo Koprivničko-križevačke županije koji je u suradnji s Institutom za međunarodne odnose koordinirao cjelokupnu pripremu ROP-a (rad Radne grupe, Partnerskog odbora), te je prikupljao projektne ideje uključene u Bazu projektnih ideja ROP-a, a u svrhu objedinjavanja svih potencijalnih projektnih prijedloga od strane javnog i privatnog sektora. Tijekom poziva na iskazivanje interesa za prijavljivanje razvojnih projekata za mrežu projekata ROP-a prikupljeno je ukupno 487 projektnih ideja/projekata.

- Prikupljeni projekti usuglašeni su s definiranim strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama ROP-a. Prikupljanje projektnih prijedloga nije stalo nakon donošenja ROP-a, već je javni poziv za prikupljanje projekata kontinuirano otvoren na web stranici PORE.

- Grafikon 19. prikazuje vrijednost prikupljenih projektnih ideja i projekata, kao i fazu gotovosti u vrijeme prijave projekata u Bazu ROP-a, te je iz njega vidljivo da su prema broju dominirali upravo projektni prijedlozi, no prema ukupnom proračunu dominirali su projekti čija je priprema bila u tijeku.

Grafikon 19. Broj i proračun po fazama projekta

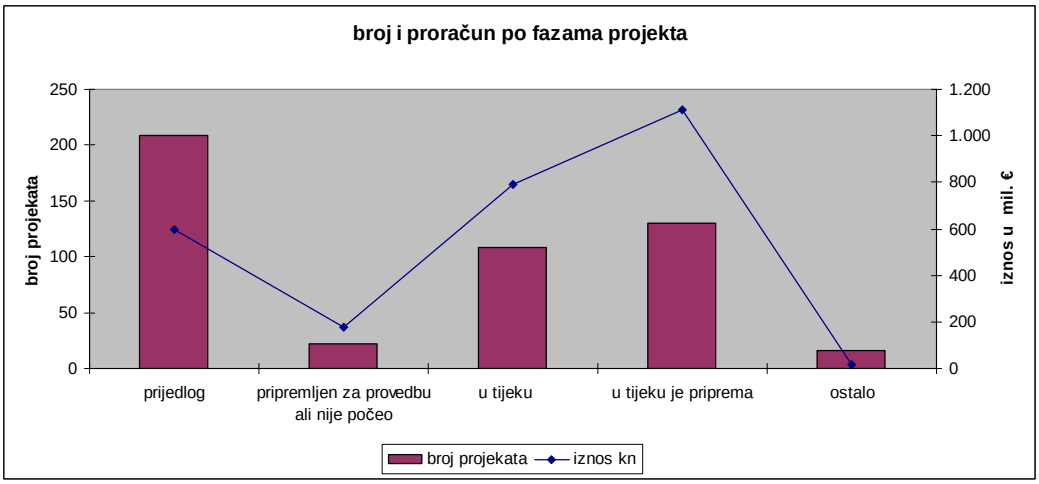

Izvor: Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 15.

- Ukupna procijenjena vrijednost predloženih projekata bila je 2.693.086.999,00 kn. S obzirom da je u najvećem broju slučajeva bila riječ o projektnim prijedlozima, prevladavao je visoki udio od gotovo 40% projekata (odnosno 183 projekta) koji u vrijeme prijave nisu imali definiran proračun. Proračuni predlaganih projekata su značajno varirali, od projekata s proračunom manjim od 10.000,00 kn, do kapitalnih infrastrukturnih projekata s proračunom od gotovo pola milijarde kn.

- Sljedeći Grafikon 20. prikazuje razdiobu projekata po kategorijama prema kriteriju visine proračuna, iz kojeg je vidljivo da su dominirali projekti s proračunima od 1 do 10 mil. kn.

Grafikon 20. Razdioba projekata po kategorijama prema visini proračuna

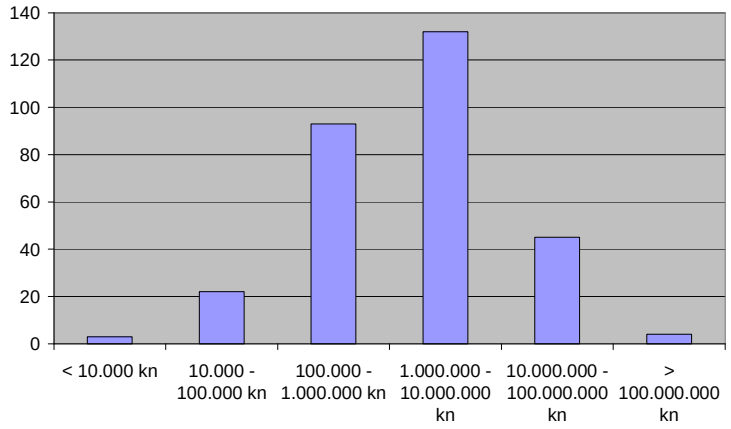

Izvor: Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 16.

- S obzirom na to da je jedna od osnovnih uloga ROP-a upravo strateško usmjeravanje, te usuglašavanje i koordinacija parcijalnih razvojnih inicijativa, od izrazitog je značaja trajno praćenje, analiziranje i poticanje usklađenosti projektnih prijedloga s ROP-om prepoznatim i određenim razvojnim prioritetima. Sljedeći Grafikon 21. prikazuje razdiobu prikupljenih projektnih prijedloga (broj projekata i njihov ukupni predloženi proračun) prema ROP-om određenim prioritetima.

Grafikon 21. Broj projekata i iznos po prioritetima

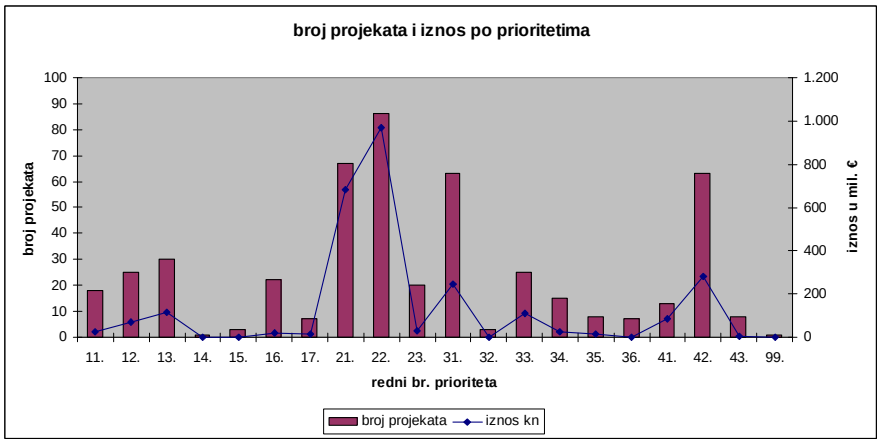

Izvor: Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije 2006.-2013., str. 16.

- Vidljivo je da dominiraju prioriteti 13, 21, 22, 31, 41, 42 – odnosno prioriteti: Razvojna potpora malom i srednjem poduzetništvu (13); Izgradnja prometne infrastrukture (21); Izgradnja komunalne infrastrukture (22); Upravljanje znanjem za razvoj ljudskih resursa (31); Očuvanje općekorisnih funkcija prirode (41); te Očuvanje kulturne baštine i poticanje kulturnog stvaralaštva (42).

- **Tijekom izrade Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije 2011-2013., PORA Razvojna agencija** je kao Koordinator izrade dokumenta **napravila evaluaciju projekata prijavljenih u Bazu projekata ROP-a, s ciljem izrade baze podataka o realizaciji projekata u proteklih 5 godina, kao i o njihovom sadašnjem statusu.**

- Od ukupno 487 prikupljenih projekata, za njih 484 dobiveno je ažurirano očitovanje o statusu projekata. Prema podjeli na strateške ciljeve, u okviru strateškog cilja 1 *Konkurentno gospodarstvo* prijavljeno je 105 projekata. U okviru strateškog cilja 2 *Razvoj prometne i komunalne infrastrukture* prijavljeno je najviše, čak 173 projekta, dok je u okviru strateškog cilja 3 *Jačanje ljudskih resursa i podizanje društvenog standarda* prijavljen ukupno 121 projekt. U okviru strateškog cilja 4 *Održivo korištenje prirodnih i kulturnih dobara i okoliša* prijavljena su ukupno 84 projekta.

- Grafikon 22. prikazuje pregled projekata prijavljenih u Bazu projekata ROP-a sukladno statusu projekata u 2011. godini. Vidljivo je da je najveći dio projekata (33%) u tijeku, dok je od 2006. godine i prijave u ROP realizirano 15% prijavljenih projekata.

Grafikon 22. Pregled projekata prijavljenih u Bazu projekata ROP-a prema statusu u 2011. godini

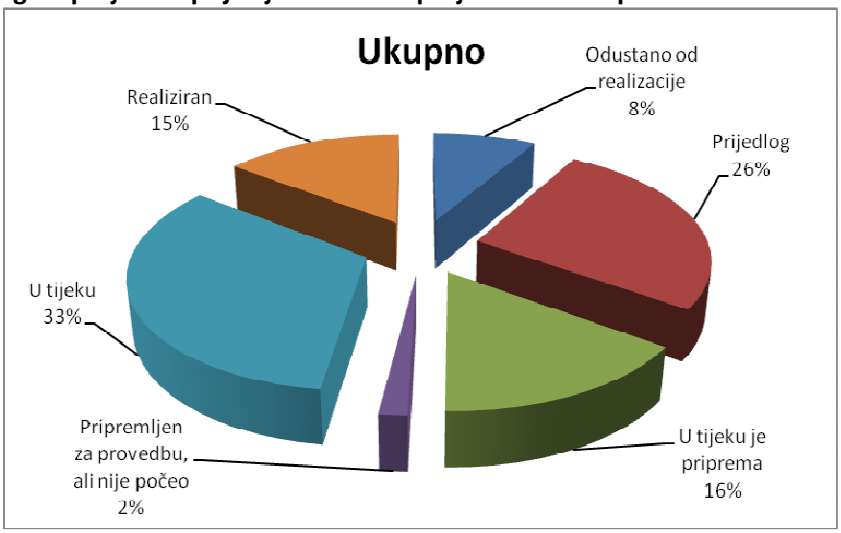

Izvor: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja

- Slijedeći grafovi 23., 24., 25. i 26. prikazuju status projekata sukladno strateškim ciljevima. Grafikon 23. prikazuje status prijavljenih projekata u okviru strateškog cilja 1 *Konkurentno gospodarstvo*, u kojem najveći broj prijavljenih projekata od ukupno 105 ima status prijedloga, dok je najmanje projekata u fazi pripreme za provedbu koja još nije počela.

Grafikon 23. Pregled statusa projekata u okviru strateškog cilja 1

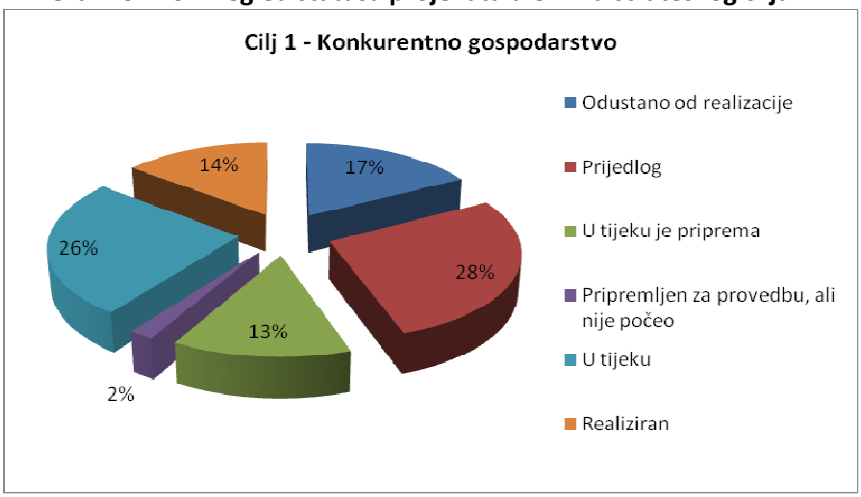

Izvor: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja

- Grafikon 24. prikazuje status prijavljenih projekata u okviru strateškog cilja 2 *Razvoj prometne i komunalne infrastrukture* temeljem kojeg je u Bazu projekata ROP-a prijavljeno najviše projekata. Njih 37% je u tijeku provedbe, dok je 31% još uvijek u fazi prijedloga, a 16% je u fazi pripreme.

Grafikon 24. Pregled statusa projekata u okviru strateškog cilja 2

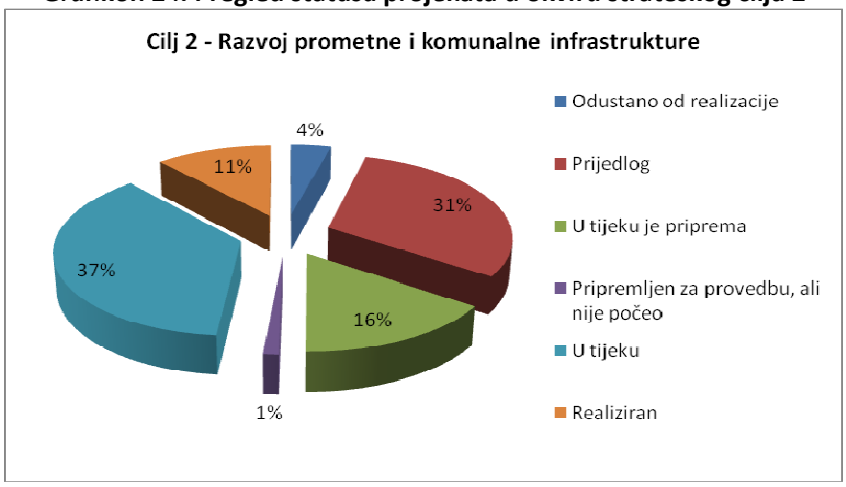

Izvor: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja

- Status projekata prijavljenih u okviru strateškog cilja 3 *Jačanje ljudskih resursa i podizanje društvenog standarda* prikazan je u Grafikonu 25. Najviše projekta je u fazi provedbe, dok je najmanji broj njih pripremljen za provedbu, ali ona još nije započela.

Grafikon 25. Pregled statusa projekata u okviru strateškog cilja 3

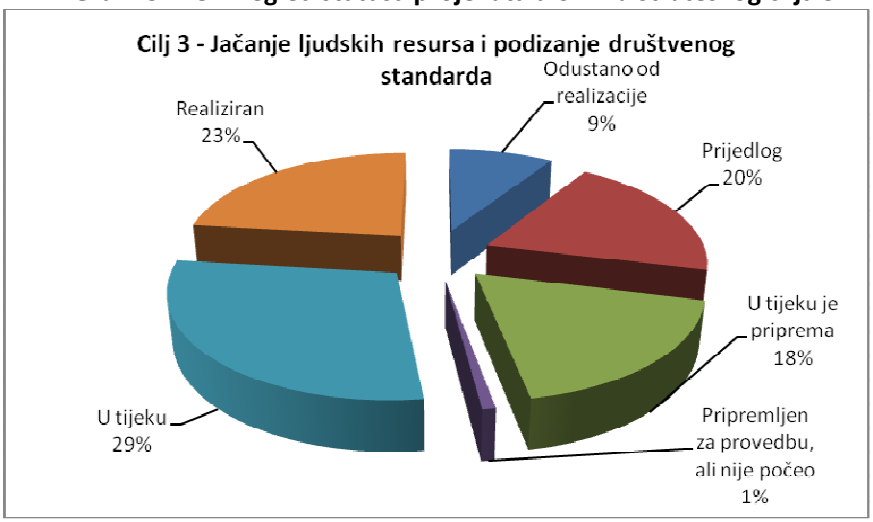

Izvor: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja

- U okviru strateškog cilja 4 *Održivo korištenje prirodnih i kulturnih dobara i okoliša* prijavljena su ukupno 84 projekta, od čega je čak 40% u tijeku provedbe, 26% ima status prijedloga, dok je samo 4% pripremljeno za provedbu koja još nije započela (Grafikon 26.).

Grafikon 26. Pregled statusa projekata u okviru strateškog cilja 4

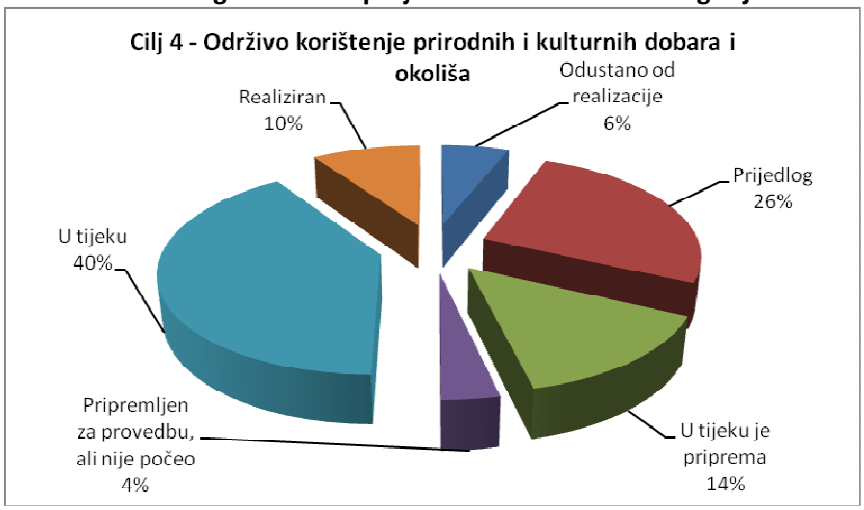

Izvor: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja

- Jedan projekt prijavljen u Bazu projekata ROP-a nije bilo moguće podvesti pod raspoložive mjere, ali i taj projekt je također trenutno u fazi provedbe.

- Budući da ROP predstavlja opći okvir razvoja kojim se procjenjuju svi drugi razvojni projekti i prioriteti, na razini KKŽ osigurano je kontinuirano revidiranje ROP-a od strane ključnih dionika javnog i privatnog sektora. Gotovo svi članovi Radne grupe i Partnerskog odbora ROP-a kontinuirano surađuju na raznim projektima iz područja gospodarstva i razvoja civilnog i javnog

sektora, te na taj način indirektno doprinose razvoju novih mogućnosti i stvaranju preduvjeta za realizaciju potreba KKŽ sveobuhvatno navedenih u ROP-u.

- Pojedini dokumenti izrađeni na županijskoj razini za razna područja (poljoprivreda, turizam, razvoj poduzetništva) obuhvaćaju izmjene i nove prijedloge razvojnih problema i izazova, kao i razvojnih perspektiva i potreba KKŽ obuhvaćenih u ROP-u koji će poslužiti za revidiranje ROP-a i izradu novih strateških ciljeva, prioriteta i mjera ŽRS.

III. SWOT ANALIZA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

SNAGE	SLABOSTI
PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA - Povoljan geoprometni položaj - prometno međunarodno i nacionalno križište, blizina državne granice - Razvedena cestovna mreža - državnih, županijskih i lokalnih cesta - Značajni prirodni resursi – velike rezerve pitke vode, termalni izvori, energetske sirovine (plin i kondenzat uz naftu), neenergetske mineralne sirovine, posebno šljunak, tehnološko drvo - Ekološki očuvan okoliš, te nepostojanje velikih industrijskih onečišćivača - Razvijena energetska infrastruktura (posebno elektroenergetska infrastruktura), plinoopskrba i vodoopskrba, visok standard zaštite voda (80% korisnika u industriji i stanovništvu uključeno u sustav bioloških pročistača) - Razvijena telekomunikacijska mreža - Bogata prirodna baština uz rijeku Dravu, Kalnik i Bilogoru - Bogata kulturna baština	PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA - Nedovoljan standard održavanja postojeće prometne infrastrukture županijskih i lokalnih cesta, kao i željezničkog prometa, te njegovog proširenja - Neadekvatno vrednovanje, istraženost, korištenje i upravljanje prirodnim i okolišnim resursima (posebice mineralnim sirovinama) - Nedostatno korištenje obnovljivih izvora energije - Neadekvatno gospodarenje otpadom, neopasnim komunalnim i građevinskim otpadom (brojni divlji deponiji), otpadnom biomasom, te nedovoljno razvijena reciklaža i korištenje otpada - Nedovoljno razvijen sustav pročišćavanja i odvodnje otpadnih voda, te izloženost prostora (vodotoka) zagađenjima u dijelu neizgrađene infrastrukture za zaštitu voda - Nedovoljan standard održavanja postojeće plinske mreže - Nedovoljno vrednovanje i korištenje kulturnih i prirodnih resursa za razvoj kulture, turizma i gospodarstva u cjelini
GOSPODARSTVO - Razvijena prerađivačka industrija – industrija hrane i pića, farmaceutska industrija - nekoliko jakih «lidera» - Razvijeno malo i srednje poduzetništvo - rast broja malih trgovačkih društava, rast udjela u ukupnom prihodu, nositelji novog zapošljavanja - Razvijena poduzetnička infrastruktura - Stabilno i kontinuirano kreditiranje poduzetnika uz subvenciju kamata - Dobra raspoloživost prostora u poduzetničkim zonama za nove investicije - Kontinuirano sufinanciranje komunalne infrastrukture u poduzetničkim zonama	GOSPODARSTVO - Nepovezanost malog i srednjeg poduzetništva međusobno i s velikim gospodarskim subjektima - Nedovoljna usmjerenost malog i srednjeg poduzetništva na tehnološki razvoj i komercijalne inovacije - Nedostatak tehnološke infrastrukture za razvoj malog i srednjeg poduzetništva - Nedovoljna implementacija standarda i normi EU u poslovanju malih i srednjih poduzetnika - Pad investicija velikih i srednjih tvrtki smanjenjem aktivnosti uslijed gospodarske krize

- Tradicija poljoprivredne proizvodnje za potrebe prehrambene industrije	- Stagnacija i propadanje nekad tradicionalne drvno-prerađivačke industrije u Županiji
- Razvijene obrazovne institucije (srednje i visoke škole, dostupni programi cjeloživotnog učenja) - Kvalitetni turistički potencijali za razvoj kulturnog turizma (kolijevka naivne umjetnosti, bogata kulturno-povijesna baština, tradicijske manifestacije), seoskog i wellness turizma, te raznih oblika kontinentalnog turizma (ruralni, lovni i ribolovni turizam, vinski turizam, seoski turizam, planinarenje, promatranje ptica, gastroturizam, biciklizam, izletnički, tranzitni i ruralni turizam)	- Neujednačena gospodarska aktivnost na području Županije - koncentracija u Županijskom središtu - Smanjenje broja aktivnih obrta i smanjenje broja zaposlenih u obrtu - Neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada, neusklađenost obrazovnih programa (formalnih i neformalnih) s potrebama poslodavaca - Pad broja radno sposobnog stanovništva, povećanje broja umirovljenika, te evidentirana nezaposlenost posebno mlađeg stanovništva (do 30 godina starosti) sa stopom evidentirane nezaposlenosti višom od 10% - Nedovoljna iskorištenost kapaciteta u poljoprivredi - usitnjeni posjedi uglavnom bez navodnjavanja, prevladavajuća staračka poljoprivredna obiteljska gospodarstva, nedostatak specijalizacije u proizvodnji, nedostatak komercijalnih proizvođača, slabe marketinške aktivnosti, neadekvatna obrazovna struktura poljoprivrednika, nespremnost na međusobno povezivanje i udruživanje - Nesređene katastarske knjige - Neiskorišteni turistički potencijali, posebice uz rijeku Dravu i needuciranost dionika u turizmu - Neadekvatni smještajni kapaciteti i ugostiteljska ponuda - Nedovoljno razvijen marketing i brendiranje Županije kao turističke destinacije
<u>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</u> - Dobra osposobljenost nastavnog kadra u osnovnom i srednjem obrazovanju - Tradicija i izvrsnost u obrazovanju u poljoprivredi - Visoko gospodarsko učilište i Srednja gospodarska škola u Križevcima - Dobra osnova za razvoj visokog školstva - sveučilišni i stručni studiji u sveučilišnom	<u>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</u> - Nedostatni prostorni kapaciteti i opremljenost u osnovnom i srednjem školstvu, kao i u predškolskim institucijama - Nedovoljno razvijeno visoko školstvo u KKŽ - Nepovoljna starosna struktura stanovništva i nastavak takvog trenda - Nepovoljan omjer broja doktora medicine u

kampusu u Koprivnici, te u Križevcima - Relativno zadovoljavajuće zdravstveno stanje populacije u KKŽ - Razvijen sustav udomiteljstva - Razvijene izvaninstitucionalne usluge pomoći u kući za starije i nemoćne - Istaknuta uloga i doprinos udruga osoba s invaliditetom u izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom - Razvijena privatna inicijativa u razvoju smještaja (domova socijalne skrbi) i pružanju zdravstvenih usluga - Razvijeni partnerski odnosi udruga i institucija na projektima javnog sektora - Razvijena mreža nevladinih organizacija (velik broj aktivnih udruga na raznim područjima) - Kontinuirano jačanje civilnog sektora, jačanje nevladinih udruga i udruženja u socijalnim aktivnostima, kulturi, zaštiti okoliša i sportu UPRAVLJANJE RAZVOJEM - Dobra suradnja županijske uprave s jedinicama lokalne samouprave i ostalim institucijama - Koordinacija svih razvojnih projekata i aktivnosti Županije kroz uspostavljenu razvojnu agenciju, upisanu u Upisnik ustrojstvenih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja	KKŽ u odnosu na ukupan broj stanovnika (značajno manji od državnog prosjeka) - Neujednačena dostupnost primarne zdravstvene zaštite na cjelokupnom području Županije, kao i usluge hitne pomoći pacijentu - Nedostatna palijativna skrb za teško bolesne i kronične bolesnike - Nedostatak pojedinih socijalnih usluga (sklonište za žene žrtve obiteljskog nasilja, tretmani za počinitelje obiteljskog nasilja, nedostatak usluga za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju, rehabilitacija liječenih alkoholičara itd.) - Nedostatak preventivnih programa za očuvanje zdravlja i prevenciju zdravstvenih rizika, posebno kod mladih - Nedovoljno razvijeno civilno društvo u području tehničke kulture - Manjak kulturnih institucija i odgovarajućih kadrova, osobito u ruralnim sredinama UPRAVLJANJE RAZVOJEM - Neuravnotežen regionalni razvoj, dijelovi Županije zaostaju u razvoju - Izražena podjela između grada i sela, velike razlike u standardu života i mogućnostima privređivanja - Još uvijek nedostatno znanje i iskustvo u JLS-ima, institucijama i nevladinom sektoru za pripremu razvojnih i EU projekata - Neinformatizirane usluge lokalne i regionalne uprave - Nedovoljno sređena prostorno-planska dokumentacija
MOGUĆNOSTI PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ I INFRASTRUKTURA Nastavak provedbe programa izgradnje infrastrukture uz korištenje sredstava nacionalnih programa i pretpristupnih fondova EU za: - završetak izgradnje autoceste Gradec-mađarska granica, Podravske magistrale (Varaždin - Ilok) i drugog kolosijeka željezničke pruge Rijeka-mađarska granica, te izgradnju kontejnerskog terminala u željezničkom čvoru Koprivnica - poboljšanje kvalitete postojeće prometne	PRIJETNJE PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ I INFRASTRUKTURA - Prometna izoliranost uslijed nezavršetka izgradnje brze prometnice u cestovnom (autocesta Gradec-mađarska granica) i Podravske magistrale (Varaždin - Ilok), a u željezničkom prometu drugog kolosijeka pruge Rijeka-mađarska granica, te neizgrađenosti kontejnerskog terminala u željezničkom čvoru Koprivnica – nedovoljni izvori financiranja na nacionalnoj razini

infrastrukture i sigurnosti prometa na cestama - kvalitetnije vrednovanje i poboljšanje sustava gospodarenja mineralnim sirovinama, te razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije - razvoj sustava vodoopskrbe, odvodnje, pročišćavanja otpadnih voda i navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta - daljnji razvoj sustava gospodarenja otpadom (oporabe i reciklaže iskoristivih otpadnih materijala u materijalne i energetske svrhe) - razvoj cjelovitog županijskog informacijskog sustava zaštite okoliša i prirode, te uspostava organiziranog monitoringa - korištenje prirodne i kulturne baštine za razvoj kulture i turizma, posebice ruralnog turizma, te gospodarstva u cjelini	- Nedostatak financijskih sredstava na nacionalnoj razini za financiranje realizacije kapitalnih investicija - Nastavljanje i povećavanje onečišćavanja na uzvodnim područjima Drave – neodgovarajuće pročišćavanje voda i zbrinjavanje otpada - Nastavak i jačanje uzurpiranja prostora suprotno razvojnim interesima i interesima stanovništva zbog nepoštivanja zakona i neadekvatnih propisa i pritisaka izvan Županije - Ugroženost prirodnih područja nedostatkom/neprovođenjem planova upravljanja u zaštićenim dijelovima prirode
<u>GOSPODARSTVO</u> Iskorištavanje sve većih mogućnosti nacionalnih programa, programa EU i drugih programa, kao i privatnih sredstava za: - jačanje konkurentnosti i rast izvozno orijentiranih poduzetnika, kao i jačanje investicijskog okruženja unapređenjem promidžbe gospodarstva Županije i privlačenjem domaćih i stranih investicija - povezivanje gospodarskih subjekata (klasteri), te daljnje jačanje već započete inicijative povezivanja malih gospodarskih subjekata sa srednjim i velikim (npr. s Podravkom d.d.) - jačanje poduzetničke i tehnološke infrastrukture - stvaranje jamstvenog fonda za potporu gospodarskim aktivnostima u suradnji s HAMAG-om i HBOR-om - jačanje sustava obrazovanja i cjeloživotnog obrazovanja i usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada - specijalizaciju i komercijalizaciju poljoprivrede, jačanje komercijalnih proizvođača (udruživanje poljoprivrednih proizvođača, razvoj ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje, edukaciju poljoprivrednih proizvođača) - stavljanje u funkciju državnog poljoprivrednog zemljišta	<u>GOSPODARSTVO</u> - Neadekvatna porezna politika – razvoj sive ekonomije - Globalna gospodarska kriza - Spora provedba nacionalnog programa za oporavak gospodarstva - Spora provedba nacionalne politike konkurentnosti - Odljev stručnih i visoko obrazovanih kadrova u veće gospodarske centre - Pad investicija u velikom i srednjem poduzetništvu zbog smanjene gospodarske aktivnosti uslijed gospodarske krize - Jaka i sve veća konkurencija proizvođača iz EU u poljoprivredi, prerađivačkoj industriji i trgovini, uvoz robe sumnjive kvalitete

- sustavnu edukaciju dionika u turizmu i izgradnju i razvoj smještajnih kapaciteta - aktiviranje i razvoj postojećih turističkih resursa (ruralni, lovni i ribolovni turizam, vinski turizam, seoski turizam, wellness turizam, planinarenje, promatranje ptica, gastroturizam, biciklizam, izletnički, tranzitni i ruralni turizam) - brendiranje Županije kao prepoznatljive turističke destinacije, jačanje marketinške promidžbe Županije i njezine turističke ponude	
<u>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</u> Iskorištavanje sve većih mogućnosti nacionalnih programa, programa EU-a i drugih programa te privatnih sredstava za: - poboljšanje uvjeta za održavanje nastave u osnovnom i srednjem školstvu - izgradnja i opremanje objekata - jačanje sustava visokoškolskog obrazovanja uspostavom sveučilišnog kampusa u Koprivnici, te daljnje jačanje Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima - promidžbu i jačanje sustava cjeloživotnog učenja - jačanje kapaciteta i infrastrukture civilnog društva za sudjelovanje u razvoju Županije, daljnji razvoj i jačanje tehničke i športske kulture - jačanje preventivnih mjera i programa usmjerenih na smanjenje mortaliteta posebice radno aktivnog stanovništva, te smanjenje broja osoba s invaliditetom - integrirati zdravstvenu uslugu palijativne skrbi i skrbi za kronične bolesnike u redovni zdravstveni sustav - razvoj različitih socijalnih usluga za vulnerabilne skupine i članove njihovih obitelji u cilju prevencije institucionalizacije istih (djeca s poremećajima u ponašanju, djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi, psihički bolesne osobe, starije i nemoćne osobe, ovisnici) - daljnje uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u zdravstvenoj usluzi	<u>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</u> - Državni nacionalni obrazovni programi ne odražavaju specifičnosti regija - Zadržavanje postojećeg načina financiranja, bez daljnje decentralizacije funkcija i financijskih sredstava u zdravstvenom sustavu - Nedovoljna horizontalna i vertikalna koordinacija pojedinih aktera u sustavu socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja i zdravstva
<u>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</u> Iskorištavanje sve većih mogućnosti nacionalnih programa, programa EU-a i drugih programa, te	<u>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</u> - Zadržavanje postojeće fiskalne politike, koja usporava i koči lokalne investicije i razvoj

privatnih sredstava za: - daljnje jačanje institucija i jedinica lokalne i regionalne samouprave za upravljanje razvojem - razvoj prekogranične i međužupanijske suradnje radi tehnološkog razvoja, pristupa tržištu, organizacije i jačanja ljudskih resursa - jačanje kapaciteta na svim razinama za korištenje sredstava fondova EU-a za financiranje razvojnih projekata	- Neprovođenje ili usporavanje procesa decentralizacije - Administrativne barijere realizacije investicija

IV. RAZVOJNA VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE

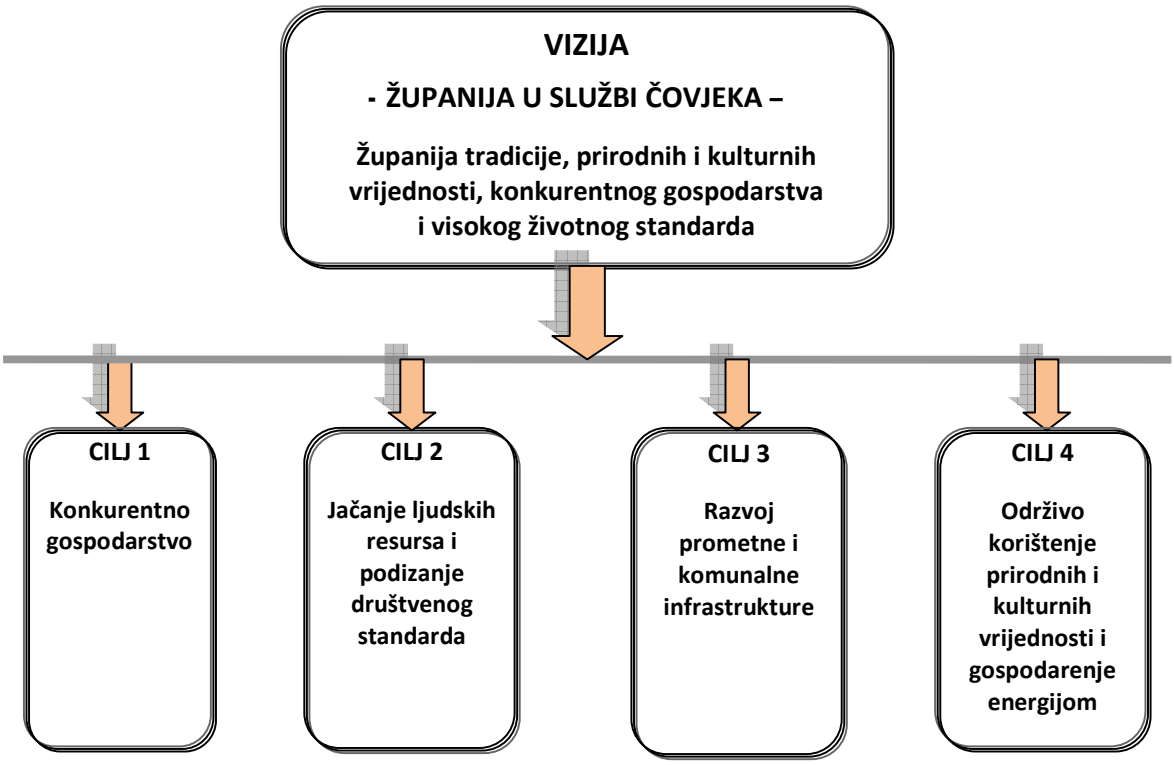

STRATEŠKI CILJ 1 – KONKURENTNO GOSPODARSTVO

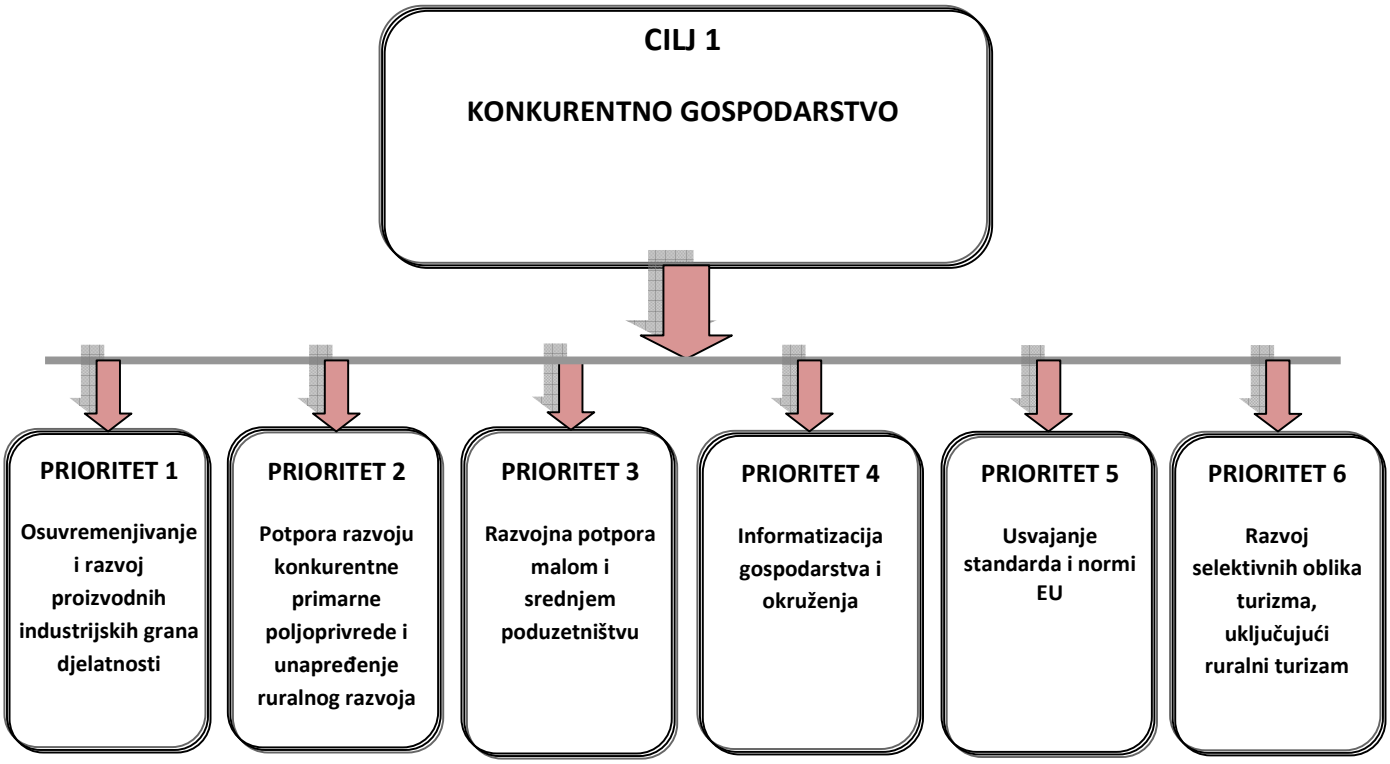

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERA
1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO	1-1 Osuvremenjivanje i razvoj proizvodnih industrijskih grana djelatnosti	1-1-1 Potpora rastu izvozno orijentiranih i drugih proizvodnji kroz korištenje inovacija, novih tehnologija i suvremene organizacije
		1-1-2 Razvoj tehnološke infrastrukture radi kreiranja novih proizvoda i usluga veće dodane vrijednosti
		1-1-3 Poticanje poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata unutar Županije i u regiji
		1-1-4 Marketinška potpora razvoju gospodarstva
	1-2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-1 Okrupnjavanje posjeda
		1-2-2 Udruživanje poljoprivrednika
		1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi
		1-2-4 Izgradnja sustava navodnjavanja
		1-2-5 Razvoj integrirane i ekološke proizvodnje
		1-2-6 Cjeloživotno obrazovanje poljoprivrednih proizvođača i informatizacija njihovog

		poslovanja
		1-2-7 Marketinška potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava, brendiranje i promidžba autohtonih proizvoda
		1-2-8 Unapređenje i razvoj osnovne infrastrukture u ruralnim područjima
	1-3 Razvojna potpora malom i srednjem poduzetništvu	1-3-1 Unapređenje preduvjeta za domaća i strana ulaganja u poslovne zone
		1-3-2 Jačanje institucionalne i tehnološke podrške razvoju poduzetništva
		1-3-3 Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti
	1-4 Informatizacija gospodarstva i okruženja	1-4-1 Razvoj e-regionalne i lokalne uprave
		1-4-2 Jačanje uporabe IT u poslovnom komuniciranju i poslovanju
	1-5 Usvajanje standarda i normi EU	1-5-1 Tehnička potpora i edukacija uvođenju standarda i normi EU
		1-5-2 Unapređenje sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga
	1-6 Razvoj selektivnih oblika turizma, uključujući ruralni turizam	1-6-1 Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude
		1-6-2 Stručno usavršavanje poduzetnika i zaposlenika u turizmu

PRIORITET: 1-1 OSUVREMENJIVANJE I RAZVOJ PROIZVODNIH INDUSTRIJSKIH GRANA DJELATNOSTI

STRATEŠKI CILJ	1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO
PRIORITET	1-1 OSUVREMENJIVANJE I RAZVOJ PROIZVODNIH INDUSTRIJSKIH GRANA DJELATNOSTI
MJERA	1-1-1 Potpora rastu izvozno orijentiranih i drugih proizvodnji kroz korištenje inovacija, novih tehnologija i suvremene organizacije
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećati konkurentnost gospodarstva poticanjem izvozno orijentiranih djelatnosti. Cilj: doprinijeti povećanju konkurentnosti i dodane vrijednosti županijskog gospodarstva razvojem gospodarstva zasnovanog na inovacijama, suvremenim tehnologijama i znanju, a kroz izradu programa potpora.

SADRŽAJ	Analiza trenutnog stanja na području inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu KKŽ. Izrada programa potpora za poticanje i nagrađivanje na području inovacija, zatim programa za poticanje zaštite intelektualnog vlasništva, izvozno orijentiranih djelatnosti, te komercijalizacije inovacija.
REZULTAT	Izrađen Program potpora za komercijalizaciju inovacija. Izrađen Program potpora za edukaciju i osposobljavanje zaposlenika za nove tehnologije. Primjena novih tehnologija i inovacija.
RAZVOJNI UČINAK	Uspostavljena suradnja između znanstvenih institucija, akademske zajednice i inovativnih poduzetnika i gospodarskih subjekata, jačanje izvoza zasnovanog na konkurentnosti domicilnog proizvoda.
NOSITELJI	MINGORP i ostala nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA Razvojna agencija, HOK OK KKŽ, HGK ŽK KC, visokoobrazovne institucije u RH, gospodarski subjekti na području KKŽ.
KORISNICI	Gospodarski subjekti na području KKŽ.
INDIKATORI	Postotno povećanje nominalnog iznosa dodane vrijednosti (DV). Postotak povećanja efikasnosti intelektualnog kapitala.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: državni proračun 50%, sredstva EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-1 OSUVREMENJIVANJE I RAZVOJ PROIZVODNIH INDUSTRIJSKIH GRANA DJELATNOSTI**
MJERA	**1-1-2 Razvoj tehnološke infrastrukture radi kreiranja novih proizvoda i usluga veće dodane vrijednosti**

SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: razvoj tehnološke infrastrukture radi kreiranja novih proizvoda i usluga veće dodane vrijednosti podrškom intenzivnijem i sustavnijem korištenju znanja, inovacija i tehnologije. Cilj: omogućiti razvoj i povezivanje institucija, tehnoloških centara, parkova i inkubatora, te podršku intenzivnijem korištenju znanja i inovacija i tehnološkog razvoja od strane malih i srednjih poduzetnika koji nisu u mogućnosti sami organizirati istraživanje i razvoj.
SADRŽAJ	Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba, planiranje i osnivanje tehnoloških centara i parkova, osiguravanje ljudskih resursa, povezivanje/umrežavanje/razmjena iskustava sa sličnim institucijama u susjednim županijama i u EU.
REZULTAT	Osigurana koncentracija i povezanost između tvrtki i institucija za istraživanje i razvoj za provedbu razvojno tehnoloških projekata.
RAZVOJNI UČINAK	Korištenje višeg stupnja tehnološkog razvoja u svrhu povećanja konkurentnosti gospodarstva na domaćem i stranom tržištu.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA Razvojna agencija, HOK OK KKŽ, HGK ŽK KC, visokoobrazovne institucije u RH.
KORISNICI	Visokoobrazovne institucije, gospodarski subjekti, inovatori na području KKŽ.
INDIKATORI	Broj novih potpornih institucija za tehnološki razvoj.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: proračun KKŽ i JLS-a 30%, fondovi EU 70%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO
PRIORITET	**1-1 OSUVREMENJIVANJE I RAZVOJ PROIZVODNIH INDUSTRIJSKIH GRANA DJELATNOSTI**
MJERA	**1-1-3 Poticanje poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata unutar županije i u regiji**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: poticanje poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata radi unapređenja poslovanja i povećanja vlastite i zajedničke konkurentnosti. Cilj: osnivanje i razvoj klastera, zadruga i drugih oblika poslovnog, razvojnog, tehnološkog i drugog povezivanja, a u svrhu postizanja veće konkurentnosti gospodarstva, razvoja malog i srednjeg poduzetništva i izgradnje poticajnog investicijskog okruženja.
SADRŽAJ	Osnivanje klastera, razvoj konzorcija, zadruga i kooperantskih odnosa. Osnivanje klastera obuhvaća: izradu analize potencijala za osnivanje klastera, pokretanje inicijativa za osnivanje klastera, informiranje i edukaciju o djelovanju i razvoju klastera, povezivanje s drugim inicijativama za osnivanje klastera (međužupanijskim i međuregionalnim), povezivanje županija i europskih regija radi gospodarske suradnje i transfera znanja i iskustava u razvoju klastera, poticanje razvoja klastera. Razvoj konzorcija i kooperantskih odnosa usmjeren je na poticanje i jačanje povezivanja malih i srednjih tvrtki s velikim tvrtkama.
REZULTAT	Osnovani sektorski klasteri, te razvijeni kooperantski odnosi između SME-a i velikih tvrtki.
RAZVOJNI UČINAK	Povećana razina znanja i motiviranost poduzetnika za poslovna povezivanja. Porast razine gospodarske konkurentnosti Županije temeljem efektivnosti poslovnog povezivanja poduzetnika. Rast tržišta prodaje i smanjenje troškova poslovanja.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, PORA Razvojna agencija, HOK OK KKŽ, HGK ŽK KC, Turistička zajednica KKŽ, obrazovne institucije u RH, gospodarski subjekti.
KORISNICI	Gospodarski subjekti, sveukupno stanovništvo na području KKŽ.

INDIKATORI	Broj osnovanih klastera, zadruga, realiziranih kooperantskih odnosa.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	1.000.000,00 kn: MINGORP 40%, proračuni JLS-a 10%, EU fondovi 40%, vlastita sredstva gospodarskih subjekata 10%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-1 OSUVREMENJIVANJE I RAZVOJ PROIZVODNIH INDUSTRIJSKIH GRANA DJELATNOSTI**
MJERA	**1-1-4 Marketinška potpora razvoju gospodarstva**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: marketinška promidžba gospodarstva Županije. Cilj: marketinška promidžba županijskog gospodarstva s ciljem marketinške promidžbe poduzetnika i poticanja gospodarskih aktivnosti na području Županije, te brendiranje Županije.
SADRŽAJ	Izrada brenda Županije. Definiranje koncepta zajedničkog marketinga, izrada Marketinškog plana i njegova provedba s akcijskim programom unapređenja postojećih marketinških programa u Županiji radi postizanja sinergije u jačanju prepoznatljivosti i konkurentnosti cjelokupnog gospodarstva, te snižavanja ukupnih troškova pojedinačnog djelovanja. Aktivnosti privlačenja ulaganja u Županiju kroz promociju (komparativnih) prednosti. Poboljšanje i konkretizacija međužupanijske suradnje i povezivanja u široj regiji. Promidžba gospodarstva KKŽ – sajmovi i sl.
REZULTAT	Prepoznatljivost Koprivničko-križevačke županije kao županije tradicije, prirodnih i kulturnih vrijednosti, konkurentnog gospodarstva i visokog životnog standarda.
RAZVOJNI UČINAK	Marketinške aktivnosti u funkciji jačanja gospodarskih aktivnosti, povećanja broja novih investicija i brendiranje proizvoda sa svrhom postizanja veće

	dodane vrijednosti na tržištu. Prepoznatljivost Županije.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA Razvojna agencija, HOK OK KKŽ, HGK ŽK KC.
KORISNICI	Poduzetnici, gospodarska udruženja, poduzetnički centri i razvojne agencije, inkubatori.
INDIKATORI	Broj izlagača i posjetitelja, broj potpisanih ugovora o poslovnoj suradnji, broj realiziranih ulaganja u Županiji.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	2.250.000,00 kn: proračun KKŽ i JLS-a 77%, fondovi EU 23%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA**
MJERA	**1-2-1 Okrupnjavanje posjeda**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: učinkovitija i konkurentnija poljoprivredna proizvodnja. Cilj: okrupnjavanjem posjeda doprinijeti unapređenju poljoprivredne proizvodnje - bolje iskorištenje poljoprivredne mehanizacije, smanjenje troškova proizvodnje, specijalizacija poljoprivredne proizvodnje, uklanjanje prepreka razvoju poljoprivrede koju u Županiji karakteriziraju mali, usitnjeni i rascjepkani posjedi.
SADRŽAJ	Analiza stanja i potreba, priprema i uključivanje u pilot-programe provedbe ukupnog procesa okrupnjavanja zemljišta u KKŽ i aktivnosti usmjerene na

	podizanje razine svijesti i motivacije poljoprivrednih proizvođača (vlasnika poljoprivrednih zemljišta) o potrebi okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta.
REZULTAT	Smanjena rascjepkanost zemljišta, okrupnjeni i povećani posjedi, smanjeni troškovi poljoprivredne proizvodnje.
RAZVOJNI UČINAK	Učinkovitija i konkurentnija poljoprivredna proizvodnja (smanjenje troškova proizvodnje, specijalizacija proizvodnje), te povećanje poljoprivredne proizvodnje u kvantitativnom i kvalitativnom obliku. Dugoročan pozitivan utjecaj na demografske promjene u smislu smanjenja odlaska ljudi iz poljoprivrednog i ruralnog područja, olakšana izrada planova zaštite prirode i okoliša i realizacija infrastrukturnih projekata (ceste).
NOSITELJI	Agencija za poljoprivredno zemljište, Koprivničko-križevačka županija, Hrvatska poljoprivredna komora, Udruge poljoprivrednih proizvođača.
KORISNICI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge i klasteri.
INDIKATORI	Povećanje okrupnjenog posjeda u KKŽ za 20%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	2.000.000,00 kn: nadležno ministarstvo 12 %, proračun KKŽ 8 %, proračuni JLS-a 5%, poljoprivredne zadruge/klasteri i komercijalni poljoprivredni proizvođači 75%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA**
MJERA	**1-2-2 Udruživanje poljoprivrednika**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: postizanje učinkovitije i konkurentnije poljoprivredne proizvodnje.

	Cilj: potaknuti i ubrzati procese udruživanja poljoprivrednika u zadruge i druge oblike udruživanja.
SADRŽAJ	Poticanje i edukacija poljoprivrednih proizvođača o udruživanju i osnivanju zadruga/klastera s ciljem unapređenja poljoprivredne proizvodnje, poboljšanja kvalitete proizvoda, povećanja konkurentnosti i poboljšanja položaja malih proizvođača na tržištu, njihovog plasmana proizvoda na tržište, te uvođenje i jačanje regionalnih izvornih proizvoda.
REZULTAT	Smanjeni troškovi poljoprivredne proizvodnje, mogućnost nabave jeftinijih inputa u proizvodnji, te olakšana prodaja i stvaranje robnih marki.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje.
NOSITELJI	Hrvatska poljoprivredna komora, Koprivničko-križevačka županija, PORA Razvojna agencija, Udruge poljoprivrednih proizvođača, zadruge i njihovi savezi.
KORISNICI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge i klasteri.
INDIKATORI	Povećan broj novo osnovanih poljoprivrednih zadruga i klastera u KKŽ za 10%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	1.000.000,00 kn: nadležna ministarstva 20%, proračun KKŽ 17%, proračuni JLS-a 5%, komercijalni poljoprivredni proizvođači i poljoprivredne zadruge/klasteri 58%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA**
MJERA	**1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u**

	poljoprivredi
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećanje učinkovitije i konkurentnije poljoprivredne proizvodnje. Cilj: ubrzanje i unapređenje već započetih procesa specijalizacije i jačanja komercijalnih proizvođača u poljoprivredi, zatim u proizvodnji radno-intenzivnih kultura (višegodišnji nasadi, ekološka proizvodnja) i osobito u stočarstvu (razvoj sirana).
SADRŽAJ	Analiza stanja komercijalne poljoprivredne proizvodnje, unapređenje uvjeta za ulaganje u izgradnju suvremenih poljoprivrednih i stočarskih kapaciteta, poboljšanje i širenje programa za stjecanje stručnih znanja, osnivanje poljoprivrednog inkubatora i korištenje novih tehnologija i suvremene organizacije, te stvaranje i razvoj regionalnih izvornih proizvoda.
REZULTAT	Specijalizirana komercijalna poljoprivredna gospodarstva.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje poljoprivredne proizvodnje u kvantitativnom i kvalitativnom obliku, te unapređenje već započetih procesa specijalizacije i jačanja komercijalnih poljoprivrednih proizvođača, posebice u proizvodnji radno-intenzivnih kultura.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, Hrvatska poljoprivredna komora, komercijalni poljoprivredni proizvođači, istraživačke i visokoškolske ustanove u RH.
KORISNICI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge i klasteri.
INDIKATORI	Povećanje specijalizirane poljoprivredne proizvodnje u KKŽ za 30%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	10.000.000,00 kn: nadležna ministarstva 40%, proračun KKŽ 37%, proračuni JLS-a 5%, poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge/klasteri 18%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO
PRIORITET	1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA
MJERA	1-2-4 Izgradnja sustava navodnjavanja
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećanje učinkovitije i konkurentnije poljoprivredne proizvodnje Cilj: razvoj intenzivne poljoprivredne proizvodnje (industrijska biljna proizvodnja, povrtlarstvo, voćarstvo i vinogradarstvo), uz povećanje kvantitete i kvalitete proizvodnje.
SADRŽAJ	Nakon izrađenog Plana navodnjavanja Koprivničko-križevačke županije, te potrebnih idejnih projekata sustava navodnjavanja (idejnog projekta akumulacije Sirova Katalena), proces ishođenja lokacijskih i građevinskih dozvola s geodetskim elaboratom parcelacije na osnovu prijedloga vanjske granice inundacijskog pojasa za javno vodno dobro i vodno dobro, izrada revizije glavnog projekta, Glavni projekt sustava i akumulacije, te izrada Studije izvodljivosti za pilot projekt navodnjavanja „Koljak“.
REZULTAT	Podnesena aplikacija za financiranje gradnje, izgrađena akumulacija i sustav glavne kanalske mreže, ishođena upor abna dozvola i korištenje sustava navodnjavanja na površini od 500 hektara.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje ratarske, povrtlarske i voćarske proizvodnje u kvantiteti i kvaliteti , povećanje dohodovnosti primarne poljoprivrede, supstitucija uvoza, osiguranje sirovina za prehrambenu industriju.
NOSITELJI	Hrvatske vode i Koprivničko-križevačka županija.
KORISNICI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači, vlasnici poljoprivrednog zemljišta (poljoprivredne zadruge: Đurđevac i Kalinovac).
INDIKATORI	Površine uključene u sustav navodnjavanja nakon izgradnje sustava.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	800.000,00 kn za završetak izrade projektne dokumentacije: Hrvatske vode 50%, proračun KKŽ 50%.

RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA**
MJERA	**1-2-5 Razvoj integrirane i ekološke proizvodnje**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećanje učinkovitije i konkurentnije poljoprivredne proizvodnje. Cilj: edukacija poljoprivrednih proizvođača kao i potrošača o integriranoj i ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji, poticati primjenu principa integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje.
SADRŽAJ	Analiza postojeće ekološke proizvodnje. Kontinuirana edukacija poljoprivrednih proizvođača o prednostima integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje, promocija i izrada programa poticanja razvoja ekološke i integrirane proizvodnje.
REZULTAT	Stvoreni kvalitetni preduvjeti za razvoj ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje.
RAZVOJNI UČINAK	Poljoprivredna proizvodnja uz uravnoteženu primjenu agrotehničkih mjera i uvažavanje ekonomskih, ekoloških i toksikoloških čimbenika, pri čemu se kod jednakog ekonomskog učinka prednost daje ekološki i toksikološki prihvatljivim mjerama.
NOSITELJI	Hrvatska poljoprivredna komora, Koprivničko-križevačka županija, JLS, komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge/klasteri.
KORISNICI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge i klasteri.

INDIKATORI	Broj komercijalnih poljoprivrednih proizvođača u sustavu integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	1.000.000,00 kn: nadležno ministarstvo 30%, proračun KKŽ 20%, proračuni JLS-a 5%, komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne zadruge/klasteri 45%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA**
MJERA	**1-2-6 Cjeloživotno obrazovanje poljoprivrednih proizvođača i informatizacija njihovog poslovanja**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećanje učinkovitije i konkurentnije poljoprivredne proizvodnje. Cilj: poticanje cjeloživotnog obrazovanja poljoprivrednih proizvođača s ciljem stjecanja novih znanja i primjene novih tehnologija. Povećati kvantitetu i konkurentnost poljoprivredne proizvodnje. Poticanje korištenja informatičkih tehnologija u poslovanju i poslovnom komuniciranju što će doprinijeti stjecanju znanja i iskustava neophodnih za približavanje EU standardima poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji.
SADRŽAJ	Razvoj i provedba programa edukacije, treninga o novim dostignućima, znanjima i tehnologijama u poljoprivrednoj proizvodnji. Razvoj programa poticanja informatizacije poslovanja komercijalnih poljoprivrednih proizvođača, poljoprivrednih zadruga i klastera s ciljem lakše implementacije i prilagodbe uvjetima na EU tržištu.
REZULTAT	Unaprijeđena znanja i razvijene nove vještine poljoprivrednih proizvođača. Informatizirano poslovanje poljoprivrednih proizvođača.

RAZVOJNI UČINAK	Povećana poljoprivredna proizvodnja u kvantitativnom i kvalitativnom obliku kroz novostečena znanja i vještine poljoprivrednih proizvođača.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, Hrvatska poljoprivredna komora, komercijalni poljoprivredni proizvođači, istraživačke i visokoškolske ustanove u RH.
KORISNICI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge i klasteri.
INDIKATORI	Razvijeni novi edukacijski programi, povećan broj korisnika edukacija, povećan broj poljoprivrednih gospodarstava koja koriste informatičke tehnologije u poslovanju.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: nadležna ministarstva 20%, Hrvatska poljoprivredna komora 28%, proračun KKŽ 17%, proračuni JLS-a 10%, komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge/klasteri 25%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA**
MJERA	**1-2-7 Marketinška potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava, brendiranje i promidžba autohtonih proizvoda**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećanje učinkovitije i konkurentnije poljoprivredne proizvodnje. Cilj: unaprijediti postojeće marketinške programe u Koprivničko-križevačkoj županiji radi postizanja sinergije u jačanju prepoznatljivosti i konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda. Zaštita i promocija tradicijskih autohtonih proizvoda.
SADRŽAJ	Izrada programa marketinških aktivnosti s ciljem kvalitetnije promocije poljoprivrednih proizvoda Županije. Informiranje, savjetovanje, motiviranje, te

	edukacija poljoprivrednih proizvođača o načinima proizvodnje, prodaje i kontrole. Promocija i brendiranje autohtonih proizvoda.
REZULTAT	Prepoznatljivost i brendiranost autohtonih proizvoda Koprivničko-križevačke županije u širem okruženju. Razvijen jedinstven Županijski znak/oznaka kvalitete s pripadajućom kvalitetom, standardima i certifikacijskim sustavom.
RAZVOJNI UČINAK	Marketinške aktivnosti u funkciji jačanja Županijske poljoprivredne proizvodnje stvaranjem većeg broja zaštićenih autohtonih proizvoda i prepoznatljivih brendova.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA Razvojna agencija, Turističke zajednice u KKŽ, komercijalni poljoprivredni proizvođači, istraživačke i visokoškolske ustanove u RH.
KORISNICI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge i klasteri.
INDIKATORI	Povećan broj korisnika potpora za marketinšku promociju za 20%, povećan broj zaštićenih autohtonih proizvoda, povećan broj brendova, povećan broj proizvoda s oznakom Županijske markice kvalitete.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	1.000.000,00 kn: nadležna ministarstva 30%, Hrvatska poljoprivredna komora 15%, proračun KKŽ 28%, proračuni JLS-a 5%, HGK ŽK KC 5%, HOK OK KKŽ 5%, istraživačke i visokoobrazovne ustanove u RH, 7% komercijalni poljoprivredni proizvođači, poljoprivredne zadruge/klasteri 5%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-2 POTPORA RAZVOJU KONKURENTNE PRIMARNE POLJOPRIVREDE I UNAPREĐENJE RURALNOG RAZVOJA**
MJERA	**1-2-8 Unapređenje i razvoj osnovne infrastrukture u ruralnim područjima**

SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: diversifikacija i razvoj ruralnih aktivnosti u ruralnom području KKŽ. Cilj: stvaranje boljih životnih uvjeta u ruralnim područjima poboljšanjem ruralne infrastrukture i promicanjem poslovnih aktivnosti.
SADRŽAJ	Izrada strateškog dokumenta-strategije ruralnog razvoja KKŽ kao smjernica za unapređenje ruralnog razvoja u KKŽ. Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture, što uključuje: projektiranje i izgradnju nove infrastrukture u ruralnim područjima, kao i modernizaciju i unapređenje postojeće infrastrukture (gradnja i/ili adaptacija lokalnih nerazvrstanih cesta, gradnja i/ili adaptacija protupožarnih putova s elementima šumske ceste, gradnja i/ili adaptacija kanalizacijskih sustava i sustava za pročišćavanje otpadnih voda, gradnja i/ili rekonstrukcija toplana koje koriste organski otpad), a koji su od značaja za jedinice lokalne samouprave u ruralnim područjima KKŽ.
REZULTAT	Unaprijeđena infrastruktura u ruralnim područjima. Unaprijeđene gospodarske aktivnosti u ruralnim područjima.
RAZVOJNI UČINAK	Smanjena depopulacija, povećanje atraktivnosti života i rada u ruralnim područjima, povećana gospodarska aktivnost u ruralnim područjima.
NOSITELJI	JLS, poslovni subjekti.
KORISNICI	JLS, sveukupno stanovništvo ruralnih područja u KKŽ.
INDIKATORI	Broj km novoizgrađenih ili obnovljenih nerazvrstanih cesta, broj novih kućanstava u ruralnim područjima priključenih na sustav odvodnje i pročišćavanja voda, broj novoizgrađenih šumskih prosjeka, broj objekata koji koristi biomasu kao izvor toplinske energije, broj objekata za proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda koji zadovoljavaju EU standarde, broj novih poslovnih subjekata u ruralnim područjima KKŽ.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: proračuni JLS-a 5%, sredstva EU 95%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 1-3 RAZVOJNA POTPORA MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU

STRATEŠKI CILJ	1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO
PRIORITET	**1-3 RAZVOJNA POTPORA MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU**
MJERA	**1-3-1 Unapređenje preduvjeta za domaća i strana ulaganja u poslovne zone**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: stavljanje u funkciju poslovnih zona radi realizacije novih investicija. Cilj: realizacija „Green field“ investicija i otvaranje novih radnih mjesta. Opremanje poslovnih zona komunalnom infrastrukturom. Marketinška promocija zona radi privlačenja ulagača. Jačanje investicijske klime – razvoj organiziranog sustava podrške investitorima.
SADRŽAJ	Daljnja izgradnja prometne i komunalne infrastrukture, te ostalih infrastrukturnih objekata u definiranim poslovnim zonama na području Županije, provođenje analize ciljnih skupina potencijalnih ulagača u široj regiji koja obuhvaća i susjedne županije i inozemstvo, izrada marketinškog plana i plana aktivnosti za privlačenje potencijalnih ulagača uz provedbu „outreach“ kampanja i javnog zagovaranja investicija na području izgradnje poslovnih zona, realizacija kontinuiranih poslovnih kontakata s investitorima nakon realizacije ulaganja.
REZULTAT	Poslovne zone opremljene kompletnom prometnom i komunalnom infrastrukturom za gradnju gospodarskih objekata, popunjene izgrađenim nekretninama za gospodarsku djelatnost, izrađena marketinška strategija i planovi promocije ulaganja u poslovnim zonama.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje gospodarske aktivnosti, realizirana nova radna mjesta. Povećanje broja gospodarskih subjekata u zonama. Rast prihoda županijskog gospodarstva. Jačanje fiskalnih kapaciteta proračuna JLS.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA Razvojna agencija, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ, Poduzetnički centri.
KORISNICI	JLS, gospodarski subjekti i investitori u poduzetničke zone.

INDIKATORI	Povećanje broja novih ulagača u poslovne zone, povećanje broja gospodarskih subjekata koji posluju u zonama. Povećanje broja zaposlenih u zonama.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	9.150.000,00 kn: MINGORP 50%, proračun KKŽ 10%, proračuni JLS-a 40%, sukladno Planu poduzetničkih zona KKŽ za razdoblje 2008-2012.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-3 RAZVOJNA POTPORA MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU**
MJERA	**1-3-2 Jačanje institucionalne i tehnološke podrške razvoju poduzetništva**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: daljnji razvoj i jačanje postojećih potpornih institucija za unapređenje poduzetništva u Županiji. Cilj: uvođenje novih programa potpore poduzetnicima, unapređenje usluga servisa poduzetnicima. Unapređenje rada postojećih potpornih institucija. Osnivanje novih poduzetničkih inkubatora i unapređenje rada postojećih, osnivanje novih tehnoloških parkova.
SADRŽAJ	Provedba analize stanja i potreba za razvoj poduzetništva. Unapređenje rada postojećih potpornih institucija - usvajanje novih znanja i kompetencija zaposlenih. Razvoj novih programa potpore poduzetništvu. Jačanje povezanosti s državnim institucijama i međunarodnim organizacijama. Umrežavanje i razmjena iskustva organizacija institucionalne podrške poduzetništvu.
REZULTAT	Uspostavljen cjelovit servis za poduzetnike u svrhu podrške gospodarstvu.
RAZVOJNI UČINAK	Jačanje dostupnosti usluga poduzetnicima i njihove kvalitete prema zahtjevima gospodarstva. Konkurentno poslovanje poduzetnika.

NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA Razvojna agencija, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ, Poduzetnički centri, udruženja poduzetnika.
KORISNICI	Obrtnici, mali i srednji poduzetnici.
INDIKATORI	Broj korištenih usluga u institucionalnoj podrški poduzetnicima povećan za 30%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	15.000.000,00 kn: MINGORP 15%, proračun KKŽ 55%, proračuni JLS-a 15%, EU fondovi 15%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-3 RAZVOJNA POTPORA MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU**
MJERA	**1-3-3 Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: uvođenje novih financijskih instrumenata pomoću kojih će se dodatno poduprijeti razvoj poduzetništva. Cilj: olakšati poduzetnicima pokretanje poslovanja i unapređenje postojećeg poslovanja.
SADRŽAJ	Razrada regionalne garancijske sheme i povezivanje iste s HAMAG-om. Pribavljanje financijskih sredstava za rad Županijskog fonda za financiranje razvoja gospodarstva. Povezivanje s drugim potpornim institucijama u KKŽ i šire. Izrada programa za subvencioniranje troškova izrade dokumentacije za izgradnju gospodarskih građevina. Izrada programa za subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite.

REZULTAT	Smanjeni rizici financiranja malih i srednjih tvrtki. Veća dostupnost financijskih sredstava malim i srednjim poduzetnicima. Povećanje investicija malih i srednjih poduzetnika.
RAZVOJNI UČINAK	Nove investicije na području KKŽ. Profitabilni rezultati poslovanja poduzetnika. Jačanje konkurentnosti gospodarstva Županije. Povećanje fiskalnog kapaciteta JLS i Županije
NOSITELJI	MINGORP, Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA Razvojna agencija, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ.
KORISNICI	Mali i srednji poduzetnici.
INDIKATORI	Povećan broj korisnika subvencioniranih kredita, povećan iznos vrijednosti subvencija.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	18.000.000,00 kn: MINGORP 20%, proračun KKŽ 30%, kreditna sredstva banaka 30%, garantni fondovi 20%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 1-4 INFORMATIZACIJA GOSPODARSTVA I OKRUŽENJA

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-4 INFORMATIZACIJA GOSPODARSTVA I OKRUŽENJA**
MJERA	**1-4-1 Razvoj e-regionalne i lokalne uprave**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: u potpunosti informatizirati rad jedinica županijske i lokalne samouprave. Cilj: uspostava i umrežavanje sustava koji će građanima i poslovnim subjektima omogućiti komunikaciju s lokalnom samoupravom, korištenje niza njezinih usluga putem interneta.

SADRŽAJ	Prilagodba procedura potrebama informatizacije, redovito softversko i hardversko opremanje županijske uprave i lokalne samouprave, edukacija djelatnika, umrežavanje jedinica regionalne i lokalne samouprave, internetizacija sadržaja i usluga regionalne i lokalne samouprave.
REZULTAT	Smanjene administrativne prepreke u korištenju e-regionalne i lokalne uprave, racionalizirani administrativni postupci, pripremljene i pružene moderne elektroničke usluge koje će omogućiti bolju kvalitetu života, stvorena uprava po mjeri korisnika.
RAZVOJNI UČINAK	Osposobljeni službenici i korisnici usluga elektroničke uprave, uspješna primjena informacijsko-komunikacijske tehnologije, povećana razina dostupnosti elektroničkih usluga JLS i Županije.
NOSITELJI	Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Koprivničko-križevačka županija, JLS.
KORISNICI	Službenici u JLS, Županiji, sveukupno stanovništvo u KKŽ, gospodarski subjekti.
INDIKATORI	Broj uspostavljenih E-servisa.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: proračun KKŽ i JLS-a 50%, ostali izvori 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-4 INFORMATIZACIJA GOSPODARSTVA I OKRUŽENJA**
MJERA	**1-4-2 Jačanje uporabe IT u poslovnom komuniciranju i poslovanju**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: izgradnja kvalitetne informatičko-komunikacijske infrastrukture. Cilj: poticanjem i intenzivnim korištenjem informatičkih tehnologija u

	poslovanju i poslovnom komuniciranju pridonijeti efikasnosti, konkurentnosti, marketingu, prilagodljivosti i dinamičnosti gospodarstva Koprivničko-križevačke županije.
SADRŽAJ	Razvoj programa informiranja, edukacije i treninga, posebno za malo i srednje poduzetništvo, primjena savjetodavnih usluga u vezi s nabavkom opreme i korištenjem informatičkih tehnologija.
REZULTAT	Informatizirano uredsko poslovanje i poslovanje uopće.
RAZVOJNI UČINAK	Uspješna primjena informacijsko-komunikacijske tehnologije u poslovnim procesima gospodarstva, koja predstavlja snažan alat za ubrzanje ukupnog razvoja.
NOSITELJI	PORA Razvojna agencija, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ.
KORISNICI	Mali i srednji poduzetnici u KKŽ.
INDIKATORI	Povećanje broja poduzetnika koji koriste IT poslovanje za 30%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	1.500.000,00 kn: državni proračun 50%, ostali izvori 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 1-5 USVAJANJE STANDARDA I NORMI EU-a

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-5 USVAJANJE STANDARDA I NORMI EU**
MJERA	**1-5-1 Tehnička potpora i edukacija o uvođenju standarda i normi EU**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: tehničko usklađivanje poslovanja poduzetnika s uvjetima poslovanja na

	EU tržištu. Cilj: unaprijediti razinu primjene standarda u organizaciji proizvodnje, proizvoda i kvaliteta usluga – prioritetno u onim proizvodnim i uslužnim djelatnostima gdje su takvi procesi već u tijeku i gdje su nužni za daljnje uspješno poslovanje.
SADRŽAJ	Informiranje, motiviranje i edukacija poduzetnika o potrebi i prednostima uvođenja standarda i normi EU, programi poticanja uvođenja ISO i drugih standarda u gospodarstvu i poljoprivrednoj proizvodnji, HACCAP sustava u prehrambenoj djelatnosti i turističkim (ugostiteljskim) uslugama, programi za ostale standarde.
REZULTAT	Unaprijeđena razina svijesti poduzetnika o važnosti i prednostima uvođenja standarda i normi EU za budućnost njihova poslovanja i konkurentnosti na EU tržištu.
RAZVOJNI UČINAK	Bolja pripremljenost poduzetnika i poljoprivrednika za poslovanje na EU tržištu kroz unaprijeđena znanja vezana uz standarde i norme EU, što dovodi do njihovog boljeg pozicioniranja i konkurentnosti, lakši nastup poduzetnika na EU tržištu, kvalitetnije poslovanje.
NOSITELJI	MINGORP, HAMAG, HPA, Koprivničko-križevačka županija, PORA Razvojna agencija, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ, Poduzetnički centri i poduzetnički inkubatori.
KORISNICI	Mali i srednji poduzetnici i poljoprivredni proizvođači u KKŽ.
INDIKATORI	Broj poduzetnika koji posluju prema novim standardima povećan za 30%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: MINGORP-HAMAG 30%, Ministarstvo turizma 20%, vlastita sredstva poduzetnika i poljoprivrednih proizvođača 40%, EU fondovi 10%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO
PRIORITET	**1-5 USVAJANJE STANDARDA I NORMI EU-a**
MJERA	**1-5-2 Unapređenje sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: daljnje uvođenje sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga. Cilj: unapređenje sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga u gospodarstvu i drugim djelatnostima u Županiji uključujući poljoprivredu, što je preduvjet za konkurentnost proizvoda i usluga na EU tržištu, ali i županijske konkurentnosti u cjelini.
SADRŽAJ	Izrada programa potpora uvođenju sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga koji će obuhvaćati informiranje, edukaciju, savjetodavne i druge oblike potpora. Razrada programa na razini županije, te unutar pojedinih sektora.
REZULTAT	Uveden sustav ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga u poslovanje poduzetnika i poljoprivrednih proizvođača u KKŽ, te unaprijeđeno poslovanje i konkurentnost na EU tržištu.
RAZVOJNI UČINAK	Unaprijeđena kvaliteta proizvoda i usluga koje se nude na domaćem i EU tržištu.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, HPA, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ, PORA Razvojna agencija, Poduzetnički centri i poduzetnički inkubatori, Pučka otvorena učilišta i obrazovne institucije u RH.
KORISNICI	Poduzetnici i poljoprivredni proizvođači.
INDIKATORI	Broj poduzetnika koji primjenjuju sustav ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga.
OKVIRNA FINANCIJSKA	5.000.000,00 kn: MINGORP 30%, Ministarstvo turizma 20%, vlastita sredstva poduzetnika i poljoprivrednih proizvođača 40%, EU fondovi 10%.

SREDSTVA I IZVORI	
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 1-6 RAZVOJ SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA, UKLJUČUJUĆI RURALNI TURIZAM

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-6 RAZVOJ SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA, UKLJUČUJUĆI RURALNI TURIZAM**
MJERA	**1-6-1 Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: optimalno korištenje svih resursa i uvjeta za unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turizma i turističkih proizvoda. Cilj: unapređenje postojeće turističke infrastrukture i proizvoda, izgradnja nove, te promocija Županije kao turističke destinacije uključujući u prvom redu lov i ribolov, kulturni, vjerski i poslovni turizam, gastroturizam i obilazak vinskih cesta, turizam na seljačkim gospodarstvima, biciklistički i pustolovni turizam, ekoturizam, zdravstveni turizam, sport i boravak u prirodi.
SADRŽAJ	Vrednovanje i očuvanje tradicijskih, autohtonih vrijednosti i običaja. Poticanje JLS-a na obnovu postojećih atraktivnih kulturno-povijesnih sadržaja - kapitalna ulaganja u obnovu muzeja, galerija i starih gradskih jezgri, dvoraca i dr. Povećanje broja smještajnih kapaciteta i porast kvalitete ponude. Intenzivna marketinška promocija.
REZULTAT	Povećan interes turista za KKŽ kao destinaciju, povećan broj turista u KKŽ, prelazak s jednodnevnih na višednevne boravke u Županiji.
RAZVOJNI UČINAK	Unaprijeđeni postojeći turistički proizvodi, razvijeni novi turistički proizvodi, kvalitetna turistička ponuda Županije. Turizam postaje važnija i konkurentnija gospodarska grana u KKŽ, te generira veće profite i radna mjesta kao rezultat povećanja korisnika zbog povećanja kvalitete usluga, a time doprinosi povećanju ukupnog razvoja gospodarstva KKŽ.

NOSITELJI	Ministarstvo turizma, Koprivničko-križevačka županija, JLS, turističke zajednice, institucije u kulturi, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ, poduzetnici u turizmu.
KORISNICI	Turisti, sveukupno stanovništvo u KKŽ.
INDIKATORI	Povećanje broja noćenja u KKŽ za 20%, povećanje prihoda od boravišne pristojbe za 20%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	1.000.000,00 kuna; Ministarstvo turizma 10%, Hrvatska turistička zajednica 20%, proračun KKŽ 60%, sustav Turističkih zajednica 10%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO**
PRIORITET	**1-6 RAZVOJ SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA, UKLJUČUJUĆI RURALNI TURIZAM**
MJERA	**1-6-2 Stručno usavršavanje poduzetnika i zaposlenika u turizmu**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: uvođenje sustavne edukacije poduzetnika i zaposlenika u turizmu. Cilj: uvođenje sustavne edukacije ugostitelja, poduzetnika i turističkih radnika u svrhu poboljšanja kvalitete pružanja usluga u turizmu i kvalitetnije prezentacije turističke ponude.
SADRŽAJ	Razvoj edukacijskih programa za stručno usavršavanje poduzetnika i turističkih djelatnika. Organiziranje i sudjelovanje u organizaciji radionica i seminara za edukaciju ugostitelja, poduzetnika i turističkih radnika.
REZULTAT	Povećana kvaliteta usluga u sektoru turizma

RAZVOJNI UČINAK	Unaprijeđena kvaliteta turističke ponude i usluge na području KKŽ kroz unaprijeđena znanja i vještine svih djelatnika u turizmu. Turizam postaje važnija i konkurentnija gospodarska grana u KKŽ, te generira veće profite i radna mjesta kao rezultat povećanja korisnika zbog povećanja kvalitete usluga, a time doprinosi povećanju ukupnog razvoja gospodarstva KKŽ.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, HGK ŽK KC, HOK OK KKŽ, obrazovne institucije u RH, poduzetnici u turizmu, turističke zajednice, institucije u kulturi.
KORISNICI	Ugostitelji, poduzetnici i turistički djelatnici.
INDIKATORI	Povećan broj korisnika usluga u turizmu za 20%, povećani prihodi pružatelja usluga u turizmu za 20%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kuna: Ministarstvo turizma 10%, Hrvatska turistička zajednica 20%, proračun KKŽ 60%, sustav Turističkih zajednica 10%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ 2 – JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA

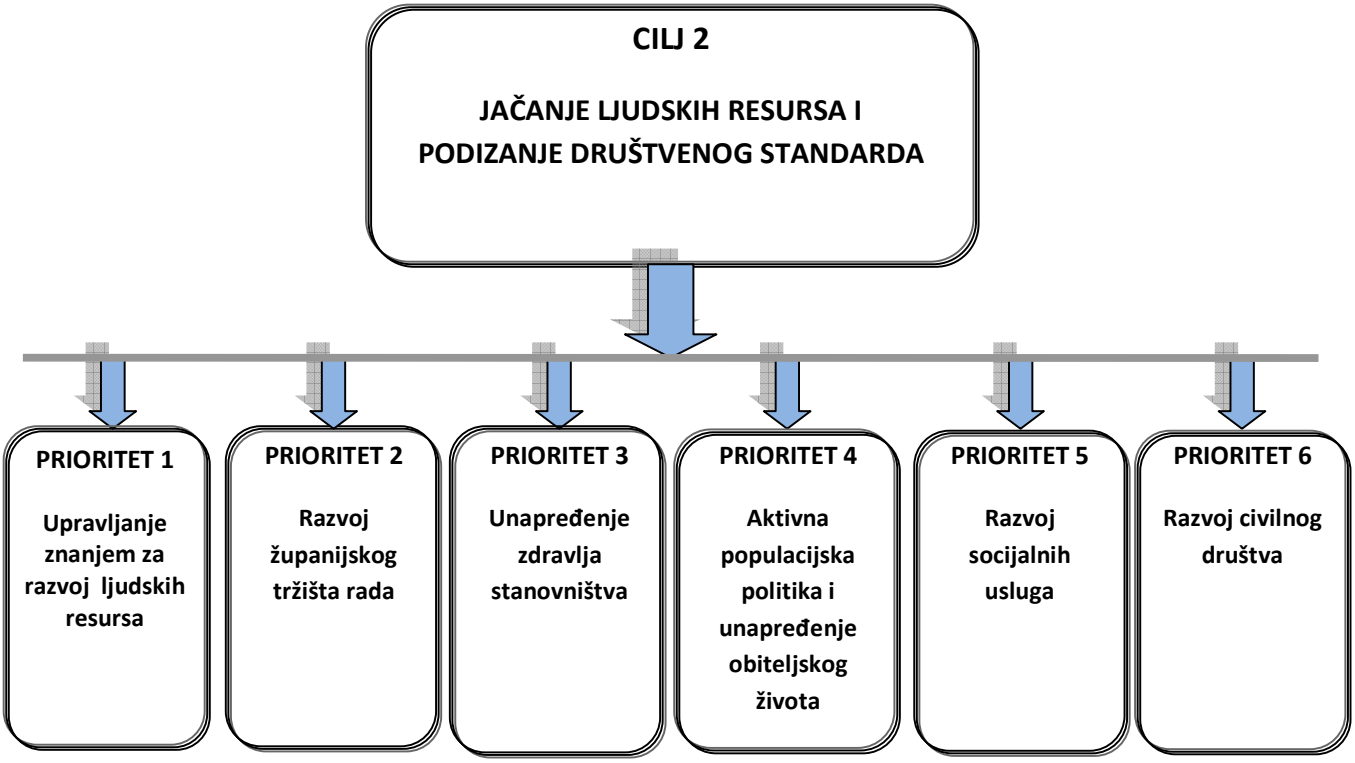

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERA
2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA	2-1 Upravljanje znanjem za razvoj ljudskih resursa	2-1-1 Izgradnja i opremanje objekata u školstvu
		2-1-2 Unapređenje i poticanje školovanja u skladu s potrebama gospodarstva
		2-1-3 Razvoj visokoškolskih obrazovnih institucija i programa
		2-1-4 Unapređenje sustava cjeloživotnog učenja
		2-1-5 Upravljanje razvojem i strateško planiranje
		2-1-6 Jačanje kapaciteta za korištenje fondova EU, te razvoj prekogranične i međužupanijske suradnje
	2-2 Razvoj županijskog tržišta rada	2-2-1 Razvoj partnerstva gospodarstva, školstva i institucija za zapošljavanje
		2-2-2 Jačanje lokalnih inicijativa za zapošljavanje

	2-3 Unapređenje zdravlja stanovništva	**2-3-1 Prevencija ovisnosti mlade populacije i promicanje zdravog načina života**
		2-3-2 Prevencija, te rano otkrivanje bolesti
		2-3-3 Jednakomjerno razvijena i dostupna primarna zdravstvena zaštita
		2-3-4 Razvoj palijativne skrbi
	2-4 Aktivna populacijska politika i unapređenje obiteljskog života	**2-4-1 Osiguranje financijske potpore roditeljima i djeci**
		2-4-2 Porast dostupnosti jaslica i vrtića
	2-5 Razvoj socijalnih usluga	**2-5-1 Prevencija institucionalizacije vulnerabilnih skupina**
		2-5-2 Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi
		2-5-3 Dostupnost domova socijalne skrbi
		2-5-4 Socijalno uključivanje ugroženih skupina
	2-6 Razvoj civilnog društva	**2-6-1 Jačanje kapaciteta civilnog društva za sudjelovanje u razvoju Županije**
		2-6-2 Promoviranje i osnaživanje volonterskog rada
		2-6-3 Poticanje i razvoj aktivnosti iz područja tehničke kulture
		2-6-4 Poticanje i razvoj športskih aktivnosti

PRIORITET: 2-1 UPRAVLJANJE ZNANJEM ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-1 UPRAVLJANJE ZNANJEM ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA**
MJERA	**2-1-1 Izgradnja i opremanje objekata u školstvu**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećanje kvalitete školske infrastrukture sukladno Državnom pedagoškom standardu. Cilj: adaptacija, rekonstrukcija, izgradnja i/ili opremanje što većeg broja školskih objekata.

SADRŽAJ	Izrada analize prioriteta ulaganja u školsku infrastrukturu. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju školskih objekata. Izgradnja, rekonstrukcija, adaptacija i opremanje školskih objekata.
REZULTAT	Izgrađeni, adaptirani, rekonstruirani i opremljeni školski objekti sukladno Državnom pedagoškom standardu.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje i unapređenje pedagoškog standarda, što će utjecati na kvalitetniji obrazovni proces i time rezultirati povećanjem usvajanja znanja i vještina, te na taj način dugoročno utjecati na podizanje razine obrazovne strukture stanovništva u KKŽ.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, školske ustanove.
KORISNICI	Učenici osnovnih i srednjih škola, studenti na preddiplomskom i diplomskom studiju, polaznici obrazovanja odraslih, djelatnici obrazovnih institucija.
INDIKATORI	Broj adaptiranih, rekonstruiranih, izgrađenih i novoopremljenih školskih objekata.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	100.000.000,00 kn: udružena sredstva Svjetske banke i državni proračun 35%, proračun KKŽ i proračuni JLS-a 15%, fondovi EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-1 UPRAVLJANJE ZNANJEM ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA**
MJERA	**2-1-2 Unapređenje i poticanje školovanja u skladu s potrebama gospodarstva**

SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: uskladiti ponudu i potražnju na tržištu rada uspostavom obrazovnih programa prilagođenih potrebama gospodarstva Županije, rješavanje problema strukturne nezaposlenosti. Cilj: podizanje razine stručnih i općih znanja poduzetnika, menadžera, zaposlenika odnosno obrazovanje srednjoškolskih i visokoškolskih kadrova konkurentnih na tržištu rada.
SADRŽAJ	Analiza potreba gospodarstva za ljudskim resursima u budućem razdoblju. Jačanje partnerstva osnovnih škola, srednjih škola, visokoškolskih ustanova, gospodarskih subjekata, Zavoda za zapošljavanje, Županije, lokalne samouprave i resornih državnih tijela u kreiranju upisne politike, obrazovne programe učiniti prilagodljivima novim uvjetima gospodarstva i tehnologije, Omogućiti daljnje usavršavanje i prekvalifikaciju sukladno potrebama gospodarstva.
REZULTAT	Izrađena analiza potreba gospodarstva za kadrovima u budućem razdoblju. Obrazovani stručni kadrovi konkurentni na tržištu i prilagodljivi novim zahtjevima razvoja gospodarstva i tehnologije.
RAZVOJNI UČINAK	Kvalitetno obrazovani ljudski resursi koji će moći odgovoriti na zahtjeve i potrebe gospodarstva. Smanjenje strukturne nezaposlenosti.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, obrazovne institucije, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci.
KORISNICI	Osobe koje završavaju srednju i visokoškolsku naobrazbu, gospodarski subjekti, nezaposleni.
INDIKATORI	Broj osoba sa završenim programima prekvalifikacije i usavršavanja. Povećana zaposlenost za 5%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	10.000.000,00 kn: proračun KKŽ i JLS-a 20%, fondovi EU 80%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA
PRIORITET	2-1 UPRAVLJANJE ZNANJEM ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA
MJERA	2-1-3 Razvoj visokoškolskih obrazovnih institucija i programa
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećati razinu obrazovanja stanovništva u KKŽ. Cilj: omogućiti kvalitetno visokoškolsko obrazovanje na području Koprivničko-križevačke županije.
SADRŽAJ	Unapređenje postojećih kapaciteta za programe visokoškolskog obrazovanja. Formiranje sveučilišnog kampusa na području KKŽ, stvaranje prostornih i kadrovskih uvjeta za otvaranje novih i proširenje postojećih visokoškolskih institucija i programa.
REZULTAT	Povećan broj visokoškolskih obrazovnih institucija i programa, povećana kvaliteta obrazovanja.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje broja visokoobrazovanih kadrova konkurentnih na tržištu rada.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, visokoškolske ustanove, Koprivničko-križevačka županija, JLS.
KORISNICI	Studenti, gospodarski subjekti, djelatnici obrazovnih institucija.
INDIKATORI	Povećanje broja visokoškolsko obrazovanih kadrova u ukupnom stanovništvu Županije za 5%, povećanje broja novozaposlenih u institucijama visokog obrazovanja za 5%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	100.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ i JLS-a 20%, fondovi EU 60%.
RAZDOBLJE	2011-2013.

PROVEDBE	

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-1 UPRAVLJANJE ZNANJEM ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA**
MJERA	**2-1-4 Unapređenje sustava cjeloživotnog učenja**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: poticanje cjeloživotnog učenja i stjecanja novih znanja i vještina. Cilj: omogućiti radno sposobnom stanovništvu promjenu, usavršavanje ili nadogradnju kompetencija i vještina u skladu s potrebama tržišta rada i razvojem novih tehnologija.
SADRŽAJ	Analiza potreba za novim znanjima, vještinama i kompetencijama. Razvoj novih programa cjeloživotnog učenja, osiguranje suradnje ustanova u kojima se provode programi cjeloživotnog učenja, Zavoda za zapošljavanje, Županije, lokalne samouprave i resornih državnih tijela u kreiranju potrebnih obrazovnih programa. Obrazovne programe učiniti prilagodljivima novim uvjetima gospodarstva i tehnologije, programe cjeloživotnog učenja približiti potencijalnim korisnicima. Promocija programa cjeloživotnog učenja.
REZULTAT	Veći broj ustanova koje provode programe cjeloživotnog učenja, veći broj radno sposobnog stanovništva koje je završilo neki od programa i time postalo konkurentnije na tržištu rada.
RAZVOJNI UČINAK	Smanjenje broja radno sposobnog stanovništva na tržištu rada s nedostatnim ili neadekvatnim kompetencijama, stvaranje novih mogućnosti za cjeloživotno učenje sukladno novim trendovima u gospodarstvu i tehnologiji.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, ustanove koje provode programe cjeloživotnog učenja.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo na području KKŽ, gospodarski subjekti.

INDIKATORI	Povećan broj programa u sustavu cjeloživotnog učenja za 10%, povećan broj polaznika programa cjeloživotnog učenja za 10%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: proračun KKŽ i JLS-a 20%, fondovi EU 80%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-1 UPRAVLJANJE ZNANJEM ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA**
MJERA	**2-1-5 Upravljanje razvojem i strateško planiranje**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: jačanje kapaciteta dionika na području upravljanja razvojem i strateškog planiranja. Cilj: jačanje sposobnosti područne (županija) i lokalne samouprave, stjecanje znanja, vještina, tehnika i postupaka za učinkovito i uspješno upravljanje razvojem. Jačanje sposobnosti za pripremu, izradu i provedbu strateških dokumenata.
SADRŽAJ	Sustavna edukacija kadrova u Županiji, jedinicama lokalne samouprave (gradovima i općinama) i u ostalim institucijama koje su nositelji razvoja, na području razvoja i strateškog planiranja. To uključuje edukaciju o značaju strateških dokumenata za razvoj ciljanog područja, edukaciju o metodologiji pripreme i izrade strateških dokumenata, te edukaciju o metodama provedbe mjera i aktivnosti sadržanih u strateškim dokumentima.
REZULTAT	Ojačani kapaciteti, usvojena nova znanja i vještine zaposlenika u Županiji, gradovima, općinama i institucijama s područja Županije za upravljanje razvojem i pripremu strateških dokumenata.
RAZVOJNI UČINAK	Stvoreni preduvjeti za kvalitetno strateško planiranje i pripremu strateških

	dokumenata. Povećane mogućnosti Županije, gradova i općina i institucija za provedbu projekata koji doprinose sveukupnom razvoju Županije.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA, institucije s područja KKŽ, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Zaposlenici Županije, JLS i institucija s područja KKŽ, organizacije civilnog društva.
INDIKATORI	Broj održanih edukacija za djelatnike lokalne i regionalne samouprave i institucija s područja KKŽ, broj educiranih djelatnika, broj izrađenih strateških dokumenata.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: državni proračun 25%, ostali izvori 25%, sredstva EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-1 UPRAVLJANJE ZNANJEM ZA RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA**
MJERA	**2-1-6 Jačanje kapaciteta za korištenje fondova EU, te razvoj prekogranične i međužupanijske suradnje**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: jačanje kapaciteta dionika na području pripreme i provedbe projekata sufinanciranih EU sredstvima. Cilj: unaprijediti znanja zaposlenika Županije, JLS, institucija, udruga civilnog društva i privatnog sektora o metodologiji pripreme i provedbe projekata sufinanciranih EU sredstvima, u okviru IPA programa i Programa Zajednice. Edukacija zaposlenika Županije i JLS o mogućnostima razvoja i daljnjeg jačanja prekogranične i međužupanijske suradnje.

SADRŽAJ	Kontinuirana edukacija zaposlenika u Županiji, predstavnika JLS, institucija, udruga civilnog društva i privatnog sektora o EU fondovima, što sadržava: edukaciju o EU fondovima općenito, o metodologiji pripreme projekata za kandidiranje na sredstva EU, o metodologiji provedbe, evaluaciji i praćenju. Kontinuirana edukacija zaposlenika Županije i JLS o mogućnostima uspostave i razvoja prekogranične i međužupanijske suradnje s regijama, županijama, općinama i gradovima u zemljama u okruženju i u zemljama EU.
REZULTAT	Ojačani kapaciteti, usvojena nova znanja i vještine zaposlenika u Županiji, gradovima i općinama, institucijama s područja Županije i predstavnika privatnog sektora o mogućnostima iskorištavanja sredstava EU fondova. Uspostavljeni novi prijateljski odnosi, te ojačani već uspostavljeni prijateljski odnosi Županije, JLS-a i institucija s ostalim Županijama u RH, te s partnerima iz zemalja u okruženju i zemalja EU.
RAZVOJNI UČINAK	Povećane mogućnosti Županije, gradova i općina i institucija za provedbu projekata sufinanciranih EU sredstvima. Uspostavljeni kontakti u prekograničnom području i zemljama EU kao pretpostavka uspostave partnerskih odnosa.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, PORA, institucije s područja KKŽ, organizacije civilnog društva, privatni sektor.
KORISNICI	Zaposlenici lokalne i regionalne samouprave i institucija s područja KKŽ, organizacije civilnog društva, privatni sektor.
INDIKATORI	Broj održanih edukacija za djelatnike lokalne i regionalne samouprave, institucija s područja KKŽ, organizacija civilnog društva i privatni sektor, broj educiranih osoba, broj apliciranih i provedenih projekata čiji su nositelji Županija, JLS, institucije, organizacije civilnog društva, privatni sektor. Broj novouspostavljenih prijateljskih suradnji sa Županijama i zemljama u okruženju.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: državni proračun 15%, ostali izvori 35%, sredstva EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 2-2 RAZVOJ ŽUPANIJSKOG TRŽIŠTA RADA

STRATEŠKI CILJ	2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA
PRIORITET	**2-2 RAZVOJ ŽUPANIJSKOG TRŽIŠTA RADA**
MJERA	**2-2-1 Razvoj partnerstva gospodarstva, školstva i institucija za zapošljavanje**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: unapređenje razvoja partnerstva dionika na tržištu rada kroz realizaciju zajedničkih aktivnosti. Cilj: smanjenje nezaposlenosti kroz zajedničke aktivnosti na povećanju zapošljivosti i ublažavanju nesklada ponude i potražnje na tržištu rada.
SADRŽAJ	Provođenje analiza o potrebama za ljudskim potencijalima kroz anketiranje poslodavaca i primjenom rezultata temeljenih na analizi ponude i potražnje HZZ-a PS Križevci, s naglaskom na potrebna znanja i vještine na tržištu rada. Unapređenje cjeloživotnog obrazovanja i osnivanje Klastera za unapređenje sustava cjeloživotnog učenja u Koprivničko-križevačkoj županiji. Osnivanje Lokalnog partnerstva za zapošljavanje s ciljem izrade Strategije razvoja ljudskih potencijala. Osnivanje Centra za razvoj karijere u Koprivnici.
REZULTAT	Izrađena analiza potreba za ljudskim potencijalima na županijskom tržištu rada, razvijen institucionalni okvir temeljen na partnerstvu, te povećan kapacitet partnera za provođenje aktivnih mjera za zapošljavanje i korištenje sredstava Europskog socijalnog fonda.
RAZVOJNI UČINAK	Smanjen raskorak ponude i potražnje na tržištu rada, veća zapošljivost potrebnih ljudskih potencijala koji posjeduju potrebna znanja i vještine.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci, PORA Razvojna agencija, institucije, organizacije civilnog društva, privatni sektor.
KORISNICI	Cjelokupno stanovništvo na području KKŽ, privatni sektor, institucije.
INDIKATORI	Smanjena nezaposlenost u KKŽ za 10%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračuni JLS-a 10%, EU fondovi 50%.

RAZDOBLJE PROVEDBE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-2 RAZVOJ ŽUPANIJSKOG TRŽIŠTA RADA**
MJERA	**2-2-2 Jačanje lokalnih inicijativa za zapošljavanje**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: jačanje suradnje dionika na lokalnom nivou u svrhu povećanja zaposlenosti. Cilj: suradnja lokalnih dionika na izradi i provođenju aktivnih mjera za zapošljavanje, a u skladu sa stvarnim potrebama lokalnog tržišta rada i povećanjem zapošljivosti osjetljivih skupina.
SADRŽAJ	Provedba aktivnosti na izradi regionalnih politika zapošljavanja uvažavajući potrebe lokalnog tržišta rada i korištenjem resursa svih dionika javnog, privatnog i civilnog sektora. Izrada strateških dokumenata na području tržišta rada, aktivnosti povezivanja i umrežavanja dionika na tržištu rada na lokalnom nivou.
REZULTAT	Osnovano Lokalno partnerstvo za zapošljavanje, koncept Lokalnog partnerstva za zapošljavanje uključen u kreiranje regionalnih politika zapošljavanja, strategija i aktivnosti na tržištu rada.
RAZVOJNI UČINAK	Unaprijeđen razvoj ljudskih potencijala na lokalnoj razini uz provođenje partnerskog pristupa i standarda Europskog socijalnog fonda. Provođenje aktivnih mjera prema potrebama lokalnog tržišta rada i zapošljavanjem osjetljivih skupina.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, HZZ Područna služba Križevci, institucije, organizacije civilnog društva, privatni sektor.
KORISNICI	Cjelokupno stanovništvo na području KKŽ, privatni sektor, institucije.
INDIKATORI	Smanjena nezaposlenost za 10%.

OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračuni JLS-a 10%, EU fondovi 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011.-2013.

PRIORITET: 2-3 UNAPREĐENJE ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-3 UNAPREĐENJE ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA**
MJERA	**2-3-1 Prevencija ovisnosti mlade populacije i promicanje zdravog načina života**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: unaprediti svijest o potrebi očuvanja vlastitog zdravlja. Cilj: permanentna edukacija učenika viših razreda osnovnih škola, te učenika srednjih škola u Koprivničko-križevačkoj županiji o zdravom načinu života – život u zdravom okolišu i život bez ovisnosti.
SADRŽAJ	Organizacija predavanja, radionica, tribina, okruglih stolova na temu zdravog načina života, te priprema i tiskanje promotivnih materijala o načinu života u zdravom okolišu i bez ovisnosti.
REZULTAT	Smanjen broj učenika osnovnih i srednjih škola koji su ovisni o nekom od oblika ovisnosti (cigarete, alkohol, droga).
RAZVOJNI UČINAK	Razvijeno samopouzdanje i samopoštovanje kod učenika viših razreda osnovnih škola i učenika srednjih škola, te razvijena svijest učenika o štetnosti cigareta, alkohola i droga odnosno o ovisnosti općenito.
NOSITELJI	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, osnovne i srednje škole, organizacije civilnog društva.

KORISNICI	Učenici viših razreda osnovnih škola i učenici srednjih škola.
INDIKATORI	Za 10% smanjen broj učenika ovisnika o cigaretama, alkoholu i drogama.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	850.000,00 kn: državni proračun 10%, proračun KKŽ 30%, fondovi EU 60%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-3 UNAPREĐENJE ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA**
MJERA	**2-3-2 Prevencija, te rano otkrivanje bolesti**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: smanjiti broj umrlih od karcinoma dojke i debelog crijeva i razvoj prevencije rizika kardiovaskularnih bolesti. Cilj: u roku tri godine za 10% smanjiti broj umrlih od raka dojke i debelog crijeva, te oboljelih od kardiovaskularnih bolesti.
SADRŽAJ	Organizacija mamografskih pregleda žena u dobi 50-69 godina (bez obzira imaju li obvezno zdravstveno osiguranje) svake dvije godine. Testovi na okultno (nevidljivo) krvarenje u stolici za dobnu skupinu 50-69 godina. Informiranje, educiranje i poticanje populacije starije od 50 godina putem letaka, brošura, predavanja i tribina o potrebi suzbijanja štetnih navika kao što je pušenje i usvajanje zdravog načina života (svakodnevna tjelesna aktivnost, pravilna prehrana, smanjeni unos alkohola).
REZULTAT	Smanjen broj umrlih od raka dojke i debelog crijeva i oboljelih od kardiovaskularnih bolesti.

RAZVOJNI UČINAK	Povećana zdravstvena zaštita stanovništva u KKŽ kroz otkrivanje navedenih bolesti u najranijoj fazi kada je još moguće njihovo liječenje.
NOSITELJI	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije.
KORISNICI	Žene i muškarci iznad 50 godina starosti.
INDIKATORI	Povećan broj preventivnih pregleda kod definiranih ciljnih skupina. Za 10% smanjen broj umrlih od dviju vrsti karcinoma i kardiovaskularnih bolesti.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	11.000.000 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 10%, proračuni JLS-a 10%, ostali izvori 60%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-3 UNAPREĐENJE ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA**
MJERA	**2-3-3 Jednakomjerno razvijena i dostupna primarna zdravstvena zaštita**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: dostupna i jednako razvijena primarna zdravstvena zaštita na cijelom području Koprivničko-križevačke županije. Cilj: izgraditi i opremiti ordinacije opće (obiteljske) i dentalne medicine u općinama i gradovima gdje ih nema ili su neadekvatne, te ustrojiti i opremiti hitne medicinske pomoći s ciljem pružanja pravovremene pomoći pacijentima u ruralnim područjima.
SADRŽAJ	Izgradnja i opremanje ordinacija opće medicine u ruralnim područjima. Ustroj i opremanje ambulanti hitne medicine.

REZULTAT	Jednakomjerno razvijene usluge primarne zdravstvene zaštite kod obiteljskog liječnika i stomatologa na području cijele Županije. Smanjeno vrijeme čekanja na liječničku uslugu, te dostupnost pravovremene i adekvatne usluge hitne pomoći.
RAZVOJNI UČINAK	Smanjenje broja dugotrajno oboljelih, smanjenje stopa bolovanja i invaliditeta, te stopa smrtnosti.
NOSITELJI	Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije, Zavod za hitnu medicinu.
KORISNICI	Cjelokupno stanovništvo na području KKŽ.
INDIKATORI	Uspostavljen sustav ordinacija primarne zdravstvene zaštite u svakoj JLS, dostupnost hitne pomoći smanjena na samo 20 minuta.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	40.000.000 kn: državni proračun 30%, proračun KKŽ 10%, ostali izvori 60%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-3 UNAPREĐENJE ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA**
MJERA	**2-3-4 Razvoj palijativne skrbi**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: poboljšati kvalitetu medicinske njege i skrbi za sve veći broj bolesnika u terminalnoj fazi kroničnih i malignih bolesti na području Koprivničko-križevačke županije. Cilj: uvesti multidisciplinarni pristup i tim pomoći za bolesnike kojima je neophodno omogućiti dostojanstveni završetak života.

SADRŽAJ	Uređenje prostora za potrebe ambulante i stacionara, okupljanje multidisciplinarnog tima koji će se brinuti o bolesnicima, osiguranje edukacije za osoblje kroz institucije u Republici Hrvatskoj. Rad s članovima obitelji bolesnika, edukacija cjelokupnog stanovništva u KKŽ na teme palijative i palijativne skrbi.
REZULTAT	Osigurana adekvatna njega osobama u terminalnoj fazi kroničnih i malignih bolesti, te potpora članovima njihovih obitelji.
RAZVOJNI UČINAK	Povećana kvaliteta života stanovništva kroz uspostavljen sustav skrbi o teško bolesnim osobama.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, Opća bolnica „Dr. Tomislav Bardek“, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Oboljeli od teških i neizlječivih bolesti i članovi njihovih obitelji.
INDIKATORI	Povećanje broja korisnika palijativne skrbi.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Od 2012-2013.: 5.000.000 kn: državni proračun 50%, ostali izvori 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 2-4 AKTIVNA POPULACIJSKA POLITIKA I UNAPREĐENJE OBITELJSKOG ŽIVOTA

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-4 AKTIVNA POPULACIJSKA POLITIKA I UNAPREĐENJE OBITELJSKOG ŽIVOTA**
MJERA	**2-4-1 Osiguranje financijske potpore roditeljima i djeci**

SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: osiguranje financijske potpore roditeljima i djeci u svrhu podizanja standarda obiteljskog života i poticanja populacijske politike. Cilj: financijskim potporama osigurati podršku obiteljima i djeci.
SADRŽAJ	Poticanje planiranja financijskih sredstava za potpore roditeljima i djeci u proračunima Županije, lokalnih samouprava, te u financijskim planovima gospodarskih subjekata (poslodavaca).
REZULTAT	Povećana društvena odgovornost jedinica lokalne i regionalne samouprave kao i gospodarskih subjekata.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšana demografska struktura stanovništva u KKŽ - povećan broj novorođene djece, unaprijeđen standard obitelji.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, gospodarski subjekti (poslodavci).
KORISNICI	Obitelji, mladi ljudi pred osnivanjem obitelji.
INDIKATORI	Povećanje iznosa financijskih sredstava za ovu namjenu u proračunima jedinica lokalne i regionalne samouprave kao i gospodarskih subjekata. Veći broj novorođene djece.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	6.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 20%, proračuni JLS-a 20%, ostali izvori 40%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-4 AKTIVNA POPULACIJSKA POLITIKA I UNAPREĐENJE OBITELJSKOG ŽIVOTA**

MJERA	**2-4-2 Porast dostupnosti jaslica i vrtića**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: osiguranje dostupnosti jaslica i vrtića u većem broju lokalnih sredina, te povećanje kapaciteta postojećih. Cilj: otvorenje novih predškolskih kapaciteta, uključenje što većeg broja djece u predškolske programe.
SADRŽAJ	Analiza potreba i definiranje prioriteta ulaganja. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju, adaptaciju, proširenje i rekonstrukciju objekata predškolskih ustanova. Izgradnja, rekonstrukcija, proširenje i adaptacija objekata predškolskih ustanova. Opremanje istih. Uvođenje novih programa - uključivanje djece nacionalnih manjina, djece s teškoćama u razvoju i djece iz obitelji slabijeg imovinskog stanja. Mjere poticanja na otvaranje novih predškolskih ustanova raznih osnivača.
REZULTAT	Veći broj polaznika predškolskih programa, dostupniji predškolski kapaciteti za roditelje u mjestima stanovanja.
RAZVOJNI UČINAK	Dostupnošću jaslica i vrtića osigurava se bolja i sigurnija skrb za predškolsku djecu, kvalitetnija priprema za redovno obrazovanje, lakše uključivanje roditelja na tržište rada (pogotovo majki), otvaranje novih radnih mjesta u predškolskim ustanovama.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, privatni osnivači, vjerske zajednice.
KORISNICI	Predškolska djeca i njihove obitelji.
INDIKATORI	Veći broj predškolskih ustanova, proširenje mreže predškolskih ustanova u Županiji, veći broj uključene djece u predškolske programe, veći broj novozaposlenih (posebno ženske populacije).
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	60.000.000,00 kn: proračun KKŽ 10%, proračuni JLS-a 30%, ostali izvori 60%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 2-5 RAZVOJ SOCIJALNIH USLUGA

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-5 RAZVOJ SOCIJALNIH USLUGA**
MJERA	**2-5-1 Prevencija institucionalizacije vulnerabilnih skupina**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećanje standarda institucionalizacije vulnerabilnih skupina u KKŽ i njegovo približavanje standardu EU. Cilj: usluge institucija osiguravati u nuždi i korisnicima s najizraženijim potrebama.
SADRŽAJ	Ulaganje u osiguranje pristupačnosti - prilagođenosti prostora i opreme, te uvođenje i sufinanciranje prijevoza prilagođenim vozilima za osobe s invaliditetom. Razvoj programa otvorenih škola, produženog boravka, posebno za djecu s teškoćama u razvoju i djecu romske nacionalnosti. Sufinanciranje prijevoza učenika, stipendija i kredita s povećanim udjelom stipendija za učenike i studente slabijeg imovinskog statusa i učenike i studente s invaliditetom, te djecu roditelja s invaliditetom. Povećati opseg preventivnih programa usmjerenih na razvoj poremećaja u ponašanju djece i mladih i zloupotrebe sredstava ovisnosti.
REZULTAT	Bolja pristupačnost prostora i opreme za osobe s invaliditetom. Povećane mogućnosti škola u prevenciji. Olakšano školovanje i studiranje učenicima i studentima, te osiguranje njihovog smještaja u učeničkim/studentskim domovima. Preventivnim programima smanjen broj djece i maloljetnika čiji bi razvoj poremećaja u ponašanju i ovisnost iziskivao institucionalno zbrinjavanje.
RAZVOJNI UČINAK	Kvalitetniji život vulnerabilnih skupina stanovništva. Racionalno korištenje postojećih institucionalnih resursa. Izbjegavanje nepotrebne institucionalizacije.
NOSITELJI	Ured za nacionalne manjine Vlade RH, Ured za suzbijanje droga Vlade RH, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Koprivničko-križevačka županija, JLS, osnovne i srednje škole, organizacije

	civilnog društva.
KORISNICI	Osobe s invaliditetom (djeca i odrasli), djeca i mladi u riziku, romska populacija.
INDIKATORI	Broj prilagođenih građevina osobama s invaliditetom. Broj škola s organiziranim produženim boravkom u odnosu na sadašnje stanje. Povećanje broja učenika i studenata koje se stipendira/kreditira i sufinancira prijevoz za 10%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	14.000.000 kn: državni proračun 10%, proračun KKŽ 30%, proračuni JLS-a 10%, ostali izvori 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2.5 RAZVOJ SOCIJALNIH USLUGA**
MJERA	**2-5-2 Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: poboljšati izvaninstitucionalnu skrb. Cilj: doprinijeti većem broju i kvaliteti izvaninstitucionalnih usluga.
SADRŽAJ	Poticanje razvoja specijaliziranog udomiteljstva, te osiguranje stručne podrške udomiteljima. Osiguranje savjetovališta/mobilnog tima stručnjaka na županijskoj razini za pružanje podrške roditeljima koji su u riziku gubitka roditeljske skrbi. Izgradnja kapaciteta za provedbu izvaninstitucionalnih mjera maloljetnim počiniteljima kaznenih djela. Poticanje specijaliziranih usluga (osobne asistencije, radni asistent/podrška u zapošljavanju, patronaže u kući, rehabilitacijskih programa) za osobe s invaliditetom. Povećanje obuhvata starijih osoba uslugama pomoći u kući i drugih servisa za starije osobe.

REZULTAT	Unaprijeđeno specijalizirano udomiteljstvo s osiguranom stručnom podrškom. Uspostavljen sustav stručne podrške roditeljima u riziku gubitka roditeljske skrbi. Prošireni kapaciteti i mogućnosti za provedbu izvaninstitucionalnih mjera maloljetnim počiniteljima kaznenih djela. Unaprijeđene specijalizirane usluge za osobe s invaliditetom. Kvalitetniji život i skrb o starijim osobama.
RAZVOJNI UČINAK	Podizanje kvalitete života navedenih skupina stanovništva. Racionalno korištenje postojećih institucionalnih resursa.
NOSITELJI	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Koprivničko-križevačka županija, JLS, ustanove socijalne skrbi, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca i mladi s poremećajima u ponašanju, psihički bolesne osobe, udomitelji.
INDIKATORI	Povećanje broja udomiteljskih obitelji sa sadašnjih 84 na 104 udomiteljske obitelji za djecu i mlade, te povećanje broja udomiteljskih obitelji sa sadašnjih 126 na 140 za smještaj odraslih i starijih osoba. Uspostavljeno 1 savjetovalište ili mobilni tim. Povećani kapaciteti za provedbu izvaninstitucionalnih mjera maloljetnim počiniteljima kaznenih djela. Veći broj specijaliziranih usluga namijenjenih osobama s invaliditetom. Broj starijih osoba obuhvaćenih uslugama pomoći u kući i drugim servisima povećan za 5%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	6.000.000 kn: državni proračun 10%, proračun KKŽ 30%, proračuni JLS-a 10%, ostali izvori 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA
PRIORITET	2.5 RAZVOJ SOCIJALNIH USLUGA
MJERA	2-5-3 Dostupnost domova socijalne skrbi
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: poboljšati mogućnost za realizaciju smještaja u domove osoba kojima je neophodan takav oblik skrbi. Cilj: omogućiti smještaj u domove osobama kojima je neophodan, žele takav smještaj i u mogućnosti su pokriti njegove troškove.
SADRŽAJ	Stvaranje uvjeta za osiguranje 2 poludnevna boravka za djecu bez roditeljske skrbi, svaki kapaciteta 25 korisnika. Stvaranje uvjeta za osiguranje centra za mlade/prihvatne stanice za djecu s poremećajima u ponašanju s poludnevnim/dnevnim boravkom, savjetovalištem i rehabilitacijskim sadržajima. Osiguranje izgradnje novih objekata Doma za djecu „Svitanje“ prema idejnom projektu transformacije ustanove. Poticanje proširenja postojećih ili novih kapaciteta u privatnim domovima za psihički bolesne osobe. Stvaranje uvjeta za izgradnju depandansi koprivničkog doma za starije i nemoćne osobe u Križevcima i Đurđevcu. Osiguranje usluge sigurne kuće i tretmana za žrtve obiteljskog nasilja u skladu sa standardima usluge.
REZULTAT	Uspostavljena 2 poludnevna boravka za djecu bez roditeljske skrbi. Uspostavljen centar za mlade/prihvatne stanice za djecu s poremećajima u ponašanju. Izgrađeni/obnovljeni i opremljeni novi objekti Doma za djecu „Svitanje“. Izgrađeni/obnovljeni i opremljeni novi kapaciteti za smještaj psihički bolesnih osoba. Izgrađeni/obnovljeni i opremljeni novi kapaciteti za smještaj starijih i nemoćnih osoba. Uspostavljen sustav zaštite i tretmana žrtava obiteljskog nasilja.
RAZVOJNI UČINAK	Uspostavljen kvalitetan i sveobuhvatan sustav skrbi za navedene skupine, što doprinosi povećanju kvalitete života stanovništva u KKŽ.
NOSITELJI	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Koprivničko-križevačka županija, JLS, ustanove socijalne skrbi, organizacije civilnog društva.

KORISNICI	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca i mladi s poremećajima u ponašanju, osobe s invaliditetom, starije osobe, psihički bolesne osobe, žrtve obiteljskog nasilja.
INDIKATORI	2 poludnevna boravka za djecu bez roditeljske skrbi. Osnovan 1 centar za mlade/prihvatna stanica za djecu s poremećajima u ponašanju. Izgrađeni objekti Doma za djecu „Svitanje“. Povećanje kapaciteta za smještaj psihički bolesnih osoba. Povećanje kapaciteta za smještaj starijih i nemoćnih osoba i obuhvat 3% stanovništva starijeg od 65 godina. Osiguranje usluga sigurne kuće i broj usluga žrtvama obiteljskog nasilja.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	18.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 15%, proračuni JLS-a 15%, ostali izvori 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2.5 RAZVOJ SOCIJALNIH USLUGA**
MJERA	**2-5-4 Socijalno uključivanje ugroženih skupina**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: unaprijediti integraciju ugroženih i marginaliziranih skupina. Cilj: doprinijeti integraciji osoba i obitelji na marginama zajednice ili u riziku za socijalno isključivanje.
SADRŽAJ	Stvaranje uvjeta za veći obuhvat djece s teškoćama u razvoju, te djece romske nacionalnosti u vrtiće i predškolske ustanove. Razvoj programa cjeloživotnog obrazovanja, te ciljanog osposobljavanja i uključivanja u radne aktivnosti dugotrajno nezaposlenih i mladih do 25 godina. Stvaranje uvjeta za zapošljavanje osoba s invaliditetom, te drugih nezaposlenih osoba s rizikom socijalne isključenosti (osoba u sustavu socijalne skrbi, mladih bez roditeljske skrbi, mladih s poremećajima u ponašanju, osoba romske nacionalnosti, osoba u postpenalnoj situaciji, liječenih ovisnika). Osiguranje usluga

	naknadne skrbi za mlade koji napuštaju udomiteljske obitelji i domove socijalne skrbi (stambeno zbrinjavanje, obrazovanje, zapošljavanje, povremena pomoć, krizne situacije). Stvaranje uvjeta za razvoj usluga stanovanja u zajednici za osobe s invaliditetom, uključujući i stanovanje uz podršku. Poboljšanje komunalne infrastrukture i standarda u romskim naseljima.
REZULTAT	Povećan broj djece s teškoćama u razvoju, te djece romske nacionalnosti uključen u vrtiće i predškolske ustanove. Uspješnije uključivanje u tržište rada dugotrajno nezaposlenih i mladih do 25 godina. Povećana mogućnost zapošljavanja osoba s invaliditetom i drugih nezaposlenih osoba s rizikom socijalne isključenosti. Razvijene usluge naknadne skrbi za mlade koji napuštaju udomiteljske obitelji i domove socijalne skrbi. Mogućnost stanovanja u zajednici i/ili stanovanja uz podršku za osobe s invaliditetom. Bolji standard u romskim naseljima.
RAZVOJNI UČINAK	Ublažavanje socijalnih nejednakosti. Jednake mogućnosti za sve građane. Povećanje zapošljivosti ugroženih skupina.
NOSITELJI	Ured za nacionalne manjine Vlade RH, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Koprivničko-križevačka županija, JLS, ustanove socijalne skrbi, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Osobe s invaliditetom (djeca i odrasli), mladi bez roditeljske skrbi, mladi s poremećajima u ponašanju, osobe u postpenalnoj situaciji, liječeni ovisnici, romska populacija, dugotrajno nezaposleni, mladi do 25 godina.
INDIKATORI	Broj djece s teškoćama u razvoju i djece romske nacionalnosti u vrtićima i predškolskim ustanovama. Broj dugotrajno nezaposlenih i mladih do 25 godina koji su se zaposlili nakon završenog programa cjeloživotnog obrazovanja i ciljanog osposobljavanja. Broj novozaposlenih osoba s invaliditetom i osoba s rizikom socijalne isključenosti. Broj usluga naknadne skrbi za mlade koji napuštaju udomiteljske obitelji i domove socijalne skrbi. Broj osoba s invaliditetom koje imaju mogućnost stanovanja u zajednici i/ili stanovanja uz podršku. Iznos sredstava izdvojenih za poboljšanje komunalne infrastrukture i standarda u romskim naseljima.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 15%, proračuni JLS-a 15%, ostali izvori 50%.

RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 2-6 RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-6 RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA**
MJERA	**2-6-1 Jačanje kapaciteta civilnog društva za sudjelovanje u razvoju Županije**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: poboljšanje kapaciteta civilnog društva. Cilj: povećanje broja organizacija civilnog društva i povećanje kvalitete rada organizacija civilnog društva, te unapređenje sudjelovanja organizacija civilnog društva u razvoju Županije.
SADRŽAJ	Analiza stanja civilnog društva i procjena trendova njegova razvoja, međusobno povezivanje organizacija civilnog društva koje obavljaju srodne aktivnosti u saveze radi efikasnijeg djelovanja i bolje suradnje s jedinicama lokalne i regionalne samouprave. Osiguravanje i opremanje prostora za rad organizacija civilnog društva. Uključivanje većeg broja stručnih osoba u rad i razvoj organizacija civilnog društva.
REZULTAT	Povećan broj uspostavljenih i međusobno povezanih organizacija civilnog društva. Osiguran i opremljen prostor za rad organizacija civilnog društva. Povećan broj stručnih osoba koje svojim stručnim znanjem doprinose boljem i kvalitetnijem radu organizacija civilnog društva.
RAZVOJNI UČINAK	Omogućen ustroj i rad većeg broja organizacija civilnog društva koje mogu proširiti članstvo, kvalitetnije raditi u dobrim prostornim uvjetima i uz stručnu pomoć i aktivno sudjelovati u planiranju sveukupnog razvoja Županije.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, organizacije civilnog društva, savezi udruga, zajednice udruga.

KORISNICI	Članovi organizacija civilnog društva, stanovnici Županije.
INDIKATORI	Broj novoosnovanih organizacija civilnog društva, broj i opremljenost prostora, broj uspješno realiziranih projekata.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	10.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ i JLS-a 20%, fondovi EU 60%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011–2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-6 RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA**
MJERA	**2-6-2 Promoviranje i osnaživanje volonterskog rada**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: povećati broj volontera u radu organizacija civilnog društva i poslovnih subjekata. Cilj: što veći broj volontera uključiti u rad, te poboljšati njihove kompetencije putem edukacija.
SADRŽAJ	Provođenje aktivnosti kojima se članovi organizacija civilnog društva i ostali stanovnici Županije motiviraju za volontiranje radi stjecanja radnog iskustva i povećanja zapošljivosti. Organiziranje edukacija za poboljšanje njihovih kompetencija. Osiguranje prostornih i materijalnih uvjeta za provođenje programa volontiranja.
REZULTAT	Povećan broj kompetentnih i motiviranih volontera koji kvalitetno sudjeluju u programima razvoja civilnog društva i u izvršavanju radnih zadataka kod poslovnih subjekata.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšava se osviještenost članova zajednice o potrebi volontiranja, te se na taj način omogućuje kvalitetniji rad i efikasnije provođenje projekata i

	programa. Stjecanje radnog iskustva, te povećanje opće zapošljivosti putem volontiranja.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, organizacije civilnog društva, Savezi udruga, Zajednice udruga, gospodarski subjekti.
KORISNICI	Članovi organizacija civilnog društva, korisnici usluga, stanovnici Županije.
INDIKATORI	Broj volontera, broj educiranih volontera, broj provedenih projekata.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	100.000,00 kn: državni proračun 20%, proračuni KKŽ i JLS-a 30%, fondovi EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-6 RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA**
MJERA	**2-6-3 Poticanje i razvoj aktivnosti iz područja tehničke kulture**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: promoviranje i razvoj aktivnosti i organizacija iz područja tehničke kulture. Cilj: povećanje broja organizacija tehničke kulture, te poboljšanje kvalitete njihovih aktivnosti.
SADRŽAJ	Poboljšanje prostornih i materijalnih uvjeta za aktivnosti tehničke kulture, provođenje programa za poboljšanje kompetencija voditelja aktivnosti, povezivanje organizacija u saveze i zajednice radi boljeg i kvalitetnijeg funkcioniranja.
REZULTAT	Poboljšani materijalni i prostorni uvjeti za provođenje aktivnosti i projekata. Povećan broj aktivnih sudionika u tehničkoj kulturi. Povećan broj organizacija

	tehničke kulture, te njihovih članova koji uz stručno vodstvo kompetentnih suradnika provode kvalitetne programe.
RAZVOJNI UČINAK	Unapređenje tehničke kulture Koprivničko-križevačke županije s naglaskom na stjecanje izvanškolskog tehničkog, tehnološkog, informatičkog, tehničko-gospodarskog i prirodoslovnog znanja i stvaralaštva djece i mladeži, kao i popularizacija znanosti i tehnike.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, organizacije tehničke kulture, savezi udruga s područja tehničke kulture.
KORISNICI	Članovi udruga iz područja tehničke kulture, stanovnici Županije.
INDIKATORI	Broj organizacija tehničke kulture, broj članova organizacija tehničke kulture, broj provedenih programa.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	2.000.000,00 kn: državni proračun 10%, proračun KKŽ i proračuni JLS-a 40%, fondovi EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA**
PRIORITET	**2-6 RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA**
MJERA	**2-6-4 Poticanje i razvoj športskih aktivnosti**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: promidžba i razvoj športskih aktivnosti u službi zdravog načina života stanovništva u KKŽ. Cilj: povećanje broja športskih organizacija, te poboljšanje kvalitete njihovih aktivnosti.

SADRŽAJ	Poboljšanje prostornih i materijalnih uvjeta za aktivnosti športskih organizacija, provođenje programa za poboljšanje kompetencija voditelja športskih aktivnosti, povezivanje organizacija u saveze i zajednice radi boljeg i kvalitetnijeg funkcioniranja.
REZULTAT	Povećan broj športskih organizacija, te njihovih članova koji u poboljšanim materijalnim i prostornim uvjetima i uz stručno vodstvo kompetentnih suradnika provode kvalitetne športske programe.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšavaju se materijalni i prostorni uvjeti za provođenje športskih aktivnosti, osigurava se razvoj stručnih kompetencija voditelja aktivnosti, povećava se broj aktivnih sudionika. Promidžba zdravog načina života kroz bavljenje športom.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, športske organizacije, savezi športskih udruga.
KORISNICI	Članovi športskih udruga, stanovnici Županije.
INDIKATORI	Broj športskih organizacija, broj članova športskih organizacija, broj provedenih programa.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	20.000.000,00 kn: državni proračun 10%, proračun KKŽ i proračuni JLS-a 40%, fondovi EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ 3 – RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

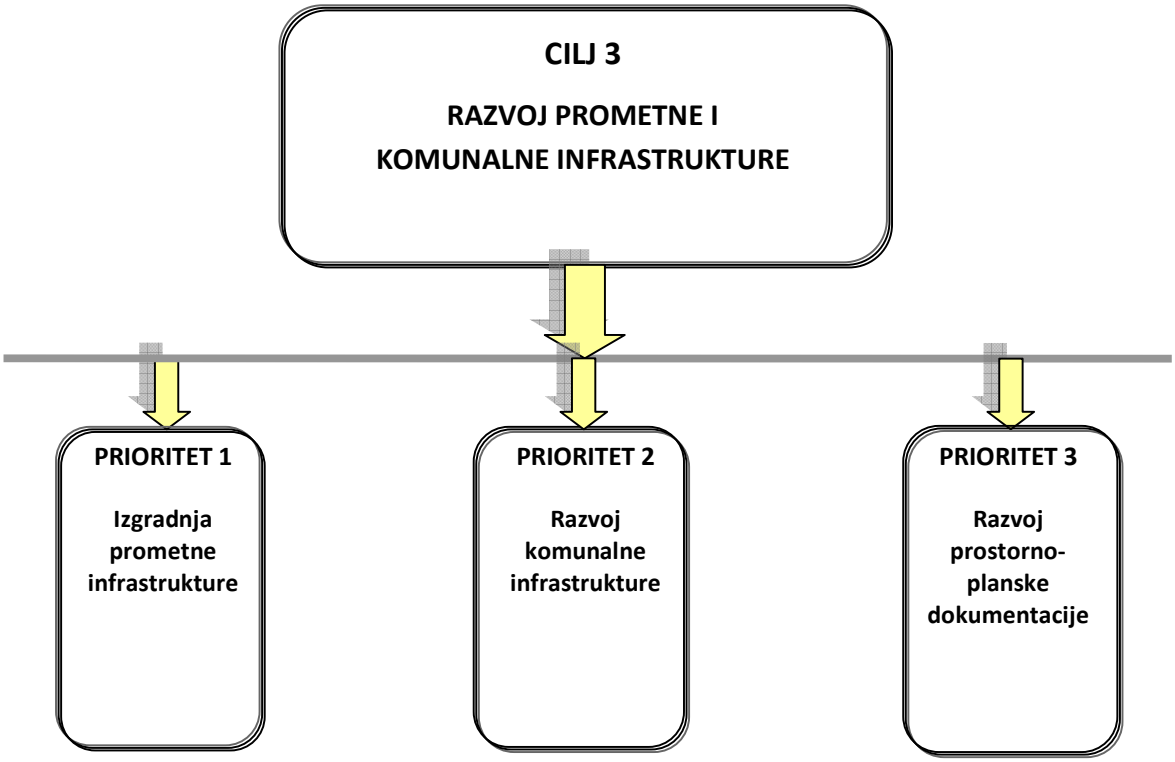

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERA
3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	3-1 Izgradnja prometne infrastrukture	3-1-1 Razvoj cestovne infrastrukture
		3-1-2 Razvoj željezničkog prometa
		3-1-3 Razvoj ostalih oblika prometne infrastrukture
	3-2 Razvoj komunalne infrastrukture	3-2-1 Daljnje unapređenje sustava vodoopskrbe
		3-2-2 Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
		3-2-3 Uspostavljanje sustava gospodarenja otpadom
		3-2-4 Unapređenje postojećeg stanja zbrinjavanja otpada
		3-2-5 Daljnje unapređenje plinofikacije Županije
		3-2-6 Istraživanje i korištenje podzemnih bazena pitke vode – potencijalnih vodocrpilišta
	3-3 Razvoj prostorno-planske dokumentacije	3-3-1 Katastarska izmjera prostora
		3-3-2 Izrada novih orto-foto snimaka prostora
		3-3-3 Izrada geografskog i zemljišno-informacijskog sustava (GIZIS)

PRIORITET: 3-1 IZGRADNJA PROMETNE INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI CILJ	3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
PRIORITET	**3-1 IZGRADNJA PROMETNE INFRASTRUKTURE**
MJERA	**3-1-1 Razvoj cestovne infrastrukture**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: osigurati bolju prometnu povezanost Koprivničko-križevačke županije s ostatkom Hrvatske izgradnjom kvalitetne cestovne infrastrukture - auto-cesta i brzih cesta. Cilj: podići standard cestovne infrastrukture i zaštite okoliša kroz rasterećenje državnih i županijskih cesta, te osigurati veću sigurnost u prometu.
SADRŽAJ	Izrada tehničke dokumentacije. Izgradnja i modernizacija prometnica u etapama. Izgradnja i modernizacija pratećih objekata.
REZULTAT	Izgrađene nove prometnice. Povećana sigurnost u prometu (smanjenje broja prometnih nesreća, ozlijeđenih i poginulih – usklađivanje s prosjekom EU). Povećan broj prevezenih putnika i količina tereta. Povećana brzina i sigurnost prometa.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanje kvalitete i stanja cestovne infrastrukture, poboljšanje prometne povezanosti Koprivničko-križevačke županije s ostalim dijelovima RH. Poboljšanje omjera auto-cesta i brzih cesta u odnosu na državne i županijske ceste. Daljnji sveukupni razvoj Koprivničko-križevačke županije, s naglaskom na gospodarski razvoj.
NOSITELJI	Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste, Koprivničko-križevačka županija, JLS, ŽUC.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo na području KKŽ, gospodarski subjekti.
INDIKATORI	Povećanje broja kilometara novoizgrađenih autocesta i brzih cesta. Ostvarenje izgradnje novih prometnica 75% od previđenog dugoročnog plana.
OKVIRNA FINANCIJSKA	900.000.000,00 kn: Hrvatske autoceste 90%, proračuni JLS-a 2%, ŽUC 5%, ostali

SREDSTVA I IZVORI	izvori 3%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-1 IZGRADNJA PROMETNE INFRASTRUKTURE**
MJERA	**3-1-2- Razvoj željezničkog prometa**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: modernizacija željezničkog transporta u Županiji, te njegovo povezivanje s europskim željezničkim sustavom. Smanjiti teretni tranzitni cestovni promet, koji usporava i otežava promet na cestama, uništava cestovnu infrastrukturu i ima nepovoljan utjecaj na okoliš. Cilj: poboljšati uvjete života svih stanovnika na području Županije u skladu s načelima održivog razvoja. Razvoj i poboljšanje željezničke infrastrukture koja će povećati sigurnost i kvalitetu transporta i skratiti vrijeme putovanja i transporta.
SADRŽAJ	Izrada potrebne tehničko-tehnološke dokumentacije, rekonstrukcija željezničke infrastrukture u Županiji koja uključuje elektrifikaciju i ostale potrebne infrastrukturne radove, rekonstrukcija pratećih objekata.
REZULTAT	Modernizirana i elektrificirana željeznička infrastruktura u KKŽ.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanje kvalitete željezničke infrastrukture s ciljem povećanja broja prevezenih putnika i količina tereta, kao i povećanja brzine prijevoza.
NOSITELJI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske željeznice, Koprivničko-križevačka županija.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo na području KKŽ, gospodarski subjekti.
INDIKATORI	Povećanje rekonstruiranih željezničkih pruga u KKŽ za 42 km.

OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	193.000.000,00 kn: Hrvatske željeznice 100%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-1 IZGRADNJA PROMETNE INFRASTRUKTURE**
MJERA	**3-1-3 Razvoj ostalih oblika prometne infrastrukture**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: maksimalizirati iskorištenost geoprometnog položaja Županije i time proširiti razvojne mogućnosti Županije. Cilj: razvojem riječnog i zračnog prometa pridonijeti stvaranju preduvjeta za daljnji razvoj i povećanje konkurentnosti gospodarstva Županije.
SADRŽAJ	Izrada potrebne projektne dokumentacije za uređenje riječnog plovnog puta rijeke Drave i uređenje pristupa rijeci Dravi, za izgradnju robno-transportnog terminala-luka Karaš, za stavljanje u funkciju sportskog letilišta Danica za putnički i teretni zračni promet.
REZULTAT	Stvoreni preduvjeti, odnosno izrađena projektna dokumentacija za razvoj integralnog prometa Županije.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje kvalitete i intenziteta svih vrsta prometa, unapređenje razvoja poslovnih zona.
NOSITELJI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Koprivničko-križevačka županija.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo na području KKŽ, gospodarski subjekti.
INDIKATORI	Izrađena projektna dokumentacija - broj dozvola, projekata i sl.

OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	350.000,00 kn: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture 99%, proračuni JLS-a 1%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 3-2 RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-2 RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
MJERA	**3-2-1 Daljnje unapređenje sustava vodoopskrbe**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: dostupnost zdravstveno ispravne pitke vode za cjelokupno stanovništvo na području Koprivničko-križevačke županije. Cilj: izgradnja cjelovitog vodoopskrbnog sustava na području cijele Županije (magistralnog i sekundarnog cjevovoda, vodocrpilišta i vodnih objekata).
SADRŽAJ	Izrada potrebne projektne dokumentacije. Gradnja magistralnog cjevovoda-gradnja vodocrpilišta, povezivanje odvojenih vodoopskrbnih sustava u jedinstven sustav. Izgradnja sekundarnih cjevovoda - izgradnja pogonskih objekata (vodospreme, crpilišta, crpne stanice). Kontinuirana suradnja na planiranju i provedbi izgradnje sustava vodoopskrbe na području regije, posebice kroz intenzivnu dugoročnu međužupanijsku suradnju. Monitoring pitke vode kod korisnika.
REZULTAT	Izgrađen jedinstven vodoopskrbni sustav na području županije, uspostavljene zaštitne zone vodocrpilišta na sva tri uslužna područja vodoopskrbe, sukladno Županijskoj studiji vodoopskrbe.
RAZVOJNI UČINAK	Unapređenje zdravlja stanovništva, stabilan i održiv distribucijski vodoopskrbni sustav, zaštita obnovljivih izvora podzemne pitke vode.

NOSITELJI	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatske vode, Koprivničko-križevačka županija, JLS, komunalna poduzeća.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, gospodarski subjekti u Županiji.
INDIKATORI	Broj priključenih domaćinstava i gospodarskih subjekata na vodoopskrbnu mrežu. Veći postotak zdravstvene ispravnosti voda kod korisnika i na vodocrpilištima.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	381.700.000,00 kn – 52.000.000 EUR izgradnja sustava vodoopskrbe: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva 70%, Hrvatske vode 30% i 2.100.000,00 kn dio komunalne infrastrukture i monitoring: proračun KKŽ 100%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-2 RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
MJERA	**3-2-2 Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: unapređenje i modernizacija sustava pročišćavanja otpadnih voda i upuštanja istih u vodotoke. Cilj: izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Županije. Zaštita recipijenata (u prvom redu vodozaštitnih područja, rijeke Drave, ali i općenito podzemnih voda i površinskih vodotoka) od utjecaja zagađenja komunalnim otpadnim vodama.
SADRŽAJ	Dovršetak izgradnje sustava odvodnje komunalnih otpadnih voda. Izgradnja sustava pročišćavanja komunalnih otpadnih voda. Provedba analize stanja kakvoće vode u otvorenim vodotocima.
REZULTAT	Izgrađen sustav odvodnje na području Županije sukladno Županijskoj studiji

	zaštite voda.
RAZVOJNI UČINAK	Očuvani vodni resursi obnovljivih podzemnih izvora pitke vode i vodotoci. II grupa kakvoće vode prisutna u sustavu odvodnje (sukladno Pravilniku o kakvoći vode otvorenih vodotoka).
NOSITELJI	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatske vode, Koprivničko-križevačka županija, JLS, komunalna poduzeća.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, gospodarski subjekti u Županiji.
INDIKATORI	Broj kilometara novoizgrađenog kanalizacijskog sustava. Broj novopriključenih domaćinstva i gospodarskih subjekata na kanalizacijski sustav. Broj izgrađenih bioloških pročistača. Unaprijeđena kakvoća vode u otvorenim vodotocima.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	50.000.000,00 kn: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i Hrvatske vode 90%, proračuni JLS-a 10%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-2 RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
MJERA	**3-2-3 Uspostavljanje sustava gospodarenja otpadom**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: održivo gospodarenje komunalnim otpadom u cilju zaštite okoliša u KKŽ. Cilj: uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području KKŽ sukladno važećim propisima i strateškim dokumentima RH, na način da se osigura zaštita podzemnih i površinskih voda, zraka i tla. Održivo gospodarenje otpadom na području KKŽ čini: unapređenje i uspostava sustava organiziranog prikupljanja otpada na cijelom području KKŽ, njegova oporaba odnosno reciklaža.

SADRŽAJ	Osiguranje svih potrebnih preduvjeta za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u KKŽ. To obuhvaća: pripremu lokacije za uspostavu sustava gospodarenja otpadom, izradu projektne dokumentacije za izgradnju bioreaktorskog odlagališta, izgradnju pročistača otpadnih voda, izgradnju bioplinskog energetskog postrojenja, te izradu projektno-tehničke dokumentacije - Studiju izvodljivosti, Studiju utjecaja na okoliš.
REZULTAT	Uspostavljen cjelovit sustav gospodarenja otpadom: sustav skupljanja, reciklaže, prijevoza, oporabe otpada, te nadzora nad tim djelatnostima. Smanjena količina otpada iz kućanstava. Upotreba proizvoda iz otpada kao energenata (bioplin).
RAZVOJNI UČINAK	Smanjen utjecaj otpada na okoliš i ljudsko zdravlje povećanjem primarne reciklaže, povećanje postotka oporabljenog otpada, te unapređenje uvjeta za ekološku poljoprivredu.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, komunalna poduzeća.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, gospodarski subjekti u Županiji.
INDIKATORI	Izrađena potrebna projektna dokumentacija i odobrena sredstva za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, namijenjenog oporabi komunalnog otpada.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	552.000.000,00 kn: nadležno ministarstvo 20%, proračun KKŽ 10%, ostali izvori 10%, sredstva EU 60%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-2 RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
MJERA	**3-2-4 Unapređenje postojećeg stanja zbrinjavanja otpada**

SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: smanjiti negativne utjecaje na kvalitetu života stanovnika Županije. Cilj: unaprijediti postojeći sustav zbrinjavanja otpada praćenjem tokova otpada radi smanjenja negativnih utjecaja na okoliš.
SADRŽAJ	Sanacija i zatvaranje općinskih službenih odlagališta otpada, uspostava reciklažnih dvorišta, postava spremnika za odvojeno skupljanje posebnih kategorija otpada, nabava opreme i uređaja za reciklažu otpadnih materijala. Adekvatna sanacija evidentiranih lokacija odlagališta.
REZULTAT	Uspostavljena reciklažna dvorišta, oprema, uređaji i spremnici za odvojeno skupljanje posebnih kategorija otpada. Sanirana i zatvorena odlagališta otpada s provedenom biorekultivacijom i prenamjenom načina korištenja.
RAZVOJNI UČINAK	Stvaranje preduvjeta za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i praćenje tokova otpada od nastajanja do konačnog zbrinjavanja.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, gospodarski subjekti, komunalna poduzeća, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, organizacije civilnog društva, gospodarski subjekti, komunalna poduzeća.
INDIKATORI	Broj saniranih i revitaliziranih područja tla, voda i drugih sastavnica okoliša. Nabavljena oprema, uređaji, spremnici za odvojeno skupljanje posebnih kategorija otpada i razvoj reciklažnih djelatnosti, broj uspostavljenih reciklažnih dvorišta.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	55.000.000,00 kn: FZOEU 100%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
PRIORITET	3-2 RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
MJERA	3-2-5 Daljnje unapređenje plinofikacije Županije
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: unaprijediti sustav plinoopskrbe i omogućiti dostupnost plina kao energenta kućanstvima i gospodarskim subjektima. Cilj: osigurati stabilnu opskrbu zemnim plinom u što je moguće većem dijelu Županije, putem djelatnosti koncesionara za distribuciju plina, zatim smanjiti onečišćavanje zraka i potaknuti očuvanje okoliša kroz poticanje korištenja plina kao ekološki prihvatljivog energenta.
SADRŽAJ	Saniranje postojećih dotrajalih plinovoda. Izgradnja novih plinovoda gdje je to ekonomski opravdano. Izgradnja odorizacijskih stanica. Smanjenje broja primopredajnih stanica.
REZULTAT	Uspostavljena redovita i unaprijeđena opskrba svih potrošača plina na siguran i ekološki prihvatljiv način.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje kvalitete života, povećanje broja zaposlenih u poduzećima koja se bave izgradnjom plinske mreže i distribucijom plina.
NOSITELJI	Gospodarski subjekti registrirani za distribuciju plina – koncesionari, u suradnji s Koprivničko-križevačkom županijom.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, gospodarski subjekti u Županiji.
INDIKATORI	Povećan broj novopriključenih kućanstava i gospodarskih subjekata na plinsku mrežu. Povećana količina potrošnje plina u m^3.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	3.000.000,00 kn: proračun KKŽ 10%, proračuni JLS-a i vlastiti izvori koncesionara za distribuciju plinom 90%.
RAZDOBLJE	2011-2013.

PROVEDBE	

STRATEŠKI CILJ	3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
PRIORITET	3-2 RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
MJERA	3-2-6 Istraživanje i korištenje podzemnih bazena pitke vode - potencijalnih vodocrpilišta
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: održivo upravljanje i korištenje vodnih resursa. Cilj: utvrditi i vrednovati strateške resurse podzemnih voda, kao osnovu za njihovo dugoročno održivo korištenje i zaštitu.
SADRŽAJ	Realizacija terenskih ispitivanja (probne bušotine), modeliranje, izrada analiza i ocjena, izrada strateških programa zaštite i korištenja potencijalnih vodocrpilišta. Uspostava zona sanitarne zaštite vodocrpilišta, monitoring kakvoće podzemnih voda, gradnja vodocrpilišta.
REZULTAT	Korištenje vodnih resursa s pripadajućim objektima dovoljno za potrebe stanovništva i gospodarstva šire regije u dugoročnom razdoblju.
RAZVOJNI UČINAK	Unaprijeđeno i ekološki prihvatljivo iskorištavanje pitke vode u dugoročnom razdoblju.
NOSITELJI	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Hrvatske vode, Koprivničko-križevačka županija.
KORISNICI	Stanovništvo, gospodarski subjekti u KKŽ.
INDIKATORI	Povećan broj vodocrpilišta i njihov kapacitet. Količina pitke vode potrebne široj regiji u m^3/godišnje. Povećan broj vodozaštitnih zona.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	12.000.000,00 kn: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva 40%, Hrvatske vode 50%, tvrtke registrirane za vodoopskrbu 10%.

RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 3-3 RAZVOJ PROSTORNO-PLANSKE DOKUMENTACIJE

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-3 RAZVOJ PROSTORNO-PLANSKE DOKUMENTACIJE**
MJERA	**3-3-1 Katastarska izmjera prostora**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: osigurati kvalitetne preduvjete za učinkovito prostorno planiranje i upravljanje razvojem u prostoru. Cilj: osigurati gospodarskim subjektima, kao i subjektima javne uprave i institucijama mogućnost dobivanja točnih, kvalitetnih i pravovremenih podataka o katastarskoj izmjeri prostora i imovinsko-pravnim podacima.
SADRŽAJ	Izvršiti katastarska mjerenja i stvoriti jedinstvenu bazu podataka u digitalnom (vektorskom) obliku.
REZULTAT	Ažurirane baze podataka u institucijama koje se bave prostornim planiranjem i koje u svakodnevnom radu koriste podatke vezane uz prostorno planiranje.
RAZVOJNI UČINAK	Omogućeno povezivanje baza podataka između institucija, te olakšano dobivanje točnih i kvalitetnih podataka svim potencijalnim korisnicima.
NOSITELJI	Državna geodetska uprava, Područni Uredi za katastar, Koprivničko-križevačka županija, JLS-i.
KORISNICI	Stanovništvo, gospodarski subjekti.
INDIKATORI	Baza podataka koja obuhvaća 70% katastarske izmjere u Županiji. Povećanje brzine usluge i dobivanja podataka vezanih uz Katastar i Gruntovnicu, mogućnost pregleda i preuzimanja podataka na Internetu.
OKVIRNA	1.217.000,00 kn: Državna geodetska uprava 70%, proračun KKŽ 22%,

FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	proračuni JLS-a 8%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-3 RAZVOJ PROSTORNO-PLANSKE DOKUMENTACIJE**
MJERA	**3-3-2 Izrada novih orto-foto snimaka prostora**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: osigurati kvalitetne preduvjete za učinkovito prostorno planiranje i upravljanje razvojem u prostoru. Cilj: omogućiti usporedbu orto-foto snimaka s važećom katastarskom podlogom.
SADRŽAJ	Izvršiti zračnu snimku čitavog prostora KKŽ, dobivene podatke obraditi u geokordinatnom sustavu i obrađene podatke staviti u funkciju, odnosno omogućiti sveukupnom stanovništvu KKŽ pristup podacima.
REZULTAT	Povezane orto-foto snimke i podaci s ostalim bazama podataka institucija koje se bave prostornim planiranjem i koje koriste takav oblik podataka u svom svakodnevnom radu.
RAZVOJNI UČINAK	Omogućeno povezivanje baza podataka između institucija, te olakšano dobivanje točnih i kvalitetnih podataka svim korisnicima u svrhu izrade dokumenata prostornog planiranja, preciznije utvrđivanje stanja u prostoru i brža izrada prostorno-planskih dokumenata.
NOSITELJI	Državna geodetska uprava, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Područni Ured za katastar, Koprivničko-križevačka županija, JLS-i.
KORISNICI	Stanovništvo, prostorni planeri, gospodarski subjekti.

INDIKATORI	Broj izrađenih orto-foto snimaka.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	232.000,00 kn: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja 100%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**3. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**
PRIORITET	**3-3 RAZVOJ PROSTORNO-PLANSKE DOKUMENTACIJE**
MJERA	**3-3-3 Izrada geografskog i zemljišno-informacijskog sustava (GIZIS)**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: stvoriti preduvjete za racionalno i kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem u prostoru i okolišu. Cilj: uređenje baza podataka svih površina u KKŽ u jedinstvenom informacijskom sustavu.
SADRŽAJ	Izrada i održavanje baza podataka koji se odnose na oblik i veličinu parcela, te bonitete poljoprivrednog zemljišta.
REZULTAT	Izrađen geografsko i zemljišno-informacijski sustav (GIZIS). Omogućeno korištenje baza podataka u području projektiranja i izvođenja infrastrukturnih objekata.
RAZVOJNI UČINAK	Olakšani, unaprijeđeni i ubrzani procesi prostornog planiranja i grupiranja izgradnje i održavanja infrastrukturnih objekata (ubrzan postupak izdavanja potrebnih dozvola), smanjenje troškova i procesa vezanih uz održavanje komunalne infrastrukture, stvoreni preduvjeti za povezivanje s drugim prostornim informacijskim sustavima.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, gospodarski subjekti specijalizirani u tom području.

KORISNICI	JLS, prostorni planeri, institucije.
INDIKATORI	Broj izrađenih baza podataka, broj točnih podataka o bonitetu zemljišta.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva 100%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ 4 – ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM

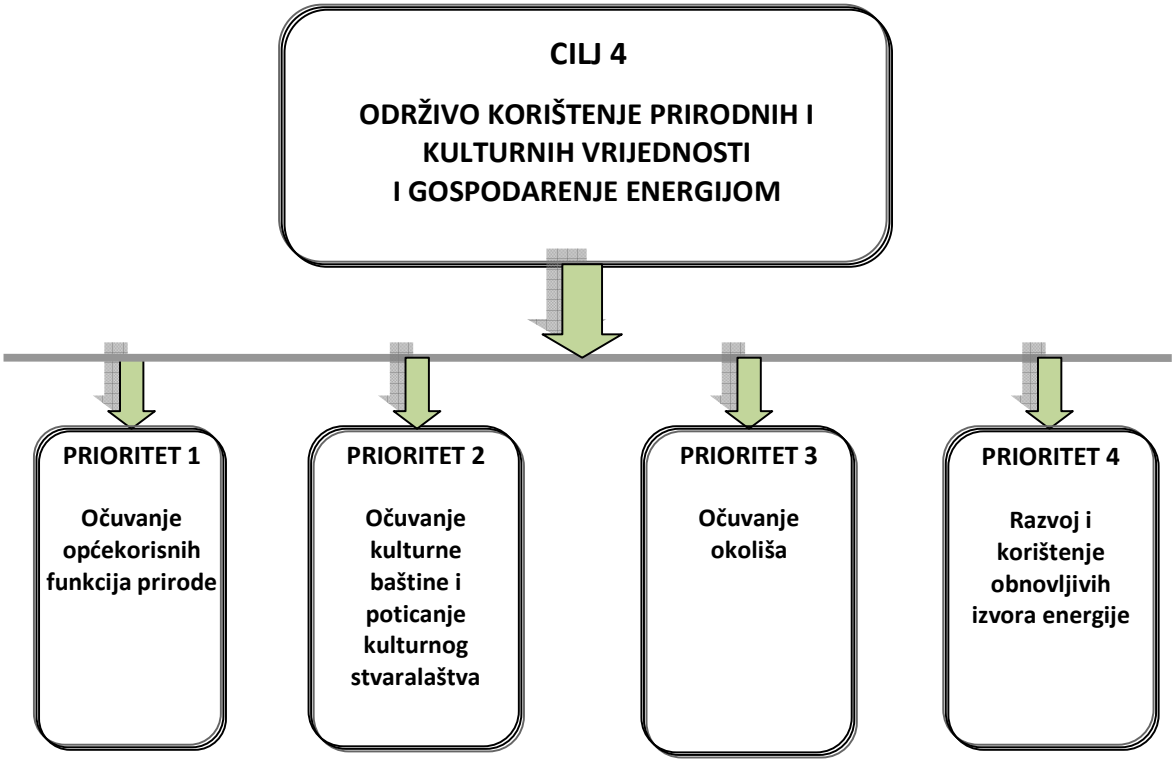

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERA
4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM	4-1 Očuvanje općekorisnih funkcija prirode	4-1-1 Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti
		4-1-2 Poticanje istraživanja i praćenja stanja zaštićenih područja
		4-1-3 Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti prirode
		4-1-4 Poticanje zaštite i planiranje upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima
		4-1-5 Saniranje devastiranih područja prirode
	4-2 Očuvanje kulturne baštine i poticanje kulturnog stvaralaštva	4-2-1 Izrada sveobuhvatne valorizacije kulturnopovijesnih vrijednosti
		4-2-2 Poticanje i razvoj kulturnog stvaralaštva
	4-3 Očuvanje okoliša	4-3-1 Uspostava sustava kontinuiranog monitoringa okoliša
		4-3-2 Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti

		okoliša
		4-3-3 Saniranje devastiranih područja okoliša
	4-4 Razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije	4-4-1 Istraživanje i korištenje geotermalne energije
		4-4-2 Istraživanje i korištenje bioplina
		4-4-3 Istraživanje i korištenje biomase
		4-4-4 Istraživanje i korištenje solarne energije
		4-4-5 Poticaj i unapređenje razvoja energetske učinkovitosti

PRIORITET: 4-1 OČUVANJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA PRIRODE

STRATEŠKI CILJ	4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM
PRIORITET	4-1 OČUVANJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA PRIRODE
MJERA	4-1-1 Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: očuvanje i obnova postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti u stanju prirodne ravnoteže i usklađenih odnosa s ljudskim djelovanjem u cilju njihovog trajnog očuvanja. Cilj: očuvati u prirodi ono što je jedinstveno, rijetko i ugroženo, a odnosi se na floru, faunu, stanišne tipove, zaštićena područja, ekološku mrežu, krajobraze i prirodnine.
SADRŽAJ	U planove koji se odnose na korištenje prirodnih dobara, uređenje prostora i prostorno planiranje ugraditi uvjete i mjere zaštite prirode, te ih poštivati i provoditi. Istraživanje i valorizacija prirodnih obilježja u svrhu izrade stručnih podloga za predlaganje područja koja će postati dio NATURA 2000 područja.
REZULTAT	Očuvane biološke i krajobrazne raznolikosti, sačuvane općekorisne funkcije prirode i kvaliteta ljudskog života.
RAZVOJNI UČINAK	Osviješteno stanovništvo u KKŽ o očuvanju prirode kao dijela biološke i krajobrazne raznolikosti, te o značaju ulaganja u prirodu kao dugoročno isplativoj investiciji. Doprinos održivom razvoju KKŽ.

NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, svi korisnici zaštićenog područja i ekološke mreže, odgojno obrazovne institucije, turističke zajednice i djelatnici u turizmu, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	KKŽ, JLS, stanovništvo Koprivničko-križevačke županije, posjetitelji zaštićenih područja. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, odgojno obrazovne institucije, turističke zajednice i djelatnici u turizmu, organizacije civilnog društva.
INDIKATORI	Broj zaštićenih prirodnih vrijednosti i prirodnina (biljaka, životinja, gljiva, minerala, fosila, stijena, vode, zraka, tla i dr.), povećan udio područja predloženih kao NATURA 2000 područja.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 10%, proračun Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ 10%, proračuni JLS-a 5%, sredstva EU 55%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-1 OČUVANJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA PRIRODE**
MJERA	**4-1-2 Poticanje istraživanja i praćenja stanja zaštićenih područja**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: istraživanje, praćenje i ocjena stanja zaštićenih područja i ekološke mreže, bioloških svojti i vrijednih staništa, stanišnih tipova, ekološki značajnih područja, ekoloških sustava i vrijednih krajobraza. Cilj: prikupiti i obraditi podatke vezane uz zaštićene i evidentirane prirodne vrijednosti i zaštićena područja, ekološku mrežu, zaštićene svojte i druge prirodnine.
SADRŽAJ	Praćenje stanja očuvanosti biološke i krajobrazne raznolikosti i predlaganje mjera za njihovu zaštitu, pripremanje stručnih podloga za zaštitu i očuvanje dijelova prirode, odnosno prirodnih vrijednosti, izrada stručnih podloga za potrebe utvrđivanja uvjeta zaštite prirode i upravljanja zaštićenim područjima, ekološkom

	mrežom i korištenja prirodnih dobara, obavljanje statističkih analiza, objedinjavanje rezultata i izrada izvješća o stanju i zaštiti prirode, pripremanje i provođenje projekata i programa u području zaštite prirode, promocija i edukacija o prirodnim vrijednostima.
REZULTAT	Prikupljeni i obrađeni podaci vezani uz zaštićene i evidentirane prirodne vrijednosti, zaštićena područja, ekološku mrežu, zaštićene svojte i druge prirodnine, promovirana zaštićena područja kao turističke destinacije.
RAZVOJNI UČINAK	Izradom baze podataka o zaštićenim područjima, ekološkoj mreži, zaštićenim svojtama i drugim prirodninama omogućit će se predlaganje novih prirodnih vrijednosti, prirodnina i područja za zaštitu na temelju Zakona o zaštiti prirode.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, odgojno obrazovne institucije, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, odgojno obrazovne institucije u KKŽ, znanstvene institucije u RH, organizacije civilnog društva.
INDIKATORI	Broj uočenih kritičnih područja za sanaciju s izradom planova sanacije, broj saniranih područja, veći broj novih zaštićenih dijelova prirode, novih svojti i prirodnina.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: državni proračun 30%, proračun KKŽ 10%, proračun Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ 10%, proračuni JLS-a 5%, fondovi EU 45%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-1 OČUVANJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA PRIRODE**
MJERA	**4-1-3 Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti prirode**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: edukacija i informiranje javnosti o potrebi zaštite prirode i potrebama očuvanja, te o zaštiti biološke i krajobrazne raznolikosti s ciljem doprinosa

	održivom razvoju Županije. Cilj: informirati javnost o prirodnim vrijednostima i ekološkoj mreži radi njezinog posjećivanja u cilju obrazovanja, razgledavanja i rekreacije sa svrhom unapređenja i očuvanja prirodnih vrijednosti, te biološke i krajobrazne raznolikosti.
SADRŽAJ	Aktivnosti edukacije o načinima zaštite prirode i očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, kao i druge aktivnosti edukacije, organizacija javnih događanja (seminara, radionica, tribina) na teme vezane uz zaštitu prirode i prirodnih vrijednosti. Aktivnosti vezane uz zaštitu, očuvanje, revitalizaciju i održavanje zaštićenih i evidentiranih vrijednih dijelova prirode, te ekološke mreže. Međužupanijska, međuregionalna i međunarodna suradnja s dionicima koji se bave zaštitom prirode i prirodnih vrijednosti.
REZULTAT	Očuvana flora, fauna, krajobrazi i staništa, te stanišni tipovi koji su u prirodi vrijedni, jedinstveni i ugroženi, osviješteno stanovništvo o prevenciji zagađenja i očuvanju prirode, prirodnih vrijednosti, te krajobrazne i biološke raznolikosti.
RAZVOJNI UČINAK	Očuvanje i zaštita prirode i okoliša, te pozicioniranje zaštićenih prirodnih vrijednosti kao turističkih destinacija.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, odgojno obrazovne institucije, organizacije civilnog društva, turističke zajednice i turistički djelatnici.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo na području KKŽ, JLS, odgojno obrazovne institucije, turističke zajednice i turistički djelatnici, organizacije civilnog društva.
INDIKATORI	Broj sudionika na javnim događanjima, broj održanih edukacija, seminara, tribina, radionica.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 10%, proračuni JLS-a 10%, proračun Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ 10%, fondovi 50% EU.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-1 OČUVANJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA PRIRODE**
MJERA	**4-1-4 Poticanje zaštite i planiranje upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: kroz mjere i uvjete zaštite prirode, izradom planova upravljanja i planova gospodarenja, te drugim propisima urediti pitanje zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja prirodnih vrijednosti, ekološke mreže i prirodnina. Cilj: definirati politiku upravljanja zaštićenim područjima i ekološkom mrežom. Odrediti smjernice zaštite zaštićenog područja i ekološke mreže. Utvrditi način provedbe plana sa sastavnicama u zaštićenom području i ekološkoj mreži.
SADRŽAJ	Definiranje politike upravljanja zaštićenim područjem i ekološkom mrežom - vizija, misija i ciljevi. Definiranje smjernica zaštite zaštićenog područja i ekološke mreže - ocjena stanja zaštićenog i utjecajnog područja, određivanje koncepta zaštite zaštićenog područja i njegovih dijelova, praćenje stanja zaštićenog područja i njegovih vrijednosti, utvrđivanje programa zaštite za zaštićeno područje, utvrđivanje i razvoj dopuštenih djelatnosti u njemu, utvrđivanje programa posjećivanja i interpretacije, utvrđivanje programa povezivanja zaštićenog područja sa susjednim područjima i njegovog utjecaja na okoliš i društveno gospodarski kompleks. Provedba plana sa sastavnicama u zaštićenom području i ekološkoj mreži - uspostavljanje mreže aktivnih sudionika u tom području kroz povezivanje sektorskih planova, određivanje aktivnosti za provedbu plana, nadzor i troškove provedbe plana, načine i izvore financiranja, određivanje nositelja provedbe i aktivnosti plana upravljanja.
REZULTAT	Omogućeno kvalitetno i svrsishodno istovremeno korištenje i zaštita prirode, poštivanjem mjera i uvjeta zaštite prirode, izradom planova upravljanja i planova gospodarenja prirodnim dobrima i poštivanjem drugih propisa kojima se uređuje zaštita prirode i korištenje prostora i prirodnih dobara.
RAZVOJNI UČINAK	Definiran način provođenja zaštite, korištenja i upravljanja zaštićenim područjem i ekološkom mrežom, te određena politika, ciljevi i smjernice, te način provođenja planova upravljanja za zaštićena područja i ekološku mrežu uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva i uvažavanje kriterija za očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, te svi vlasnici ili nositelji prava korištenja zaštićenog područja i ekološke mreže.
KORISNICI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, stanovništvo i posjetitelji u KKŽ.
INDIKATORI	Veći broj novih zaštićenih prirodnih vrijednosti, programa zaštite prirode i planova upravljanja prirodnim vrijednostima.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	500.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 10%, proračuni JLS-a 5%, proračun Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ 10%, fondovi EU 55%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011–2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-1 OČUVANJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA PRIRODE**
MJERA	**4-1-5 Saniranje devastiranih područja prirode**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: revitalizacija i očuvanje zaštićenih područja i ekološke mreže, njihovih temeljnih vrijednosti zbog kojih je to područje dobilo status zaštićenog područja, te provođenje zahvata koji će unaprijediti svojstva evidentiranih vrijednih prirodnih područja i ekološke mreže. Cilj: unapređenje i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenih i evidentiranih vrijednih dijelova prirode i ekološke mreže.
SADRŽAJ	Radnje vezane za zaštitu, očuvanje, revitalizaciju i održavanje zaštićenih i evidentiranih vrijednih dijelova prirode i ekološke mreže, koje uključuju: revitalizaciju vrijednih staništa, obnovu poučnih staza, revitalizaciju močvarnih staništa, prilagodbe staništa (vodotoci, šume, krajobrazi) radi očuvanja rijetkih i ugroženih svojti.

REZULTAT	Očuvana flora, fauna, krajobrazi i staništa, te stanišni tipovi koji su u prirodi vrijedni, jedinstveni i ugroženi.
RAZVOJNI UČINAK	Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti značajnih ne samo za Koprivničko-križevačku županiju, već i za Republiku Hrvatsku i Europu.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, organizacije civilnog društva, odgojno obrazovne institucije, turističke zajednice i djelatnici u turizmu.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, posjetitelji.
INDIKATORI	Broj očuvanih zaštićenih dijelova prirode, ekološke mreže, broj svojti i prirodnina, te unaprijeđena kvaliteta života ljudi u revitaliziranom području.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	750.000,00 kn: državni proračun 20%, proračun KKŽ 10%, proračuni JLS-a 10%, proračun Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ 10%, fondovi EU 50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 4-2 OČUVANJE KULTURNE BAŠTINE I POTICANJE KULTURNOG STVARALAŠTVA

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-2 OČUVANJE KULTURNE BAŠTINE I POTICANJE KULTURNOG STVARALAŠTVA**
MJERA	**4-2-1 Izrada sveobuhvatne valorizacije kulturno povijesnih vrijednosti**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: zaštita, očuvanje i uređenje kulturno povijesnih vrijednosti kao važnog kulturnog potencijala Županije. Cilj: očuvati što više kulturnih i povijesnih vrijednosti materijalnog i nematerijalnog karaktera.

SADRŽAJ	Definiranje kulturno povijesnih vrijednosti kroz izradu stručnih podloga i dokumenata s naglaskom na registar već zaštićenih ili preventivno zaštićenih materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara, izrada prijedloga za zaštitu, te provođenje postupka zaštite. Provođenje postupaka obnove, restauracije, konzervacije i rekonstrukcije kulturno povijesnih vrijednosti. Osmišljavanje i provođenje programa prezentacije provedene zaštite i obnove, te senzibiliziranje javnosti za potrebu očuvanja kulturne baštine.
REZULTAT	Obnovljene i očuvane kulturne vrijednosti pod zaštitom, osviješteno stanovništvo na području KKŽ o značaju i potrebama valorizacije kulturno povijesnih vrijednosti.
RAZVOJNI UČINAK	Stručno zaštićene, te kvalitetno očuvane i korištene kulturno povijesne vrijednosti koje predstavljaju značajan potencijal za razvoj turizma i identiteta Županije.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, organizacije civilnog društva, pojedinci (vlasnici zaštićenih materijalnih kulturnih dobara ili nositelji zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara).
KORISNICI	Institucije s područja KKŽ, lokalno stanovništvo, turistički subjekti, posjetitelji KKŽ.
INDIKATORI	Povećan broj preventivno zaštićenih i novozaštićenih kulturnih dobara, povećan broj obnovljenih kulturnih dobara.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	5.000.000,00 kn: državni proračun 20%, proračuni KKŽ i JLS-a 20%, fondovi EU 60%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM
PRIORITET	4-2 OČUVANJE KULTURNE BAŠTINE I POTICANJE KULTURNOG STVARALAŠTVA
MJERA	4-2-2 Poticanje i razvoj kulturnog stvaralaštva
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: osigurati kvalitetu i raznolikost u ponudi na području kulturnog stvaralaštva, te osigurati kontinuitet kulturnog stvaralaštva. Cilj: povećati broj subjekata koji se bave kulturnim stvaralaštvom, te kvalitetu projekata i ponude.
SADRŽAJ	Poboljšanje prostornih i materijalnih uvjeta u institucijama, pojedinaca i udruga koji se bave kulturnim stvaralaštvom, organiziranje edukacija za razvoj kompetencija, omogućavanje povezivanja u zajednice udruga radi kvalitetnijeg rada, kvalitetnija i sustavna promocija kulturnog stvaralaštva i ponude, stvaranje preduvjeta za samozapošljavanje u tradicionalnim zanatima i na taj način sprečavanje njihovog odumiranja.
REZULTAT	Povećan broj izrađenih projekata iz područja kulturnog stvaralaštva koje mogu ponuditi institucije, pojedinci i udruge koje se bave kulturnim stvaralaštvom, u boljim prostornim i materijalnim uvjetima uz poboljšana znanja i kompetencije.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje broja aktivnih pojedinaca i članova udruga koji djeluju na polju kulturnog stvaralaštva, u boljim prostornim i materijalnim uvjetima, što omogućuje povećanje broja i kvalitete realiziranih projekata, pozicioniranje Županije kao turističke destinacije tradicionalnih vrijednosti.
NOSITELJI	Nadležna ministarstva, Koprivničko-križevačka županija, JLS, TZ KKŽ, institucije u kulturi, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Članovi udruga i pojedinci koji se bave kulturnim stvaralaštvom, turistički djelatnici i turisti, sveukupno stanovništvo Županije.
INDIKATORI	Broj pojedinaca i udruga koji se bave kulturnim stvaralaštvom, broj novoopremljenih prostora, broj realiziranih projekata.
OKVIRNA	4.500.000,00 kn: državni proračun 20%, proračuni KKŽ i JLS-a 30%, fondovi EU

FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	50%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PR IORITET: 4-3 OČUVANJE OKOLIŠA

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-3 OČUVANJE OKOLIŠA**
MJERA	**4-3-1 Uspostava sustava kontinuiranog monitoringa okoliša**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: ocjena postojećeg stanja okoliša s ciljem dugotrajne zaštite okoliša i prevencije daljnjeg onečišćenja. Cilj: uspostava jedinstvene informacijske baze podataka o kakvoći pojedinih sastavnica okoliša (površinskih voda, podzemnih voda, tla, zraka i dr.) i utvrđivanje kritičnih područja/točaka koje je potrebno sanirati.
SADRŽAJ	Izrada analize i utvrđivanje prioriteta odnosno najugroženijih sastavnica okoliša koje treba monitorirati, te izrada programa praćenja stanja. Provođenje kontinuiranog monitoringa. Evaluacija podataka i izrada elaborata/izvješća o provedenim mjerenjima. Ocjena stanja okoliša u pojedinim segmentima i izrada Plana mjera sanacije i unapređenja stanja okoliša. Prikupljanje, organiziranje i obrada, te prezentacija i distribucija informacija o okolišu.
REZULTAT	Izrađena izvješća o provedenom monitoringu. Utvrđeno stanje okoliša i utvrđen stupanj zagađenosti pojedinih sastavnica okoliša. Izrađen plan mjera sanacije i unapređenja stanja.
RAZVOJNI UČINAK	Unaprijeđena razina zaštite sastavnica okoliša, te stvoreni preduvjeti za unaprijeđeno obavljanje gospodarskih i ostalih aktivnosti u prirodi i okolišu.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, Zavod za javno zdravstvo KKŽ, organizacije civilnog društva.

KORISNICI	Sveukupno stanovništvo, HPK, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ, organizacije civilnog društva.
INDIKATORI	Broj identificiranih okolišnih sastavnica, broj postaja monitoringa, broj uočenih kritičnih područja za sanaciju s izradom planova sanacije i broj saniranih područja.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	400.000,00 kn: Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost 60%, ostali izvori 40%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-3 OČUVANJE OKOLIŠA**
MJERA	**4-3-2 Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti okoliša**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: aktivnije sudjelovanje stanovništva u donošenju planskih dokumenata i razvojnih programa u aktivnostima vezanim uz zaštitu okoliša i prirode. Cilj: edukacija i informiranje javnosti o potrebi zaštite okoliša s ciljem doprinosa održivom razvoju Županije.
SADRŽAJ	Aktivnosti e-edukacije o zaštiti okoliša kao i druge aktivnosti edukacije i promidžbe o zaštiti okoliša i održivom razvoju, organizacija javnih događanja (seminara, radionica, tribina) na teme vezane uz zaštitu okoliša i održivi razvoj.
REZULTAT	Povećana svijest stanovništva i javnosti o zaštiti okoliša i održivom razvoju kroz mogućnosti sinergije zaštite okoliša i gospodarskog razvoja.
RAZVOJNI UČINAK	Kvalitetni prostorno-planski dokumenti, smanjenje otpora javnosti prema novim projektima i zahvatima u prostoru aktivnim uključivanjem građana u ranim fazama njihovog planiranja.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, odgojno obrazovne institucije, turističke

	zajednice i turistički djelatnici, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, JLS, odgojno obrazovne institucije, turističke zajednice i turistički djelatnici, organizacije civilnog društva.
INDIKATORI	Broj sudionika na javnim događanjima, broj održanih edukacija, seminara, tribina, radionica.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	120.000,00 kn: Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost 80%, ostali izvori 20%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-3 OČUVANJE OKOLIŠA**
MJERA	**4-3-3 Saniranje devastiranih područja okoliša**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: smanjiti negativne utjecaje na kvalitetu života stanovnika Županije. Cilj: unaprijediti životno okružje uklanjanjem negativnih utjecaja na zdravlje, te stvoriti preduvjete za konkurentno gospodarstvo, turizam i bolji životni standard.
SADRŽAJ	Revitalizacija devastiranih područja eksploatacijskih divljih kopova (napuštenih šljunčara, kamenoloma). Sanacija i revitalizacija onečišćenih vodotoka i vodenih područja. Sanacija područja obuhvaćenih nepredviđenim ekološkim katastrofama. Edukacija stanovništva o kvalitetnijem suživotu s okolišem i prirodom.
REZULTAT	Revitalizirana područja, postignuta veća kvaliteta životnog prostora s čišćim zrakom, tlom i kvalitetnijom vodom.
RAZVOJNI UČINAK	Devastirana područja su sanacijom vraćena u doprirodno stanje ili se drugačije gospodarski koriste, te su ovisno o uvjetima prostora i inicijativama lokalne zajednice pretvorena u šumske i poljoprivredne površine ili u drugu namjenu.

	Povećanje turističkog, gospodarskog i drugog razvojnog potencijala.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, gospodarski subjekti, komunalna poduzeća, organizacije civilnog društva.
KORISNICI	Sveukupno stanovništvo u KKŽ, organizacije civilnog društva, gospodarski subjekti, komunalna poduzeća.
INDIKATORI	Broj revitaliziranih i saniranih područja okolišnih sastavnica - tla, voda i drugih sastavnica okoliša.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	400.000,00: Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost 60%, ostali izvori 40%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

PRIORITET: 4-4 RAZVOJ I KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-4 RAZVOJ I KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE**
MJERA	**4-4-1 Istraživanje i korištenje geotermalne energije**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: doprinos održivom razvoju energetskog sektora u KKŽ. Cilj: ispitivanje mogućnosti održivog korištenja geotermalnih izvora u Županiji, kao i načina i područja primjene.
SADRŽAJ	Istraživanje geotermalnih izvora. Ocjena potencijala za razne oblike korištenja (proizvodnja električne energije, toplinska energija za proizvodnju povrća i cvijeća u zatvorenim prostorima, rekreacijski i lječilišni turizam, toplane, toplovodi) u poduzetničkim zonama, kao i za potrebe grijanja stambenih i poslovnih objekata.

REZULTAT	Ostvareni preduvjeti za stjecanje koncesije za mogućnosti korištenja geotermalne energije - razvijen geotermalni program. Ostvareni preduvjeti za korištenje toplinske energije za potrebe industrije i kućanstava.
RAZVOJNI UČINAK	Provedba Strategije energetskog razvoja RH. Održiva proizvodnja (toplinske) energije iz obnovljivih izvora uz konkurentnu cijenu za korisnike. Smanjenje korištenja fosilnih izvora energije. Povećanje udjela alternativnih izvora energije. Doprinos održivom razvoju KKŽ. Dugoročno povećanje zaposlenosti.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS s geotermalnim izvorima na svom području, Geopodravina d.o.o., (Općina Legrad, KKŽ, Podravka d.d., HEP, INA d.d.).
KORISNICI	Gospodarski subjekti, stanovništvo u KKŽ.
INDIKATORI	Smanjenje potrošnje električne energije za 5%, povećanje udjela alternativnih izvora energije za 5%, smanjenje emisije štetnih stakleničkih plinova za 5%.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	176.000.000,00 kn: u I fazi geotermalnog programa. EU fondovi ili sredstva osnivača i strateškog partnera ili investicijskih fondova – prema odluci osnivača tvrtke „Geopodravina“.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013. – I faza geotermalnog programa.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-4 RAZVOJ I KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE**
MJERA	**4-4-2 Istraživanje i korištenje bioplina**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: unaprijediti razvoj energetskog sektora na području KKŽ. Cilj: utvrditi stvarne mogućnosti i isplativost korištenja bioplina dobivenog obradom otpada iz sektora stočarske - biljne proizvodnje i gospodarenja otpadom. Smanjenje energetske ovisnosti iz tradicionalnih izvora (fosilna goriva). Otvaranje mogućnosti za razvoj novih poduzetničkih aktivnosti u proizvodnji

	energije, opreme i uslugama za proizvodnju struje i topline iz obnovljivih izvora energije.
SADRŽAJ	Provođenje analize mogućnosti i preduvjeta korištenja bioplina dobivenog obradom otpadaka iz sektora stočarske - biljne proizvodnje (gospodarenje komunalnim otpadom) za dobivanje energije. Priprema akcijskog plana. Stvaranje planskih i organizacijskih preduvjeta za razvoj poduzetničkih inicijativa.
REZULTAT	Utvrđene mogućnosti razvoja alternativnih izvora energije-bioplina, te njihove primjene u poslovnom sektoru i u kućanstvima.
RAZVOJNI UČINAK	Novo zapošljavanje, provedba Strategije energetskog razvoja RH, smanjenje potrošnje električne energije za 5%, povećanje udjela alternativnih izvora energije za 5%, smanjenje emisije štetnih stakleničkih plinova za 5%, provođenje „nitratne direktive“, te doprinos održivom razvoju KKŽ.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija za područje planiranja i izrade/promjene prostornih planova. Jedinice lokalne samouprave i poduzetnici za područje izgradnje bioplinskih postrojenja.
KORISNICI	Distributeri električne energije, poslovni subjekti, stanovništvo.
INDIKATORI	Broj izgrađenih postrojenja za proizvodnju energije iz bioplina, količina proizvedene energije, broj novozaposlenih u bioplinskim postrojenjima.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	100.000,00 kn za provođenje analize. Ostalo ovisi od kapaciteta bioplinske energane. Vlastita i kreditna sredstva nositelja investicije.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-4 RAZVOJ I KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE**

MJERA	**4-4-3 Istraživanje i korištenje biomase**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: unaprijediti razvoj energetskog sektora na području KKŽ. Cilj: rješavanje problema otpada iz drvoprerađivačke industrije i gospodarenja šumama (šumska sječika). Iskorištavanje nacionalnog potencijala u korištenju obnovljivog energetskog resursa drvne mase i drvnih otpadaka. Smanjenje energetske ovisnosti iz tradicionalnih izvora (fosilna goriva). Otvaranje mogućnosti za razvoj novih poduzetničkih aktivnosti u proizvodnji energije (električne i toplinske), opreme i usluga koje su vezane za tu vrstu proizvodnje energije.
SADRŽAJ	Ispitati mogućnosti i preduvjete korištenja šumske sječike i ostataka drvoprerađivačke proizvodnje za dobivanje energije. Osigurati (financijske i savjetodavne) i organizacijske pretpostavke za razvoj poduzetničkih inicijativa. Rezervirati prostor namijenjen djelatnosti u Prostornim planovima.
REZULTAT	Smanjeno korištenje fosilnih goriva. Provedba Strategije energetskog razvoja RH - smanjenje potrošnje električne energije za 5%, povećanje udjela alternativnih izvora energije za 5%, smanjenje emisije štetnih stakleničkih plinova za 5%. Održiv razvoj Županije.
RAZVOJNI UČINAK	Povećana razina transfera tehnologija iz područja obnovljivih izvora energije. Povećanje proizvodnje i korištenja energije (električne i toplinske) iz alternativnih resursa (biomasa). Osnivanje gospodarskih subjekata u području proizvodnje i distribucije biomase. Povećanje broja novozaposlenih.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija u dijelu prostorno planskih dokumenata. Poduzetnici u području izgradnje i upravljanja.
KORISNICI	Distributeri električne energije, poslovni subjekti, stanovništvo.
INDIKATORI	Količina energije proizvedene iz biomase, broj osnovanih tvrtki - proizvođača energije iz obnovljivih izvora energije, broj novozaposlenih u području proizvodnje i distribucije energije dobivene iz biomase.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	U zavisnosti od kapaciteta energane na biomasu. Vlastita i kreditna sredstva nositelja investicije.

RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-4 RAZVOJ I KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE**
MJERA	**4-4-4 Istraživanje i korištenje solarne energije**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: postići energetsku učinkovitost u zgradarstvu u KKŽ. Cilj: sustavno gospodarenje energijom u korist alternativnih obnovljivih izvora. Poboljšati strukturu energetske opskrbe Županije za stanovništvo. Smanjiti štetne emisije u procesima proizvodnje i potrošnje energije.
SADRŽAJ	U prostornim planovima rezervirati prostor za izgradnju i razvoj solarnih energana. Razvoj programa potpore korištenju solarne energije u zgradarstvu i kućanstvima. Edukacija stanovništva o ekološkim prednostima korištenja solarne energije.
REZULTAT	Smanjeno korištenje fosilnih izvora za proizvodnju energije. Smanjene emisije ugljičnog dioksida u atmosferu. Ostvareni pozitivni ekonomski učinci kao posljedica primjene energije korištenjem solarnih kolektora.
RAZVOJNI UČINAK	Primjena novih tehnologija, povećanje korištenja solarne energije, osnivanje novih gospodarskih subjekata i novo zapošljavanje. Smanjenje potrošnje električne energije za 5%, povećanje udjela alternativnih izvora energije za 5%, smanjenje emisije štetnih stakleničkih plinova za 5%. Doprinos održivom razvoju KKŽ.
NOSITELJI	Koprivničko-križevačka županija, JLS, javni sektor, poslovni subjekti i kućanstva.
KORISNICI	Distributeri električne energije, poslovni subjekti, kućanstva.
INDIKATORI	Broj ugrađenih sustava solarnih kolektora u kućanstvima i zgradama u javnom vlasništvu, količina proizvedene solarne energije, povećani kapaciteti sustava,

	broj tvrtki korisnika solarne energije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	340.000,00 kn: sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, proračun KKŽ. Za poduzetnike-vlastiti izvori prema kapacitetu u solarnim sustavima.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

STRATEŠKI CILJ	**4. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM**
PRIORITET	**4-4 RAZVOJ I KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE**
MJERA	**4-4-5 Poticaj i unapređenje razvoja energetske učinkovitosti**
SVRHA I CILJ MJERE	Svrha: smanjenje potrošnje energije u zgradama i kućanstvima. Cilj: poticanje primjene ekonomski isplativih energetski efikasnih tehnologija i postupaka u upravljanju potrošnjom energije u zgradarstvu. Povećati energetsku učinkovitost i smanjiti troškove energije provedbom mjera energetske učinkovitosti.
SADRŽAJ	Sustavna edukacija potencijalnih korisnika u javnom i privatnom sektoru o efikasnoj potrošnji energije. Izrada energetskih pregleda zgrada u vlasništvu javnog sektora. Izrada Akcijskog plana i preporuka o primjeni metoda koje doprinose energetskoj učinkovitosti.
REZULTAT	Smanjeni troškovi potrošnje energije u zgradama. Osviješteno stanovništvo o učinkovitom korištenju energije u kućanstvima. Smanjeni negativni utjecaji na okoliš. Smanjena upotreba fosilnih goriva. Izrađene energetske investicijske studije za zgrade u javnom vlasništvu.
RAZVOJNI UČINAK	Uvođenje novih energetski učinkovitijih tehnologija koje doprinose smanjenju troškova u zgradama. Razvoj novih djelatnosti u poduzetništvu.
NOSITELJI	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Koprivničko-križevačka županija, JLS, gospodarski subjekti, kućanstva.

KORISNICI	Stanovnici, gospodarstvo, javni sektor kao vlasnik nekretnina.
INDIKATORI	Broj izrađenih energetskih pregleda u zgradama u vlasništvu javnog sektora. Broj izrađenih investicijskih studija. Broj implementiranih sustava i iznos uštede u troškovima energije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	450.000,00 kn: Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost 60%, proračun KKŽ 40%.
RAZDOBLJE PROVEDBE	2011-2013.

CILJEVI	PRIORITETI	MJERE
I. KONKURENTNO GOSPODARSTVO	1-1 Osuvremenjivanje i razvoj proizvodnih industrijskih grana djelatnosti	1-1-1 Potpora rastu izvozno orijentiranih i drugih proizvodnji kroz korištenje inovacija, novih tehnologija i suvremene organizacije
		1-1-2 Razvoj tehnološke infrastrukture radi kreiranja novih proizvoda i usluga veće dodane vrijednosti
		1-1-3 Poticanje poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata unutar Županije i u regiji
		1-1-4 Marketinška potpora razvoju gospodarstva
	1-2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-1 Okrupnjavanje posjeda
		1-2-2 Udruživanje poljoprivrednika
		1-2-3 Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi
		1-2-4 Izgradnja sustava navodnjavanja
		1-2-5 Razvoj integrirane i ekološke proizvodnje
		1-2-6 Cjeloživotno obrazovanje poljoprivrednih proizvođača i informatizacija njihovog poslovanja
		1-2-7 Marketinška potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava, brendiranje i promidžba autohtonih proizvoda

		1-2-8 Unapređenje i razvoj osnovne infrastrukture u ruralnim područjima
	1-3 Razvojna potpora malom i srednjem poduzetništvu	1-3-1 Unapređenje preduvjeta za domaća i strana ulaganja u poslovne zone
		1-3-2 Jačanje institucionalne i tehnološke podrške razvoju poduzetništva
		1-3-3 Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti
	1-4 Informatizacija gospodarstva i okruženja	1-4-1 Razvoj e-regionalne i lokalne uprave
		1-4-2 Jačanje uporabe IT u poslovnom komuniciranju i poslovanju
	1-5 Usvajanje standarda i normi EU	1-5-1 Tehnička potpora i edukacija o uvođenju standarda i normi EU
		1-5-2 Unapređenje sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga
	1-6 Razvoj selektivnih oblika turizma, uključujući ruralni turizam	1-6-1 Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude
		1-6-2 Stručno usavršavanje poduzetnika i zaposlenika u turizmu
II. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA	2-1 Upravljanje znanjem za razvoj ljudskih resursa	2-1-1 Izgradnja i opremanje objekata u školstvu
		2-1-2 Unapređenje i poticanje školovanja u skladu s potrebama gospodarstva
		2-1-3 Razvoj visokoškolskih obrazovnih institucija i programa
		2-1-4 Unapređenje sustava cjeloživotnog učenja
		2-1-5 Upravljanje razvojem i strateško planiranje
		2-1-6 Jačanje kapaciteta za korištenje fondova EU, te razvoj prekogranične i međužupanijske suradnje
	2-2 Razvoj županijskog tržišta rada	2-2-1 Razvoj partnerstva gospodarstva, školstva i institucija za zapošljavanje
		2-2-2 Jačanje lokalnih inicijativa za zapošljavanje
	2-3 Unapređenje zdravlja stanovništva	2-3-1 Prevencija ovisnosti mlade populacije i promicanje zdravog načina života
		2-3-2 Prevencija, te rano otkrivanje bolesti
		2-3-3 Jednakomjerno razvijena i dostupna primarna zdravstvena zaštita
		2-3-4 Razvoj palijativne skrbi
	2-4 Aktivna populacijska politika i unapređenje obiteljskog života	2-4-1 Osiguranje financijske potpore roditeljima i djeci
		2-4-2 Porast dostupnosti jaslica i vrtića
	2-5 Razvoj socijalnih usluga	2-5-1 Prevencija institucionalizacije vulnerabilnih skupina
		2-5-2 Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi

		2-5-3 Dostupnost domova socijalne skrbi
		2-5-4 Socijalno uključivanje ugroženih skupina
	2-6 Razvoj civilnog društva	2-6-1 Jačanje kapaciteta civilnog društva za sudjelovanje u razvoju Županije
		2-6-2 Promoviranje i osnaživanje volonterskog rada
		2-6-3 Poticanje i razvoj aktivnosti iz područja tehničke kulture
		2-6-4 Poticanje i razvoj športskih aktivnosti
III. RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	3-1 Izgradnja prometne infrastrukture	3-1-1 Razvoj cestovne infrastrukture
		3-1-2 Razvoj željezničkog prometa
		3-1-3 Razvoj ostalih oblika prometne infrastrukture
	3-2 Razvoj komunalne infrastrukture	3-2-1 Daljnje unapređenje sustava vodoopskrbe
		3-2-2 Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
		3-2-3 Uspostavljanje sustava gospodarenja otpadom
		3-2-4 Unapređenje postojećeg stanja zbrinjavanja otpada
		3-2-5 Daljnje unapređenje plinofikacije Županije
		3-2-6 Istraživanje i korištenje podzemnih bazena pitke vode - potencijalnih vodocrpilišta
	3-3 Razvoj prostorno-planske dokumentacije	3-3-1 Katastarska izmjera prostora
		3-3-2 Izrada novih orto-foto snimaka prostora
		3-3-3 Izrada geografskog i zemljišno-informacijskog sustava (GIZIS)
IV. ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM	4-1 Očuvanje općekorisnih funkcija prirode	4-1-1 Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti
		4-1-2 Poticanje istraživanja i praćenja stanja zaštićenih područja
		4-1-3 Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti prirode
		4-1-4 Poticanje zaštite i planiranja upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima
		4-1-5 Saniranje devastiranih područja prirode
	4-2 Očuvanje kulturne baštine i poticanje kulturnog stvaralaštva	4-2-1 Izrada sveobuhvatne valorizacije kulturnopovijesnih vrijednosti
		4-2-2 Poticanje i razvoj kulturnog stvaralaštva
	4-3 Očuvanje okoliša	4-3-1 Uspostava sustava kontinuiranog monitoringa okoliša
		4-3-2 Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti okoliša
		4-3-3 Saniranje devastiranih područja okoliša
	4-4 Razvoj i korištenje	4-4-1 Istraživanje i korištenje geotermalne

	obnovljivih izvora energije	energije
		4-4-2 Istraživanje i korištenje bioplina
		4-4-3 Istraživanje i korištenje biomase
		4-4-4 Istraživanje i korištenje solarne energije
		4-4-5 Poticaj i unapređenje razvoja energetske učinkovitosti

V. POLITIKA ŽUPANIJE PREMA POSEBNIM PODRUČJIMA

- Sukladno kriterijima navedenim u Zakonu o regionalnom razvoju RH, članak 24. i članak 25. i Strategiji regionalnog razvoja RH, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj svrstane su prema indexu razvijenosti u određene kategorije.

- Index razvijenosti predstavlja metodologiju za izračunavanje razvijenosti pojedinog područja s obzirom na razinu nacionalne razvijenosti, korištenjem slijedećih pokazatelja: stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinice lokalne (područne, regionalne) samouprave po stanovniku, općeg kretanja stanovništva i stope obrazovanosti.

Tablica 62. Kategorizacija Županija prema indexu razvijenosti

KATEGORIZACIJA JEDINICA PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	KRITERIJ
I. SKUPINA	Županije s vrijednošću indexa razvijenosti manjim od 75% nacionalnog prosjeka
II. SKUPINA	Županije s vrijednošću indexa razvijenosti između 75% i 100% nacionalnog prosjeka
III. SKUPINA	Županije s vrijednošću indexa razvijenosti između 100% i 125% nacionalnog prosjeka
IV. SKUPINA	Županije s vrijednošću indexa razvijenosti većim od 125% nacionalnog prosjeka

Izvor: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, str. 66

Tablica 63. Kategorizacija jedinica lokalne samouprave prema indexu razvijenosti

KATEGORIZACIJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	KRITERIJ
I. SKUPINA	JLS s vrijednošću indexa razvijenosti manjim od 50% nacionalnog prosjeka
II. SKUPINA	JLS s vrijednošću indexa razvijenosti između 50% i 75% nacionalnog prosjeka
III. SKUPINA	JLS s vrijednošću indexa razvijenosti između 75% i 100% nacionalnog prosjeka
IV. SKUPINA	JLS s vrijednošću indexa razvijenosti između 100% i 125% nacionalnog prosjeka
V. SKUPINA	JLS s vrijednošću indexa razvijenosti većim od 125% nacionalnog prosjeka

Izvor: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, str. 66

1. Potpomognuta područja

- Sukladno navedenim pokazateljima potpomognuta područja obuhvaćaju kako slijedi:
  - sve županije u RH svrstane u skupinu I (Tablica 63.)
  - sve jedinice lokalne samouprave u RH svrstane u skupinu I i II (Tablica 64.).

Tablica 64. Prikaz kategorizacije Županija prema ostvarenom indexu razvijenosti

ŽUPANIJA	INDEX RAZVIJENOSTI I SKUPINE		
	INDEX RAZVIJENOSTI	SKUPINE	
Virovitičko-podravska	20,51%	<75%	I.
Vukovarsko-srijemska	20,57%	<75%	I.
Brodsko-posavska	33,36%	<75%	I.
Bjelovarsko-bilogorska	35,17%	<75%	I.
Požeško-slavonska	43,95%	<75%	I.
Sisačko-moslavačka	48,50%	<75%	I
Osječko-baranjska	52,88%	<75%	I.
Karlovačka	54,52%	<75%	I.
Ličko-senjska	55,48%	<75%	I.
Šibensko-kninska	63,30%	<75%	I.
Koprivničko-križevačka	64,32%	<75%	I.
Međimurska	75,11%	75-100%	II.
Zadarska	75,59%	75-100%	II.
Krapinsko-zagorska	87,72%	75-100%	II.
Splitsko-dalmatinska	89,09%	75-100%	II.
Varaždinska	96,30%	75-100%	II.
Dubrovačko-neretvanska	107,93%	>125%	III.
Zagrebačka	123,22%	>125%	III.
Primorsko-goranska	142,32%	>125%	IV.
Istarska	156,13%	>125%	IV.
Grad Zagreb	187,54%	>125%	IV.

Izvor:http://www.mrrsvg.hr/UserDocsImages/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti%20na%20županijskoj%20razini.pdf

- Iz tablice 65. vidljivo je kako se Koprivničko-križevačka županija nalazi u skupini I. što označava potpomognuta područja, odnosno županije s indeksom razvijenosti manjim od 75%.

Tablica 65. Prikaz kategorizacije jedinica lokalne samouprave u Koprivničko-križevačkoj županiji prema ostvarenom indexu razvijenosti

OPĆINA	INDEX RAZVIJENOSTI I SKUPINE		
	INDEX RAZVIJENOSTI	SKUPINE	
Sveti Petar Orehovec	50,99%	50-75%	II.
Novo Virje	51,77%	50-75%	II.
Kloštar Podravski	52,20%	50-75%	II.
Kalnik	55,90%	50-75%	II.
Gornja Rijeka	57,65%	50-75%	II.
Sokolovac	57,86%	50-75%	II.
Gola	60,09%	50-75%	II.
Hlebine	62,31%	50-75%	II.

Ferdinandovac	62,52%	50-75%	II.
Rasinja	64,05%	50-75%	II.
Sveti Ivan Žabno	65,46%	50-75%	II.
Legrad	66,73%	50-75%	II.
Peteranec	67,51%	50-75%	II.
Podravske Sesvete	69,94%	50-75%	II.
Virje	70,58%	50-75%	II.
Đelekovec	72,29%	50-75%	II.
Koprivnički Ivanec	72,30%	50-75%	II.
Koprivnički Bregi	72,39%	50-75%	II.
Drnje	74,89%	50-75%	II.
Novigrad Podravski	77,65	75-100%	III.
Đurđevac	81,66	75-100%	III.
Križevci	84,01	75-100%	III.
Molve	87,34	75-100%	III.
Kalinovac	93,97	75-100%	III.
Koprivnica	114,76	100-125%	IV.

Izvor:http://www.mrrsvg.hr/UserDocsImages/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti%20na%20lokalnoj%20razini.pdf

- Prethodna Tablica 65. prikazuje svrstavanje jedinica lokalne samouprave u Koprivničko-križevačkoj županiji prema definiranom indexu razvijenosti, iz čega je vidljivo da je ukupno 19 jedinica lokalne samouprave u KKŽ svrstano u I. i II. skupinu, što znači da njih 19 ima status potpomognutog područja, 5 jedinica lokalne samouprave pripada u III. skupinu (2 grada i 3 Općine), dok se samo Grad Koprivnica nalazi u IV. skupini.

- Ravnomjeran razvoj cijelog područja KKŽ, gradova i općina definiran je i Statutom Koprivničko-križevačke županije koji je donijela Županijska skupština na 5. sjednici održanoj 11. ožujka 2002. godine gdje je člankom 14. definirano kako slijedi: *„Županija usklađuje interese i poduzima aktivnosti radi ravnomjernog gospodarskog i društvenog razvitka gradova i općina u sastavu Županije i Županije kao cjeline. Svoje zadaće Županija ostvaruje pripremom i donošenjem programa razvitka pojedinih djelatnosti i mreže infrastrukturnih objekata od osobitog značaja za Županiju, poticanjem izrade i provedbe projekata kojima se taj razvitak ostvaruje, javnim i stručnim raspravama o pojedinim inicijativama i prijedlozima te drugim oblicima konzultacija i usklađivanja stanovišta stručnih tijela, gradova i općina na području Županije o pojedinim razvojnim pitanjima.“*

2. Ruralna područja

- Strategijom ruralnog razvoja RH za razdoblje 2008-2013. Koprivničko-križevačka županija definira se kao pretežito ruralno područje temeljem kriterija gustoće naseljenosti što podrazumijeva da više od 50% stanovnika živi u ruralnim područjima.

- Dugoročna odrednica KKŽ je ravnomjeran razvoj na području čitave Županije, a posebno ruralnog područja što se nastoji osigurati realizacijom projekata izgradnje infrastrukture kao bitne

pretpostavke zadržavanja stanovništva u tim područjima i bavljenja gospodarskim djelatnostima od značaja za ovu Županiju, a to je prije svega tradicija u poljoprivredi i stočarstvu, te sve zastupljeniji sektor seoskog i kontinentalnog turizma.

3. Pogranična područja

- KKŽ cijelim svojim područjem uz rijeku Dravu graniči s Republikom Mađarskom, što se proteže kroz ukupno sedam općina: Legrad, Đelekovec, Drnje, Gola, Novo Virje, Ferdinandovac i Podravske Sesvete. U navedenom području nalazi se i Granični prijelaz Gola u istoimenom naselju i Općini.

- Navedene pogranične Općine njeguju uspješnu poslovnu i prijateljsku suradnju s pograničnim općinama i naseljima u Republici Mađarskoj, što je i rezultiralo velikim interesom s obje strane granice za objavljene Javne pozive za dostavu projektnih prijedloga u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

VI. FINANCIJSKI PLAN

- Svrha financijskog plana ŽRS-a je pružiti osnovne informacije o financijskim parametrima potrebnim za financiranje aktivnosti predviđenih dokumentom, budući da je financiranje provedbe mjera predviđenih u okviru ŽRS jedan je od vrlo važnih čimbenika o kojem ovisi provedba dokumenta.

- Okvirni financijski plan pruža pregled vrijednosti svih aktivnosti odnosno mjera predviđenih provedbom dokumenta za razdoblje do kraja 2013. godine. Okvirni financijski plan izrađen je temeljem suradnje i koordinacije svih članova Radne grupe, kao i uz koordinaciju s Upravnim odjelom za financije i proračun KKŽ-a.

- Pri planiranju mjera u okviru ŽRS-a uzeto je u obzir financiranje aktivnosti iz osnovnog izvora: proračuna Koprivničko-križevačke županije. Budući da je razdoblje provedbe ŽRS-a 2011., te 2012. i 2013. godina, u obzir je uzet proračun KKŽ-a za 2011. godinu, te projekcije proračuna za razdoblje 2012-2013. godine.

- Osim proračuna KKŽ, a ovisno o prirodi predloženih mjera, razmatrana su i financijska sredstva izvan proračuna KKŽ:

    - sredstva ministarstava/institucija s nacionalne razine – predviđena sredstva podrazumijevaju sredstva ne samo nadležnih ministarstava, već i raznih državnih agencija i fondova, te ostalih institucija s nacionalne razine koje redovno (putem županijskog/lokalnih proračuna) ili u okviru specifičnih projekata financiraju aktivnosti na lokalnoj razini.

    - sredstva JLS-a – sredstva općina i gradova predviđena većinom za kapitalne infrastrukturne projekte i manjim dijelom za projekte civilnog društva.

    - sredstva EU pretpristupnih fondova – pod sredstvima EU fondova misli se na sredstva IPA programa dostupnog potencijalnim korisnicima iz RH, kao i na sredstva Pograma zajednice koja su također dostupna za korištenje partnerima iz RH. Tu se posebice misli na projekte prekogranične suradnje (projekte koji doprinose razvoju lokalne i regionalne samouprave, razvoju civilnog društva), kao i na projekte koji doprinose razvoju obrazovnog sektora, sektora cjeloživotnog učenja i jačanja kompetencija ljudskih resursa.

    - ostali izvori – ostali izvori obuhvaćaju sredstva privatnih/gospodarskih subjekata, te sva ostala financijska sredstva koja nisu ovdje točno specificirana.

Tablica 66. Planirana sredstva iz proračuna KKŽ za financiranja definiranih mjera, kao i planirana okvirna financijska sredstva za realizaciju pojedine mjere

CILJ	PRIORITET	OZNAKA MJERE	MJERA	SREDSTVA ZA MJERE PREMA PRORAČUNU KKŽ		UKUPNA SREDSTVA PREDVIĐENA ŽRS-om 2011.-2013.
				2011.	PROJEKCIJA 2012.-2013.	
1.KONKURENTNO GOSPODARSTVO	1-1 Osuvremenjivanje i razvoj proizvodnih industrijskih grana djelatnosti	1-1-1	Potpora rastu izvozno orijentiranih i drugih proizvodnji kroz korištenje inovacija, novih tehnologija i suvremene organizacije	0	0	5.000.000,00
		1-1-2	Razvoj tehnološke infrastrukture radi kreiranja novih proizvoda i usluga veće dodane vrijednosti	0	0	500.000,00
		1-1-3	Poticanje poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata unutar Županije i u regiji	0	0	1.000.000,00
		1-1-4	Marketinška potpora razvoju gospodarstva	250.000,00	500.000,00	2.250.000,00
			UKUPNO	**250.000,00**	**500.000,00**	**8.750.000,00**
					750.000,00	
	1-2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-1	Okrupnjavanje posjeda	50.000,00	100.000,00	2.000.000,00
		1-2-2	Udruživanje poljoprivrednika	50.000,00	120.000,00	1.000.000,00
		1-2-3	Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi	1.200.000,00	2.500.000,00	10.000.000,00
		1-2-4	Izgradnja sustava navodnjavanja	800.000,00	0	800.000,00
		1-2-5	Razvoj integrirane i ekološke proizvodnje	50.000,00	150.000,00	1.000.000,00
		1-2-6	Cjeloživotno obrazovanje	250.000,00	600.000,00	5.000.000,00

			poljoprivrednih proizvođača i informatizacija njihovog poslovanja			
		1-2-7	Marketinška potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava, brendiranje i promidžba autohtonih proizvoda	80.000,00	200.000,00	1.000.000,00
		1-2-8	Unapređenje i razvoj osnovne infrastrukture u ruralnim područjima	0	0	5.000.000,00
	UKUPNO			**2.480.000,00**	**3.670.000,00**	**25.800.000,00**
					6.150.000,00	
	1-3 Razvojna potpora malom i srednjem poduzetništvu	1-3-1	Unapređenje preduvjeta za domaća i strana ulaganja u poslovne zone	300.000,00	615.000,00	9.150.000,00
		1-3-2	Jačanje institucionalne i tehnološke podrške razvoju poduzetništva	1.618.137,00	3.439.021,00	15.000.000,00
		1-3-3	Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti	4.440.000,00	8.560.000,00	18.000.000,00
	UKUPNO			**6.358.137,00**	**12.614.021,00**	**42.150.000,00**
					18.972.158,00	
	1-4 Informatizacija gospodarstva i okruženja	1-4-1	Razvoj e-regionalne i lokalne uprave	97.100,00	115.600,00	5.000.000,00
		1-4-2	Jačanje uporabe IT u poslovnom komuniciranju i poslovanju	0	0	1.500.000,00
	1-5 Usvajanje standarda i normi EU	1-5-1	Tehnička potpora i edukacija o uvođenju standarda i normi EU	0	0	5.000.000,00
		1-5-2	Unapređenje sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga	0	0	5.000.000,00

			UKUPNO	**97.100,00**	**115.600,00**	**16.500.000,00**
					212.700,00	
	1-6 Razvoj selektivnih oblika turizma, uključujući ruralni turizam	1-6-1	Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude	190.000,00	420.000,00	1.000.000,00
		1-6-2	Stručno usavršavanje poduzetnika i zaposlenika u turizmu	95.000,00	210.000,00	500.000,00
			UKUPNO	**285.000,00**	**630.000,00**	**1.500.000,00**
					915.000,00	
			UKUPNO CILJ 1	**9.470.237,00**	**17.529.621,00**	**94.700.000,00**
					26.999.858.,00	
2.JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA	2-1 Upravljanje znanjem za razvoj ljudskih resursa	2-1-1	Izgradnja i opremanje objekata u školstvu	8.805.300,00	12.941.700,00	100.000.000,00
		2-1-2	Unapređenje i poticanje školovanja u skladu s potrebama gospodarstva	500.000,00	1.000.000,00	10.000.000,00
		2-1-3	Razvoj visokoškolskih obrazovnih institucija i programa	555.000,00	1.160.000,00	100.000.000,00
		2-1-4	Unapređenje sustava cjeloživotnog učenja	10.000,00	20.000,00	500.000,00
		2-1-5	Upravljanje razvojem i strateško planiranje	0	0	500.000,00
		2-1-6	Jačanje kapaciteta za korištenje fondova EU, te razvoj prekogranične i međužupanijske suradnje	0	0	500.000,00
			UKUPNO	**9.870.300,00**	**15.121.700,00**	**211.500.000,00**
					24.992.000,00	
	2-2 Razvoj županijskog	2-2-1	Razvoj partnerstva gospodarstva, školstva i institucija za	0	0	5.000.000,00

	tržišta rada		zapošljavanje			
		2-2-2	Jačanje lokalnih inicijativa za zapošljavanje	0	0	5.000.000,00
			UKUPNO	**0**	**0**	**10.000.000,00**
					0	
	2-3 Unapređenje zdravlja stanovništva	2-3-1	Prevencija ovisnosti mlade populacije i promicanje zdravog načina života	52.000,00	215.000,00	850.000,00
		2-3-2	Prevencija, te rano otkrivanje bolesti	0	0	11.000.000,00
		2-3-3	Jednakomjerno razvijena i dostupna primarna zdravstvena zaštita	1.845.000,00	1.700.000,00	40.000.000,00
		2-3-4	Razvoj palijativne skrbi	0	0	5.000.000,00
			UKUPNO	**1.897.000,00**	**1.915.000,00**	**56.850.000,00**
					3.812.000,00	
	2-4 Aktivna populacijska politika i unapređenje obiteljskog života	2-4-1	Osiguranje financijske potpore roditeljima i djeci	200.000,00	400.000,00	6.000.000,00
		2-4-2	Porast dostupnosti jaslica i vrtića	500.000,00	1.000.000,00	60.000.000,00
			UKUPNO	**700.000,00**	**1.400.000,00**	**66.000.000,00**
					2.100.000,00	
	2-5 Razvoj socijalnih usluga	2-5-1	Prevencija institucionalizacije vulnerabilnih skupina	2.409.500,00	4.549.000,00	14.000.000,00
		2-5-2	Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi	952.200,00	2.217.000,00	6.000.000,00
		2-5-3	Dostupnost domova socijalne skrbi	840.000,00	1.925.000,00	18.000.000,00
		2-5-4	Socijalno uključivanje ugroženih	0	0	5.000.000,00

			skupina			
			UKUPNO	**4.201.700,00**	**8.691.000,00**	**43.000.000,00**
					12.892.700,00	
	2-6 Razvoj civilnog društva	2-6-1	Jačanje kapaciteta civilnog društva za sudjelovanje u razvoju Županije	785.000,00	1.570.000,00	10.000.000,00
		2-6-2	Promoviranje i osnaživanje volonterskog rada	10.000,00	20.000,00	100.000,00
		2-6-3	Poticanje i razvoj aktivnosti iz područja tehničke kulture	180.000,00	360.000,00	2.000.000,00
		2-6-4	Poticanje i razvoj športskih aktivnosti	1.100.000,00	2.200.000,00	20.000.000,00
			UKUPNO	**2.075.000,00**	**4.150.000,00**	**32.100.000,00**
					6.225.000,00	
			UKUPNO CILJ 2	**18.744.000,00**	**31.277.700,00**	**419.450.000,00**
					50.021.700,00	
3.RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	3-1 Izgradnja prometne infrastrukture	3-1-1	Razvoj cestovne inrastrukture	0	0	900.000.000,00
		3-1-2	Razvoj željezničkog prometa	0	0	193.000.000,00
		3-1-3	Razvoj ostalih oblika prometne infrastrukture	0	0	350.000,00
			UKUPNO	**0**	**0**	**1.093.350.000,00**
					0	
	3-2 Razvoj komunalne infrastrukture	3-2-1	Daljnje unapređenje sustava vodoopskrbe	2.020.000,00	1.980.000,00	381.700.000,00
		3-2-2	Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	0	0	50.000.000,00
		3-2-3	Uspostavljanje sustava gospodarenja otpadom	5.452.000,00	0	552.000.000,00
		3-2-4	Unapređenje postojećeg stanja zbrinjavanja otpada	0	0	55.000.000,00

		3-2-5	Daljnje unapređenje plinofikacije Županije	200.000,00	0	3.000.000,00
		3-2-6	Istraživanje i korištenje podzemnih bazena pitke vode - potencijalnih vodocrpilišta	0	0	12.000.000,00
			UKUPNO	**7.672.000,00**	**1.980.000,00**	**1.053.700.000,00**
					9.652.000,00	
	3-3 Razvoj prostorno-planske dokumentacije	3-3-1	Katastarska izmjera prostora	310.000,00	620.000,00	1.217.000,00
		3-3-2	Izrada orto-foto snimaka prostora	0	0	232.000,00
		3-3-3	Izrada geografskog i zemljišno informacijskog sustava (GIZIS)	0	0	500.000,00
			UKUPNO	**310.000,00**	**620.000,00**	**1.949.000,00**
					930.000,00	
			UKUPNO CILJ 3	**7.982.000,00**	**2.600.000,00**	**2.148.999.000,00**
					10.582.000,00	
4.ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KUKULTURNIHI VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM	4-1 Očuvanje općekorisnih funkcija prirode	4-1-1	Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti	15.000,00	35.000,00	500.000,00
		4-1-2	Poticanje istraživanja i praćenja stanja zaštićenih područja	15.000,00	35.000,00	500.000,00
		4-1-3	Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti prirode	15.000,00	35.000,00	500.000,00
		4-1-4	Poticanje zaštite i planiranja upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima	15.000,00	35.000,00	500.000,00
		4-1-5	Saniranje devastiranih područja prirode	25.000,00	50.000,00	750.000,00
			UKUPNO	**85.000,00**	**190.000,00**	**2.750.000,00**
					275.000,00	
	4-2 Očuvanje kulturne	4-2-1	Izrada sveobuhvatne valorizacije kulturnopovijesnih vrijednosti	600.000,00	1.200.000,00	5.000.000,00

	baštine i poticanje kulturnog stvaralaštva	4-2-2	Poticanje i razvoj kulturnog stvaralaštva	264.000,00	528.000,00	4.500.000,00
			UKUPNO	**864.000,00**	**1.728.000,00**	**9.500.000,00**
					2.592.000,00	
	4-3 Očuvanje okoliša	4-3-1	Uspostava sustava kontinuiranog monitoringa okoliša	0	0	400.000,00
		4-3-2	Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti okoliša	0	0	120.000,00
		4-3-3	Saniranje devastiranih područja okoliša	0	0	400.000,00
			UKUPNO	**0**	**0**	**920.000,00**
					0	
	4-4 Razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije	4-4-1	Istraživanje i korištenje geotermalne energije	0	0	176.640.000,00
		4-4-2	Istraživanje i korištenje bioplina	0	0	100.000,00
		4-4-3	Istraživanje i korištenje biomase			
		4-4-4	Istraživanje i korištenje solarne energije	80.000,00	260.000,00	340.000,00
		4-4-5	Poticaj i unapređenje razvoja energetske učinkovitosti	40.000,00	140.000,00	450.000,00
			UKUPNO	**120.000,00**	**400.000,00**	**177.530.000,00**
					520.000,00	
			UKUPNO CILJ 4	**1.069.000,00**	**2.318.000,00**	**190.700.000,00**
					3.387.000,00	
			UKUPNO SVA 4 CILJA	**37.265.237,00**	**53.725.321,00**	**2.853.949.000,00**
					90.990.558,00	

VII. PROVEDBA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE

- Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju (NN 153/09) i Pravilnika o upisniku ustrojstvenih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja (NN 53/10), definirani su nositelji i Regionalni koordinatori izrade Županijskih razvojnih strategija. Na nacionalnoj razini Strategiju regionalnog razvoja RH provodi Agencija za regionalni razvoj, dok na lokalnoj (županijskoj) razini sve poslove vezane uz regionalni razvoj provodi tijelo predloženo od strane Županije i upisano u navedeni Upisnik.

- Temeljem navedenog Pravilnika o upisniku ustrojstvenih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja (NN 53/10), KKŽ je 24. svibnja 2010. godine predložila PORU Razvojnu agenciju Podravine i Prigorja za regionalnog koordinatora ispred KKŽ, kao instituciju zaduženu za koordinaciju, te poslove poticanja i koordinacije regionalnog razvoja na području KKŽ.

- Sukladno navedenom Pravilniku (NN 53/10), PORA kao regionalni koordinator osnovan s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja, na razini područne (regionalne) samouprave obavlja sljedeće poslove:
  - koordinaciju izrade županijske razvojne strategije (u daljnjem tekstu: ŽRS);
  - izradu akcijskog plana u provedbi ŽRS-a;
  - praćenje provedbe ŽRS-a;
  - koordinaciju poslova vezanih uz središnju elektroničku bazu razvojnih projekata;
  - koordinaciju aktivnosti jedinica lokalne samouprave, vezanih uz regionalni razvoj;
  - sudjelovanje u aktivnostima vezanim uz razvoj potpomognutih područja;
  - sudjelovanje u radu partnerskih vijeća statističkih regija;
  - poticanje zajedničkih razvojnih projekata s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te kroz međuregionalnu i prekograničnu suradnju;
  - sudjelovanje u izradi razvojnih projekata statističke regije;
  - suradnju s drugim regionalnim koordinatorima radi stvaranja i provedbe zajedničkih projekata.

- PORA Razvojna agencija sve navedene aktivnosti provodi u suradnji i uz partnerstvo ostalih dionika iz KKŽ – institucija iz područja gospodarstva, obrazovanja, nevladinog sektora i organizacija civilnog društva.

- Partnerstvo svih dionika na području regionalnog razvoja kreirano je tijekom pripreme ROP-a, te je suradnja partnera nastavljena i tijekom pripreme ŽRS kao strateškog dokumenta koji nadograđuje ROP.

1. INSTITUCIONALNI OKVIR ZA PROVEDBU ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE

- Uspostavljeno partnerstvo na području regionalnog razvoja na svim razinama je osim sudjelovanja u pripremi strateških dokumenata također zaduženo i za provedbu ŽRS.

- Pod institucionalnim okvirom za provedbu ŽRS podrazumijevaju se svi dionici i institucije aktivno uključene u provedbu ŽRS-a:
  - Koprivničko-križevačka županija
    - Županijska skupština
    - Župan
  - Koordinator izrade ŽRS-a
    - PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja
  - Radna grupa
    - Predstavnici Upravnih odjela Koprivničko-križevačke županije
    - Ravnatelji institucija s područja Koprivničko-križevačke županije
  - Županijsko partnersko vijeće
    - Predstavnici JLS (gradova i općina)
    - Predstavnici institucija
    - Predstavnici civilnog sektora
    - Predstavnici privatnog sektora
  - Partnersko vijeće Sjeverozapadne Hrvatske
  - Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva
  - Agencija za regionalni razvoj RH
  - Ex-ante evaluatori

1.1.1. Koprivničko-križevačka županija

- Ključnu ulogu u provedbi ŽRS ima Koprivničko-križevačka županija, odnosno Župan i Županijska skupština. Njihova osnovna uloga obuhvaća aktivnosti praćenja provedbe na terenu, te izradu i usvajanje polugodišnjih i godišnjih izvješća o provedbi ŽRS. U svom radu i planiranju aktivnosti za buduće razdoblje, Župan predviđa aktivnosti vezane uz provedbu mjera i konkretnih aktivnosti u okviru Županijske razvojne strategije, čime doprinosi njenoj provedbi.

- Županijska skupština prati provedbu ŽRS, te također daje prijedloge za doprinos kvalitetnijoj provedbi aktivnosti i mjera predviđenih u okviru Strategije.

1.1.2. Koordinator izrade Županijske razvojne strategije – PORA razvojna agencija Podravine i Prigorja

- Temeljem prijave PORE kao regionalnog koordinatora od strane KKŽ u Upisnik ustrojstvenih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja, PORA je od strane Agencije za regionalni razvoj RH imenovana regionalnim koordinatorom za područje KKŽ.

- Sukladno Pravilniku o upisniku ustrojstvenih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja (NN 53/10), aktivnosti koje navedeno imenovanje PORE kao regionalnog koordinatora obuhvaća su također: kontinuirana koordinacija svih aktivnosti vezanih uz provedbu ŽRS, koordinacija rada članova Radne grupe na području provedbe ŽRS, koordinacija rada Partnerskog vijeća u provedbi ŽRS, kontinuirana promocija provedbe ŽRS na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, priprema projekata i projektnih ideja koje su usmjerene na realizaciju mjera i aktivnosti

ŽRS, provedba projekata i aktivnosti koji doprinose realizaciji mjera u ŽRS u okviru natječaja pretpristupnih fondova EU, koordinacija sa svim dionicima javnog i privatnog sektora u svrhu provedbe ŽRS (koordinacija s JLS, organizacijama civilnog društva i privatnim sektorom), te koordinacija na regionalnoj razini u svrhu provedbe mjera ŽRS-a. PORA također provodi i ostale aktivnosti koje na posredan način doprinose provedbi ŽRS.

1.1.3. Radna grupa

- Članovi Radne grupe zaduženi za izradu ŽRS Imenovani od strane Župana Koprivničko-križevačke županije su pročelnici upravnih odjela Koprivničko-križevačke županije i ravnatelji institucija u KKŽ koji su kao experti u svom području dali svoj stručan doprinos u izradi dokumenta.

- U provedbi ŽRS osnovna zadaća članova Radne grupe je praćenje provedbe aktivnosti i mjera ŽRS-a iz pripadajućeg područja, te koordinacija s regionalnim koordinatorom i svim ostalim ključnim dionicima, kako bi se Strategija provodila što uspješnije i kvalitetnije.

1.1.4. Županijsko Partnersko vijeće

- Županijsko Partnersko vijeće djeluje kao forum za dijalog i postizanje konsenzusa između različitih dionika i ima savjetodavnu ulogu u izradi i provedbi planskih dokumenata politike regionalnog razvoja - Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije 2011-2013., te se vodi načelima konsenzusa, jednakosti i transparentnosti. Županijsko Partnersko vijeće je sastavljeno od 57 članova – predstavnika jedinica lokalne samouprave (gradova i Općina), institucija, predstavnika organizacija civilnog društva i predstavnika privatnog sektora.

- Jedna od glavnih zadaća Županijskog Partnerskog vijeća je praćenje provedbe ŽRS, odnosno savjetovanje i korigiranje o ciljevima, prioritetima i mjerama.

1.1.5. Partnersko vijeće Sjeverozapadne Hrvatske

- Temeljem članka 8. stavka 1. Uredbe o osnivanju Partnerskih vijeća statističkih regija (NN 38/10), Vlada Republike Hrvatske osnovala je Partnersko vijeće Sjeverozapadne Hrvatske. Ciljevi Partnerskog vijeća su: poticanje razvoja Sjeverozapadne Hrvatske, definiranje zajedničkih razvojnih prioriteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Sjeverozapadne Hrvatske, davanje prijedloga Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva o razvojnim projektima na razini statističkih regija, sudjelovanje u izradi i praćenju učinaka programskih dokumenata namijenjenih razvoju statističkih regija, te davanje smjernica pri izradi županijskih razvojnih strategija.

- Partnersko vijeće Sjeverozapadne Hrvatske ima ukupno 43 člana, u kojem KKŽ predstavljaju dva člana: zamjenik župana i ravnateljica PORE Razvojne agencije.

1.1.6. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

- Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva središnje je tijelo na nacionalnoj razini zaduženo za *„...planiranje, provođenje i koordinaciju aktivnosti regionalne razvojne politike i uspostave cjelovitog sustava programiranja, upravljanja i financiranja*

regionalnog razvoja.“[16]. Vezano uz strateško planiranje, te izradu i provođenje regionalnih strateških dokumenata, Ministarstvo je zaduženo za aktivnosti vezane uz *„...predlaganje i koordinaciju provedbe državnih poticajnih mjera i regionalnih razvojnih programa i projekata te praćenje njihove provedbe i vrednovanje njihovih učinaka.*“, te aktivnosti koje se odnose na *„...suradnju i koordiniranje potrebnih aktivnosti s jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave, te s ostalim sudionicima i nositeljima u pripremi, organizaciji i provedbi razvojnih programa i projekata.“*[17]

- Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva nositelj je izrade Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013. kao temeljnog strateškog dokumenta koji definira politiku regionalnog razvoja na nacionalnom nivou, a koja je polazište izrade svih županijskih razvojnih strategija u RH.

1.1.7. Agencija za regionalni razvoj RH

- Agencija za regionalni razvoj RH operativno je tijelo na nacionalnoj razini za provedbu programa i politika iz područja regionalnog razvoja. Agencija za regionalni razvoj sudjeluje u pripremi i provedbi strateških dokumenata koji se odnose na regionalni razvoj na nacionalnoj razini, te koordinira pripremu i provedbu strateških dokumenata na regionalnoj razini.

1.1.8. Kapaciteti i rokovi provedbe, te pokazatelji uspješnosti

- Kako bi mogli na odgovarajući način i kvalitetno sudjelovati u provedbi ŽRS, svi navedeni ključni dionici s područja KKŽ moraju uspostaviti sustav zaduženja i odgovornosti u institucijama s ciljem učinkovite provedbe mjera i aktivnosti definiranih dokumentom.

- Svaki član Radne grupe zadužen za određen segment dužan je tijekom provedbe Strategije kontinuirano pratiti napredak i ostvarenje tog dijela dokumenta.

- Osim sustava zaduženja i odgovornosti, također je neophodno utvrditi kapacitete potrebne za provedbu, kao i rokove provedbe pojedinih dijelova Strategije.

- S ciljem što kvalitetnije provedbe ŽRS-a i pripadajućeg Akcijskog plana, također je nužno definirati i pokazatelje uspješnosti kojima će se mjeriti ostvareni rezultati i tijek provedbe ŽRS-a.

  Pokazatelji uspješnosti provedbe ŽRS-a su slijedeći:
  - postotak ostvarenih rezultata u odnosu na planirane rezultate (alat za mjerenje: indikatori)
  - postotak provedenih projekata
  - ostali pokazatelji uspješnosti, kao što su razvojni učinci definirani Akcijskim planom.

[16] Web stranica Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva: http://www.mrrsvg.hr/default.aspx?id=12
[17] Web stranica Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva: http://www.mrrsvg.hr/default.aspx?id=12

VIII. SUSTAV PRAĆENJA I IZVJEŠTAVANJA

- Sustav praćenja i izvještavanja o provedbi ŽRS uspostavljen je s osnovnim ciljem osiguravanja njene učinkovite i transparentne provedbe.

- Glavni ciljevi praćenja i izvještavanja su slijedeći:
  - učinkovita i transparentna provedba definiranih aktivnosti
  - utvrđivanje i preispitivanje sustava odgovornosti
  - utvrđivanje učinkovitosti provedenih aktivnosti
  - utvrđivanje opravdanosti provedbe definiranih aktivnosti
  - ažuriranje postojećih i definiranje novih potreba u okviru ŽRS.

- Ključni dionici na području praćenja i izvještavanja o provedbi ŽRS su:
  - Koprivničko-križevačka županija – Župan, Radna grupa
  - PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja

  } zaduženi za provedbu aktivnosti, koordinaciju, te izradu i podnošenje izvještaja Županijskom partnerskom vijeću

  - Županijsko Partnersko vijeće

  } zaduženo za praćenje provedbe, davanje savjetodavnih mišljenja i preporuka, te usvajanje izvještaja Županijskom partnerskom vijeću

- Osnovne aktivnosti Koprivničko-križevačke županije i PORE na području praćenja i izvještavanja su:
  - praćenje efikasne i pravovremene provedbe aktivnosti i mjera definiranih u ŽRS-u (praćenje ostvarenog partnerstva, organizacije provedbenih tijela),
  - koordinacija s dionicima (Radnom grupom i ostalim dionicima) o provedbi definiranih aktivnosti,
  - informiranje šire javnosti o provedbi ŽRS-a na svim razinama (putem tiskanih medija, radio postaja, web stranice PORE, ostalih web portala, putem publikacija i na raznim događanjima),
  - izrada i podnošenje izvještaja o provedenim aktivnostima Partnerskom vijeću,
  - osmišljavanje novih aktivnosti, te ciljeva, prioriteta i mjera nastalih na temelju iskustava proizašlih iz aktualnih mjera ŽRS-a.

- Osnovne aktivnosti Županijskog Partnerskog vijeća na području praćenja i izvještavanja su:
  - praćenje provedbe na svim razinama i evaluacija ostvarenih rezultata,
  - kontinuirana komunikacija s ključnim dionicima provedbe – POROM, Koprivničko-križevačkom županijom, odnosno Županom i članovima Radne grupe,
  - davanje mišljenja, preporuka i savjeta s ciljem efikasnije provedbe aktivnosti,
  - usvajanje izvještaja o napretku provedbe i izvršenim aktivnostima.

- Sustav praćenja i izvještavanja uspostavljen prilikom pripreme i provedbe ŽRS kontinuirano će se primjenjivati tijekom provedbe ŽRS, te će se aktualizirati i prilagođavati sukladno aktualnim promjenama i potrebama.

DODACI

DODATAK 1 – REZULTATI KONZULTACIJA S RADNOM GRUPOM I PARTNERSKIM VIJEĆEM

- Priprema i izrada ŽRS odvijala se sukladno načelima partnerstva, suradnje i koordinacije između PORE Razvojne agencije kao Koordinatora izrade, Radne grupe sastavljene od predstavnika Koprivničko-križevačke županije i ravnatelja županijskih institucija, te ostalih dionika ključnih za izradu strateškog dokumenta (ovisno o potrebi).

1. RAD RADNE GRUPE

- Radnu grupu za izradu Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije 2011-2013. imenovao je Župan, a čine ju slijedeći članovi:
  - Marijan Štimac, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo i komunalne djelatnosti Koprivničko-križevačke županije
  - Marija Švegović, pročelnica Upravnog odjela za financije i proračun Koprivničko-križevačke županije
  - Branka Cuki, pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Koprivničko-križevačke županije
  - Denis Maksić, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvoj i turizam Koprivničko-križevačke županije
  - Mladen Antolić, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, znanost i sport Koprivničko-križevačke županije
  - Dražen Kozjak, pročelnik Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Koprivničko-križevačke županije
  - Vladimir Šadek, pročelnik Službe ureda župana Koprivničko-križevačke županije
  - Zlatko Filipović, ravnatelj Zavoda za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije
  - Krešimir Janach, ravnatelj Županijske uprave za ceste Koprivničko-križevačke županije
  - Zdravko Mihevc, direktor Turističke zajednice Koprivničko-križevačke županije
  - Željka Kolar, ravnateljica Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Koprivničko-križevačke županije
  - Krunoslav Vitelj, tajnik Hrvatske gospodarske komore - Županijske komore Koprivnica
  - Božo Barać, tajnik Hrvatske obrtničke komore – Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije
- Osnovni zadaci Radne grupe su: priprema i izrada materijala i sastavnica ŽRS-a sukladno metodologiji definiranoj Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja Županijskih razvojnih strategija, konzultacije s Koordinatorom izrade ŽRS-a. Kontinuirano tijekom izrade dokumenta odvijala se međusobna koordinacija članova Radne grupe, što je doprinijelo kvaliteti ŽRS-a, budući da su se područja članova Radne grupe preklapala.

- Osim suradnje i koordinacije s Radnom grupom i Partnerskim vijećem, tijekom izrade ŽRS izvršeni su kontakti i konzultacije s brojnim drugim institucijama i dionicima koji nisu formalno dio Radne grupe, ali je njihov doprinos u izradi dokumenta bio nezaobilazan (npr. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci).

2. RAD ŽUPANIJSKOG PARTNERSKOG VIJEĆA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

- Partnersko vijeće tijelo je zaduženo za izradu, te praćenje i vrednovanje provedbe i rezultata nastalih tijekom provedbe ŽRS. Na samom završetku izrade ŽRS, Partnersko vijeće imalo je priliku dati komentare, konstruktivne sugestije i prijedloge za unapređenje i poboljšanje kvalitete dokumenta, što će rezultirati učinkovitom provedbom dokumenta na terenu.
- Članovi partnerskog vijeća Koprivničko-križevačke županije su:

1. Darko Sobota, Koprivničko-križevačka županija, zamjenik župana
2. Marina Horvat Pavlic, Koprivničko-križevačka županija, tajnica Županijske skupštine i pročelnica Stručne službe
3. Miroslav Tremski, TM elektroinstalacije, Koprivnica
4. Marija Vrabelj-Capek, Graditeljstvo Vrabelj-Capek, Koprivnica
5. Damir Golubić, Automehaničarska radionica, Kalinovac
6. Darko Pernjak, Bonum, Koprivnica
7. Mirjana Šeb-Čižmešija, Restoran Klas, Koprivnica
8. Matija Hlebar, Podravka d.d., Koprivnica
9. Marko Štefan, Hartmann d.o.o., Koprivnica
10. Darko Jambreković, Radnik d.d., Križevci
11. Damir Hudelist, Ured državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji, Koprivnica
12. Jadranka Čapalija, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Križevci
13. Željkica Oštrkapa-Međurečan, Hrvatska poljoprivredna komora Područni odjel Koprivničko-križevačke županije
14. Ratko Ljubić, Obrtnička škola Koprivnica
15. Mirko Peršinović, Strukovna škola Đurđevac
16. Josip Bošnjak, Srednja gospodarska škola Križevci
17. Jasna Kovačev, Grad Đurđevac
18. Anica Šabarić, Grad Đurđevac
19. Martin Mahović, Grad Đurđevac

20. Dražen Pros, Grad Koprivnica
21. Marinko Bagarić, Grad Koprivnica
22. Tihomir Cvetković, Grad Koprivnica
23. Tihomir Hodak, Grad Križevci
24. Tomislav Katanović, Grad Križevci
25. Darko Masnec, Grad Križevci
26. Barbara Fuček Leško, Gradsko društvo invalida Đurđevac
27. Marija Mraz, Udruga osoba s invaliditetom Bolje sutra Grada Koprivnice
28. Zlatko Moškon, Drava dokumentacijski centar
29. Verica Šarlija, Klub za starije osobe Mariška, Koprivnica
30. Ivan Matušin, Savez udruga umirovljenika Koprivničko-križevačke županije
31. Gordana Slavetić, Opća bolnica Dr. Tomislav Bardek, Koprivnica
32. Marija Sačer, Liga protiv raka Koprivničko-križevačke županije
33. Renata Husinec, Visoko gospodarsko učilište Križevci
34. Hrvoje Ištvanović, Savjet mladih Koprivničko-križevačke županije
35. Josip Nakić Alfirević, Pučko otvoreno učilište Koprivnica
36. Štefica Tukša, Općina Gornja Rijeka
37. Vlado Bakšaj, Općina Sokolovac
38. Božidar Vrabelj, Općina Koprivnički Ivanec
39. Slavko Loth, Općina Drnje
40. Štefica Sirutka, Općina Đelekovec
41. Branko Kolar, Općina Ferdinandovac
42. Stjepan Milinković, Općina Gola
43. Hrvoje Gaži, Općina Hlebine
44. Branko Sobota, Općina Kalinovac
45. Božidar Kovačić, Općina Kalnik
46. Marijan Debeljak, Općina Kloštar Podravski

47. Mario Hudić, Općina Koprivnički Bregi
48. Mladen Vernić, Općina Legrad
49. Stjepan Fosić, Općina Molve
50. Mladen Mađer, Općina Novigrad Podravski
51. Branko Mesarov, Općina Novo Virje
52. Ivan Pakasin, Općina Peteranec
53. Ivan Derežić, Općina Podravske Sesvete
54. Danimir Kolman, Općina Rasinja
55. Vladimir Oguman, Općina Sveti Ivan Žabno
56. Franjo Poljak, Općina Sveti Petar Orehovec
57. Mirko Perok, Općina Virje

- Tablica 67. prikazuje pregled rada Radne grupe i Partnerskog vijeća tijekom izrade ŽRS:

Tablica 67. Pregled rada Radne grupe i Partnerskog vijeća KKŽ tijekom izrade ŽRS:

AKTIVNOST	DATUM/ RAZDOBLJE TRAJANJA	UKLJUČENI DIONICI	OUTPUT
Imenovanje Radne grupe za izradu ŽRS od strane Župana Koprivničko-križevačke županije	14.09.2010.	- Župan KKŽ - PORA Razvojna agencija	- definirane uloge nositelja izrade ŽRS
Uvodni sastanak Radne grupe - prezentirane aktivnosti i zadaci koje je potrebno realizirati u svrhu izrade ŽRS	01.10.2010.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- informirani ključni dionici i zaprimljeni prvi inputi i materijali potrebni za izradu ŽRS
Konzultacije e-mailom i telefonom s članovima Radne grupe oko materijala vezanih uz izradu Osnovne analize	01.10.2010.-15.10.2010.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- pripremljeni i razrađeni materijali
Sklapanje ugovora za izradu prethodnog vrednovanja ŽRS	21.10.2010.	- KKŽ - Obrt PAM^2, vl. Maja Hranilović	- ex-ante evaluacija dokumenta
Druga radionica Radne grupe za izradu ŽRS – SWOT analiza	22.10.2010.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- informirani članovi Radne grupe o izradi SWOT analize, zaprimljeni prvi radni materijali i prijedlozi SWOT analize
Prijedlozi za imenovanje članova Partnerskog vijeća	27.10.2010.-19.11.2010.	- Župan KKŽ - Članovi Radne grupe - PORA Razvojna agencija	- imenovano Partnersko vijeće

Konzultacije e-mailom i telefonom s članovima Radne grupe oko materijala vezanih uz izradu Osnovne analize	22.10.2010.-19.11.2010.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- pripremljeni i razrađeni materijali
Treća radionica Radne grupe – strateški ciljevi i prioriteti	25.11.2010.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- izrađen radni materijal Osnovne analize
Konzultacije e-mailom i telefonom s članovima Radne grupe oko materijala vezanih uz izradu Osnovne analize	25.11.2010.-17.12.2010.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- izrađen radni materijal Osnovne analize
Poslani upiti o planiranoj realizaciji projekata JLS u vrijednosti većoj od 2 milijuna kn. Poslani upiti o provedenim projektima i projektima u provedbi sufinanciranih međunarodnim i EU izvorima	23.11.2010.-15.12.2010.	- PORA Razvojna agencija - JLS - institucije - osnovne i srednje škole - NGO's	- prikupljeni materijali i podaci od strane dionika, vezani uz daljnji tijek izrade ŽRS
Imenovanje članova Partnerskog vijeća	28.12.2010.	- Župan KKŽ - Članovi Radne grupe - PORA Razvojna agencija	- imenovano Partnersko vijeće
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – prvi materijal Osnovne analize poslan na evaluaciju	Kontinuirano tijekom izrade ŽRS: 14.01.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- izrađen radni materijal Osnovne analize
Poslani materijali na doradu Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Područna služba Križevci	21.01.2011.	- PORA Razvojna agencija - HZZ PS KŽ	- izrađen dio u Osnovnoj analizi koji je vezan uz nezaposlenost
Konzultacije telefonom i e-mailom s Radnom grupom	24.01.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- nadopunjeni materijali
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – zaprimljeni prvi komentari na SWOT analizu	25.01.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- unaprijeđen radni materijal SWOT analize
Konzultacije s članovima Radne grupe telefonom i e-mailom – dorada materijala sukladno komentarima ex-ante evaluatora	27.01.2011.-02.02.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- unaprijeđen radni materijal Osnovne analize
Zaprimljeni revidirani materijali od strane HZZ PS KŽ, a vezani uz nezaposlenost u KKŽ	01.02.2011.	- PORA Razvojna agencija - HZZ PS KŽ	- nadopunjeni materijali
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – materijal Osnovne analize poslan na evaluaciju	02.02.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- unaprijeđen radni materijal Osnovne analize
Slanje upita o realizaciji projektnih prijedloga prijaviteljima u bazu projekata ROP-a KKŽ 2006-2013.	07.02.2011.-17.03.2011.	- PORA Razvojna agencija	- ažurirani podaci o projektnim prijedlozima iz baze ROP-a 2006-2013.
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – zaprimljeni prvi komentari na Osnovnu analizu	08.02.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- unaprijeđen radni materijal Osnovne analize
Četvrta radionica Radne grupe –	11.02.2011.	- PORA Razvojna agencija	- informirani članovi

prezentacija prvih nalaza ex-ante evaluacije i razrada strateških ciljeva i prioriteta		- Članovi Radne grupe - ex-ante evaluator	Radne grupe o izrađenoj Osnovnoj analizi, razrađeni strateški ciljevi i prioriteti
Slanje materijala na doradu i nadopunu članovima Radne grupe i konzultacije oko finalizacije Osnovne analize i razrade ciljeva i prioriteta	11.02.2011.-10.03.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- unaprijeđen radni materijal Osnovne analize, te ciljevi i prioriteti
Peta radionica Radne grupe – razrada mjera	09.03.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- informirani članovi Radne grupe oko metodologije razrade mjera
Konzultacije telefonom i e-mailom s članovima Radne grupe oko razrade mjera, sukladno komentarima ex-ante evaluatora	09.03.2011.-15.03.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- razrađene mjere
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – finaliziran cjelokupni materijal poslan na evaluaciju	22.03.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- unaprijeđen cjelokupni dokument
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – zaprimljeni drugi komentari na cjelokupni materijal	25.03.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- unaprijeđen cjelokupni radni materijal
Konzultacije telefonom, e-mailom i osobno s članovima Radne grupe oko razrade mjera, sukladno komentarima ex-ante evaluatora	25.03.2011.-06.04.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- razrađene mjere
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – finaliziran cjelokupni materijal poslan na evaluaciju	06.04.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- unaprijeđen cjelokupni dokument
Konzultacije s ex-ante evaluatorom – zaprimljeno *Izvješće o prethodnom vrednovanju Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije 2011.-2013.* od strane ex-ante evaluatora	12.04.2011.	- PORA Razvojna agencija - ex-ante evaluator	- finaliziran cjelokupni dokument
Sjednica Županijskog partnerskog vijeća – prezentiran Nacrt finalnog dokumenta ŽRS	15.04.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe - Članovi Županijskog partnerskog vijeća	- zaprimljeni komentari, prijedlozi i sugestije vezani uz prezentiran Nacrt finalnog dokumenta ŽRS
Zaprimljena ocjena sukladnosti ŽRS sa Strategijom regionalnog razvoja RH od strane MRRSVG	19.04.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- zaprimljene preporuke za poboljšanje ŽRS
Završetak izrade dokumenta – usvojeni komentari Županijskog partnerskog vijeća i MRRSVG. Dokument predan na usvajanje Županijskoj skupštini.	20.04.2011.	- PORA Razvojna agencija - Članovi Radne grupe	- završena izrada dokumenta

DODATAK 2 – IZVJEŠTAJ O PRETHODNOM VREDNOVANJU ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE 2011.-2013.

PRETHODNO VREDNOVANJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

1. UVOD I OPIS METODOLOGIJE PRETHODNOG VREDNOVANJA

Tvrtka PAM[2] Savjetovanje angažirana je od strane Koprivničko-križevačke županije za prethodno vrednovanje Županijske razvojne strategije Koprivničko-križevačke županije (dalje u tekstu: ŽRS KKŽ). Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je pratiti izradu ŽRS KKŽ te pomoći da se osigura visoka kvalitetu te nalaženje optimalnog načina korištenja raspoloživih resursa za dostizanje razvojnih ciljeva. Principi i metodologija prethodnog vrednovanja županijskih razvojnih strategija propisano je Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/10, dalje u tekstu: Pravilnik), u članku 9, 10 i 11 te Dodatkom pravilnika, u točki 5.

Izvješće o prethodnom vrednovanju obuhvatilo je osvrt na:

1. **Kvaliteta analize stanja, relevantnost i opravdanost** – koliko su ciljevi, prioriteti i mjere u ŽRS opravdane i relevantne u odnosu na stvarne razvojne probleme i potrebe KKŽ prikazane objektivnim pokazateljima te da li ŽRS nudi optimalan način rješavanja razvojnih problema;

2. **konzistentnost i unutarnja koherentnost** – provjera jasnoće, logičkog slijeda, usklađenosti i pronalaženja potencijalne sinergije ciljeva, prioriteta i mjera;

3. **djelotvornost (učinkovitost)** – kolika je vjerojatnost da će se postavljeni strateški ciljevi ostvariti putem planiranih mjera i raspoloživih resursa te provedbenih kapaciteta;

4. **vanjska koherentnost** – da li je ŽRS usklađena sa Stratagijom regionalnog razvoja RH te ostalim relevantnim programima na regionalnoj i nacionalnoj razini te s programima EU; postoje li pozitivni učinci u širem kontekstu društveno-gospodarsko-okolišnih potreba i prioriteta šire regije i države.

Prilikom prethodnog vrednovanja, pored odredbi Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija, uvrštene su i komponente koje proizlaze iz metodologije opisane u sljedećim dokumentima:

- European Commission, BG Budget (2001): Ex Ante Evaluation: A Practical guide for preparing proposals for Expenditure Programmes;
- European Commission, DG REGIO (2005): The new programming period 2007-2013: Methodological Working papers – Draft Working Paper on Ex-ante evaluation;
- European Commission, DG REGIO (2005): The new programming period 2007-2013: Methodological Working papers – Draft Working Paper on Indicators for Monitoring and Evaluation: A Practical Guide;
- European Commission (2004): The Guide to Evaluation of Socio-Economic Development (www.evalsed.info).

2. PROCES PRETHODNOG VREDNOVANJA ŽRS KKŽ

Prethodno vrednovanje provodilo se paralelno i koordinirano s procesom izrade ŽRS KKŽ (odnosno ažuriranja ROP-a Koprivničko-križevačke županije), kako bi se osigurali pravovremeni doprinosi i smjernice prilikom izrade županijske razvojne strategije. To znači da je cjelokupan proces prethodnog vrednovanja bio maksimalno interaktivan jer je konzultant angažiran za prethodno vrednovanje prisustvovao sastancima Radne skupine za izradu ŽRS KKŽ te, bio je u stalnom kontaktu s izrađivačem tijekom cijelog procesa i kontinuirano imao prilike davati povratne informacije i sugestije za unaprijeđenje.

Radna skupina se počela intenzivno sastajati od početka listopada 2010.g. no i ranije se započelo raditi na prikupljanju podataka koje je trebalo ažurirati u odnosu na prethodni strateški dokument (ROP KKŽ), dogovarati sastav radne skupine te raspravljati oko potrebi revidiranja članova Partnerskog vijeća KKŽ.

Radna skupina sastajala se redovito tijekom cijelog procesa, s napomenom da su pojedini članovi odrađivali zadatke i davali svoj doprinos i između redovitih sastanaka Radne skupine. Od početka procesa je bilo potrebe za detaljnijom revizijom i ažuriranjem osnovne analize iz ROP-a koja je potom utjecala i na redefiniranje SWOT analize te preispitivanje relevantnosti strateških ciljeva definiranih ROP-om. Isto tako, bilo je potrebno neko vrijeme da se radna skupina posve upozna s metodologijom rada te da se osigura kontinuitet i usklađenost rada svih članova. Radna skupina brojala je 13 članova no proširivala se po potrebi, ako je trebalo osigurati neku posebnu ekspertizu

Kompletan pregled sastanaka i konzultacija dan je u tablici 67. u Dodatku 1 ŽRS KKŽ.

Treba svakako spomenuti da je cijeli proces izrade ŽRS KKŽ koordinirala PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja (regionalni koordinator). PORA je imala vrlo važnu ulogu jer je osigurala sustavan i integrirani pristup strateškom planiranju na temelju iskustva stečenog u pripremi i provedbi prethodnog ROP-a te imajući u vidu propisane smjernice i upute od strane MRRŠVG. Od samog početka procesa inzistiralo se na strogom pridržavanu medodologije i sadržaja za ŽRS propisane Pravilnikom.

Treba napomenuti da su na izradi ŽRS KKŽ sudjelovali direktno ili indirektno svi županijski upravni odjeli i institucije Koprivničko-križevačke županije.

Prethodno vrednovanje identificiralo je pojedine nedostatke u procesu odnosno u dijelovima ŽRS koji su se najviše odnosili na nedostatak objektivnih pokazatelja koji bi zaista kvalitetno mogli usmjeravati razvojne intervencije (opravdati opisane razvojne probleme) odnosno osigurati praćenje rezultata provedbe pojedinih mjera. Nacrt ŽRS kontinuirano se unaprijeđivao slijedeći sugestije i preporuke prethodnog vrednovanja te su u konačni usvojene sve preporuke koje je bilo moguće usvojiti s obzirom na objektivna ograničenja s kojima se Radna skupina susretala, npr. nedostupnost određenih podataka odnosno nemogućnost prikupljanja tih podataka u vremenu određenom za izradu ŽRS i sl.

Sve ovi nedostaci prepoznati su i od Radne skupine te je u sljedećim poglavljima ovog izvješća dan pregled smjernica za daljnje poboljšanje ŽRS u idućem programskom periodu.

U periodu od prosinca 2010. do travnja 2011. izađena su dva cjelovita nacrta ŽRS KKŽ. Na nacrtima se radilo sukcesivno i kontinuirano kroz niz radionica te u završnoj fazi i kroz konzultacije s Partnerskim vijećem. Rad je započeo objašnjenjem metodologije kako izrade ŽRS tako i prethodnog vrednovanja, uloge svih dionika s posebnim osvrtom na radne zadatke Radne skupine i Partnerskog vijeća te se nastavio intenzivnim radom na pojedinim poglavljima.

Ovo izvješće ne sadržava sve komentare davane Radnoj skupini tijekom izrade ŽRS KKŽ. Posebice nije bilo potrebe ponavljati one komentare koji su bili odmah prihvaćeni od strane Radne skupine i inkorporirani u tekst nacrta ŽRS KKŽ, već su u izvješću navedene načelne veće primjedbe ili problemi na koje se naišlo u procesu, opravdanje nedostataka ukoliko se zaključilo da se neki ne mogu izbjeći te u konačnici, preporuke za unaprjeđenje ŽRS KKŽ u idućem programskom periodu, nakon 2013.g.

Imajući u vidu činjenicu da se Radna skupina sastojala ne samo od predstavnika županiskih upravnihodjela i PORE, nego i predstavnika nekih ostalih važnih županijskih institucija (HGK, HOK, ŽUC, Zavod za prostorno uređenje, Turistička zajednica, JU za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima), kao i činjenicu da je Županijsko partnersko vijeće brojalo 57 člana (koji dolaze iz svih relevantnih interesnih skupina) te je imalo priliku dati svoj doprinos raspravi oko nacrta ŽRS KKŽ, može se ustvrditi da je konzultacijski proces i načelo participativnog strateškog planiranja ispoštivano u cjelosti. Glavni dionici razvoja KKŽ sudjelovali kontinuirano u cijelom procesu izrade ŽRS KKŽ putem svojih predstavnika u Radnoj skupini te individualnih doprinosa mimo službenih sastanaka, a partnersko vijeće KKŽ samo je pojačalo participativni pristup.

Sve rasprave bile su maksimalno otvorene i konstruktivne. To je rezultat činjenice da je članstvo i Radne skupine i Partnerskog vijeća odabrano je na način da se osiguraju zainteresirani i aktivni sudionici procesa izrade i buduće provedbe ŽRS KKŽ.

Članovi Radne skupine kao Županijskog partnerskog vijeća pobrojani su u dodatku 1. ŽRS KKŽ. Kvaliteta partnerskih konzultacija tijekom izrade ŽRS KKŽ detaljnije je opisana u poglavlju 4. ovog izvješća.

Prethodno vrednovanje odrađeno je po dolje navedenim fazama, sukladno dostavljenim dijelovima ŽRS, a u skladu s kriterijima za vrednovanje:

- Ocjena osnovne analize i SWOT analize (kvaliteta analize stanja, relevantnost i opravdanost);
- Ocjena vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera (konzistentnost i unutarnja koherentnost);
- Ocjena provedbenih kapaciteta - financijskih i ljudskih (učinkovitost);
- Usklađenost sa Strategijom regionalnog razvoja RH te ostalim strateškim dokumentima kojima se definiraju razvojni pravci RH odnosno korištenje fondova EU (vanjska koherentnost).

Ovo izvješće obuhvaća prethodno vrednovanje nekoliko sukcesivnih nacrta ŽRS. Izvješće također obuhvaća osvrt na osnovne komentare davane tijekom izrade ŽRS, a vezane za pojedine kriterije koje se ocjenjuju u procesu prethodnog vrednovanja, kako bi se lakše pratio proces unaprijeđenja nacrta ŽRS KKŽ.

3. REZULTATI PRETHODNOG VREDNOVANJA

Ocjena sukladnosti s Pravilnikom

Prethodno vrednovanje ustvrdilo je da se sadržaj i metodologija propisana Pravilnikom u potpunosti poštivala. ŽRS KKŽ ima izrađena sva poglavlja propisana Pravilnikom, uključujući i financijski i akcijski plan te Komunikacijsku strategiju.

ŽRS u dodatku i detaljno opisuje cijeli proces izrade ŽRS KKŽ kao i partnerske konzultacije.

ŽRS KKŽ detaljno opisuje i rezultate provedbe prethodnog ROP-a KKŽ što značajno olakšava izradu i planiranje provedbe ŽRS KKŽ 2011-2013 odnosno ukazuje na eventualne probleme u provedbi na koje se u ŽRS KKŽ treba posebno obratiti pozornost (npr. osigurati dovoljan broj zrelih projekata).

Ocjena osnovne analize i SWOT analize

Izrada poglavlja osnovne analize pokazala se kao jedan od vrlo zahtjevnijih zadataka Radne skupine. Kvaliteta podataka i pokazatelja iz pojedinih sektora varirala je, ne samo sadržajnom kvalitetom nego i razinom detalja, što je ponekad bio odraz (ne)iskustva pojedinih Upravnih odjela odnosno nepostojanja prakse držanja i kontinuiranog ažuriranja baze podataka po sektorima. S druge strane, često se radilo o posve objektivnim poteškoćama zbog nedostupnosti određenih podataka odnosno pokazatelja na županijskoj i nacionalnoj razini.

Prethodno vrednovanje ustvrdilo je da je osnovna analiza u konačnici zadovoljavajuće kvalitete. Kontinuirane primjedbe uglavnom su se odnosile na potrebu za dodatnim objektivnim pokazateljima koji podupiru ocjenu razvojnih problema i potreba na kraju svakog poglavlja. Utvrđeno je da je često bilo nejasno kakvi podaci su u stvari najprikladniji te koje bi podatke trebalo redovito prikupljati kao optimalne pokazatelje stanja u pojedinim sektorima. U tome bi svakako pomogla jasnija preporuka i upute od strane MRRŠVG, kao autora Pravilnika, čime bi se osigurala veća metodološka usklađenost i omogućila kvalitetnija usporedba podataka iz više županija (ili agregiranje podataka na razini NUTS 2 regije).

Tablični prikaz razvojnih problema i potreba olakšava razumijevanje stanja u KKŽ iz kojeg je onda i jasnije opravdanje pojedinih ciljeva, prioriteta ili mjera no važno je bilo opravdati sve s konkretnim podacima ako se ne bi stvorio dojam da su problemi identificirani isključivo iskustveno odnosno isključivo na temelju kvalitativnih procjena zaposlenih u stručnim službama županije. Usprkos potrebi za dodatnim podacima, treba naglasiti da je osobni doprinos i mišljenje stručnjaka zaposlenih u županijskim institucijama izuzetno vrijedno jer oni na temelju svojeg dugogodišnjeg iskustva i rada u pojedinim sektorima mogu kvalitetno analizirati podatke te dati ocjenu stanja na adekvatan način.

Korišteno je dosta grafičkih prikaza i karata što poboljšava jasnoću analize stanja. Isto tako, u mnogim poglavljima (iako ne svima) postoji prikaz trendova kroz zadnjih par godina što također jasnije oslikava razvojne probleme i potrebe koji se kasnije mogu pretočiti u konkretne mjere.

Usporedba s drugim županijama ili barem s prosjekom RH znatno olakšava pozicioniranje KKŽ te analizu trendova po sektorima. Ovaj segment je posebno kvalitetno odrađen u poglavlju o Upravljanu razvojem odnosno Stanju razvijenosti KKŽ. Treba doduše naglasiti da gotovo nigdje nema usporedbe s prosjecima u EU, što je donekle opravdano s obzirom na teškoću usporedbe podataka koji često nisu prikupljani na metodološki ujednačen način te ih je teško uspoređivati i tim putem pozicionirati županiju.

Bez obzira na kontinuirane sugestije konzultanta za prethodno vrednovanje te u konačnici kvalitetno odrađenu osnovnu analizu, ostalo je prostora za daljnja poboljšanja, koja se mogu odraditi prilikom revidiranja ŽRS KKŽ odnosno izrade strategije za idući programski period.

Preporuke za poboljšanja se odnose na:

- Opis razvojnih problema nadopuniti analizom uzroka tih problema u pojedinim sektorima, kako bi se naglasila relevantnost kasnije predloženih prioriteta i mjera. To se posebno odnosi na poglavlja o prirodnim resursima, okolišu, željezničkom prometu, korištenju novih tehnologija i inovacija, poljoprivredi i stočarstvu.

- Gdje god je moguće, dopuniti objektivne pokazatelje kroz vremenski niz (barem 3-5 godina), po mogućnosti koristeći usporedbe s ostalim županijama ili na razini Sjeverozapadne Hrvatske) te prosjekom RH u svim sektorima gospodarstva, nezaposlenosti te infrastrukture.

- Objektivni pokazatelji nužni su radi kasnijeg praćenja provedbe pojedinih mjera – oni daju bazne vrijednosti na temelju kojh se mjere učinci provedbe pojedinih mjera. Stoga je preporuka da se analiza stanja nadopuni svim onim pokazateljima koji se kasnije spominju kao pokazatelji uspješnosti mjera. Ako županija ne raspolaže s tim podacima (što je, u aktivnosti mjera treba dodati i aktivnost prikupljanja podataka (odnosno analize trenutnog stanja).

- Opisu stanja u gospodarstvu KKŽ mogla bi se dodati i analiza učinaka dosadašnjih županijskih programa za potporu gospodarstvu (poticaji i potpore za poduzetnike i obrtnike), kao podloga za prilagodbu postojećih odnosno osmišljavanje dodatnih županijskih programa usmjerenih na aktualne probleme gospodarstvenika, a s ciljem usporavanja negativnih trendova u gospodarstvu opisanih u osnovnoj analizi.

- Kako bi bila jasnija povezanost osnovne analize sa strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama, smatra se da bi se SWOT analiza mogla unaprijediti na način da naziv i sadržaj poglavlja SWOT-a prate u cijelosti poglavlja osnovne analize. S time će pronalaženje odgovarajućih pokazatelja iz osnovne analize koji potkrepljuju stavke SWOT-a biti olakšano.

- Kako bi se osigurala još bolja kvaliteta osnovne analize i SWOT-a u idućem programskom periodu, izrada analiza i prikupljanje podataka koje nedostaju trebali bi se predvidjeti u okviru provedbe pojedinih mjera, kao jedna od početnih aktivnosti.

SWOT analiza rađena je u fazi kad mnoga poglavlja osnovne analize nisu bila dovršena te je zbog gore opisanih problema pokazivala određene nepotkrijepljenost pojedinih izjava konkretnim podacima iz osnovne analize (npr. ekološka i integrirana poljoprivreda, poduzetnička znanja, ulaganja u istraživanje i razvoj, umrežavanje poduzetnika, i sl.). Primjedbe su se odnosile i na pojedinačne propuste u smislu da svaki prioritet i mjera nisu imali jasno navedenu odgovarajuću stavku u SWOT-u koji opravdava te razvojne intervencije (npr. OIE i energetska učinkovitost, školstvo, zdravstvo i socijalna skrb, zaštita okoliša i prirode, poduzetnička znanja).

U završnoj verziji većina je preporuka uzeta u obzir te SWOT ŽRS KKŽ sada predstavlja jasnu i kvalitetnu poveznicu između analize stanja u KKŽ i strateških ciljeva, prioriteta i mjera. Razvojni problemi i potrebe pretočeni su konzistentno iz osnovne analize u SWOT analizu, no dogovoreno je da se SWOT malo reducira u odnosu na osnovnu analizu te se fokusira samo na one prioritetne razvojne potrebe koje su kasnije adresirane kroz provedbene mjere. Treba napomenuti da je rasprava oko fokusiranja prioriteta i mjera do 2013. trajala kontinuirano tijekom izrade ŽRS KKŽ te će se zasigurno nastaviti i dalje i utjecati na godišnje provedbene planove.

Ocjena vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera

Vizija i strateški ciljevi su jasno i široko postavljeni i posve su na tragu prioriteta Sjeverozapadne Hrvatske te prioriteta Operativnih programa za korištenje fondova EU (IPA i NSRF). Na temelju navedenog, prethodno vrednovanje ustanovilo je da je kriterij vanjske koherentnosti zadovoljen jer se strateški ciljevi razvoja KKŽ jasno nadovezuju na strateške ciljeve regije i države te tako otvaraju put sufinanciranju razvojnih intervencija od strane države i EU fondova.

Prethodno vrednovanje ukazalo je na moguć nedostatak ovakvog širokog pristupa odnosno nedovoljnog fokusiranja investicija u ovako kratkom programskom periodu što će u konačnici dovesti do raspršivanja resursa, kako financijskih tako i ljudskih (u smislu provedbenih kapaciteta). S druge strane takav je pristup opravdan potrebom za dugoročnijim postavljanjem ciljeva, prioriteta i mjera za razvoj KKŽ. Opravdanje leži i u nejasnim izvorima i kriterijima financiranja van županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave kao i nejasnim strateškim usmjerenjima na državnoj razini. Ovim pristupom se željelo osigurati maksimalno iskorištavanje svih raspoloživih izvora financiranja i uklapanje u razvojne programe Vlade RH.

U smislu provedbenih kapaciteta, odluka KKŽ da u svojoj ŽRS zacrta 4 strateška cilja, 19 prioriteta te čak 70 mjera do kraja 2013.g. donosi određeni rizik u smislu realizacije odnosno postizanja razvojnih učinaka defeniranih u ŽRS, posebice imajući u vidu ovisnost o relativno nepredvidivim izvorima financiranja s nacionalne razine (ili putem EU fondova).

Što se tiče konzistentnosti i unutarnje koherentnosti **prioriteta i mjera**, prehodno vrednovanje kontinuirano je davalo preporuke za bolje povezivanje s osnovnom analiom i SWOT-om te naglašavanje potrebe za fokusiranjem planiranih intervencija.

Daljnje preporuke za unaprijeđenje **prioriteta i mjera** u idućem programskom razdoblju mogu se svesti na:

- Reduciranje broja mjera te objedinjavanje sličnih intervencija s manjim obuhvatom (radi lakšeg praćenja provedbe te mjerenja učinaka) – npr. mjera 1.1.2 i 1.3.2 koje se odnose na tehnološku podršku gospodarstvu; mjere 1.2.3., 1.2.6. i 1.2.7. koje se sve odnose na unaprijeđenje poduzetničkog pristupa poljoprivrednoj proizvodnji te jačanju njene konkurentnosti; mjere 2.1.5. te 2.1.6. koje se obje odnose na jačanje kapaciteta za upravljanje razvojem; 2.1.2., 2.1.4. i 2.2.1 koje se odnose na jačanje konkurentnosti radne snage. S druge strane, za infrastrukturne mjere je ovakav pristup opravdan i ne smatra se da bi mjere trebalo dodatno objedinjavati jer se s obzirom na prirodu projekata neće doprinjeti lakšem praćenju provedbe i mjerenju učinaka.

- Gdje god je moguće, bilo bi dobro malo detaljnije definirati nositelje mjera kako bi bilo jasnije tko je glavni i odgovorni nositelj, a tko sudjeluje kao partner u određenim aktivnostima mjere te s ograničenim odgovornostima u odnosu na nositelja. Alternativno, ova podjela uloga i odgovornosti može se definirati i prilikom izrade i provedbe pojedinog projekta unutar mjere.

- Predviđeni nositelji mjera te ciljne skupine uglavnom su dobro identificirane te doprinose povezanosti s razvojnim problemima opisanima u osnovnoj analizi i SWOT analizi. Ipak, nositelje provedbe mjera be trebalo svugdje jasno razdvojiti od ciljane skupine (iako i nositelji profitiraju provedbom mjera) da bude jasnije na kojim skupinama se mjere poboljšanja, odnosno pozitivni razvojni učinak tih mjera.

- Indikatori su uglavnom dobro odabrani te ne bi trebalo biti nikakvih problema u njihovom praćenju tijekom provedbe ŽRS KKŽ pod pretpostavkom da županija ima (odnosno osigura dostupnost) početne vrijednosti th indikatora, prije početka provedbe mjera. U protivnom bit će teško dokazati pozitivan učinak pojedine mjere. Preporuča se, nadalje, u nekim mjerama malo više kvantificirati ciljane vrijednosti indikatora u odnosu na predviđeni period (1.1.1, 1.1.4, 1.2.4, 1.2.5., 1.3.3., 1.5.2., 2.1.5., 2.1.6, 2.3.4., 2.4.2., 2.5.1., 2.5.4., 2.6.1., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.4., 3.3.2., 4.1.3., 4.2.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.4.5.).

- Indikatori mjera bi trebali biti specifični samo za tu mjeru i prikladni za mjerenje učinaka samo te mjere, ne kumulativno. Na razini mjere trebalo bi izbjegavati korištenje indikatora npr. smanjenja nezaposlenosti (2.1.2., 2.2.1 i 2.2.2.), smanjenje smrtnosti (2.3.2.) ili smanjenje potrošnje električne energije (4.4.1.) jer oni mogu nastati kao rezultat više faktora te se ne može sa sigurnošću tvrditi da su promjene nastale kao rezultat provedbe pojedine mjere.

Zaključno, bez obzira na navedene preporuke za dodatna poboljšanja, prethodno vrednovanje nije ustvrdilo nikakve kontradiktornosti između pojedinih prioriteta i mjera te se zbog komplementarnosti pojedinih predviđenih aktivnosti očekuje i sinergijski učinak provedbe mjera na razvoj KKŽ.

Kriteriji konzistentnosti i unutarnje koherentnosti smatraju se zadovoljenima.

Ocjena provedbenih kapaciteta

Provedbeni kapaciteti promatraju se kroz financijske i ljudske resurse koji KKŽ ima na raspolaganju za provedbu svoje ŽRS.

Što se tiče financijskih resursa, uočen je strukturni problem nemogućnosti definiranja predvidljivih financijskih sredstava iz izvora koji nisu županijski proračun. Stoga je financijska tablica sa iznosima financiranja pojedinih prioriteta i mjera dosta indikativna i podložna promjenama u tijeku planiranja proračuna, kako županije tako i jedinica lokalne samouprave te ostalih institucija koje su predviđene kao izvor sredstava (uglavnom resorna ministarstva i državne agencije, nisu specificirane u financijskom planu).

Isto tako sredstva iz fondova EU namjenjena županijskim projektima dodjeljuju se putem natječaja te nije moguće u ovoj fazi (prije objavljivanja natječaja) znati točne financijske okvire pojedinog natječaja (obzirom da se oni definiraju u natječajnoj dokumentaciji) niti se može sa sigurnošću ustvrditi prihvatljivost nositelja mjere kao predlagatelja projekata u određenim natječajima .

Tablica financijskog plana bila bi preglednija kad bi kumulativno sadržavala sve ove podatke (specifikacija predviđenih sredstava po svim izvorima, ne samo županijski proračun). To je za sada detaljno razrađeno u pregledu mjera. Preporuča se u buduće naraviti preglednu tablicu svih predviđenih izvora financiranja po pojedinoj mjeri, radi lakšeg planiranja financiranja i praćenja provedbe.

Iz gore navedenih razloga Akcijski plan ŽRS KKŽ napravljen je za sve tri godine ali mjere i aktivnosti, osim iznimaka, nisu razrađene na godišnjoj osnovi tako da nije razvidno npr. koje će se mjere provesti u prvoj, koje u drugoj, a koje u trećoj godini provedbe ŽRS. Ovaj pristup dodatno je opravdan činjenicom da izrada ŽRS nije bila usklađena s planiranjem proračuna za 2011.g. (i projekcijama za 2012-2013). Očekuje se i svakako se preporuča da se takvo detaljnije planiranje odradi prilikom rebalansa proračuna za 2011.g ili naknadno prilikom definiranja proračuna za 2012.g. i 2013.g.

Praćenje provedbe ŽRS obuhvaća praćenje provedbe svih projekata, mjera i prioriteta te istovremeno pokušati ostvariti sinergijski učinak među pojedinim intervencijama. S obzirom na predviđeni vremenski okvir za provedbu ŽRS KKŽ te ograničene financijske, vremenske i ljudske kapaciteta za provedbu, preporuča se da se u godišnjim akcijskim planovima prioriteti puno više koncentriraju odnosno ograniče u smislu tema, aktivnosti i/ili geografskog obuhvata.

O učinkovitosti provedbenih kapaciteta ovisit će i postizanje željenih razvojnih učinaka pojedinih mjera koje su načelno vrlo dobro definirane no mogu biti ugroženi nedostatnim kapacitetima nositelja provedbe. Preporuča se da provedbu mjera prati kontinuirano jačanje kapaciteta ne samo javne uprave i regionalnog koordinatora nego i ostalih institucija koje su predviđene kao nositelji pojedinih aktivnosti odnosno kao ključni dionici u provedbi ŽRS KKŽ. U tom smislu se preporuča u budućnosti pojedinim mjerama dodati aktivnost edukacije i jačanja provedbenih kapaciteta institucija nositelja.

Zaključno, prethodnom vrednovanjem provedbenih kapaciteta (financijskih i ljudskih) u KKŽ došlo se do zaključka da je u provebenom smislu ŽRS KKŽ jako izazovna te bi se učinkovitost provedbe mogla poboljšati kako dodatnim jačanjem kapaciteta svih nositelja tako i na način da se u idućem programskom razdoblju eventualno usredotoči na manji broj prioriteta i mjera, no odluka o tome ovisit će o prvenstveno o iskustvu i lekcijama iz provedbe ŽRS KKŽ 2011-2013.

4. KVALITETA PARTNERSKIH KONZULTACIJA

Kratkoća rokova za izradu ŽRS KKŽ donekle je utjecala i na odvijanje partnerskih konzultacija te se Županijsko partnersko vijeće (ŽPV) imalo prilike sastati samo jednom prije donošenja ŽRS KKŽ, no imali su prilike davati svoje komentare i van službene sjednice, sve do trenutka slanja nacrta ŽRS KKŽ Županijskoj skupštini na usvajanje. KKŽ je prepoznala potrebu za osiguravanjem kvalitetnih partnerskih konzultacija te je formiranjem već opisane interdisciplinarne Radne skupine za izradu ŽRS KKŽ, koja je

sadržavala institucije dionike razvoja i izvan županijskih struktura dodatno osigurala participativni pristup strateškom planiranju i pronašla način da svim interesnim skupinama omogući da kontinuirano daju svoj doprinos izradi ŽRS KKŽ.

Nadalje, pri definiranju uloga ključnih dionika u izradi i provedbi ŽRS KKŽ jasno je vidljivo da je županijskoj razvojnoj strategiji osigurana kontinuirana revizija i usuglašavanje s razvojnim izazovima i prilikama za KKŽ uz sudjelovanje svih ključnih dionika razvoja. To znači da su stvoreni svi preduvjeti da Županijsko partnersko vijeće ostvari svoju savjetodavnu ulogu ne samo u procesu pripreme ŽRS KKŽ nego i tijekom njene provedbe.

Partnerske konzultacije te rasprave unutar radne skupine bile su otvorene i kvalitetne. Veličina i sastav partnerskog vijeća osigurali su dobru zastupljenost svih dionika razvoja županije – 4 predstavnika županijske uprave i županijskih institucija, 8 predstavnika gospodarstvenika, 6 predstavnika nevladinih udruga, 2 predstavnika zdravstva, 5 predstavnika obrazovnig sektora te ukupno 31 predstavnik jedinica lokalne samouprave. Posebno je pohvalna veća zastupljenost predstavnika 3 veća grada (Koprivnica, Križevci i Đurđevac) s obzirom na prepoznatu važnost njihove uloge u razvoju županije.

Pregledom interesnih skupina odnosno institucija iz kojih dolaze članovi ŽPV utvrđeno je da su svi relevantni sektori pokriveni svojim predstavnicima. Iako omjeri zastupljenosti pojedinih sektora nisu idealni, obzirom da se na ŽPV ne glasa nego raspravlja i donosi konzenzus oko pojedinih dijelova ŽRS, osigurani su svi uvjeti za kvalitetne partnerske konzultacije.

Dodatno se samo preporuča se da se prilikom izrade ŽRS u idućem programskom razdoblju svakako organiziraju partnerske konzultacije nakon završetka svakog dijela ŽRS i to minimalno 4 sastanka: nakon odrađene analize stanja, za SWOT analizu, nakon definiranja ciljeva i prioriteta i nakon definiranja svih provedbenih mjera i mehanizama.

5. ZAKLJUČAK

ŽRS KKŽ potpuno je poštivala medodologiju i sadržaj propisan Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija.

Strateški ciljevi i prioriteti KKŽ prate razvojne smjerove zacrtane Strategijom regionalnog razvoja RH, razvojne prioritete Sjeverozapadne Hrvatske te prate i definirane prioritete za financiranje sredstvima EU (Operativni programi za IPA, uključujući i IPARD, NSRF 2012-2013). U tom su smislu zadovoljeni kriteriji vanjske koherentnosti. Jasno je vidljivo da će se provedbom ŽRS KKŽ doprinjeti ispunjenju ciljeva i prioriteta na razini Sjeverozapadne Hrvatske, nacionalnoj razini te na razini EU.

Ciljevi, prioriteti i mjere logično su postavljeni u odnosu na osnovnu analizu, a dodatni pokazatelji sakupljeni analizama te poboljšanja tijekom buduće revizije pridonijet će još boljoj povezanosti sa SWOT analizom.

Bez obzira na neke prethodno navedene preporuke za unaprijeđenjem u idućem programskom periodu, kriterij relevantnosti i opravdanosti smatra se potpuno zadovoljenim.

Tijekom izrade ŽRS KKŽ u potpunosti se ispoštovalo načelo partnerstva te su partnerske konzultacije osigurane ne samo kroz sastanke Županijskog partnerskog vijeća nego i kroz interdisciplinarnu radnu skupinu za izradu ŽRS KKŽ.

Potrebno je nastaviti usklađivanje procesa planiranja županijske razvojne strategije sa županijskim proračunom, proračunima jedinica lokalne samouprave na području KKŽ kao i ostalih nositelja provedbenih mjera ŽRS KKŽ kao bi se mogli izrađivati realni akcijski planovi na godišnjoj osnovi i pratiti učinci provedbe pojedinih razvojnih intervencija.

Prethodno vrednovanje ŽRS KKŽ ustanovilo je da nema niti jednog blokirajućeg nalaska koji bi ugrozio prihvatljivost ŽRS KKŽ, prema kriterijima definiranim Zakonom o regionalnom razvoju te Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija. Osvrt i preporuke dane ovim Izvješćem trebaju se promatrati kao smjernice za unaprjeđenje ŽRS prilikom njene revizije, izrade godišnjih provedbenih planova te prilikom izrade ŽRS KKŽ za iduće programsko razdoblje.

Zaključno se može utvrditi da je ŽRS KKŽ vrlo kvalitetan razvojni dokument izrađen na participativnim načelima koji predstavlja dobru osnovu za unaprijeđenje daljnjeg razvoja Koprivničko-križevačke županije.

Prethodno vrednovanje izradio:

PAM^2 Savjetovanje, vl. Maja Hranilović

DODATAK 3

AKCIJSKI PLAN ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE 2011-2013.

- Akcijski plan predstavlja detaljan prikaz provedbe mjera i aktivnosti predviđenih ŽRS-om, kao i razdoblje provedbe, te ključne nositelje i potrebna okvirna financijska sredstva.

- Akcijski plan sadrži slijedeće glavne sastavnice:
  - strateški cilj, prioritet i mjera
  - razdoblje provedbe
  - ukupno planirana sredstva 2011.-2013.
  - aktivnosti
  - nositelji aktivnosti
  - pokazatelji ostvarenja mjere.

- Strateški ciljevi, kao i prioriteti i mjere nalaze se u poglavlju IV RAZVOJNA VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE, u kojima su i detaljno razrađeni.

- Razdoblje provedbe planiranih aktivnosti odnosi se na razdoblje od 2011. do 2013. godine.

- Aktivnosti navedene u Akcijskom planu su definirane tako da se njihovom realizacijom doprinosi ispunjavanju postavljenih prioriteta i ciljeva.

- U nositelje aktivnosti ubrajaju se svi oni dionici koji su ključni za kvalitetnu i pravovremenu provedbu predloženih aktivnosti. Tu spadaju Koordinator izrade ŽRS-a, zatim članovi Radne grupe, te Županijsko partnersko vijeće, kao i sve institucije (na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini), organizacije civilnog društva kao i privatni sektor koji predstavljaju nezaobilazne čimbenike provedbe predviđenih aktivnosti, a sukladno definiranim nositeljima za svaku pojedinu mjeru u ŽRS-u.

- Pokazatelji ostvarenja mjere su indikatori koji omogućavaju praćenje i mjerenje stupnja realizacije svake definirane mjere i pripadajućih aktivnosti.

- Kontrolu provedbe Akcijskog plana na godišnjoj osnovi vršit će Županijsko partnersko vijeće kao tijelo čija je osnovna zadaća praćenje provedbe ŽRS-a, dok će izvještaje na godišnjoj bazi o stupnju i rezultatima provedbe Akcijskog plana podnositi PORA kao Koordinator izrade ŽRS-a.

- Za provedbu Akcijskog plana nužna je objava Javnog poziva za dostavu projekata u bazu projekata ŽRS koji će se objaviti tijekom drugog/trećeg kvartala 2011. godine. Kriteriji za odabir za financiranje projekata definirat će se Javnim pozivom za prikupljanje projekata. U Javnom pozivu definirat će se i povjerenstvo za izradu prijedloga odabira i rangiranja projekata sukladno definiranim kriterijima kao i detaljna procedura donošenja odluke o odabiru projekata za provedbu.

- Sve navedene sastavnice prikazane su u slijedećem cjelokupnom Akcijskom planu ŽRS-a KKŽ:

STRATEŠKI CILJ 1: KONKURENTNO GOSPODARSTVO							
PRIORITET	**BROJ MJERE**	**MJERA**	**RAZDOBLJE PROVEDBE**	**UKUPNO PLANIRANA SREDSTVA 2011.-2013.**	**AKTIVNOSTI**	**NOSITELJI AKTIVNOSTI**	**POKAZATELJI OSTVARENJA MJERE**
1-1 Osuvremenjivanje i razvoj proizvodnih industrijskih grana djelatnosti	1-1-1	Potpora rastu izvozno orijentiranih i drugih proizvodnji kroz korištenje inovacija, novih tehnologija i suvremene organizacije	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Analiza trenutnog stanja - Izrada programa potpora	- MINGORP i ostala nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - HOK OK KKŽ - HGK ŽK KC - Visokoobrazovne institucije u RH - Gospodarski subjekti na području KKŽ	- Postotno povećanje nominalnog iznosa dodane vrijednosti (DV) - Postotak povećanja efikasnosti intelektualnog kapitala
	1-1-2	Razvoj tehnološke infrastrukture radi kreiranja novih proizvoda i usluga veće dodane vrijednosti	2011-2013.	500.000,00 kn	- Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba - Planiranje i osnivanje tehnoloških centara i parkova - Povezivanje/umrežavanje i razmjena iskustava	- KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - HOK OK KKŽ - HGK ŽK KC - Visokoobrazovne institucije u RH	- Broj novih potpornih institucija za tehnološki razvoj
	1-1-3	Poticanje poslovnog povezivanja gospodarskih subjekata unutar Županije i u regiji	2011-2013.	1.000.000,00 kn	- Osnivanje klastera, razvoj konzorcija, zadruga i kooperantskih odnosa	- KKŽ - PORA Razvojna agencija - HOK OK KKŽ - HGK ŽK KC - TZ KKŽ - Obrazovne institucije u RH - Gospodarski subjekti	- Broj osnovanih klastera, zadruga, realiziranih kooperantskih odnosa
	1-1-4	Marketinška potpora razvoju gospodarstva	2011-2013.	2.250.000,00 kn	- Izrada brenda Županije - Izrada Marketinškog plana i njegova provedba	- Nadležna ministarstva - KKŽ	- Broj izlagača i posjetitelja, broj potpisanih ugovora o poslovnoj suradnji, broj

					- Aktivnosti privlačenja ulaganja - Promidžba gospodarstva KKŽ	- JLS - PORA Razvojna agencija - HOK OK KKŽ - HGK ŽK KC	realiziranih ulaganja u KKŽ
1-2 Potpora razvoju konkurentne primarne poljoprivrede i unapređenje ruralnog razvoja	1-2-1	Okrupnjavanje posjeda	2011-2013.	2.000.000,00 kn	- Analiza stanja i potreba - Pilot-programi provedbe ukupnog procesa okrupnjavanja zemljišta - Podizanje razine svijesti i motivacija poljoprivrednih proizvođača	- Agencija za poljoprivredno zemljište - KKŽ - HPK - Udruge poljoprivrednih proizvođača	- Povećanje okrupnjenog posjeda u KKŽ za 20%
	1-2-2	Udruživanje poljoprivrednika	2011-2013.	1.000.000,00 kn	- Edukacija poljoprivrednih proizvođača - Uvođenje i jačanje regionalnih izvornih proizvoda	- HPK - KKŽ - PORA Razvojna agencija - Udruge poljoprivrednih proizvođača, zadruge i njihovi savezi	- Povećan broj novo osnovanih poljoprivrednih zadruga i klastera u KKŽ za 10%
	1-2-3	Potpora specijalizaciji i jačanju komercijalnih proizvođača u poljoprivredi	2011-2013.	10.000.000,00 kn	- Analiza stanja - Unapređenje uvjeta za ulaganje u izgradnju suvremenih poljoprivrednih kapaciteta - Novi programi potpore - Osnivanje poljoprivrednog inkubatora - Korištenje novih tehnologija i suvremene organizacije - Stvaranje i razvoj regionalnih izvornih proizvoda	- KKŽ - JLS - HPK - komercijalni poljoprivredni proizvođači - istraživačke i visokoškolske ustanove u RH.	- Povećanje specijalizirane poljoprivredne proizvodnje u KKŽ za 30%
	1-2-4	Izgradnja sustava navodnjavanja	2011-2013.	800.000,00 kn	- Izrada Plana navodnjavanja KKŽ - Izrada potrebnih idejnih projekata	- Hrvatske vode - KKŽ	- Površine uključene u sustav navodnjavanja nakon izgradnje sustava
	1-2-5	Razvoj integrirane i ekološke proizvodnje	2011-2013.	1.000.000,00 kn	- Analiza postojeće ekološke proizvodnje - Kontinuirana edukacija poljoprivrednih proizvođača	- KKŽ - JLS - Komercijalni poljoprivredni	- Broj komercijalnih poljoprivrednih proizvođača u sustavu integrirane i ekološke

					- Promocija i izrada programa poticanja	proizvođači - Poljoprivredne udruge, poljoprivredne zadruge/klasteri	poljoprivredne proizvodnje
	1-2-6	Cjeloživotno obrazovanje poljoprivrednih proizvođača i informatizacija njihovog poslovanja	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Razvoj i provedba programa edukacije i treninga - Razvoj programa poticanja informatizacije poslovanja	- KKŽ - JLS - HPK - Komercijalni poljoprivredni proizvođači - Istraživačke i visokoškolske ustanove u RH	- Razvijeni novi edukacijski programi - Povećan broj korisnika edukacija - Povećan broj poljoprivrednih gospodarstava koja koriste informatičke tehnologije u poslovanju
	1-2-7	Marketinška potpora razvoju poljoprivrednih gospodarstava, brendiranje i promidžba autohtonih proizvoda	2011-2013.	1.000.000,00 kn	- Izrada programa marketinških aktivnosti - Informiranje, savjetovanje, motiviranje, te edukacija - Promocija i brendiranje autohtonih proizvoda	- KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - Turističke zajednice u KKŽ, - Komercijalni poljoprivredni proizvođači, - Istraživačke i visokoškolske ustanove u RH.	- Povećan broj korisnika potpora za marketinšku promociju za 20% - Povećan broj zaštićenih autohtonih proizvoda - Povećan broj brendova - Povećan broj proizvoda s oznakom Županijske markice kvalitete
	1-2-8	Unapređenje i razvoj osnovne infrastrukture u ruralnim područjima	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Izrada strategije ruralnog razvoja KKŽ - Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture od značaja za JLS u ruralnim područjima KKŽ	- JLS - Poslovni subjekti	- Broj km novoizgrađenih ili obnovljenih nerazvrstanih cesta - Broj novih kućanstava u ruralnim područjima priključenih na sustav odvodnje i pročišćavanja voda - Broj novoizgrađenih šumskih prosjeka - Broj objekata koji koristi biomasu kao izvor toplinske energije - Broj objekata za

							priozvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda koji zadovoljavaju EU standarde - Broj novih poslovnih subjekata u ruralnim područjima KKŽ
1-3 Razvojna potpora malom i srednjem poduzetništvu	1-3-1	Unapređenje preduvjeta za domaća i strana ulaganja u poslovne zone	2011-2013.	9.150.000,00 kn	- Daljnja izgradnja prometne i komunalne infrastrukture - Izrada marketinškog plana i plana aktivnosti za privlačenje potencijalnih - Realizacija kontinuiranih poslovnih kontakata s investitorima nakon realizacije ulaganja	- KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ - Poduzetnički centri.	- Povećanje broja novih ulagača u poslovne zone - Povećanje broja gospodarskih subjekata koji posluju u zonama - Povećanje broja zaposlenih u zonama
	1-3-2	Jačanje institucionalne i tehnološke podrške razvoju poduzetništva	2011-2013.	15.000.000,00 kn	- Provedba analize stanja i potreba - Unapređenje rada postojećih potpornih institucija - Razvoj novih programa potpore poduzetništvu - Jačanje povezanosti s državnim institucijama i međunarodnim organizacijama - Umrežavanje i razmjena iskustva organizacija institucionalne podrške poduzetništvu	- KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ - Poduzetnički centri - Udruženja poduzetnika	- Broj korištenih usluga u institucionalnoj podršci poduzetnicima povećan za 30%
	1-3-3	Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti	2011-2013.	18.000.000,00 kn	- Razrada regionalne garancijske sheme i povezivanje iste s HAMAG-om. - Izrada programa za subvencioniranje troškova izrade dokumentacije za izgradnju gospodarskih građevina - Izrada programa za subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite.	- MINGORP - KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ	- Povećan broj korisnika subvencioniranih kredita, povećan iznos vrijednosti subvencija
1-4 Informatizacija gospodarstva i okruženja	1-4-1	Razvoj e-regionalne i lokalne uprave	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Redovito softversko i hardversko opremanje županijske uprave i lokalne samouprave - Edukacija djelatnika - Umrežavanje jedinica regionalne i lokalne samouprave	- Središnji državni ured za e-Hrvatsku - KKŽ - JLS	- Broj uspostavljenih E-servisa

					- Internetizacija sadržaja i usluga regionalne i lokalne samouprave		
	1-4-2	Jačanje uporabe IT u poslovnom komuniciranju i poslovanju	2011-2013.	1.500.000,00 kn	- Razvoj programa informiranja, edukacije i treninga - Primjena savjetodavnih usluga	- PORA Razvojna agencija - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ	- Povećanje broja poduzetnika koji koriste IT poslovanje za 30%
1-5 Usvajanje standarda i normi EU	1-5-1	Tehnička potpora i edukacija o uvođenju standarda i normi EU	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Informiranje, motiviranje i edukacija - Programi poticanja uvođenja ISO i drugih standarda	- MINGORP - HAMAG - HPA - KKŽ - PORA Razvojna agencija - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ - Poduzetnički centri i poduzetnički inkubatori.	- Broj poduzetnika koji posluju prema novim standardima povećan za 30%
	1-5-2	Unapređenje sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Izrada programa potpora uvođenju sustava ispitivanja i praćenja kvalitete (informiranje, edukacija) - Razrada programa na razini županije, te unutar pojedinih sektora.	- Nadležna ministarstva - HPA - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ - PORA Razvojna agencija - Poduzetnički centri i poduzetnički inkubatori - Pučka otvorena učilišta i obrazovne institucije u RH	- Broj poduzetnika koji primjenjuju sustav ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga
1-6 Razvoj selektivnih oblika turizma, uključujući ruralni turizam	1-6-1	Unapređenje postojećih i razvoj novih oblika turističke ponude	2011-2013.	1.000.000,00 kn	- Vrednovanje i očuvanje tradicijskih, autohtonih vrijednosti i običaja - Kapitalna ulaganja u obnovu muzeja, galerija i starih gradskih jezgri, dvoraca - Povećanje broja i kvalitete smještajnih kapaciteta - Intenzivna marketinška promocija	- Ministarstvo turizma - KKŽ - JLS - Turističke zajednice - Institucije u kulturi - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ - Poduzetnici u turizmu.	- Povećanje broja noćenja u KKŽ za 20%, povećanje prihoda od boravišne pristojbe za 20%.

	1-6-2	Stručno usavršavanje poduzetnika i zaposlenika u turizmu	2011-2013.	500.000,00 kn	- Razvoj edukacijskih programa - Organiziranje edukacije za ugostitelje, poduzetnike i turističke radnike	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - HGK ŽK KC - HOK OK KKŽ - Obrazovne institucije u RH - poduzetnici u turizmu - Turističke zajednice - Institucije u kulturi	- Povećan broj korisnika usluga u turizmu za 20%, povećani prihodi pružatelja usluga u turizmu za 20%
STRATEŠKI CILJ 2: JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I PODIZANJE DRUŠTVENOG STANDARDA							
2-1 Upravljanje znanjem za razvoj ljudskih resursa	2-1-1	Izgradnja i opremanje objekata u školstvu	2011-2013.	100.000.000,00 kn	- Izrada analize prioriteta ulaganja - Izrada projektne - Izgradnja, rekonstrukcija, adaptacija i opremanje	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Školske ustanove	- Broj adaptiranih, rekonstruiranih, izgrađenih i novoopremljenih školskih objekata
	2-1-2	Unapređenje i poticanje školovanja u skladu s potrebama gospodarstva	2011-2013.	10.000.000,00 kn	- Izrada analize potreba - Jačanje partnerstva osnovnih škola, srednjih škola, visokoškolskih ustanova, gospodarskih subjekata, Zavoda za zapošljavanje, KKŽ, JLS i resornih državnih tijela u kreiranju upisne politike	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Obrazovne institucije - HZZ PS KŽ	- Broj osoba sa završenim programima prekvalifikacije i usavršavanja - Povećana zaposlenost za 5%
	2-1-3	Razvoj visokoškolskih obrazovnih institucija i programa	2011-2013.	100.000.000,00 kn	- Unapređenje postojećih kapaciteta - Formiranje sveučilišnog kampusa - Stvaranje prostornih i kadrovskih za nove i proširenje postojećih visokoškolskih institucija i programa.	- Nadležna ministarstva - Visokoškolske ustanove - KKŽ - JLS	- Povećanje broja visokoškolsko obrazovanih kadrova u ukupnom stanovništvu Županije za 5% - Povećanje broja novozaposlenih u institucijama visokog obrazovanja za 5%
	2-1-4	Unapređenje sustava cjeloživotnog učenja	2011-2013.	500.000,00 kn	- Analiza potreba za novim znanjima, vještinama i kompetencijama - Razvoj novih programa cjeloživotnog učenja - Obrazovne programe učiniti prilagodljivima novim uvjetima	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Ustanove koje provode programe	- Povećan broj programa u sustavu cjeloživotnog učenja za 10% - Povećan broj polaznika programa cjeloživotnog učenja za 10%

					gospodarstva i tehnologije - Promocija programa cjeloživotnog učenja	cjeloživotnog učenja	
	2-1-5	Upravljanje razvojem i strateško planiranje	2011-2013.	500.000,00 kn	- Sustavna edukacija kadrova u KKŽ, JLS i ostalim institucijama	- KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - Institucije s područja KKŽ - Organizacije civilnog društva.	- Broj održanih edukacija za djelatnike lokalne i regionalne samouprave i institucija s područja KKŽ, broj educiranih djelatnika - Broj izrađenih strateških dokumenata
	2-1-6	Jačanje kapaciteta za korištenje fondova EU, te razvoj prekogranične i međužupanijske suradnje	2011-2013.	500.000,00 kn	- Kontinuirana edukacija zaposlenika u KKŽ, predstavnika JLS, institucija, udruga civilnog društva i privatnog sektora	- KKŽ - JLS - PORA Razvojna agencija - Institucije s područja KKŽ - Organizacije civilnog društva - Privatni sektor	- Broj održanih edukacija - Broj educiranih osoba - Broj apliciranih i provedenih projekata - Broj novouspostavljenih prijateljskih suradnji sa Županijama i zemljama u okruženju
2-2 Razvoj županijskog tržišta rada	2-2-1	Razvoj partnerstva gospodarstva, školstva i institucija za zapošljavanje	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Provođenje analiza o potrebama za ljudskim potencijalima - Osnivanje Klastera za unapređenje sustava cjeloživotnog učenja u Koprivničko-križevačkoj županiji - Osnivanje Lokalnog partnerstva za zapošljavanje - Osnivanje Centra za razvoj karijere	- KKŽ - JLS - HZZ PS KŽ - PORA Razvojna agencija - Institucije - Organizacije civilnog društva - Privatni sektor	- Smanjena nezaposlenost u KKŽ za 10%.
	2-2-2	Jačanje lokalnih inicijativa za zapošljavanje	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Provedba aktivnosti na izradi regionalnih politika zapošljavanja - Izrada strateških dokumenata na području tržišta rada - Povezivanje i umrežavanje dionika na tržištu rada na lokalnom nivou	- KKŽ - JLS - HZZ PS KŽ - PORA Razvojna agencija - Institucije - Organizacije civilnog društva - Privatni sektor	- Smanjena nezaposlenost za 10%
2-3 Unapređenje	2-3-1	Prevencija ovisnosti mlade populacije i	2011-2013.	850.000,00 kn	- Promidžba zdravog načina života i života bez ovisnosti	- Zavod za javno zdravstvo KKŽ	- Za 10% smanjen broj učenika ovisnika o

zdravlja stanovništva		promicanje zdravog načina života				- Osnovne i srednje škole - Organizacije civilnog društva	cigaretama, alkoholu i drogama
	2-3-2	Prevencija, te rano otkrivanje bolesti	2011-2013.	11.000.000,00 kn	- Organizacija raznih zdravstvenih pregleda - Informiranje i educiranje ciljane populacije	- Zavod za javno zdravstvo KKŽ - Dom zdravlja KKŽ	- Povećan broj preventivnih pregleda - Za 10% smanjen broj umrlih od dviju vrsti karcinoma i kardiovaskularnih bolesti
	2-3-3	Jednakomjerno razvijena i dostupna primarna zdravstvena zaštita	2011-2013.	40.000.000,00 kn	- Izgradnja i opremanje ordinacija opće medicine u ruralnim područjima - Ustroj i opremanje ambulanti hitne medicine	- Dom zdravlja KKŽ - Zavod za hitnu medicinu	- Uspostavljen sustav ordinacija primarne zdravstvene zaštite u svakoj JLS - Dostupnost hitne pomoći smanjena na samo 20 minuta
	2-3-4	Razvoj palijativne skrbi	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Uređenje prostora - Okupljanje multidisciplinarnog tima - Edukacija za osoblje kao i cjelokupnog stanovništva u KKŽ - Rad s članovima obitelji bolesnika	- KKŽ - Opća bolnica „Dr. Tomislav Bardek“ - Organizacije civilnog društva	- Povećanje broja korisnika palijativne skrbi
2-4 Aktivna populacijska politika i unapređenje obiteljskog života	2-4-1	Osiguranje financijske potpore roditeljima i djeci	2011-2013.	6.000.000,00 kn	- Poticanje planiranja financijskih sredstava proračunima KKŽ, JLS, te u financijskim planovima gospodarskih subjekata (poslodavaca)	- KKŽ - JLS - Gospodarski subjekti (poslodavci)	- Povećanje iznosa financijskih sredstava u proračunima KKŽ i JLS kao i gospodarskih subjekata - Veći broj novorođene djece
	2-4-2	Porast dostupnosti jaslica i vrtića	2011-2013.	60.000.000,00 kn	- Izrada analize potreba i definiranje prioriteta ulaganja - Izrada projektne dokumentacije - Izgradnja, rekonstrukcija, proširenje, adaptacija i opremanje - Uvođenje novih programa - Mjere poticanja na otvaranje novih predškolskih ustanova	- KKŽ - JLS - Privatni osnivači - Vjerske zajednice	- Veći broj predškolskih ustanova - Veći broj uključene djece u predškolske programe - Veći broj novozaposlenih
2-5 Razvoj socijalnih usluga	2-5-1	Prevencija institucionalizacije vulnerabilnih skupina	2011-2013.	14.000.000,00 kn	- Ulaganje u osiguranje prilagođenosti prostora i opreme za osobe s invaliditetom - Razvoj novih prilagođenih programa - Sufinanciranje prijevoza	- Ured za nacionalne manjine Vlade RH - Ured za suzbijanje droga Vlade RH - Nadležna	- Broj prilagođenih građevina osobama s invaliditetom - Broj škola s organiziranim produženim boravkom

					- Novi preventivni programa usmjereni na razvoj poremećaja u ponašanju djece i mladih i zloupotrebe sredstava ovisnosti	ministarstva - KKŽ - JLS - Osnovne i srednje škole - Organizacije civilnog društva	- Povećanje broja učenika i studenata koje se stipendira/kreditira i sufinancira prijevoz za 10%
	2-5-2	Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi	2011-2013.	6.000.000,00 kn	- Poticanje razvoja specijaliziranog udomiteljstva, osiguranje stručne podrške udomiteljima - Ostale aktivnosti razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi za razne skupine (maloljetne počinitelje kaznenih djela, radne asistente/podrške u zapošljavanju, patronaže u kući, rehabilitacijskih programa, programa pomoći u kući starijim osobama)	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Ustanove socijalne skrbi - Organizacije civilnog društva	- Povećanje broja udomiteljskih obitelji - Uspostavljeno 1 savjetovalište ili mobilni tim - Veći broj specijaliziranih usluga namijenjenih osobama s invaliditetom i starijim osobama
	2-5-3	Dostupnost domova socijalne skrbi	2011-2013.	18.000.000,00 kn	- Stvaranje uvjeta povećanu dostupnost domova socijalne skrbi (razvoj novih programa, usluga i novih objekata)	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Ustanove socijalne skrbi - Organizacije civilnog društva	- Povećanje kapaciteta za smještaj psihički bolesnih osoba - Povećanje kapaciteta za smještaj - Osiguranje usluga sigurne kuće, broj usluga žrtvama obiteljskog nasilja
	2-5-4	Socijalno uključivanje ugroženih skupina	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Stvaranje uvjeta za povećane mogućnosti socijalnog uključivanja ugroženih skupina - Razvoj programa cjeloživotnog obrazovanja, te ciljanog osposobljavanja	- Ured za nacionalne manjine Vlade RH - Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Ustanove socijalne skrbi - Organizacije civilnog društva	- Broj pripadnika ugroženih skupina socijalno integriran na razne načine (djeca s teškoćama u razvoju, djeca romske nacionalnosti u vrtićima, dugotrajno nezaposleni i mladih do 25 godina, osobe s invaliditetom i osobe s rizikom socijalne isključenosti - Iznos sredstava izdvojenih za poboljšanje komunalne infrastrukture i standarda u

							romskim naseljima
2-6 Razvoj civilnog društva	2-6-1	Jačanje kapaciteta civilnog društva za sudjelovanje u razvoju Županije	2011-2013.	10.000.000,00 kn	- Analiza stanja civilnog društva, procjena trendova njegova razvoja, - Osiguravanje i opremanje prostora za rad organizacija civilnog društva - Uključivanje većeg broja stručnih osoba u rad i razvoj organizacija civilnog društva	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Organizacije civilnog društva, savezi udruga, zajednice udruga	- Broj novoosnovanih organizacija civilnog društva - Broj i opremljenost prostora - Broj uspješno realiziranih projekata
	2-6-2	Promoviranje i osnaživanje volonterskog rada	2011-2013.	100.000,00 kn	- Aktivnosti povećanja motivacije za volontiranje - Edukacije za poboljšanje kompetencija - Osiguranje prostornih i materijalnih uvjeta za provođenje programa volontiranja	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Organizacije civilnog društva - Savezi udruga, Zajednice udruga - Gospodarski subjekti.	- Broj volontera - Broj educiranih volontera - Broj provedenih projekata
	2-6-3	Poticanje i razvoj aktivnosti iz područja tehničke kulture	2011-2013.	2.000.000,00 kn	- Poboljšanje prostornih i materijalnih uvjeta za aktivnosti tehničke kulture - Provođenje programa za poboljšanje kompetencija voditelja aktivnosti - Povezivanje organizacija u saveze i zajednice	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Organizacije tehničke kulture, savezi udruga s područja tehničke kulture	- Broj organizacija tehničke kulture - Broj članova organizacija tehničke kulture - Broj provedenih programa
	2-6-4	Poticanje i razvoj športskih aktivnosti	2011-2013.	20.000.000,00 kn	- Poboljšanje prostornih i materijalnih uvjeta - Provođenje programa za poboljšanje kompetencija voditelja športskih aktivnosti	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Športske organizacije, savezi športskih udruga	- Broj športskih organizacija - Broj članova športskih organizacija - Broj provedenih programa
STRATEŠKI CILJ 3: RAZVOJ PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE							
3-1 Izgradnja prometne infrastrukture	3-1-1	Razvoj cestovne inrastrukture	2011-2013.	900.000.000,00 kn	- Izrada tehničke dokumentacije - Izgradnja i modernizacija prometnica - Izgradnja i modernizacija pratećih objekata	- Hrvatske autoceste - Hrvatske ceste - KKŽ - JLS	- Povećanje broja kilometara novoizgrađenih autocesta i brzih cesta - Ostvarenje izgradnje novih

						- ŽUC	prometnica 75% od previđenog dugoročnog plana
	3-1-2	Razvoj željezničkog prometa	2011-2013.	193.000.000,00 kn	- Izrada potrebne tehničko-tehnološke dokumentacije - Rekonstrukcija željezničke infrastrukture - Rekonstrukcija pratećih objekata	- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - Hrvatske željeznice - KKŽ	- Povećanje rekonstruiranih željezničkih pruga u KKŽ za 42 km
	3-1-3	Razvoj ostalih oblika prometne infrastrukture	2011-2013.	350.000,00 kn	- Izrada projektne dokumentacije	- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - KKŽ	- Izrađena projektna dokumentacija (broj dozvola, projekata i sl.)
3-2 Razvoj komunalne infrastrukture	3-2-1	Daljnje unapređenje sustava vodoopskrbe	2011-2013.	381.700.000,00 kn	- Izrada potrebne projektne dokumentacije - Infrastrukturni radovi - Monitoring pitke vode kod korisnika	- Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva - Hrvatske vode - KKŽ - JLS - Komunalna poduzeća	- Broj priključenih domaćinstava i gospodarskih subjekata na vodoopskrbnu mrežu - Veći postotak zdravstvene ispravnosti voda kod korisnika i na vodocrpilištima
	3-2-2	Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	2011-2013.	50.000.000,00 kn	- Dovršetak izgradnje sustava odvodnje komunalnih otpadnih voda - Izgradnja sustava pročišćavanja komunalnih otpadnih voda - Provedba analize stanja kakvoće vode u otvorenim vodotocima	- Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva - Hrvatske vode - KKŽ - JLS - Komunalna poduzeća	- Broj kilometara novoizgrađenog kanalizacijskog sustava - Broj novopriključenih domaćinstva i gospodarskih - Broj izgrađenih bioloških pročistača - Unaprijeđena kakvoća vode u otvorenim vodotocima
	3-2-3	Uspostavljanje sustava gospodarenja otpadom	2011-2013.	552.000.000,00 kn	- Osiguranje svih potrebnih preduvjeta za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u KKŽ (izrada projektne dokumentacije izgradnja pročistača otpadnih voda)	- KKŽ - JLS - Komunalna poduzeća	- Izrađena potrebna projektna dokumentacija
	3-2-4	Unapređenje postojećeg stanja	2011-2013.	55.000.000,00 kn	- Sanacija i zatvaranje općinskih službenih odlagališta otpada i	- KKŽ - JLS	- Broj saniranih i revitaliziranih područja tla,

		zbrinjavanja otpada			popratne aktivnosti (uspostava reciklažnih dvorišta, postava spremnika za odvojeno skupljanje posebnih kategorija otpada, nabava opreme i uređaja za reciklažu otpadnih materijala)	- Gospodarski subjekti - Komunalna poduzeća - Organizacije civilnog društva	voda i drugih sastavnica okoliša - Nabavljena oprema, uređaji - Broj uspostavljenih reciklažnih dvorišta
	3-2-5	Daljnje unapređenje plinofikacije Županije	2011-2013.	3.000.000,00kn	- Saniranje postojećih dotrajalih plinovoda i zgradnja novih	- Gospodarski subjekti (koncesionari), u suradnji s KKŽ	- Povećan broj novopriključenih kućanstava i gospodarskih subjekata na plinsku mrežu - Povećana količina potrošnje plina u m^3
	3-2-6	Istraživanje i korištenje podzemnih bazena pitke vode - potencijalnih vodocrpilišta	2011-2013.	12.000.000,00 kn	- Realizacija terenskih ispitivanja - Uspostava zona sanitarne zaštite vodocrpilišta - Monitoring kakvoće podzemnih voda - Gradnja vodocrpilišta	- Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva - Hrvatske vode - KKŽ	- Povećan broj vodocrpilišta i njihov kapacitet - Povećan broj vodozaštitnih zona
3-3 Razvoj prostorno-planske dokumentacije	3-3-1	Katastarska izmjera prostora	2011-2013.	1.217.000,00 kn	- Katastarska mjerenja i formiranje jedinstvene baze podataka u digitalnom (vektorskom) obliku	- Državna geodetska uprava - Područni Uredi za katastar - KKŽ - JLS	- Baza podataka koja obuhvaća 70% katastarske izmjere u KKŽ - Povećanje brzine usluge i dobivanja podataka vezanih uz Katastar i Gruntovnicu - Mogućnost pregleda i preuzimanja podataka na Internetu
	3-3-2	Izrada orto-foto snimaka prostora	2011-2013.	232.000,00 kn	- Zračna snimka čitavog prostora KKŽ - Obrada podataka u geokordinatnom sustavu - Omogućiti sveukupnom stanovništvu KKŽ pristup podacima	- Državna geodetska uprava - Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja - Područni Ured za katastar - KKŽ - JLS	- Broj izrađenih orto-foto snimaka
	3-3-3	Izrada geografskog i	2011-2013.	500.000,00 kn	- Izrada i održavanje baza podataka o	- KKŽ	- Broj izrađenih baza

		zemljišno informacijskog sustava (GIZIS)			(poljoprivrednom) zemljištu	- JLS - Gospodarski subjekti specijalizirani u tom području	podataka - Broj točnih podataka o bonitetu zemljišta
CILJ 4: ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI I GOSPODARENJE ENERGIJOM							
4-1 Očuvanje općekorisnih funkcija prirode	4-1-1	Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti	2011-2013.	500.000,00 kn	- Uvrštavanje uvjeta i mjera zaštite prirode u planove koji se odnose na korištenje prirodnih dobara, uređenje prostora i prostorno planiranje	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ - Odgojno obrazovne institucije - Turističke zajednice i djelatnici u turizmu - Organizacije civilnog društva	- Broj zaštićenih prirodnih vrijednosti i prirodnina - Povećan udio područja predloženih kao NATURA 2000 područja
	4-1-2	Poticanje istraživanja i praćenja stanja zaštićenih područja	2011-2013.	500.000,00 kn	- Praćenje stanja očuvanosti biološke i krajobrazne raznolikosti i predlaganje mjera za njihovu zaštitu - Pripremanje stručnih podloga za zaštitu i očuvanje dijelova prirode - Statističke analize - izrada izvješća o stanju i zaštiti prirode - promocija i edukacija o prirodnim vrijednostima	- KKŽ - JLS - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ - Odgojno obrazovne institucije - Organizacije civilnog društva	- Broj uočenih kritičnih područja za sanaciju s izradom planova sanacije - Broj saniranih područja - Veći broj novih zaštićenih dijelova prirode, novih svojti i prirodnina
	4-1-3	Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti prirode	2011-2013.	500.000,00 kn	- Edukacije o načinima zaštite prirode i očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti - Aktivnosti vezane uz zaštitu, očuvanje, revitalizaciju i održavanje	- KKŽ - JLS - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim	- Broj sudionika na javnim događanjima - Broj održanih edukacija, seminara, tribina, radionica

					zaštićenih i evidentiranih vrijednih dijelova prirode, te ekološke mreže	prirodnim vrijednostima na području KKŽ - Odgojno obrazovne institucije - Organizacije civilnog društva - Turističke zajednice i turistički djelatnici	
	4-1-4	Poticanje zaštite i planiranja upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima	2011-2013.	500.000,00 kn	- Definiranje politike upravljanja zaštićenim područjem i ekološkom mrežom - Definiranje smjernica zaštite zaštićenog područja i ekološke mreže - Praćenje stanja zaštićenog područja i njegovih vrijednosti - Izrada planova upravljanja	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ	- Veći broj novih zaštićenih prirodnih vrijednosti, programa zaštite prirode i planova upravljanja prirodnim vrijednostima
	4-1-5	Saniranje devastiranih područja prirode	2011-2013.	750.000,00 kn	- Radnje vezane za zaštitu, očuvanje, revitalizaciju i održavanje zaštićenih i evidentiranih vrijednih dijelova prirode i ekološke mreže	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području KKŽ - Organizacije civilnog društva - Odgojno obrazovne institucije - Turističke zajednice i djelatnici u turizmu	- Broj očuvanih zaštićenih dijelova prirode, ekološke mreže - Broj svojti i prirodnina
4-2 Očuvanje kulturne baštine i poticanje	4-2-1	Izrada sveobuhvatne valorizacije kulturnopovijesnih vrijednosti	2011-2013.	5.000.000,00 kn	- Definiranje kulturno povijesnih vrijednosti izradom stručnih podloga i dokumenata - Provođenje postupaka obnove,	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS	- Povećan broj preventivno zaštićenih i novozaštićenih kulturnih dobara - Povećan broj obnovljenih

kulturnog stvaralaštva					restauracije, konzervacije i rekonstrukcije kulturno povijesnih vrijednosti - Senzibiliziranje javnosti za potrebu očuvanja kulturne baštine	- Organizacije civilnog društva - Vlasnici zaštićenih materijalnih kulturnih dobara ili nositelji zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara	kulturnih dobara
	4-2-2	Poticanje i razvoj kulturnog stvaralaštva	2011-2013.	4.500.000,00 kn	- Poboljšanje prostornih i materijalnih uvjeta u institucijama, pojedinaca i udruga koji se bave kulturnim stvaralaštvom - Edukacija za razvoj kompetencija - Stvaranje preduvjeta za samozapošljavanje u tradicionalnim zanatima	- Nadležna ministarstva - KKŽ - JLS - TZ KKŽ - Institucije u kulturi - Organizacije civilnog društva	- Broj pojedinaca i udruga koji se bave kulturnim stvaralaštvom - Broj novoopremljenih prostora - Broj realiziranih projekata
4-3 Očuvanje okoliša	4-3-1	Uspostava sustava kontinuiranog monitoringa okoliša	2011-2013.	400.000,00 kn	- Izrada analize i utvrđivanje prioriteta - Provođenje kontinuiranog monitoringa - Evaluacija podataka i izrada elaborata/izvješća - Ocjena stanja okoliša - Izrada Plana mjera sanacije i unapređenja stanja okoliša - Prikupljanje, organiziranje i obrada, te prezentacija i distribucija informacija o okolišu	- KKŽ - JLS - Zavod za javno zdravstvo KKŽ - Organizacije civilnog društva	- Broj identificiranih okolišnih sastavnica - Broj postaja monitoringa - Broj uočenih kritičnih područja za sanaciju - Broj saniranih područja
	4-3-2	Obrazovanje o održivom razvoju i zaštiti okoliša	2011-2013.	120.000,00 kn	- Aktivnosti e-edukacije o zaštiti okoliša i održivom razvoju	- KKŽ - JLS - Odgojno obrazovne institucije - Turističke zajednice i turistički djelatnici - Organizacije civilnog društva	- Broj sudionika na javnim događanjima - Broj održanih edukacija, seminara, tribina, radionica
	4-3-3	Saniranje devastiranih područja okoliša	2011-2013.	400.000,00 kn	- Revitalizacija devastiranih područja - Sanacija i revitalizacija onečišćenih vodotoka i vodenih područja, kao i područja obuhvaćenih nepredviđenim ekološkim	- KKŽ - JLS - Gospodarski subjekti - Komunalna	- Broj revitaliziranih i saniranih područja okolišnih sastavnica

					katastrofama - Edukacija stanovništva	poduzeća - Organizacije civilnog društva	
4-4 Razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije	4-4-1	Istraživanje i korištenje geotermalne energije	2011-2013.	176.640.000,00 kn	- Istraživanje geotermalnih izvora - Ocjena potencijala za razne oblike korištenja	- KKŽ - JLS s geotermalnim izvorima na svom području - Geopodravina d.o.o., (Općina Legrad, KKŽ, Podravka d.d., HEP, INA d.d.)	- Smanjenje potrošnje električne energije za 5%, - Povećanje udjela alternativnih izvora energije za 5% - Smanjenje emisije štetnih stakleničkih plinova za 5%
	4-4-2	Istraživanje i korištenje bioplina	2011-2013.	100.000,00 kn	- Provođenje analize mogućnosti i preduvjeta korištenja bioplina dobivenog obradom otpadaka iz sektora stočarske - biljne proizvodnje za dobivanje energije - Priprema akcijskog plana - Stvaranje planskih i organizacijskih preduvjeta za razvoj poduzetničkih inicijativa	- KKŽ za područje planiranja i izrade/promjene prostornih planova - JLS i poduzetnici za područje izgradnje bioplinskih postrojenja	- Broj izgrađenih postrojenja za proizvodnju energije iz bioplina - Količina proizvedene energije - Broj novozaposlenih u bioplinskim postrojenjima
	4-4-3	Istraživanje i korištenje biomase	2011-2013.		- Ispitati mogućnosti i preduvjete korištenja šumske sječike i ostataka drvoprerađivačke proizvodnje za dobivanje energije - Rezervirati prostor namijenjen toj djelatnosti u Prostornim planovima	- KKŽ u dijelu prostorno planskih dokumenata - Poduzetnici u području izgradnje i upravljanja	- Količina energije proizvedene iz biomase - Broj osnovanih tvrtki - proizvođača energije iz obnovljivih izvora energije - Broj novozaposlenih u području proizvodnje i distribucije energije dobivene iz biomase
	4-4-4	Istraživanje i korištenje solarne energije	2011-2013.	340.000,00 kn	- U prostornim planovima rezervirati prostor za izgradnju i razvoj solarnih energana - Razvoj programa potpore korištenju solarne energije - Edukacija stanovništva o ekološkim prednostima korištenja solarne energije	- KKŽ - JLS - Javni sektor - Poslovni subjekti - Kućanstva	- Broj ugrađenih sustava solarnih kolektora u kućanstvima i zgradama u javnom vlasništvu - Količina proizvedene solarne energije
	4-4-5	Poticaj i unapređenje razvoja energetske	2011-2013.	450.000,00 kn	- Sustavna edukacija o efikasnoj potrošnji energije	- FZOEU - KKŽ	- Broj energetskih pregleda u zgradama u vlasništvu

		učinkovitosti			- Izrada energetskih pregleda zgrada u vlasništvu javnog sektora - Izrada Akcijskog plana i preporuka o primjeni metoda koje doprinose energetskoj učinkovitosti	- JLS - Gospodarski subjekti - Kućanstva	javnog sektora - Broj izrađenih investicijskih studija - Broj implementiranih sustava i iznos uštede u troškovima energije

DODATAK 4 – KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA

KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE 2011-2013.

UVOD

- Županijska razvojna strategija Koprivničko-križevačke županije za razdoblje od 2011. do 2013. godine temeljni je strateški dokument Županije, koji definira pravce njena razvoja i postavlja temeljne prioritete kao smjernice za napredak.
- ŽRS zapravo predstavlja nadogradnju već usvojenog ROP-a za razdoblje 2006-2013. godine, te kao takav dokument daje osnovne informacije o trenutnom stanju na području gospodarstva, zaštite okoliša, civilnog društva i sl. u Koprivničko-križevačkoj županiji, a s posebnim osvrtom na razdoblje od 2006. godine kada je ROP usvojen.
- Dokument je u potpunosti usklađen sa Strategijom regionalnog razvoja RH, koja obuhvaća ciljeve razvoja na nacionalnoj i na NUTS II razini. Pri izradi dokumenta posebna se važnost pridavala aktivnostima i projektima čija se implementacija planira realizirati sredstvima pretpristupnih fondova EU.
- Komunikacijska načela su tijekom izrade, te posebice tijekom provedbe ŽRS od iznimne važnosti za doprinos ostvarenju ciljeva postavljenih u Strategiji, budući da sveukupna javnost mora biti upoznata sa strateškim dokumentom, kako bi svi imali priliku dati svoj doprinos provedbi Strategije.

TEMELJNA NAČELA

- Slijedeća načela bit će osnovna za provedbu aktivnosti u okviru Komunikacijske strategije:
  - prezentacija svih informacija na jasan, konzistentan i transparentan način
  - pružanje informacija usmjereno prema definiranim ciljnim skupinama
  - razvijanje posebnih komunikacijskih alata i komunikacijskih metoda za prezentaciju informacija prema ciljnim skupinama
  - uspostava posebnog sustava prikupljanja, obrade, evaluacije i ažuriranja informacija, s ciljem pravovremenog informiranja ciljnih skupina.

NOSITELJI I SUSTAV PROVEDBE

- Nositelji provedbe Komunikacijske strategije, kao i nositelji sveukupne provedbe ŽRS su Koprivničko-križevačka županija, jedinice lokalne samouprave i PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja kao Koordinator svih aktivnosti vezanih uz provedbu Strategije.
- Provedba Komunikacijske strategije temeljit će se na principu partnerstva i partnerskih odnosa svih uključenih dionika, kako slijedi:

Slika 21. Prikaz dionika uključenih u provedbu Komunikacijske strategije

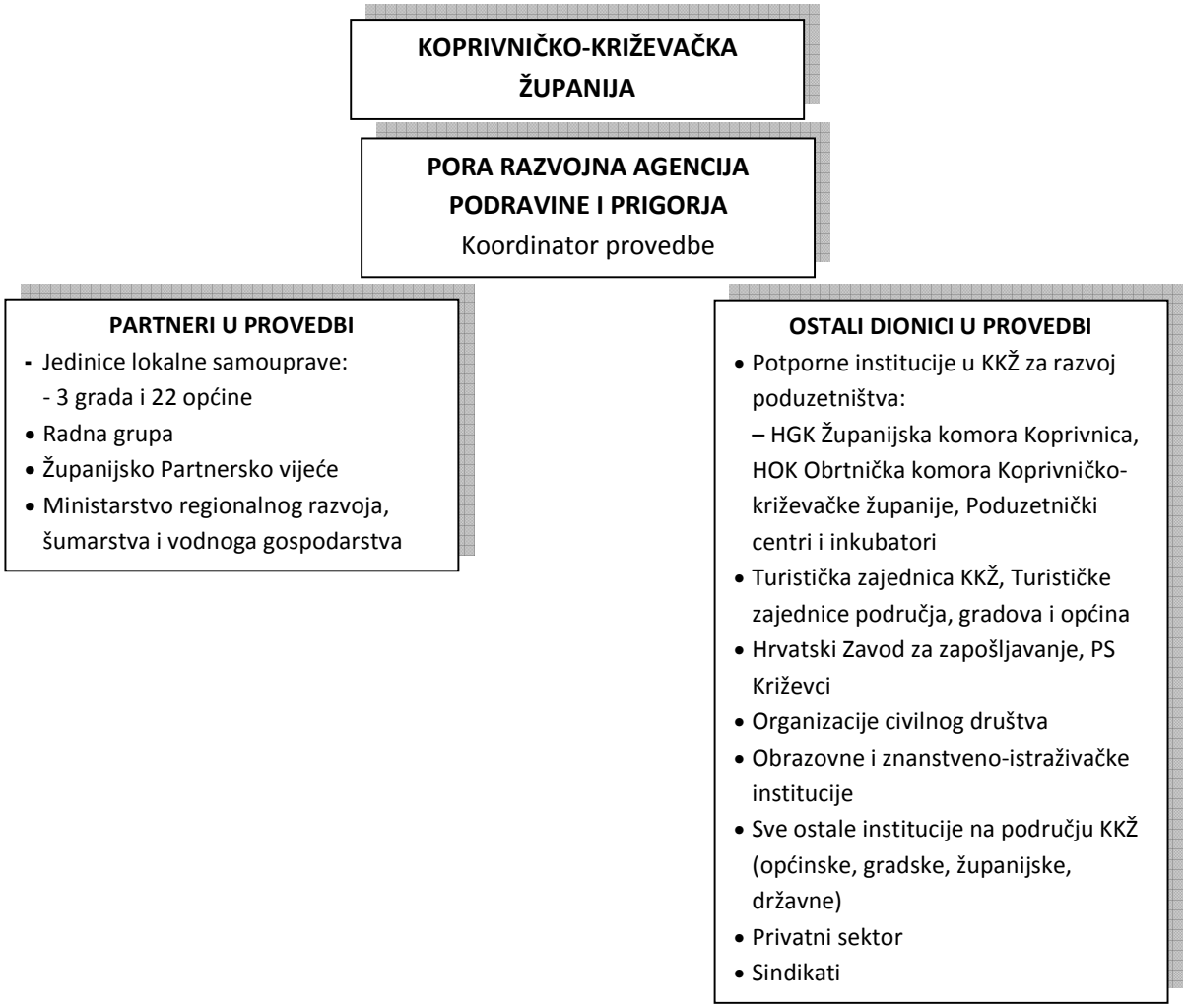

Izvor: PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja

- KKŽ kao temeljni nositelj izrade i provedbe ŽRS nositelj je svih aktivnosti vezanih uz promociju i informiranje javnosti o provedbi Strategije.
- PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja kao Koordinator izrade ŽRS također će uz Koprivničko-križevačku županiju provoditi aktivnosti vezane uz promociju ŽRS na lokalnoj i regionalnoj razini.
- Navedeni nositelji aktivnosti vezanih uz promociju će temeljem partnerstva i osnovi dijaloga uspostavljenog među svim dionicima relevantnim za provedbu Komunikacijske strategije realizirati planirane aktivnosti promocije.

CILJEVI

- Opći cilj Komunikacijske strategije u okviru ŽRS-a je pružanje informacija o provedbi ŽRS, podizanje svijesti javnosti na području KKŽ o važnosti provedbe, kao i o konkretnim rezultatima provedbe Strategije.

- Specifični ciljevi Komunikacijske strategije su:

  - promovirati ŽRS na svim razinama kao temeljni strateški dokument, polazište razvoja i osnove za provedbu projekata KKŽ (jasno promovirati ciljeve i prioritete, te mjere čije je financiranje moguće realizirati iz nacionalnih i EU sredstava);

  - jačati svijest javnosti o važnosti ŽRS (naglašavanje značaja partnerskog pristupa u izradi dokumenta, aktivne uloge i međusobne suradnje svih uključenih dionika, te važnosti uključivanja širokog spektra dionika u provedbu Strategije);

  - osigurati transparentnost u provedbi ŽRS (jasno definirani nositelji, aktivnosti i sustav evaluacije);

  - uspostaviti čvrste međusobne odnose između svih uključenih dionika, kako bi se osiguralo kontinuirano partnerstvo na svim razinama i na taj način doprinijelo kvalitetnijoj realizaciji strateških ciljeva definiranih Strategijom;

  - uspostaviti sustav za učinkovitu evaluaciju svih realiziranih aktivnosti u okviru provedbe ŽRS.

CILJNE SKUPINE

- Komunikacijska strategija ŽRS usmjerena je prema svim dionicima uključenim u provedbu dokumenta. Ciljane skupine mogu se podijeliti u tri osnovne skupine:

  - ciljna skupina na nacionalnoj razini,
  - ciljna skupina na regionalnoj razini,
  - ciljne skupine na lokalnoj razini.

CILJNA SKUPINA NA NACIONALNOJ RAZINI

- Ciljnu skupinu na nacionalnoj razini predstavlja Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Komunikacija prema Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva realizirat će se prema potrebi, odnosno kontinuirano tijekom provedbe i evaluacije ŽRS.

CILJNA SKUPINA NA REGIONALNOJ RAZINI

- Ciljna skupina na regionalnoj razini sastoji se od predstavnika na NUTS II razini – regije Sjeverozapadna Hrvatska. Na regionalnoj razini aktivno djeluje Koordinacija na NUTS II razini regije Sjeverozapadna Hrvatska, koja definira ciljeve i prioritete razvoja regije Sjeverozapadna Hrvatska i provodi planirane aktivnosti. Aktivnosti promocije ŽRS bit će također usmjerene prema ključnim nositeljima razvoja na NUTS II razini i na razini županija članica regije Sjeverozapadna Hrvatska.

CILJNE SKUPINE NA LOKALNOJ RAZINI

- Na lokalnoj razini nalazi se veći broj dionika i partnera prema kojima će se usmjeravati aktivnosti promocije ŽRS: jedinice lokalne samouprave, mediji, potporne institucije u KKŽ za razvoj poduzetništva (HGK Županijska komora Koprivnica, HOK Obrtnička komora Koprivničko-križevačke županije, Poduzetnički centri i inkubatori), Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije, Turističke zajednice područja, gradova i općina, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Križevci, organizacije civilnog društva, obrazovne i znanstveno-istraživačke institucije, privatni sektor, sindikati, šira javnost.

AKTIVNOSTI, MJERE I KOMUNIKACIJSKI ALATI

- Aktivnosti Komunikacijske strategije obuhvaćaju slijedeće:
  - Publikacija ŽRS u tiskanom obliku, te objava dokumenta u elektroničkom obliku na web stranicama KKŽ i PORE Razvojne agencije,
  - Objava Javnog poziva za dostavu projektnih ideja u bazu projekata ŽRS,
  - Marketinške aktivnosti promocije u medijima (u elektronskim, tiskanim, na radio i TV postajama),
  - Marketinške aktivnosti promocije putem organizacije događanja (sajmovi, manifestacije, događanja).

- Konkretne mjere obuhvaćaju organizaciju ciljanih događanja, poput konferencija za medije, te tematskih radnih sastanaka s ciljem promocije ŽRS-a i kontinuiranog praćenja i evaluacije realiziranih aktivnosti, kao i postignutih rezultata i učinaka. Realizacija i održavanje kontakata sa svim relevantnim dionicima ključnim za provedbu ŽRS-a nezaobilazan su dio aktivnosti koje se odnose na kontinuiranu promociju i praćenje provedbe ŽRS-a.

- Za realizaciju navedenih aktivnosti u okviru Komunikacijske strategije kao sastavnog dijela ŽRS, definirani su slijedeći komunikacijski alati:
  - promocija putem web stranica KKŽ i PORE
  - promocija putem Županijskog lista Koprivničko-križevačke županije
  - promocija u elektroničkim medijima (na web portalima)
  - promocija putem TV postaja
  - promocija u tiskanim medijima
  - promocija na radio postajama
  - promocija putem konferencija za medije
  - promocija na sajmovima i sličnim događanjima u regiji
  - promocija putem organizacija sastanaka s dionicima.

- Definirani komunikacijski alati usmjereni su prema ciljnim skupinama, a s osnovnim ciljem promocije i upoznavanja šire javnosti sa ŽRS.

- Web stranica, kao jedno od najraširenijih i najčešće korištenih medija globaliziranog svijeta svakako je jedan od najprikladnijih medija za širenje informacija o aktivnostima vezanim uz realizaciju ŽRS. Web stranica PORE Razvojne agencije ima prosječnu mjesečnu posjećenost od cca 5.000 posjeta, dok web stranica KKŽ ima prosječnu mjesečnu posjećenost od cca 10.000 posjeta,

što osigurava kontinuiranu promociju ŽRS u široj javnosti, te omogućava svim zainteresiranima uvid u dokument.

- Promocija putem svih vrsta medija jedan je od široko prihvaćenih komunikacijskih alata. Objavljivanjem priopćenja za medije i promocijom putem oglašavanja u medijima osigurat će se kontinuirano pružanje informacija široj javnosti.

- Promocija KKŽ na sajmovima i sličnim događanjima u regiji predstavlja koristan komunikacijski alat za promociju dokumenta u regiji, a i prema različitim dionicima i skupinama koje je tamo moguće susresti.

VREMENSKI RASPORED

- Publikacija ŽRS u tiskanom obliku realizirat će se odmah nakon usvajanja ŽRS od strane Županijske skupštine Koprivničko-križevačke županije. Dokument će u elektroničkom obliku biti dostupan javnosti na web stranicama KKŽ i PORE Razvojne agencije također odmah nakon usvajanja ŽRS od strane Županijske skupštine Koprivničko-križevačke županije.

- Sve aktivnosti predviđene Komunikacijskom strategijom realizirat će se kontinuirano tijekom 2011., 2012. i 2013. godine.

DODATAK 5

AKCIJSKI PLAN KOMUNIKACIJSKE STRATEGIJE

- Akcijski plan donosi se za 2011. godinu, te obuhvaća pregled svih aktivnosti vezanih uz realizaciju Komunikacijske strategije ŽRS.

Tablica 68. Akcijski plan realizacije komunikacijske strategije Koprivničko-križevačke županije za razdoblje 2011-2013.

R.B.	AKTIVNOST	CILJNE SKUPINE	NOSITELJI AKTIVNOSTI I PARTNERI	VRIJEME TRAJANJA	REZULTATI
1.	Kontinuirana promocija ŽRS putem web stranica KKŽ i PORE, te putem svih oblika medija kao i na raznim događanjima i manifestacijama	Sveukupno stanovništvo KKŽ, mediji	Nositelji: PORA Razvojna agencija Partneri: KKŽ, Radna grupa, Partnersko vijeće	Kontinuirano do kraja 2013.	Povećana svijest sveukupnog stanovništvo na području KKŽ kao i medija o značaju i važnosti ŽRS, te o mogućnostima realizacije planiranih projektnih prijedloga. Izrađen vizualni identitet ŽRS-a.
2.	Publikacija ŽRS u tiskanom obliku, te objava u elektroničkom obliku na web stranicama KKŽ i PORE	Sveukupno stanovništvo KKŽ, mediji, institucije, JLS, organizacije civilnog društva, privatni sektor	Nositelji: PORA Razvojna agencija Partneri: KKŽ, Radna grupa, Partnersko vijeće	Kontinuirano do kraja 2013.	Dostupnost ŽRS kao temeljnog strateškog dokumenta Županije cjelokupnoj javnosti
3.	Objava Javnog poziva za prikupljanje projektnih ideja u ŽRS	Sveukupno stanovništvo KKŽ, mediji, institucije, JLS, organizacije civilnog društva, privatni sektor	Nositelji: PORA Razvojna agencija Partneri: KKŽ, Radna grupa, Partnersko vijeće	Drugi/treći kvartal 2011.	Ažurirani podaci vezani uz projektne prijedloge svih dionika s područja KKŽ, koji doprinose sveukupnom razvoju Županije
4.	Koordinacija s ključnim dionicima provedbe ŽRS – ažuriranje podataka	Sveukupno stanovništvo KKŽ, mediji, institucije, JLS, organizacije civilnog društva, privatni sektor, potencijalni prijavitelji projektnih ideja	Nositelji: PORA Razvojna agencija Partneri: KKŽ, Radna grupa, Partnersko vijeće	Kontinuirano do kraja 2013.	Ažurirani podaci vezani uz cjelokupni dokument od strane svih dionika s područja KKŽ
5.	Praćenje provedbe ŽRS-a – sastanci s Radnom	Sveukupno stanovništvo	Nositelji: PORA	Kontinuirano do kraja 2013.	Prikupljeni podaci o statusu projekata

	grupom i Partnerskim vijećem vezani uz praćenje provedbe i evaluaciju realizacije i postignutih učinaka	KKŽ, mediji, institucije, JLS, organizacije civilnog društva, privatni sektor, svi prijavitelji projektnih ideja	Razvojna agencija Partneri: KKŽ, Radna grupa, Partnersko vijeće		prijavljenih u bazu projekata ŽRS, te o učincima provedenih projekata

DODATAK 6

Tablica 30. Financijski rezultati po djelatnosti trgovačkih društava za 2009. godinu u KKŽ

DJELATNOST	BROJ PODUZE-TNIKA	BROJ ZAPOSLENIH	PROSJEČNA BRUTO PLAĆA PO ZAPOSLE-NOM	UKUPNI PRIHODI	PRIHODI OD IZVOZA	UKUPNI RASHODI	TROŠKOVI PLAĆA	IZNOS TROŠKOVA ZA NETO PLAĆE	DOBIT PRIJE OPOREZI-VANJA	GUBITAK PRIJE OPOREZI-VANJA	POREZ NA DOBIT	DOBIT NAKON OPOREZI-VANJA	GUBITAK NAKON OPREZI-VANJA
Prerađivačka industrija	227	10.129	6.893	5.061.887	1.219.493	5.387.457	988.922	595.779	147.453	417.950	36.972	110.481	402.092
Prijevoz, skladištenje i veze	74	454	4.062	375.168	63.283	408.468	26.000	16.535	3.790	37.090	883	2.934	29.790
Građevinarstvo	131	1.836	4.136	770.586	5.740	829.730	113.653	70.521	28.359	32.429	7.552	20.807	23.944
Trgovina na veliko i malo	425	3.443	4.549	2.778.357	70.262	2.789.657	226.830	141.280	65.321	21.547	14.905	50.416	12.109
Rudarstvo i vađenje	8	226	4.964	97.446	33	106.850	15.797	10.616	655	10.059	205	450	4.905
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	87	554	4.254	553.624	6.962	544.113	33.426	21.262	14.671	5.160	3.381	11.506	1.220
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje	173	619	5.122	152.715	12.820	146.654	45.191	28.011	10.356	4.295	2.069	8.379	1.232
Financijsko poslovanje	12	54	7.256	20.854	0	19.210	5.500	3.290	3.989	2.346	15	3.975	808
Hoteli i restorani	61	338	3.505	77.478	0	78.520	16.505	10.699	1.223	2.265	212	1.011	889
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	53	158	4.177	31.609	79	31.731	9.278	5.813	1.335	1.457	284	1.051	1.697
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	9	535	5.940	228.552	0	228.197	44.635	27.511	1.217	861	323	893	1.293
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	19	314	6.880	73.502	0	70.334	30.371	18.458	3.277	109	574	2.702	109
Ribarstvo	1	1	2.833	13	0	70	40	26	0	57	0	0	57
Obrazovanje	8	43	8.948	10.761	0	9.749	5.406	3.062	1.018	6	230	788	6
Javna uprava i obrana, obvezno soc. osiguranje	3	8	8.094	1.836	0	1.495	908	529	342	0	68	273	0
UKUPNO:	**1.291**	**18.712**	**5.846**	**10.234.388**	**1.378.672**	**10.652.235**	**1.562.462**	**953.392**	**283.006**	**535.631**	**67.673**	**215.666**	**480.151**

Izvor: FINA

DODATAK 7 – POPIS KRATICA

BDP – Bruto društveni proizvod
EDEN – Europska destinacija izvrsnosti
EU – Europska unija
FINA – Financijska agencija
HAMAG – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
HAZU – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
HEP d.d. – Hrvatska elektroprivreda d.d.
HGK ŽK KC – Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Koprivnica
HOK OK KKŽ – Hrvatska obrtnička komora Koprivničko-križevačke županije
HPA – Hrvatska poljoprivredna agencija
HPK – Hrvatska poljoprivredna komora
HZMO – Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ PS KŽ – Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Križevci
HZZO – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
INA d.d. – Industrija nafte d.d.
IPA – Instrument for Preaccesion Assistance - Instrument pretpristupne pomoći
JLS – Jedinice lokalne samouprave
KKŽ – Koprivničko-križevačka županija
MINGORP – Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
NN – Narodne novine (Službeni list RH)
NUTS II - Nomenclature des unités territoriales statistiques - Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku
PORA – PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja za promicanje i provedbu razvojnih aktivnosti u Koprivničko-križevačkoj županiji
RH – Republika Hrvatska
ROP – Regionalni operativni program Koprivničko-križevačke županije 2006-2013.
TZ – Turistička zajednica
ŽRS – Županijska razvojna strategija Koprivničko-križevačke županije 2011-2013.
ŽUC – Županijska uprava za ceste